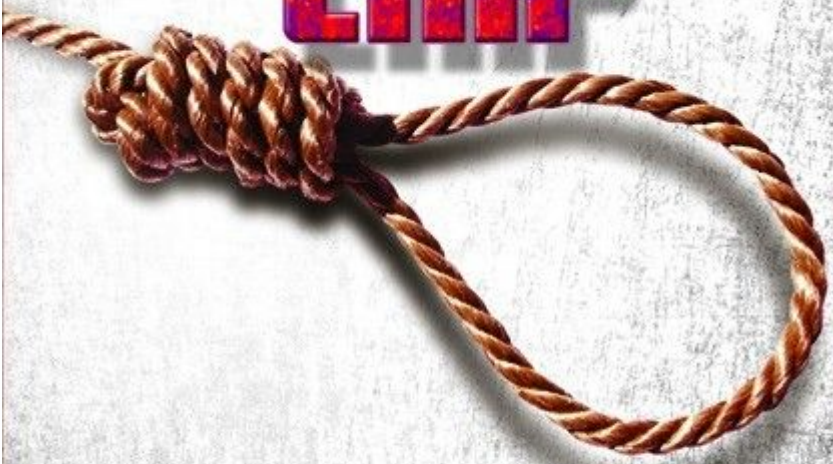
SERIA
INSPECTORUL WALLANDER

UCIGAȘI FĂRĂ CHIP



HENNING MANKELL

HENNING MANKELL

Seria Inspectorul Wallander #1

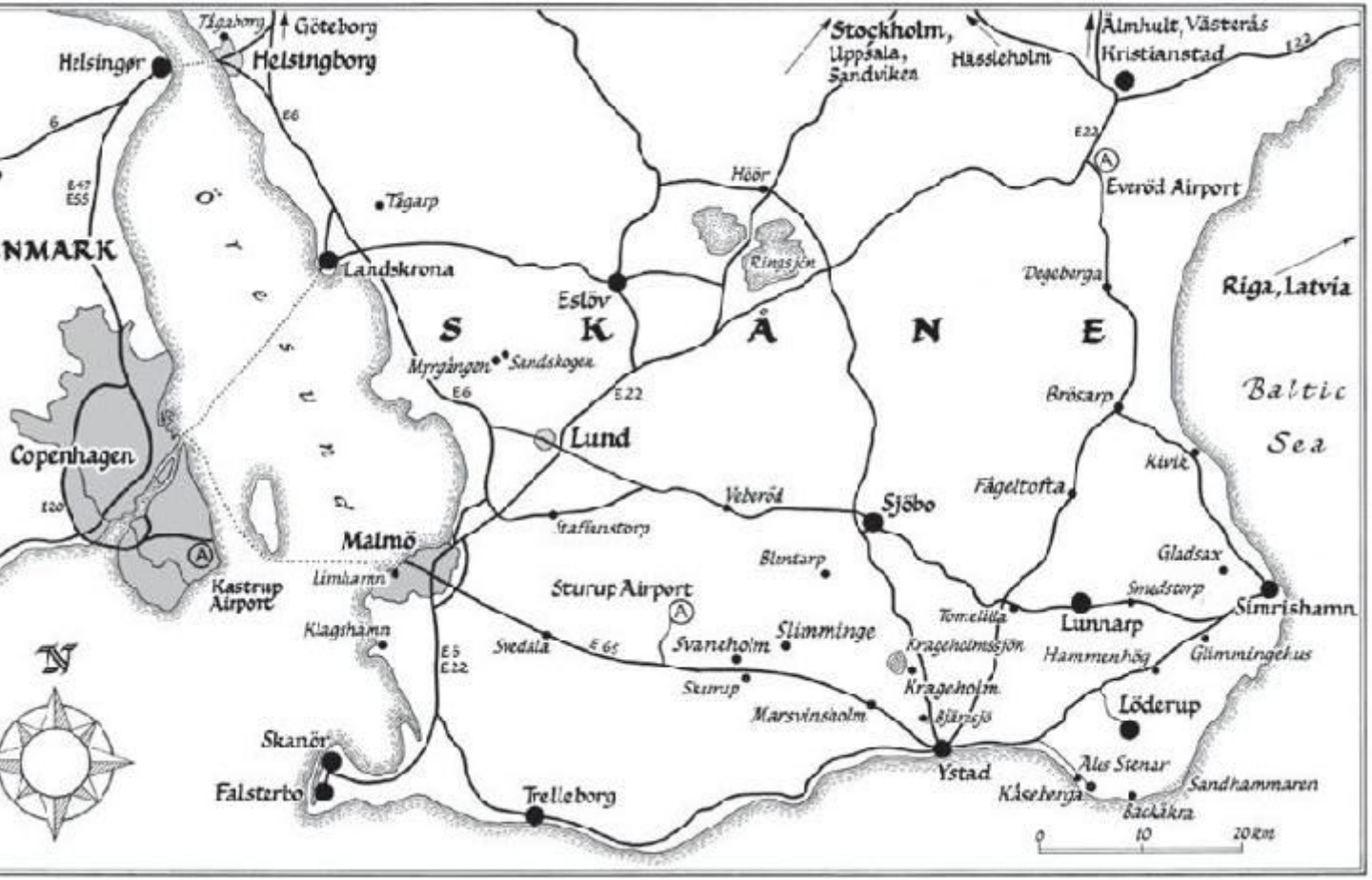
Ucigaşi fără chip

Titlu Original: Mördare utan ansikte (1991)

Traducere din limba engleză de
VIORICA MOROGAN şi DAN SHAFRAN

EDITURA RAO
— 2013 —

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MANKELL, HENNING
Ucigaşi fără chip / Henning Mankell;
trad.: Viorica Morogan şi Dan Shafran
Bucureşti: Editura RAO, 2013
ISBN 978-606-609-520-4
I. Morgan, Viorica (trad.)
II. Shafran, Dan (trad.)
821.111-31 = 135.1


Tågaborg
Göteborg
Helsingør
Helsingborg
E6
6
E47
E55
NMARK
Tågarp
Landskrona
Öresund
Stockholm,
Uppsala,
Sandviken
Hässleholm
Älmhult, Västerås
Kristianstad
122
E22
Höör
Ringsjön
Everöd Airport
Degeberga
Riga, Latvia
Eslöv
S K Å N E
Mrrgången
Sandskogen
E6
E22
Lund
Broccarp
Baltic Sea
Kivik
Copenhagen
120
Veberöd
Fågeltofta
Sjöbo
Malmö
Limhamn
Kastrup Airport
Sturup Airport
Blentarp
Gladsax
Smedstorp
Simrishamn
Tomelilla
Lunnarp
Hammenhög
Glimmingehus
Klagshamn
E65
E5
E22
Svedala
Svaneholm
Slimminge
Krageholmssjön
Sturup
Krageholm
Marsvinsholm
Löderup
Skanör
Falsterbo
Trelleborg
Ystad
Ales Stenar
Kåseberga
Sandhammaren
Bäckåkra
0
10
20 Km

1

Trezindu-se, ştiu cu siguranţă că uitase ceva. Ceva ce visase în timpul nopţii. Ceva ce ar fi trebuit să-şi amintească.

Încercă să-şi aducă aminte. Dar somnul e asemănător unei găuri negre. Unui puţ ce nu-şi arată niciodată apele.

„Oricum, taurii nu i-am visat, îşi spuse el. Altfel, aş fi transpirat ca şi cum m-aş fi luptat cu febra toată noaptea. În noaptea asta, taurii mi-au dat pace."

Zăcu nemişcat în beznă şi ascultă. Respiraţia femeii de lângă el era atât de slabă, încât abia se auzea.

„Într-o dimineaţă, ea va fi moartă lângă mine, fără ca eu să-mi dau seama, reflectă el. Ori poate chiar eu. Unul din noi trebuie să moară înaintea celuilalt. Cândva, zorile vor aduce cu ele singurătatea celuilalt."

Se uită la ceasul de pe măsuţa de lângă pat. Arătătoarele lucitoare arătau cinci fără un sfert.

„De ce m-oi fi trezit? se întrebă el. De obicei, dorm până la cinci şi jumătate. Aşa fac de mai bine de patruzeci de ani. De ce m-am trezit acum?"

Ascultă în întuneric şi brusc se simţi complet treaz.

Ceva era diferit. Ceva nu era aşa cum ar fi trebuit să fie.

Pipăi încetişor cu mâna până ce atinse obrazul femeii. Simți cu vârful degetelor că era caldă. Deci, nu murise. Niciunul din ei nu fusese încă lăsat singur.

Ascultă din nou în întuneric.

„Calul, îşi spuse el. N-a nechezat. De asta m-am trezit. Iapa obişnuieşte să necheze noaptea. O aud fără să mă trezesc şi, în subconştient, ştiu că pot să dorm mai departe."

Se săltă cu atenție din patul care scârțâia. Îl aveau de patruzeci de ani. Era singura mobilă pe care o cumpăraseră când se căsătoriseră. Şi, probabil, va fi singurul pat din viața lor.

Porni către fereastră pe duşumeaua de lemn şi simți durerea din genunchiul stâng.

„Sunt bătrân, gândi el. Bătrân şi uzat. În fiecare dimineață, când mă trezesc, rămân la fel de mirat la gândul că am deja şaptezeci de ani."

Privi afară în noaptea de iarnă. Era 7 ianuarie 1990 şi, în iarna aceea, încă nu căzuse zăpada peste Skåne. Becul de deasupra uşii de la bucătărie lumina grădina, castanul rebegit şi, în depărtare, câmpurile. Se uită spre curtea vecină, acolo unde locuiau Lövgrenii. Casa albă, joasă şi lungă era întunecată. Grajdul, aşezat în unghi drept față de casă, avea deasupra uşii negre un bec cu lumină slabă, gălbuie. Acolo, înăuntru, într-o boxă stă iapa şi, de acolo, nechează ea în nopțile de nelinişte.

Ascultă din nou, în întuneric.

Patul scârțâi în spatele lui.

— Ce faci? şopti nevastă-sa.

— Culcă-te, îi spuse el. Îmi dezmorțesc puțin oasele.

— Te doare ceva?

— Nu.

— Atunci culcă-te! Nu sta acolo să îngheți şi să răceşti.

O auzi cum se întoarce pe partea cealaltă.

„Cândva ne-am iubit, îşi spuse el. Dar se apără imediat de propriul gând. E un cuvânt prea frumos. A iubi. Nu e pentru unii ca noi. Un om care a fost fermier mai bine de patruzeci de ani şi a stat aplecat peste pământul argilos din Skåne nu foloseşte cuvântul iubire atunci când vorbeşte despre femeia lui. În viețile noastre, dragostea a însemnat întotdeauna cu totul altceva..."

Privi casa vecină, mijindu-şi ochii, încercând să pătrundă prin întunericul nopții de iarnă.

„Nechează, se rugă el. Nechează din boxa ta, ca să ştiu că totul e ca de obicei. Să mă pot băga sub plapumă încă puțin. Oricum, ziua unui fermier bătrân şi anchilozat este suficient de lungă şi lipsită de speranță."

Pe neaşteptate, îşi dădu seama că privea fereastra de la bucătăria casei vecine. Ceva era schimbat. În toți aceşti ani, îşi aruncase din când în când privirea la ferestrele vecinilor. Însă acum, dintr-odată, ceva îi păru schimbat. Sau poate îl înşela întunericul? Închise ochii şi numără până la douăzeci, pentru a-şi odihni privirea. Apoi privi din nou fereastra şi, acum, avu certitudinea că era deschisă. O fereastră care întotdeauna fusese închisă în timpul nopții era dintr-odată deschisă. Şi iapa care nu nechezase...

Iapa nu nechezase, pentru că bătrânul Lövgren nu-şi făcuse plimbarea lui obişnuită de noapte până la grajd, atunci când prostata îşi anunța prezența şi-l scotea din patul cald...

„E numai o închipuire, încercă el să se autolinişteascâ. Ochii mei s-au înceţoşat. Totul este ca de obicei. Ce s-ar putea, de fapt, întâmpla aici? În cătunul Lunnarp, imediat la nord de lacul Kadesjö, pe drumul către frumosul lac Krageholmssjö, în inima ținutului Skåne? Aici nu se întâmplă niciodată nimic. Timpul stă pe loc în acest sătuc în care viața curge ca un pârâiaş lipsit de energie şi vigoare. Aici locuiesc numai câțiva fermieri bătrâni, care şi-au

arendat pământurile altora. Aici stăm noi şi aşteptăm evenimentul acela, care nu poate fi evitat."

Privi din nou fereastra şi se gândi că nici Maria şi nici Johannes Lövgren n-ar fi uitat s-o închidă. Odată cu vârsta se strecoară pe furiş frica, apar din ce în ce mai multe lacăte, şi nimeni nu uită să închidă fereastra la căderea nopţii. A îmbătrâni înseamnă a deveni fricos. Frica aceea provocată de spaimele copilăriei revine atunci când omul îmbătrâneşte.

„Aş putea să mă îmbrac şi să mă duc până afară, îşi spuse el. Orbecăind prin grădină, cu vântul îngheţat în faţă, să mă duc până la gardul care desparte gospodăriile noastre. Acolo m-aş putea convinge că văd ceva care nu există."

Dar se hotărî să nu se ducă. În curând, Johannes se va ridica din pat ca să pună de cafea. Mai întâi va aprinde lumina la closet, apoi lampa la bucătărie. Şi totul va intra în normal...

Stătea la fereastră şi simţea cum îngheaţă. Frigul bătrâneţii care te cuprinde tiptil, chiar şi în camera cea mai călduroasă. Se gândi la Maria şi Johannes.

„Şi cu ei am avut un fel de căsnicie, îşi spuse el. Ca între vecini şi fermieri. Ne-am ajutat, am împărţit necazurile şi anii grei. Dar am împărţit şi ce este bun în viaţă. Împreună am sărbătorit Sânzienele şi am mâncat prânzul de Crăciun. Copiii noştri au alergat între cele două curţi ca şi cum ele ar fi aparţinut amândurora. Iar acum, împărţim bătrâneţea cea lungă şi neputincioasă..."

Fără să ştie de ce, deschise uşurel fereastra, ca să n-o trezească pe Hanna. Ţinu puternic de cârligul ei, ca nu cumva vijelia de iarnă să i-o smulgă din mâini. Însă afară era un calm total şi îşi aduse aminte că la buletinul meteo de la radio nu pomeniseră nimic despre vreo furtună care s-ar apropia de câmpiile skåneze.

Cerul era înstelat şi era foarte frig. Tocmai se pregătea să închidă fereastra, când i se păru că aude ceva. Ascultă cu urechea stângă întoarsă spre afară. Urechea cea bună, spre deosebire de dreapta, care-i fusese distrusă în timpul petrecut în huruitul tractoarelor.

„O pasăre, îşi spuse el. O pasăre de noapte care ţipă."

Apoi i se făcu frică. Îl cuprinse spaima venită de nu se ştie unde.

„Parcă ar fi un om care strigă. Sfâşietor, să fie auzit de ceilalţi."

O voce care părea a şti că trebuie să treacă prin pereţii groşi, de piatră, pentru a atrage atenţia vecinilor.

„Mi se năzare, îşi spuse el din nou. Nu ţipă nimeni. Cine să ţipe?"

Închise fereastra atât de violent, încât un ghiveci de flori sări pe pervaz şi o trezi pe Hanna.

— Ce faci acolo? întrebă ea, iar el simţi că era enervată.

Când să-i răspundă, fu dintr-odată sigur.

Frica fusese reală.

„Iapa n-a nechezat, spuse el şi se aşează pe marginea patului. Şi fereastra de la bucătăria Lövgrenilor este deschisă. Şi cineva ţipă."

Hanna se ridică în capul oaselor în pat.

— Ce spui?

N-avea chef să răspundă, însă acum era sigur că nu o pasăre auzise el.

— Este Johannes sau Maria, zise el. Unul din ei strigă după ajutor.

Ea se ridică din pat şi se duse la fereastră. Stătea, înaltă şi solidă, în cămaşa ei de noapte albă, privind afară în întuneric.

— Fereastra de la bucătărie nu-i deschisă, şopti ea. E spartă.

El se îndreptă spre ea, iar acum îi era atât de frig, încât începu să tremure.

— Cineva strigă după ajutor, spuse ea şi vocea i se stinse.

— Ce trebuie să facem? întrebă el.

— Du-te la ei, răspunse ea. Grăbeşte-te!

— Dar dacă este periculos?

— Să nu-i ajutăm pe cei mai buni prieteni ai noştri dacă li s-a întâmplat ceva?

El se îmbrăcă în grabă şi luă lanterna din dulapul din bucătărie, dintre nişte siguranţe şi borcanul cu cafea. Simţi pământul îngheţat sub picioare. Se întoarse şi, ca într-o străfulgerare, o zări pe Hanna la fereastră.

Se opri lângă gard. Totul părea liniştit. Acum văzu şi el că geamul de la bucătărie era spart. Trecu cu grijă peste gardul scund şi se apropie de casa cea albă. Însă nicio voce nu mai striga.

„Mi-am imaginat, repetă el. Sunt un om bătrân, care nu mai e capabil să deosebească realitatea de închipuire. Să fi visat totuşi taurii azi-noapte? Vechiul vis despre taurii care, atunci când eram copil, mă alergau, făcându-mă să înţeleg că într-o bună zi voi muri...”

Chiar în acel moment, auzi din nou strigătul. Era slab, ca un fel de scâncet. Era Maria.

Se duse la fereastra de la dormitor şi privi cu atenţie prin crăpătura dintre perdea şi rama ferestrei.

Înţelese dintr-odată că Johannes e mort. Lumină cu lanterna şi strânse puternic din pleoape, înainte de a se hotărî să privească înăuntru.

Maria era căzută pe duşumea, legată de un scaun. Avea faţa însângerată, iar proteza spartă zăcea sfărâmată pe cămaşa de noapte mânjită de sânge.

Apoi văzu piciorul lui Johannes. Reuşi să vadă numai un picior. Restul corpului era ascuns de perdea.

Se întoarse şchiopătând şi trecu încă o dată peste gard. În timp ce orbecăia înspăimântat prin pământul înghețat, simți durerea din genunchi.

Mai întâi telefonă la poliție.

Apoi scoase o rangă dintr-un dulap care mirosea a naftalină.

— Rămâi aici, îi spuse Hannei. Nu trebuie să vezi asta.

— Dar ce s-a întâmplat? întrebă ea, cu lacrimi de spaimă în ochi.

— Nu ştiu, răspunse el. Dar m-am trezit pentru că iapa n-a nechezat azi-noapte. Ăsta-i motivul.

Era 7 ianuarie 1990. Încă nu se luminase de ziuă.

2

Convorbirea telefonică a fost înregistrată de către poliția din Ystad la ora cinci şi treisprezece minute. A fost preluată de un polițist frânt de oboseală, care, începând din noaptea de Anul Nou, fusese de serviciu aproape fără întrerupere. Ascultând vocea tremurătoare de la telefon, îşi spuse că probabil e vorba despre un bătrân dezechilibrat psihic. Totuşi, ceva îi trezi interesul. Începu să pună întrebări. Când convorbirea se termină, căzu un moment pe gânduri, apoi ridică din nou receptorul şi formă un număr pe care-l ştia pe dinafară.

Kurt Wallander dormea. Cu o seară înainte, stătuse treaz mult prea târziu şi ascultase înregistrări ale Mariei Callas, trimise de un prieten bun din Bulgaria. Se reîntorsese

mereu la *Traviata* ei, aşa încât se făcuse aproape ora două când se hotărâse, în cele din urmă, să se ducă la culcare.

Tocmai se afla adânc cufundat într-un vis erotic, când ţârâitul telefonului îi birui somnul profund. Pentru a se asigura că e doar un vis, întinse mâna şi pipăi aşternutul. Era singur în pat. Nu o găsi nici pe nevastă-sa, care-l părăsise de vreo două luni, şi nici pe negresa cu care tocmai făcuse dragoste sălbatic.

Se uită la ceas în timp ce se întinse după receptor.

„Un accident de maşină, gândi el rapid. Un îngheţ neaşteptat şi cineva care conducea prea repede a derapat pe autostrada E65. Ori poate o bătaie între emigranţii sosiţi din Polonia cu bacul de dimineaţă."

Se ridică în pat şi-şi lipi receptorul de obraz. Ţepii bărbii nou crescute îl ardeau.

— Wallander.

— Sper că nu te-am trezit?

— Nu. Ce naiba, eram treaz!

„De ce l-oi fi minţind? se întrebă el. De ce nu-i spun adevărul? Că, mai mult decât orice altceva, aş vrea să mă reîntorc la somnul meu, la visul dispărut cu femeia aceea goală."

— M-am gândit că trebuie să te sun.

— Accident de maşină?

— Nu, nu tocmai. A sunat un ţăran bătrân, care a spus că-l cheamă Nyström şi că locuieşte în Lunnarp. Zicea că o femeie din vecini zace legată pe duşumea şi că cineva a murit.

Se gândi rapid unde era aşezat satul Lunnarp. Nu foarte departe de dealul Marsvin, într-o zonă neobişnuit de ondulată pentru regiunea Skåne.

— Părea a fi ceva serios şi m-am gândit că ar fi mai bine să sun direct la tine.

— Pe cine ai la secţie acum?

— Peters şi Norén sunt plecaţi să caute pe cineva care a spart o fereastră la hotelul Continental. Să-i chem înapoi?

— Spune-le să meargă cu maşina la intersecţia dintre drumul spre lacul Kadesjö şi cel spre Katslösa şi să mă aştepte acolo. Dă-le şi adresa. Când ai fost înştiinţat?

— Acum câteva minute.

— Eşti sigur că omul care a telefonat nu era beat?

— Nu părea.

— Atunci, bine.

Se îmbrăcă rapid, fără să facă duş, îşi turnă o ceaşcă din cafeaua călduţă, rămasă în termos, şi privi pe fereastră. Locuia pe strada Maria, în centrul Ystadului, şi faţada casei de peste drum era crăpată şi cenuşie. Se întrebă în grabă dacă va ninge în iarna aceea în Skåne. Spera să nu ningă. Odată cu furtunile de zăpadă skåneze veneau întotdeauna şi perioade de muncă neîntreruptă. Accidente de maşină, femei înzăpezite care trebuiau să nască, bătrâni rămaşi izolaţi şi fire electrice căzute. Cu furtunile de zăpadă venea şi haosul şi se gândi că, în iarna aceea, nu e prea bine pregătit pentru a-i face faţă. Încă îl mai ardea angoasa provocată de faptul că-l părăsise nevasta.

Conduse pe strada Regimentului până când ieşi pe drumul principal de est. Lângă strada Dragonului stopul se făcu roşu, şi el deschise radioul să asculte ştirile. O voce agitată povestea despre un avion care căzuse undeva, pe un continent îndepărtat.

„Vreme este să trăieşti şi vreme să mori”, îşi spuse el, în timp ce încerca să-şi alunge somnul din ochi. Era un descântec pe care şi-l cânta sieşi, cu mulţi ani în urmă. Pe atunci era un poliţist tânăr care patrula pe străzi în oraşul lui natal, Malmö. S-a întâmplat odată ca un beţiv, pe când voiau să-l dea afară din parcul Pildamne, să scoată brusc un cuţit mare, de măcelărie. L-a înjunghiat adânc, chiar lângă inimă. Câţiva milimetri l-au despărţit de o moarte

neaşteptată. Avea pe-atunci douăzeci şi trei de ani şi a devenit conştient, dintr-odată, de ce înseamnă să fii poliţist. Descântecul era modul lui de a se apăra de amintirea acelei întâmplări.

Părăsi oraşul, trecu de magazinul de mobilă construit recent la ieşirea din oraş şi văzu marea sclipind în depărtare. Vremea era cenuşie, dar ciudat de calmă pentru mijlocul unei ierni skåneze. În depărtare, la orizont, se profila un vapor care naviga spre est.

„Vin furtunile de zăpadă, îşi spuse el.

Mai devreme sau mai târziu cad peste noi."

Închise radioul şi încercă să se concentreze la cele ce-l aşteptau.

Ce ştia el, de fapt?

O femeie bătrână care zăcea legată pe duşumea? Un bărbat, susţinând că a văzut-o pe fereastră? Când trecu pe lângă ieşirea spre lacul Bjäre, mări viteza şi se gândi că era vorba, probabil, despre un bătrân lovit brusc de o criză de senilitate. De-a lungul numeroşilor ani de când era poliţist, i se întâmplase, nu numai o dată, să vadă cum oameni bătrâni, care trăiau izolaţi, foloseau poliţia ca un ultim strigăt de ajutor.

Maşina poliţiei îl aştepta lângă drumul lateral, spre lacul Kadesjö. Peters coborâse şi privea un iepure care ţopăia înainte şi înapoi, pe câmp.

Când îl zări pe Wallander sosind în Peugeotul lui albastru, ridică mâna în chip de salut şi se aşeză la volan.

Pietrişul îngheţat scârţâi sub roţile maşinii. Wallander porni în spatele maşinii poliţiei. Trecură de încrucişarea cu drumul spre Trunnerup, continuară să urce mai multe pante abrupte şi ajunseră la Lunnarp. Cotiră pe un drumeag îngust, de ţară, puţin mai răsărit decât o urmă de tractor. După încă un kilometru, ajunseră la destinaţie.

Două gospodării una lângă alta, două rânduri de case zugrăvite în alb, cu grădini bine îngrijite.

Un om în vârstă venea grăbit spre ei. Kurt Wallander văzu că omul şchiopăta, ca şi cum l-ar fi durut genunchiul.

Când coborî din maşină, constată că începuse să bată vântul. Poate că totuşi ninsoarea era pe drum?

Imediat ce-l zări pe bătrân, înțelese că îl aştepta ceva cu adevărat neplăcut. În ochii omului licărea o spaimă care nu putea fi închipuire.

— Am spart uşa, repetă acesta de câteva ori, tulburat. Am spart uşa, pentru că trebuia să văd. În curând, va muri şi ea, la fel ca el.

Păşiră prin uşa spartă. Pe Wallander îl lovi un miros de om bătrân, uşor amărui. Tapetele erau vechi şi fu nevoit să-şi îngusteze ochii pentru a putea zări ceva în semiobscuritate.

— De fapt, ce s-a întâmplat aici? întrebă el.

— Înăuntru, răspunse bătrânul.

Apoi începu să plângă.

Cei trei polițişti se uitară unul la celălalt.

Kurt Wallander întredeschise uşa cu piciorul.

Era cu mult mai rău decât crezuse el. Cu mult mai rău. Mai târziu, va spune că a fost cel mai îngrozitor lucru pe care-l văzuse vreodată. Cu toate că văzuse multe în viața lui.

Dormitorul bătrânilor era mânjit peste tot cu sânge. Până şi lampa de porțelan care atârna din tavan era pătată de sânge. Un bătrân, dezgolit până la mijloc, cu indispensabilii lungi căzuți, zăcea de-a latul patului. Fața îi era stâlcită până la desfigurare. Arăta ca şi cum cineva încercase să-i taie nasul. Avea mâinile legate la spate, iar şoldul stâng îi era zdrobit. Osul şoldului, de un alb strălucitor, lucea în toată acea mare de sânge.

— O, Doamne Dumnezeule! gemu Norén în spatele lui. El însuşi simţi cum i se întoarce stomacul pe dos.

— Ambulanța, spuse, în timp ce înghițea în sec. Repede, repede...

Apoi se aplecară asupra femeii lungite pe jumătate pe duşumea şi strâns legată de un scaun. Cel care o legase îi trecuse un ştreang în jurul gâtului slăbănog. Abia mai respira, şi Kurt Wallander urlă la Peters să aducă un cuțit. Tăiară frânghiile subțiri, care săpaseră adânc în încheieturile şi în gâtul femeii, şi o întinseră cu grijă pe podea. Kurt Wallander îi ținu capul pe genunchi.

Îl privi pe Peters şi îşi dădu seama că amândoi se gândeau la acelaşi lucru.

Cum putuse cineva să fie atât de crud încât să facă un lucru ca ăsta? Să lege un laț de gâtul unei femei bătrâne şi neajutorate, care s-o stranguleze încetul cu încetul.

— Aşteaptă afară, îi spuse Kurt Wallander bătrânului, care rămăsese în pragul uşii şi plângea cu sughițuri. Aşteaptă afară şi să nu atingi nimic.

Îşi auzi vocea sunând ca un răcnet.

„Răcnesc pentru că mi-e frică, îşi spuse el. Oare în ce fel de lume am ajuns noi să trăim?”

Dură aproape douăzeci de minute până când sosi ambulanța. Respirația femeii era din ce în ce mai neregulată, şi Kurt Wallander începuse să se teamă că ambulanța va ajunge prea târziu.

Îl cunoştea pe şofer, care se numea Antonson.

Ajutorul lui era un tânăr pe care nu-l mai văzuse.

— Bună! spuse Wallander. El e mort. Dar ea încă trăieşte. Încearcă s-o ții în viață.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Antonson.

— Dacă supraviețuieşte, sper să-ți pot răspunde. Acum însă, grăbiți-vă!

Când ambulanța dispăru în lungul drumeagului de pietriş, Kurt Wallander şi Peters ieşiră afară. Norén îşi ştergea sudoarea de pe față cu o batistă. Întunericul începuse să descrească încetişor. Kurt Wallander se uită la ceas. Era şapte şi douăzeci şi opt de minute.

— Un adevărat abator, spuse Peters.

— Mai rău, răspunse Wallander. Telefonează după întăriri. Spune-i lui Norén să izoleze locul. Eu mă duc să vorbesc cu bătrânul, până una-alta.

Tocmai când spunea asta, se auzi un fel de strigăt. Se încordă. Strigătul se auzi din nou.

Era un cal care necheza a chemare.

Se duseră la grajd şi deschiseră uşa. Înăuntru, în întuneric, un cal se mişca neliniştit în boxa lui. Mirosea a bălegar cald şi a urină.

— Dă-i calului apă şi fân, spuse Kurt Wallander. Şi vezi dacă mai sunt şi alte animale.

Când ieşi din grajd, tremura puțin. Păsări negre croncăneau într-un copac singuratic, undeva în depărtare, pe câmp. Trase puternic în piept aerul înghețat şi constată că vântul se potolise.

— Vă numiți Nyström? îl întrebă pe bătrân, care încetase să mai plângă. Acum trebuie să-mi povestiți ce s-a întâmplat. Dacă am înțeles eu bine, locuiți în casa vecină?

Omul încuviință.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el cu vocea tremurată.

— Sper ca dumneavoastră să mă lămuriți, răspunse Wallander. Credeți c-am putea merge la dumneavoastră?

În bucătărie, o femeie îmbrăcată într-un halat uzat stătea căzută pe un scaun şi plângea. De îndată ce Kurt Wallander se prezentă, femeia se ridică şi puse de cafea. Se aşezară la masa de bucătărie. Wallander observă că podoabele de Crăciun atârnau încă la fereastră. O pisică bătrână îl fixa cu atenție. Întinse mâna s-o mângâie.

— Muşcă, spuse Nyström. Nu-i obişnuită cu oamenii. Cu alții în afară de Hanna şi de mine.

Kurt Wallander se gândi la soția lui care-l părăsise şi se întrebă cum să înceapă.

„Un omor bestial, reflectă el. Şi, dacă avem ghinion, se va transforma, în curând, într-o crimă dublă."

Se gândi brusc la ceva. Bătu în geam spre Norén.

— Scuzați-mă câteva clipe, spuse el şi se ridică.

— Calul avea şi apă, şi fân, îl informă Norén. Alte animale n-am mai găsit.

— Ai grijă să se ducă cineva la spital, zise Wallander. În caz că se trezeşte. În caz că spune ceva. Fără îndoială că a văzut.

Norén încuviință.

— Trimite pe cineva cu urechi bune, continuă Kurt Wallander. De preferat cineva care ştie să citească mişcările buzelor.

Când se întoarse în bucătărie, îşi scoase paltonul şi-l lăsă pe o laviță.

— Povestiți, spuse el. Povestiți acum şi încercați să nu lăsați nimic la o parte. Nu vă grăbiți.

După două ceşti de cafea slabă, înțelese că nici Nyström şi nici soția lui nu aveau nimic important de povestit. Tot ce află fu povestea vieții perechii de bătrâni care fusese atacată.

Mai rămăseseră doar două întrebări.

— Ştiți cumva dacă păstrau sume mari de bani în casă? întrebă el.

— Nu, spuse Nyström. Țineau totul la bancă. Pensiile, de asemenea. Şi bogați n-au fost niciodată. Când au vândut pământul şi animalele, şi maşinile agricole, au dat copiilor banii.

Cealaltă întrebare i se părea lipsită de sens. Totuşi, o puse. Aşa cum stăteau lucrurile, nu avea de ales.

— Ştiți cumva dacă aveau duşmani? întrebă el.

— Duşmani?

— Unii care ar fi fost în stare să facă asta?

Păreau să nu-i fi înțeles întrebarea.

O repetă.

Cei doi bătrâni îl priveau fără să înțeleagă.

— Oamenii ca noi nu au duşmani, răspunse bărbatul. Wallander observă că omul părea puțin jignit. Se întâmplă uneori să ne ciondănim. Pentru întreținerea unui drumeag sau pentru locurile de păşune. Dar să ne omorâm unul pe altul, asta nu se întâmplă.

Wallander îl aprobă.

— Veți mai auzi în curând de mine, spuse el şi se ridică, ținând paltonul pe braț. Dacă, din întâmplare, vă mai amintiți ceva, nu ezitați să sunați la poliție. Întrebați de mine. De Kurt Wallander.

— Şi dacă se întorc? întrebă bătrâna.

Kurt Wallander clătină din cap.

— Nu se mai întorc ei, răspunse el. Cu siguranță că au fost hoți. Hoții nu obişnuiesc să revină. Nu trebuie să vă neliniştiți.

Se gândi că ar fi trebuit să mai adauge ceva pentru a-i linişti. Dar ce ar fi putut să le mai spună? Ce siguranță putea el să ofere unor oameni care tocmai văzuseră cum vecinul lor cel mai apropiat fusese omorât atât de brutal? Şi care, chiar în acest moment, se aşteptau să moară şi soția lui?

— Calul, spuse el. Cine o să-i dea fân?

— Îi dăm noi, răspunse bătrânul. Va avea tot ce-i trebuie.

Wallander ieşi, în crepusculul rece. Vântul se domolise.

Se strecură spre maşină. De fapt, ar fi trebuit să rămână să-i ajute pe criminalişti. Dar era înghețat, îi era greață şi n-

avea chef să stea mai mult decât era nevoie. Văzuse de altfel, pe fereastră, că Rydberg sosise cu maşina anchetatorilor. Asta însemna că tehnicienii nu-şi vor încheia lucrul înainte de a fi întors şi cercetat fiecare bulgăr de pământ de pe locul crimei.

Rydberg, care urma să se pensioneze peste câțiva ani, era un polițist pasionat. Chiar dacă dădea impresia de pedanterie şi părea lent, prezența lui era o garanție că investigarea locului crimei va fi făcută aşa cum trebuie.

Rydberg era reumatic şi umbla în baston. Se îndreptă şchiopătând spre el, traversând curtea.

— Nu-i o privelişte prea frumoasă, comentă el. Locul arată ca la abator.

— Nu eşti primul care spune asta, răspunse Wallander.

Rydberg părea îngrijorat.

— Avem vreo pistă?

Wallander clătină din cap în semn că nu.

— Chiar nimic?

Vocea lui Rydberg suna rugător.

— Vecinii nici n-au auzit şi nici n-au văzut nimic. Eu cred că e vorba despre nişte hoți obişnuiți.

— Vrei să spui că brutalitatea asta monstruoasă e ceva obişnuit?

Rydberg păru indignat, şi Wallander îşi regretă cuvintele.

— Voiam să spun, de fapt, că astă-noapte au operat nişte hoți de un soi mai rar, diabolic. Unii care se întrețin jefuind gospodării izolate, în care locuiesc oameni bătrâni şi singuri.

— Trebuie să-i prindem imediat, spuse Rydberg. Înainte de a apuca să dea o nouă lovitură.

— Sigur, răspunse Wallander. Chiar dacă anul ăsta nu mai prindem şi alții, pe ăştia tot trebuie să-i arestăm.

Se urcă în maşină şi plecă. Într-o curbă, pe drumeagul îngust, fu cât pe-aci să se ciocnească cu o altă maşină, care venea spre el, în viteză. Îl recunoscu pe tipul care conducea.

Era un jurnalist care lucra pentru unul dintre ziarele mari, locale şi care apărea ori de câte ori se întâmpla ceva de interes major, în împrejurimile Ystadului.

Wallander făcu câteva ture prin Lunnarp. Ferestrele erau luminate, dar nu se vedea nici ţipenie pe străzi.

„Ce-o să zică atunci când vor afla?" se întrebă el.

Era prost dispus. Imaginea bătrânei cu şireangul în jurul gâtului nu-i dădea pace. Cruzime de neînţeles. Cine ar fi putut face aşa ceva? De ce să n-o lovească pe femeie cu un topor în cap, astfel încât totul să se termine într-o clipă? De ce s-o chinuiască aşa?

În timp ce conducea încet prin cătun, încerca să-şi planifice în minte ancheta. Se opri lângă răspântia spre Blentarp, dădu drumul la căldură, pentru că se simţea îngheţat, şi stătu apoi nemişcat, privind orizontul.

El va fi acela care va conduce lucrările anchetei, asta o ştia bine. Era de neconceput să se ocupe altcineva. După Rydberg, el era inspectorul de poliţie cu cea mai lungă experienţă din Ystad, cu toate că nu avea decât patruzeci şi doi de ani.

Cea mai mare parte din anchetă va fi mai ales muncă de rutină. Cercetarea locului crimei, interogarea oamenilor care locuiesc în Lunnarp sau de-a lungul drumurilor pe care, eventual, fugiseră infractorii. Văzuse cineva ceva suspect? Ceva neobişnuit? Întrebările îi împuiau deja creierul.

Kurt Wallander ştia însă, din experienţă, că jafurile care au loc la ţară sunt, de cele mai multe ori, cazuri greu de rezolvat.

Nu putea decât să spere că bătrâna o să supravieţuiască.

Ea văzuse. Ea ştia.

Dar, dacă ea moare, dublul omor va fi foarte greu de rezolvat.

Începu să se simtă neliniştit.

De obicei, neliniştea îi trezea o energie şi o putere de acţiune mai mari. Întrucât acestea erau stări necesare pentru orice anchetă, Wallander se considera un bun poliţist. Acum însă se simţea nesigur şi obosit.

Schimbă în viteza întâi. Mai rulă câţiva metri, apoi opri.

Simţea că abia acum înţelege ce se întâmplase în dimineaţa aceea îngheţată, de iarnă. Lipsa de raţiune şi cruzimea cu care fuseseră maltrataţi cei doi bătrâni neajutoraţi îl înspăimântau.

În acel loc se petrecuse ceva care n-ar fi trebuit niciodată să se întâmple.

Privi prin fereastra maşinii. Vântul şuiera pe la uşi, zgâlţâindu-le.

„Acum, la treabă, îşi spuse el.

Este exact cum a spus Rydberg.

Trebuie să-i prindem imediat pe făptaşi.”

Conduse direct la spitalul din Ystad şi luă liftul până la secţia de reanimare. Pe coridor îl descoperi imediat pe asistentul de poliţie Martinsson, care stătea pe un scaun, în faţa unei uşi.

Kurt Wallander simţi că se enervează.

Nu găsiseră să trimită la spital pe nimeni altcineva, decât pe asistentul ăsta tânăr şi neexperimentat? Şi de ce stă la uşă? De ce nu stă pe marginea patului, gata să prindă orice şoaptă rostită de femeia aceea maltratată?

— Bună! spuse Wallander. Cum merge?

— E inconştientă, răspunse Martinsson. Medicii nu par prea optimişti.

— Şi de ce stai aici? De ce nu eşti înăuntru?

— Mă anunţă ei dacă se întâmplă ceva.

Wallander observă că Martinsson devenise nesigur.

„Mă comport ca un magistru bătrân şi cârcotaş”, îşi spuse el.

Deschise uşa cu grijă şi privi înăuntru. Tot felul de maşinării gemeau şi pompau în sala de aşteptare a morţii. De-a lungul pereţilor, tuburi numeroase se încolăceau ca nişte râme transparente. Când deschise uşa, o soră tocmai descifra o diagramă.

— Nu aveţi voie să intraţi! spuse ea tăios.

— Sunt poliţist, răspunse împăciuitor Wallander. Voiam să ştiu numai cum îi merge.

— Aţi fost informat că trebuie să aşteptaţi afară, răspunse sora.

Înainte ca Wallander să apuce să mai spună ceva, un doctor intră grăbit în salon. Se gândi că doctorul arăta extrem de tânăr.

— Am prefera să nu avem persoane străine aici înăuntru, spuse tânărul medic imediat ce-l zări pe Kurt Wallander.

— Plec. Dar vreau numai să aud cum se simte. Mă numesc Wallander şi sunt poliţist. Criminalist, adăugă el, fără a fi convins că asta ar avea vreo importanţă. Eu conduc ancheta de urmărire a persoanei sau a persoanelor care au făcut asta. Cum se simte?

— E o minune că încă mai trăieşte, răspunse medicul şi-i făcu semn să se apropie de pat. Cât e de zdrobită şi de distrusă pe dinăuntru nu putem încă şti. Mai întâi trebuie să vedem dacă va supravieţui. Însă gâtul îi e foarte deformat. Ca şi cum cineva ar fi încercat s-o stranguleze.

— Chiar asta s-a şi întâmplat, spuse Wallander şi privi faţa slabă care se întrezărea între cearşaf şi tuburi.

— În mod normal, ar fi trebuit să fie deja moartă, continuă doctorul.

— Eu sper să supravieţuiască, zise Wallander. Este singurul martor pe care îl avem.

— Noi sperăm ca toţi pacienţii noştri să supravieţuiască, răspunse distant medicul, în timp ce studia un ecran pe

care linii verzi desenau neîntrerupt mişcări ondulate, precum valurile.

După ce doctorul îi spuse că nu poate fi sigur de nimic, Kurt Wallander părăsi încăperea. Situaţia era incertă. Nu era exclus ca Maria Lövgren să moară fără a-şi mai recăpăta cunoştinţa. Nimeni nu putea şti.

— Ştii să citeşti pe buze? îl întrebă el pe Martinsson.

— Nu, răspunse acesta mirat.

— Păcat, spuse Wallander şi plecă.

De la spital conduse direct la poliţie, o clădire brună, situată la ieşirea de est a oraşului.

Se aşeză la masa de lucru şi privi pe fereastră, departe, spre vechiul turn de apă de culoare roşie.

„Poate că în vremurile de azi e nevoie de un alt tip de poliţist, reflectă el. Un poliţist care să rămână indiferent atunci când, într-o dimineaţă de ianuarie, e obligat să intre într-un abator uman, undeva la ţară, în sudul Suediei. Un poliţist care să nu se lase cuprins de nesiguranţă şi disperare, ca mine."

Gândurile îi fură întrerupte de ţârâitul telefonului.

„Spitalul, se gândi el pe loc.

Acum sună şi spun că Maria Lövgren a murit.

Dar şi-o fi revenit? O fi spus ceva?"

Se holbă la telefonul care suna.

„Dumnezeule, îşi zise el. Dumnezeule.

Orice altceva, dar nu asta."

Când ridică receptorul, era fiica lui. Din grabă, fu cât pe-aci să scape telefonul pe duşumea.

— Tată, spuse ea şi se auzi cum cădeau monedele în aparat.

— Bună! răspunse el. De unde suni?

Numai de n-ar fi din Lima. Sau din Katmandu. Sau din Kinshasa.

— Sunt în Ystad.

El se înveseli brusc. Asta înseamnă că o va putea vedea.

— Am venit să-ți fac o vizită, spuse ea. Dar m-am răzgândit. Sunt la gară. Plec. Am vrut numai să-ți spun că, oricum, am vrut să te văd.

Apoi convorbirea se întrerupse, iar el rămase şezând, cu telefonul în mână.

Avea sentimentul că a murit ceva, ceva pe care îl ținuse în mână şi care, brusc, îi fusese luat.

„Al naibii copil, îşi spuse el. De ce s-o fi purtând aşa?”

Fata lui, pe care o chema Linda, avea nouăsprezece ani. Până când împlinise cincisprezece ani, relația lor fusese bună. La el venea ea, şi nu la maică-sa, când avea greutăți sau când îşi dorea ceva foarte mult şi nu îndrăznea. O văzuse transformându-se dintr-un copil bondoc într-o femeie tânără, de o frumusețe agresivă. Înainte de a fi împlinit cincisprezece ani, nimic nu lăsase să se întrevadă demonii ascunşi în ea, care într-o bună zi o vor târî pe un tărâm alunecos şi misterios.

Într-o zi de primăvară, imediat după ce împlinise cincisprezece ani, brusc şi fără niciun semn prevestitor, fata încercase să-şi ia viața. Era într-o sâmbătă după-amiază. Kurt Wallander repara un scaun de grădină, şi soția lui spăla geamurile. Lăsase jos ciocanul şi intrase în casă, mânat de un presentiment ciudat. Ea era întinsă pe pat în camera ei şi-şi tăiase cu o lamă încheieturile mâinilor şi gâtul. După aceea, când totul se terminase cu bine, doctorul îi spusese că ar fi murit dacă el n-ar fi venit exact când venise şi dacă n-ar fi avut prezența de spirit să-i lege strâns rănile.

Şocul nu trecuse niciodată. Contactul dintre el şi Linda se rupsese. Ea se retrăsese în sine, iar el nu reuşise să înțeleagă niciodată ce anume o împinsese spre sinucidere. Fata terminase şcoala, îşi luase diverse slujbe temporare şi uneori dispărea brusc pentru lungi perioade de timp. De

două ori îl convinsese nevastă-sa s-o pună sub urmărire. Colegii îi văzuseră durerea atunci când Linda devenise obiectul propriilor anchete. Dar, într-o zi, ea se întorsese pe neaşteptate, iar el reuşise să-i urmărească firul peregrinărilor, controlându-i pe furiş buzunarele şi răsfoindu-i paşaportul.

„La dracu'! îşi spuse el. De ce n-ai rămas? De ce te răzgândeşti tot timpul?"

Telefonul sună din nou, şi el ridică receptorul.

— Tata la telefon, răspunse el fără a se gândi.

— Ce vrei să spui? îl întrebă tatăl lui. De ce răspunzi la telefon cu „aici e tata"? Eu credeam că eşti poliţist.

— Nu am timp să vorbesc acum. Pot să te sun mai târziu?

— Nu, nu poţi. Ce faci atât de important?

— S-a întâmplat ceva grav de dimineaţă. Sun mai târziu.

— Dar ce s-a întâmplat?

Bătrânul lui tată îi telefona aproape zilnic. De câteva ori, Wallander o rugase pe centralistă să nu-i mai facă legătura. Tatăl devenise bănuitor şi începuse să-şi prefacă vocea şi să dea nume false, ca s-o păcălească pe telefonistă. Kurt Wallander ştia că nu există decât o singură metodă prin care să scape de el.

— Vin la tine diseară, spuse el. Atunci putem sta de vorbă.

Bătrânul se lăsă convins, fără chef.

— Vino la şapte. Atunci am timp de tine.

— Bine, la şapte. La revedere!

Puse receptorul în furcă şi blocă telefonul să nu mai sune. Îşi spuse, în grabă, c-ar fi trebuit să ia maşina, să dea fuga la gară şi să o caute pe fiică-sa. Să vorbească cu ea, să încerce să reînvie legătura ruptă atât de misterios. Dar ştiu că nu o va face. Nu dorea să rişte ca fata lui să fugă de el pentru totdeauna.

Se deschise uşa, iar Näslund îşi vârî capul în încăpere.

— Salut! spuse el. Să-l aduc înăuntru?

— Pe cine să aduci înăuntru?

Näslund îşi privi ceasul de la mână.

— E ora nouă, îl informă el. Ieri ai spus că vrei ca la ora asta să-l aduc la interogatoriu pe Klas Månson.

— Care Klas Månson?

Näslund îl privi curios.

— Cel care a jefuit magazinul de pe şoseaua de est. L-ai uitat?

Abia atunci îşi aminti şi-şi dădu seama că Näslund habar n-avea de omorul comis în timpul nopţii.

— Îl preiei tu pe Månson. Am avut o crimă azi-noapte, în Lunnarp. Poate chiar o crimă dublă. O pereche în vârstă. Preia-l tu pe Månson. Dar nu acum. Mai întâi trebuie să întocmim planul investigaţiilor pentru Lunnarp. E o prioritate.

— Dar avocatul lui Månson a venit deja, răspunse Näslund. Dacă-l trimit acasă, ne va face viaţa un infern.

— Ia-i un interogatoriu preliminar, îl sfătui Kurt Wallander. Dacă avocatul face gălăgie, asta-i situaţia. Anunţă o şedinţă de lucru în biroul meu, la ora zece. Trebuie să vină toată lumea.

Pornise dintr-odată. Acum era din nou poliţist. Chinurile pricinuite de fiică-sa şi de nevastă-sa care-l părăsise puteau să aştepte. Acum trebuia să înceapă anevoioasa vânătoare de ucigaşi.

Dosi undeva maldărul de hârtii de pe masa de lucru, rupse un bilet de pronosport pe care, oricum, n-ar fi ajuns să-l completeze, se duse în sala de mese şi-şi turnă cafea într-o ceaşcă.

La ora zece se adunară toţi la el în birou. Rydberg fusese chemat de la locul crimei şi stătea pe un scaun lângă fereastră. Poliţişti, în picioare sau şezând, umpleau

încăperea; erau şapte în total. Wallander telefonă la spital şi află că starea bătrânei e în continuare critică.

Apoi le povesti ce se petrecuse.

— E mult mai rău decât vă puteți închipui, spuse el. Ce părere ai, Rydberg?

— Aşa-i, răspunse Rydberg. Ca într-un film american. Se simțea şi mirosul de sânge. Asta nu prea se întâmplă.

— Trebuie să-i prindem pe făptaşi, îşi sfârşi Wallander prezentarea. Pur şi simplu, nu putem lăsa să ne scape asemenea descreierați.

În cameră se făcu linişte. Rydberg bătea cu degetele în brațele scaunului. De pe coridor se auzi râsul unei femei. Wallander privi de jur împrejur. Toți îi erau colaboratori. Niciunul nu-i era prieten apropiat. Dar formau o echipă.

— Ei bine, spuse el. Ce facem? Trebuie să începem imediat.

Era ora unsprezece fără douăzeci de minute.

3

La ora patru fără un sfert după-amiaza, Kurt Wallander simți că i se face foame. Nu avusese timp să-şi ia prânzul în ziua aceea. După şedința de dimineață, îşi petrecuse tot timpul încercând să pornească vânătoarea ucigaşilor din Lunnarp. Îi venea greu să creadă că o singură persoană ar fi reuşit să producă o asemenea baie de sânge.

Când, scufundându-se în scaunul din spatele mesei lui de lucru, încercă să formuleze un comunicat de presă, afară se lăsase întunericul. Pe biroul său zăceau o mulțime de

hârtiuțe cu mesaje telefonice, pe care una dintre fetele de la centrală le pusese acolo. După ce căută în zadar numele fiicei lui printre bilete, le puse grămadă într-o cutie pentru corespondența primită. Ca să scape de neplăcerea de a sta în fața camerelor de la televiziunea locală, spunând că pentru moment poliția nu are nicio urmă referitoare la criminalii care comiseseră omorul, îl delegase pe Rydberg să-şi asume această sarcină. Însă comunicatul de presă trebuia să-l scrie. Scoase o hârtie dintr-un sertar. Dar ce-ar putea să scrie? Ziua aceea de lucru nu dăduse decât o grămadă de semne de întrebare.

Fusese o zi de aşteptare. Bătrâna care supraviețuise ştreangului zăcea la reanimare şi se lupta cu moartea.

Oare vor afla vreodată ce anume văzuse ea în acea noapte de coşmar, în acea gospodărie izolată? Sau va muri fără a apuca să le spună?

Kurt Wallander se uită pe fereastră afară, în întuneric.

În locul comunicatului de presă, începu să scrie un rezumat a ceea ce făcuseră ei în cursul zilei şi al datelor pe care poliția le deținea până în acel moment.

„Nimic, îşi spuse el când fu gata. Doi bătrâni fără duşmani şi fără bani ascunşi în casă au fost loviți brutal şi torturați. Vecinii n-au auzit nimic. Abia după ce hoții au fugit, ei au văzut că o fereastră e spartă şi au auzit strigătul de ajutor al bătrânei. Rydberg nu a găsit încă niciun indiciu. Asta e tot.

Oamenii bătrâni, care locuiesc în case izolate, au fost întotdeauna o pradă sigură pentru hoți. Deseori aceştia îi legau, îi maltratau şi uneori îi omorau.

Dar aici e vorba despre cu totul altceva, reflectă Kurt Wallander. Un laț petrecut ca o capcană de strangulat în jurul gâtului slăbănog al unei bătrâne neajutorate trădează o istorie amară, de revoltă şi ură, poate chiar de răzbunare.

E ceva dubios cu cazul acesta.”

Tot ce le rămâne, acum, e să nu-şi piardă speranța. Mai multe patrule de poliție vorbiseră toată ziua cu locuitorii din Lunnarp. Poate că cineva văzuse ceva? De cele mai multe ori, înainte de a se năpusti asupra bătrânilor care locuiau izolat şi de a da lovitura, hoții mergeau în recunoaştere. Şi poate că până la urmă Rydberg va găsi nişte indicii la locul crimei.

Kurt Wallander se uită la ceas.

Oare cât de mult trecuse de când sunase ultima oară la spital? Trei sferturi de oră? O oră?

Se hotărî să aştepte până va scrie comunicatul de presă. Îşi puse căştile casetofonului micuț la urechi şi introduse o casetă cu Jussi Björling. Sunetul hârşâit al înregistrării din anii treizeci nu reuşi să umbrească frumusețea muzicii din *Rigoletto.*

Comunicatul de presă nu avea decât opt rânduri. Kurt Wallander intră la una dintre funcționare şi o rugă să-l scrie la computer şi să-i imprime câteva copii. Cu aceeaşi ocazie, se uită printr-un formular cu întrebări, care urma să fie expediat prin poştă tuturor locuitorilor din împrejurimile satului Lunnarp. Văzuse cineva ceva neobişnuit? Ceva ce ar fi putut avea vreo legătură cu acea crimă brutală? Era sigur că formularul nu-i va aduce decât necazuri. Ştia că telefoanele vor suna neîntrerupt, că doi polițişti vor trebui cât e ziua de lungă să asculte informații care nu le vor fi de niciun folos.

„Oricum, trebuia făcut, se consolă el. Măcar să fim siguri că nimeni nu a văzut ceva important."

Se întoarse în biroul lui şi sună din nou la spital. Nimic nu se schimbase între timp. Bătrâna se lupta în continuare cu moartea.

Tocmai când punea receptorul în furcă, intră Näslund în încăpere.

— Am avut dreptate, spuse el.

— Dreptate?

— Avocatul lui Månson e furios foc.

Kurt Wallander ridică din umeri.

— N-avem ce face.

Näslund se scărpină pe frunte şi întrebă cum stau lucrurile.

— Nimic, până în prezent. Am demarat. Asta-i totul.

— Am văzut că a sosit raportul preliminar al medicului legist.

Wallander îşi încruntă sprâncenele.

— Eu de ce nu l-am primit?

— E la Hansson.

— Ce dracu' caută acolo?

Wallander se ridică şi ieşi pe coridor. Mereu acelaşi lucru, se gândi el. Hârtiile nimereau aiurea, în locuri unde n-aveau ce căuta. Chiar dacă cea mai mare parte a activității poliției se înregistra în computere, hârtiile importante aveau în continuare prostul obicei de a ajunge aiurea.

Hansson vorbea la telefon când Wallander bătu şi intră. Observă că masa din fața lui Hansson e plină de cupoane de joc, prost ascunse, şi de programele diverselor curse de cai din toată țara. La poliție se ştia foarte bine că Hansson îşi petrecea cea mai mare parte din timpul de lucru sunând diverşi antrenori de cai de curse, pentru a cerşi informații. Serile şi le petrecea născocind tot felul de sisteme de joc ingenioase care să-i garanteze câştigul cel mare. Circula chiar zvonul că odată ar fi câştigat o sumă mare la curse. Dar nimeni nu ştia sigur. Şi, orice s-ar spune, Hansson nu trăia pe picior mare.

Când intră Wallander, Hansson acoperi receptorul cu mâna.

— Raportul medicului legist, spuse Wallander. Îl ai?

Hansson ascunse programul curselor de la Jägersrö.

— Tocmai voiam să ți-l aduc.

— Numărul patru din cursa a şaptea câştigă sigur, spuse Wallander şi luă mapa de pe masă.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că e un câştigător sigur.

Wallander ieşi, lăsându-l pe Hansson cu gura căscată. Se uită la ceasul din coridor şi văzu că mai e încă o jumătate de oră până la conferința de presă. Se întoarse în cameră şi citi cu atenție raportul medical.

Brutalitatea crimei îi apăru, dacă era posibil, şi mai clar decât dimineață, la Lunnarp.

După cercetarea preliminară a cadavrului, medicul nu se putuse decide asupra cauzei reale a decesului.

Pur şi simplu, avea de ales între prea multe.

Corpului i se aplicaseră opt tăieturi adânci şi numeroase înțepături, cu un obiect ascuțit şi dințat. Ca armă a crimei, medicul sugera o lamă de fierăstrău. Pe deasupra, osul coapsei drepte fusese zdrobit, la fel şi brațul şi încheietura mâinii stângi. Corpul avea urme de arsuri, testiculele erau umflate, iar osul frunții era înfundat. Cauza reală a decesului nu putea fi încă stabilită.

În afara raportului oficial, doctorul scrisese şi o notiță:

„O crimă de om dement, scrisese el. Victima a fost supusă la atât de multă violență, încât ar fi fost suficientă pentru a lua viața a patru sau chiar a cinci persoane”.

Kurt Wallander lăsă raportul la o parte.

Se simțea din ce în ce mai prost dispus.

Era ceva în toate astea care nu se potrivea.

Nu prea e de crezut că spărgătorii care atacă bătrâni sunt chiar atât de plini de ură. Ei vor bani.

Atunci de ce această violență fără margini?

Când constată că nu e în stare să dea un răspuns plauzibil acestei întrebări, citi încă o dată rezumatul pe care-l scrisese ceva mai devreme. Uitase ceva? Neglijase vreun detaliu care mai târziu s-ar dovedi a fi important?

Chiar dacă munca poliției e în cea mai mare parte o căutare răbdătoare a faptelor care permiteau să fie combinate între ele, învățase din experiență că prima impresie de la locul infracțiunii are o importanță covârşitoare. În special când anchetatorul se află printre cei dintâi sosiți la locul unde s-a comis infracțiunea.

Era ceva în rezumatul scris de el, care-l punea pe gânduri. Să fi uitat totuşi vreun amănunt? Rămase aşezat îndelung, fără a-şi putea da seama despre ce anume era vorba.

O funcționară deschise uşa şi lăsă comunicatul de presă, în câteva exemplare.

În drum către conferința de presă, intră la toaletă şi se privi în oglindă. Observă că ar fi trebuit să se tundă. Părul castaniu îi stătea zburlit în jurul urechilor. Şi ar fi trebuit să slăbească. În decursul celor trei luni care trecuseră de când nevasta îl părăsise pe neaşteptate, se îngrăşase şapte kilograme. În singurătatea lui deprimantă, mâncase numai mâncare de la fast-food, pizza, hamburgeri mustind de grăsime şi produse de patiserie.

— Grăsanul naibii! se persiflă el cu voce tare. Oare chiar trebuie să arăți ca un boşorog căzut?

Se hotărî să-şi schimbe de urgență regimul alimentar. Va trebui chiar să reia fumatul dacă era nevoie, pentru a slăbi.

Se întrebă care era cauza că aproape jumătate dintre polițişti erau divorțați? Că nevestele îşi părăseau bărbații? Când citea ocazional câte un roman polițist, constata, oftând, că lucrurile stăteau la fel de prost şi acolo.

Polițiştii sunt divorțați. Şi cu asta basta...

Încăperea în care urma să se țină conferința de presă era plină de lume. Îi cunoştea pe majoritatea ziariştilor. Dar erau şi câteva figuri necunoscute, printre care o fată cu fața presărată de coşuri, care-i arunca priviri insistente în timp ce dădea drumul la reportofon.

Kurt Wallander împărți scurtul comunicat de presă şi se aşează pe un podium scund, într-un capăt al încăperii. De fapt, şeful poliției din Ystad ar fi trebuit să participe şi el, însă era undeva în Spania, în concediu de iarnă. Rydberg promisese să vină, dacă va termina la timp cu televiziunea. În caz contrar, Wallander avea să fie singur.

— Ați primit comunicatul de presă, începu el. Pentru moment, nu am nimic de adăugat.

— Putem pune întrebări? spuse un ziarist pe care Wallander îl cunoştea. Era corespondentul local al ziarului *Munca.*

— Pentru asta mă aflu aici, răspunse Wallander.

— Dacă-mi permiteți să spun ce cred, comunicatul acesta de presă este neobişnuit de prost, zise ziaristul. Nu se poate să nu aveți nimic altceva de relatat.

— Nu avem nicio urmă lăsată de infractori, răspunse Wallander.

— Deci, au fost mai mulți, nu numai unul?

— Probabil.

— Şi de ce credeți asta?

— Credem. Dar nu ştim.

Ziaristul se strâmbă, iar Wallander făcu semn unui alt jurnalist pe care, de asemenea, îl cunoştea.

— Cum a fost omorât?

— Prin violență aplicată extern.

— Asta poate însemna o mulțime de lucruri diferite!

— Nu ştim încă exact. Medicii nu sunt gata cu autopsia. Mai durează câteva zile.

Ziaristul mai avea şi alte întrebări, însă fu întrerupt de fata cu coşuri şi reportofon. Wallander citi pe ecusonul ei că e corespondenta postului de radio local.

— Ce au luat hoții?

— Nu ştim, răspunse Wallander. Nici nu ştim măcar dacă e vorba despre un furt.

— Şi ce altceva ar putea fi?

— Nu ştim.

— Există ceva care să indice că nu este vorba despre un furt?

— Nu ştim.

Wallander simțea că începe să transpire în încăperea aceea supraaglomerată. Îşi aminti că, atunci când era la începutul carierei, visa să dea conferințe de presă. Niciodată în visele lui nu fusese însă atât de strâns cu uşa şi de transpirat.

— V-am întrebat ceva, auzi vocea unui ziarist care se afla undeva mai în fundul sălii.

— N-am înțeles întrebarea.

— Este oare sigură poliția că acest caz este important? întrebă jurnalistul.

Întrebarea îl surprinse oarecum pe Wallander.

— Bineînțeles că este foarte important să reuşim să rezolvăm această crimă, răspunse el. Şi de ce n-ar fi aşa?

— Veți cere întăriri?

— Este prea devreme ca să putem şti. Dorim, desigur, o rezolvare rapidă. Trebuie să recunosc că tot nu reuşesc să înțeleg rostul întrebării.

Reporterul, care era foarte tânăr şi purta ochelari cu multe dioptrii, se strecură mai în față. Wallander nu-l mai văzuse niciodată.

— De fapt, voiam să spun că în Suedia, în ziua de azi, nimănui nu-i mai pasă cu adevărat de bătrâni.

— *Nouă* ne pasă, răspunse Wallander. Vom face tot ce ne stă în putință să-i prindem pe infractori. În Skåne locuiesc mulți oameni bătrâni şi singuri, în case izolate. În orice caz, ei trebuie să fie absolut convinşi că vom face tot ce ne stă în putință. Se ridică. Vă vom anunța atunci când vom avea mai multe de spus, încheie el. Vă mulțumesc pentru participare.

Când se pregăti să iasă din cameră, fata de la radioul local îi blocă drumul.

— Nu am nimic de adăugat, repetă el.

— O cunosc pe fiica ta, Linda, spuse fata.

Wallander rămase uimit.

— O cunoşti? Cum aşa?

— Ne-am întâlnit uneori. Ici şi colo.

Wallander încercă să-şi amintească dacă o mai văzuse. Fuseseră colege de şcoală?

Fata clătină din cap, ca şi cum i-ar fi citit gândurile.

— Nu ne-am mai întâlnit, spuse ea. Nu mă cunoşti. Eu şi Linda ne-am cunoscut la Malmö.

— Aşa deci, zise Wallander. Foarte interesant.

— Linda îmi place teribil de mult. Acum aş putea să-ți pun câteva întrebări?

Wallander repetă în microfonul fetei cele spuse mai devreme. De fapt, ar fi vrut să vorbească despre Linda, dar nu îndrăzni.

— Salut-o din partea mea, spuse fata în timp ce-şi împacheta reportofonul. Transmite-i salutări din partea lui Cathrin. Sau, mai bine, Cattis.

— Am s-o fac, răspunse Wallander. Îți promit.

Când se întoarse în camera lui, simți o durere în stomac. Era oare foamea sau neliniştea?

„Trebuie să accept adevărul, îşi spuse el. Trebuie să admit că m-a părăsit nevasta. Trebuie să admit că, în afară de a aştepta ca Linda să dorească să reia contactul cu mine, abia mai pot face şi altceva. Trebuie să admit că viața mea arată, de fapt, aşa cum arată...”

Puțin înainte de ora şase seara, polițiştii se adunară din nou în şedință. Spitalul nu comunicase nimic nou. Kurt Wallander întocmi rapid o schemă pentru schimburile de noapte.

— Chiar e necesar? întrebă Hansson. Pune un casetofon acolo, pe care orice soră îl poate porni în cazul în care bătrâna se trezeşte.

— Da, este necesar, răspunse Wallander. Eu pot lua schimbul de la miezul nopţii până la şase. Există vreun voluntar pentru primul schimb?

Rydberg încuviinţă.

— Pot sta la fel de bine la spital, ca şi în altă parte, zise el.

Wallander se uită împrejur. În lumina de neon, care cădea din tavan, toţi păreau palizi.

— Am ajuns la vreun rezultat? întrebă el.

— Am terminat cu Lunnarpul, comunică Peters, cel care se ocupase cu bătutul pe la uşi. Toţi spun că n-au văzut nimic. De obicei, durează câteva zile până ce lumea se mai gândeşte. Altfel oamenii erau cam speriaţi pe-acolo. Al dracului de neplăcut. Aproape numai bătrânei. Şi o familie tânără de polonezi, care se pare că s-a stabilit ilegal. Dar i-am lăsat în pace. Oricum, ar trebui să continuăm şi mâine.

Wallander aprobă şi-l privi pe Rydberg.

— Am găsit grămezi de amprente, spuse acesta. Poate dau ceva. Dar mă îndoiesc. De altfel, pe mine mă interesează cel mai mult un nod.

Wallander îl privi cercetător.

— Un nod?

— Nodul şireangului acela.

— Ce-i cu el?

— Arată neobişnuit. N-am văzut niciodată un nod asemănător.

— Ai mai văzut un şireang înainte? îi aruncă Hansson, care stătea nerăbdător în pragul uşii şi voia să plece.

— Da, răspunse Rydberg. Am mai văzut. Să vedem ce ne-ar putea aduce nou nodul acesta.

Wallander înțelese că, pentru moment, Rydberg nu dorea să spună mai mult. Dar, dacă nodul îl interesa, s-ar fi putut să fie important.

— Mâine-dimineață mă duc din nou la vecini, spuse Wallander. Apropo, a dat cineva de urma copiilor lui Lövgren?

— Martinsson s-a ocupat de asta, răspunse Hansson.

— Păi, parcă Martinsson era la spital, nu-i aşa? spuse mirat Wallander.

— A schimbat cu Svedberg.

— Atunci unde dracului e el acum?

Nimeni nu ştia unde e Martinsson.

Wallander sună centrala şi află că Martinsson plecase de vreo oră.

— Sună-l acasă, spuse Wallander. Apoi îşi privi ceasul: Mâine la zece, din nou şedință. Până atunci, vă mulțumesc pentru azi.

Abia rămăsese singur în cameră, când telefonista îi şi făcu legătura cu Martinsson.

— Scuză-mă, spuse Martinsson. Am uitat de şedință.

— Ce-i cu copiii?

— Dumnezeu ştie dacă nu cumva Rickard o să facă variolă.

— Voiam să spun copiii lui Lövgren. Cele două fiice.

Martinsson păru mirat când îi răspunse.

— N-ai primit mesajul meu?

— N-am primit nimic.

— I l-am lăsat unei fete de la centrală.

— Am să-l caut. Până atunci, povesteşte.

— Una din cele două fiice are cincizeci de ani şi locuieşte în Canada. La Winnipeg, habar n-am pe unde e asta. Când am sunat-o, uitasem complet că acolo e miezul nopții. N-a priceput nimic din ce-i spuneam. Numai când a venit la telefon bărbatul ei, au priceput ce s-a întâmplat. De altfel, el

e polițist. Un adevărat polițist canadian, călare. O să mai vorbim şi mâine. Bineînțeles, ea o să ia avionul şi vine imediat acasă. Cu cealaltă fiică a fost mai complicat, cu toate că locuieşte în Suedia. Are patruzeci şi şapte de ani şi e şefa bufetului *Rubinul* din Göteborg. Se pare că antrenează o echipă de handbal, care e plecată la Skien, în Norvegia. Dar mi-au promis că o anunță despre cele întâmplate. Am lăsat la centrală o listă cu celelalte rude ale lui Lövgren. Sunt foarte multe. Majoritatea locuiesc în Skåne. Poate că unii dintre ei ne vor căuta când vor citi ziarele.

— Bine lucrat, spuse Wallander. Ai putea să mă schimbi de la spital mâine-dimineață, la ora şase? Dacă nu moare!

— Vin, răspunse Martinsson. Dar mă întreb dacă e o idee bună să stai acolo?

— De ce nu?

— Pentru că tu conduci ancheta. Ar trebui să dormi.

— O noapte merge, răspunse Wallander şi închise telefonul.

Rămase total nemişcat, privind în gol.

„Oare ne vom descurca? se întrebă el.

Sau criminalii au deja un avans prea mare?”

Îşi îmbrăcă paltonul, stinse lampa de pe masa de lucru şi părăsi încăperea. Coridorul, care ducea la recepție, era pustiu. Îşi vârî capul în cuşca de sticlă, unde telefonista de serviciu frunzărea un ziar. Observă că era un program de curse de cai. „O fi la modă să pariezi pe cai, îşi spuse el.”

— Martinsson a lăsat nişte hârtii pentru mine.

Telefonista, care se numea Ebba şi care lucra la poliție de peste treizeci de ani, încuviință prietenos din cap şi-i arătă spre masă.

— Avem o fetişcană, trimisă de brațele de muncă pentru tineret, spuse ea. Drăguță şi dulcică, însă absolut incompetentă. Poate că a uitat să ți le dea?

Wallander aprobă.

— Acum plec, spuse el. Cred c-am să ajung acasă cam peste două ore. Dacă se întâmplă ceva, mă poți suna la taică-meu.

— Te gândeşti la biata femeie care e la spital, zise Ebba.

Wallander încuviință.

— Îngrozitoare poveste.

— Da, zise Wallander. Mă întreb, uneori, încotro se îndreaptă țara asta.

Când ieşi prin uşile de sticlă ale clădirii poliției, vântul îl izbi direct în față. Era un ger muşcător, iar el alunecă pe când se îndrepta grăbit spre parcare.

„Numai de n-ar ninge, îşi spuse. Nu înainte de a-i prinde pe indivizii care au vizitat Lunnarpul."

Se strecură în maşină şi căută îndelung printre casetele păstrate în torpedou. Fără a se putea decide cu adevărat, introduse în casetofon *Requiemul* lui Verdi. Avea montate în maşină difuzoare scumpe, şi tonurile viguroase ale muzicii îi invadară urechile. Întoarse la dreapta şi conduse în jos, pe strada Dragonului, spre şoseaua de est. Frunze singuratice se roteau în vârtejuri deasupra străzii, şi un biciclist se căznea să pedaleze contra vântului. Privi la ceasul din maşină şi văzu că se făcuse ora şase. Foamea îl cuprinse din nou, aşa încât traversă şoseaua principală şi se îndreptă spre o cafenea *OK.* „Îmi voi schimba obiceiurile alimentare de mâine, se scuză el. Dacă întârzii un singur minut la taică-meu, îmi va reproşa că-l las în izbelişte."

Luă un platou cu hamburger.

Mâncă atât de repede, încât îl apucă diareea.

Când se aşeză pe closet, observă c-ar fi trebuit să-şi schimbe chiloții.

Simți dintr-odată cât era de obosit.

Se ridică numai atunci când auzi bubuituri în uşă.

Puse benzină şi continuă spre est, prin pădurea Sand, apoi intră pe drumul către Kåseberga. Tatăl lui locuia într-o căsuță aruncată undeva, pe câmpul dintre mare şi Löderup.

Era şapte fără patru minute când opri pe pietrişul din fața casei.

Pietrişul acesta fusese motivul ultimei şi celei mai îndelungate certe dintre el şi tatăl lui. Mai înainte, aici se afla o curte frumoasă, pavată cu lespezi de piatră, tot atât de veche ca şi casa în care locuia taică-său. Într-o bună zi, pe neaşteptate, acesta îşi băgase în cap ideea că trebuia să acopere curtea cu pietriş. Când fiul lui protestase, bătrânul îşi ieşise din minți de mânie.

— N-am nevoie de niciun tutore, răcnise el.

— Dar de ce vrei să distrugi curtea asta atât de frumoasă? îl întrebase Wallander.

Apoi se certaseră.

Iar acum curtea era acoperită de un pietriş cenuşiu, care scârțâia sub roțile maşinii.

Văzu lumină în magazie.

„Data viitoare ar putea fi tatăl meu", îi trecu brusc prin minte.

Asasinul din raza lunii, care-l arată cu degetul ca pe un bătrân tocmai bun de jefuit sau poate chiar de omorât.

Şi nimeni nu l-ar auzi dacă ar striga după ajutor. Nu în vijelia asta şi la cinci sute de metri distanță de cel mai apropiat vecin. Care, de asemenea, este tot un bătrân."

Înainte de a coborî din maşină şi a-şi întinde puțin spatele, ascultă până la sfârşit „Dies Irae".

Apoi intră în magazia care era atelierul tatălui său. Aici îşi picta el tablourile, aşa cum făcuse toată viața.

Una dintre primele lui amintiri din copilărie era mirosul de terebentină şi de ulei de in al tatălui său. Şi cum acesta stătea neîntrerupt în fața şevaletului lipicios, îmbrăcat în

salopeta lui albastră şi cu cizmele lui de cauciuc, tăiate scurt, până la gleznă.

Abia când împlinise cinci sau şase ani înțelesese Kurt Wallander că, de fapt, tatăl lui nu lucra, an după an, la acelaşi tablou.

Doar motivul era mereu acelaşi.

Picta de fiecare dată un peisaj melancolic de toamnă, cu un lac nemişcat ca o oglindă, cu un copac strâmb cu crengi desfrunzite în prim-plan şi departe, spre orizont, cu munții abia întrezărindu-se, înconjurați de nori ce sclipeau în culorile incredibile ale unui apus de soare.

Când şi când, adăuga în marginea stângă a tabloului un cocoş de munte, cocoțat pe un ciot.

La intervale regulate, casa lor era vizitată de indivizi în costum de mătase, cu ghiuluri grele de aur pe degete. Soseau în microbuze ruginite ori în limuzine americane strălucitoare şi cumpărau tablourile cu şi fără cocoş de munte.

Astfel pictase tatăl lui unul şi acelaşi motiv o viață întreagă. Din tablourile lui, care se vindeau la târg sau la licitații, avuseseră ei banii necesari traiului zilnic.

Locuiseră în portul Klagshamm, de lângă Malmö, într-o fostă fierărie, care fusese renovată. Aici crescuse Kurt împreună cu sora lui, Kristina, şi copilăria lor fusese îmbibată de mirosul puternic de terebentină.

Numai după ce rămăsese văduv, tatăl îşi vânduse fierăria şi se mutase la țară. Kurt n-a înțeles de fapt niciodată de ce se mutaseră, deoarece se plângea încontinuu de singurătate.

Kurt Wallander deschise uşa magaziei şi văzu că bătrânul lucra la un tablou, în care nu apărea cocoşul de munte. Chiar în acel moment, picta copacul din prim-plan. Mormăi un salut şi continuă să lucreze. Fiul îşi turnă într-o ceşcuță

cafea dintr-un vas murdar, care stătea pe o lampă de spirt, abia pâlpâind.

Îl privi pe taică-său, care avea aproape optzeci de ani, era micuț şi adus uşor de spate, însă radia energie şi voință.

„Oare voi semăna cu el când voi îmbătrâni? se întrebă el. Când eram copil, semănam cu mama. Acum semăn cu bunicul din partea mamei. Poate voi semăna cu tata când voi îmbătrâni?"

— Ia-ți o ceaşcă de cafea, spuse tatăl. Termin imediat.

— Mi-am luat, răspunse Wallander.

— Mai ia-ți una, spuse tatăl.

„E prost dispus, gândi Wallander. A devenit un tiran din cauza firii lui schimbătoare. Ce vrea de la mine, de fapt?"

— Sunt foarte ocupat, zise el. La drept vorbind, lucrez toată noaptea. Am înțeles că vrei să-mi spui ceva.

— De ce trebuie să lucrezi toată noaptea?

— Trebuie să fiu la spital.

— De ce? Cine e bolnav?

Wallander oftă. Chiar dacă luase sute de interogatorii, el nu va reuşi niciodată să ajungă la acea încăpățânare care-l caracteriza pe tatăl lui, când era vorba să-l chestioneze pe el. Şi asta, fără să fie câtuşi de puțin interesat de munca lui de polițist. Wallander ştia că tatăl lui fusese profund decepționat atunci când, la optsprezece ani, el se hotărâse să se facă polițist. Dar nu reuşise niciodată să descopere ce sperase, de fapt, tatăl lui de la el.

Încercase să discute despre asta, dar fără rezultat. În rarele ocazii când avusese posibilitatea să-şi întâlnească sora, Kristina, care locuia în Stockholm şi avea o frizerie, încercase s-o întrebe pe ea, deoarece ştia că ei doi se înțelegeau foarte bine. Însă nici ea nu ştia.

Bău din cafeaua călduță şi îşi spuse că poate tatăl lui sperase că şi el, într-o bună zi, va lua penelul în mână şi va începe să picteze acelaşi motiv, pentru încă o generație.

Tatăl lăsă brusc pensula jos şi-şi şterse mâinile cu o cârpă murdară. Când se îndreptă spre Kurt Wallander să-şi toarne cafea, acesta simți că tatăl duhnea a haine murdare şi a trup nespălat.

„Cum poate cineva să-i spună propriului tată că miroase urât? se întrebă Wallander.

Poate că a îmbătrânit atât de mult încât nu se mai descurcă singur.

Şi atunci ce mă fac?

Nu-l pot lua la mine. Pur şi simplu, nu se poate. Ne-am omorî unul pe celălalt."

Îşi observă tatăl care, în timp ce sorbea din cafea, îşi scărpina nasul cu mâna.

— Nu m-ai vizitat de mult, spuse acesta cu reproş.

— Dar n-am fost la tine alaltăieri?

— O jumătate de oră!

— Oricum, am fost.

— De ce nu vrei să mă vezi?

— Vreau! Numai că uneori am prea multe de făcut.

Tatăl se aşează pe o bancă veche şi stricată, care scârțâi sub greutatea lui.

— Am vrut numai să-ți spun că ieri m-a vizitat fiica ta.

— A fost Linda aici?

— Doar n-ai surzit?

— Ce-a vrut?

— A vrut un tablou.

— Un tablou?

— Spre deosebire de tine, ea prețuieşte ceea ce lucrez eu.

Kurt Wallander nu-şi credea urechilor.

În afară de vremea când era copil, Linda nu-i arătase nici cel mai mic interes bunicului ei.

— Ce voia de fapt?

— Un tablou, doar ți-am spus! Nu mă asculți!

— Ba da. Dar de unde venea? Unde s-a dus? Şi cum dracului a ajuns până la tine? Trebuie întotdeauna să-ți scot vorba din gură cu cleştele?

— A venit cu o maşină, răspunse tatăl. La volan era un negru.

— Ce vrei să spui cu asta? Negru?

— N-ai auzit niciodată că există şi negri? A fost foarte politicos şi vorbea uimitor de bine suedeza. Ea şi-a luat tabloul şi apoi au plecat. Am crezut că vrei să ştii, din moment ce voi doi vă înțelegeți atât de prost.

— Şi unde s-au dus?

— De unde să ştiu eu?

Kurt Wallander îşi dădu seama că, de fapt, niciunul din ei nu ştia unde locuieşte ea acum. Uneori, înnopta la maică-sa. Dar dispărea din nou rapid, undeva, în drumurile ei necunoscute.

„Trebuie să vorbesc cu Mona, îşi spuse. Divorțați sau nu, trebuie să reîncepem să vorbim unul cu altul. Aşa nu mai merge."

— Vrei ceva de băut? întrebă tatăl.

Wallander n-avea chef să bea. Ştia însă că n-are rost să-l refuze.

— Da, mulțumesc, răspunse el.

O uşă despărțea magazia de casa de locuit, care avea tavanul jos şi era jerpelit mobilată. Kurt Wallander văzu, dintr-o privire, că înăuntru era dezordine şi murdar.

„Nici măcar nu-şi dă seama, gândi el. Şi eu de ce n-am observat nimic până acum?

Trebuie să vorbesc cu Kristina despre asta. Nu mai poate locui singur."

În acelaşi moment sună telefonul.

Tatăl răspunse.

— E pentru tine, spuse, fără să încerce să-şi ascundă iritarea.

„Linda, se gândi Wallander. E sigur ea.”

Era Rydberg, care telefona de la spital.

— A murit, îi comunică el.

— Şi-a mai revenit?

— De fapt, da. Vreo zece minute. Doctorii chiar au crezut că trecuse criza. Apoi a murit.

— A spus ceva?

Rydberg părea îngândurat când îi răspunse.

— Cred c-ar fi mai bine să te întorci în oraş.

— Ce-a spus?

— Ceva ce n-o să-ți placă.

— Vin la spital.

— Mai bine la secție. E moartă, doar ți-am spus.

Wallander lăsă receptorul.

— Trebuie să plec, spuse el.

Tatăl îl privi mânios.

— Nici nu-ți pasă de mine, zise el.

— Am să vin din nou mâine, răspunse Wallander şi se întrebă ce-ar fi putut face împotriva decăderii în care trăia tatăl lui. Vin mâine negreşit. O să stăm de vorbă. O să şi gătim ceva. Dacă doreşti, jucăm şi poker.

Cu toate că era un jucător prost, ştiu că asta îl va îmbuna pe bătrân.

— Vin la şapte, spuse el.

Apoi conduse înapoi spre Ystad.

La opt fără cinci, trecea prin aceleaşi uşi de sticlă prin care ieşise cu două ceasuri mai devreme.

Ebba îi făcu semn.

— Rydberg e în sala de mese, spuse ea.

Era într-adevăr acolo, aplecat deasupra unei ceşti de cafea. Când Wallander îi văzu fața, îşi dădu seama că-l aştepta ceva neplăcut.

4

Kurt Wallander şi Rydberg erau singuri în sala de mese. De undeva se auzea un beţiv care protesta cu voce ridicată, pentru că fusese adus la secţie. În rest, era linişte. Se auzea numai ţiuitul uşor al caloriferului.

Wallander se aşează în faţa lui Rydberg.

— Scoate-ţi paltonul, spuse Rydberg. Altfel ai să îngheţi când ieşi din nou în vijelia de afară.

— Mai întâi vreau să aud ce ai de spus. După aceea mă hotărăsc dacă-mi scot paltonul sau nu.

Rydberg ridică din umeri.

— A murit, începu el.

— Asta am înţeles.

— Dar s-a trezit un moment, chiar înainte de a muri.

— Şi a vorbit?

— Asta-i poate cam prea mult spus. A şoptit. Sau, mai curând, a şuierat.

— Ai înregistrat-o pe casetofon?

Rydberg clătină din cap.

— Nu s-a putut. Era aproape imposibil să auzi ce spunea. În general, mai mult a aiurat. Însă am notat ceea ce am fost sigur c-am înţeles.

Rydberg scoase un carnet jerpelit din buzunar. Carnetul era încercuit de un elastic gros şi avea un pix vârât între foi.

— A rostit numele bărbatului ei, începu Rydberg. Cred că voia să afle ce e cu el. După aceea a murmurat ceva imposibil de înţeles. Atunci am început eu s-o întreb. Cine au fost cei care au venit noaptea? Îi cunoşteaţi? Cum arătau? Astea au fost întrebările mele. Le-am repetat tot timpul cât a fost conştientă. Şi cred că, de fapt, înţelegea ce-i spuneam.

— Şi ce-a răspuns?

— Un singur lucru am reuşit să înţeleg. „Străin.”

— „Străin”?

— Întocmai. „Străin.”

— Adică voia să spună că indivizii care i-au omorât în bătaie pe ea şi pe bărbatul ei erau nişte străini?

Rydberg încuviinţă.

— Eşti sigur?

— Am eu obiceiul să spun că sunt sigur atunci când nu sunt?

— Nu.

— Atunci? Acum ştim că ultimul ei mesaj către oameni a fost cuvântul „străin”. Ca răspuns la întrebarea cine a comis crima.

Wallander îşi scoase paltonul şi îşi luă o ceaşcă de cafea.

— Ce naiba o fi vrut să spună? mormăi el.

— În timp ce te aşteptam, am stat şi m-am tot gândit, răspunse Rydberg. Poate că nu arătau a suedezi. Poate că vorbeau o limbă străină. Poate că vorbeau suedeza cu accent străin. Sunt multe posibilităţi.

— Cum arată o persoană nesuedeză? întrebă Wallander.

— Înţelegi tu la ce mă refer, răspunse Rydberg. Mai precis spus, nu e greu să bănuieşti la ce făcea ea aluzie.

— S-ar fi putut să fie numai o închipuire?

Rydberg ridică din umeri.

— Foarte posibil.

— Dar nu şi foarte plauzibil?

— De ce şi-ar fi folosit ultimele clipe din viaţă pentru a spune o minciună? Şi apoi bătrânii nu prea obişnuiesc să mintă.

Wallander bău din cafeaua călduţă.

— Asta înseamnă că va trebui să pornim pe urmele unuia sau mai multor străini. Tare aş fi vrut să mai fi spus ceva!

— E al dracului de neplăcut.

Rămaseră tăcuți un timp, fiecare cufundat în propriile gânduri.

Beţivul nu se mai auzea pe coridor.

Ora era nouă fără nouăsprezece minute.

— Poți să-ți imaginezi! spuse Wallander după un timp. „Singura pistă a poliției este că asasinii din Lunnarp sunt probabil nişte străini."

— Pot să-mi imaginez şi lucruri mai rele, răspunse Rydberg.

Wallander pricepu ce voia el să spună.

La două mile de Lunnarp se afla un lagăr de imigranți, care fusese supus în repetate rânduri unor atacuri rasiste. Noaptea fuseseră arse cruci în curtea lagărului, se aruncase cu pietre în ferestre, pe fațada clădirii se scriseră, cu spray-ul, cuvinte rasiste. Lagărul de refugiați a fost găzduit în vechiul castel Hageholm, cu toate protestele violente ale locuitorilor din împrejurimi. Şi protestele au continuat.

Duşmănia împotriva imigranților lua proporții.

Wallander şi Rydberg mai ştiau ceva ce lumea nu aflase. Câțiva dintre cei care ceruseră azil şi care locuiau în Hageholm fuseseră prinşi în timp ce dădeau o spargere la o întreprindere de închiriat maşini agricole. Din fericire, proprietarul ei nu făcea parte dintre cei mai aprigi duşmani ai refugiaților, şi astfel întreaga istorie putuse fi trecută sub tăcere. De altfel, cei doi care comiseseră infracțiunea nu se mai aflau în țară, deoarece nu li se aprobase cererea de azil.

Wallander şi Rydberg discutaseră însă de mai multe ori despre ce s-ar fi putut întâmpla, dacă povestea ar fi fost făcută publică.

— Îmi vine greu să cred asta, spuse Wallander. Că nişte refugiați, care caută azil, s-ar apuca de crime.

Rydberg îl privi gânditor pe Wallander.

— Ții minte că am zis ceva despre ştreang? întrebă el.

— Ceva despre nod?

— N-am mai văzut aşa ceva. Şi ştiu o mulţime despre noduri, de când eram tânăr şi-mi petreceam verile umblând cu bărci cu pânze.

Wallander îl iscodi cu atenţie pe Rydberg.

— Unde vrei să ajungi? întrebă el.

— Vreau să spun că n-aş crede că nodul acela a fost făcut de vreun membru al organizaţiei suedeze de cercetaşi.

— Ce dracu' înseamnă asta?

— Că nodul a fost făcut de o persoană venită dintr-o altă ţară.

Înainte ca Wallander să apuce să-i răspundă, Ebba intră în sala de mese ca să-şi ia cafea.

— Mergeţi la culcare dacă vreţi să mai puteţi face ceva şi mâine, zise ea. În altă ordine de idei, ziariştii sună fără întrerupere şi vor informaţii.

— Despre ce? spuse Wallander. Despre vreme?

— Se pare că au aflat că femeia a murit.

Wallander îl privi pe Rydberg, care clătină din cap.

— Astă-seară n-avem nimic de spus, zise el. Aşteptăm până mâine.

Wallander se ridică şi se duse la fereastră. Vijelia se mai domolise, însă cerul era în continuare fără niciun nor. Va fi iarăşi o noapte rece.

— Nu prea văd cum am putea ocoli să spunem care e situaţia, continuă el. Că femeia a apucat să vorbească înainte de a muri. Şi, dacă spunem asta, trebuie să spunem şi ce-a zis. Şi atunci iese scandal.

— Putem încerca să păstrăm informaţia pentru noi, sugeră Rydberg şi se ridică de pe scaun, punându-şi pălăria pe cap. Din motive tehnice de anchetă.

Wallander îl privi mirat.

— Şi să riscăm să se afle mai târziu că am ascuns presei informaţii importante? Că ne-am dus pe ascuns să arestăm infractori străini?

— Prea mulți nevinovați vor fi afectați de situație, argumentă Rydberg. Ce crezi tu că o să li se întâmple celor de acolo, din lagărul de imigranți, când se va afla că poliția e pe urmele unor străini?

Wallander ştia că Rydberg are dreptate.

Şovăi dintr-odată.

— Ne mai gândim până mâine, zise el. Hai să ne întâlnim numai noi doi, mâine la opt. Luăm atunci o hotărâre.

Rydberg aprobă şi plecă şchiopătând către uşă. Acolo, se opri şi se întoarse din nou spre Wallander.

— Ar mai fi o posibilitate care nu trebuie ignorată, spuse el. Ca, de fapt, făptaşii să fie chiar nişte refugiați.

Wallander îşi clăti ceaşca şi o puse pe uscător.

„De fapt, asta şi sper, gândi el. De fapt, sper ca asasinii să fie unii din lagăr. Atunci, poate s-ar schimba ceva în atitudinea asta arbitrară şi tolerantă de-a lăsa pe oricine, cu orice fel de motiv, să treacă granița suedeză."

Dar asta nu i-o putea spune lui Rydberg. Era o părere pe care prefera s-o țină numai pentru el.

Se luptă cu vijelia până ajunse la maşină.

Cu toate că era obosit, n-avea niciun chef să se ducă acasă.

Singurătatea îşi făcea simțită prezența seară de seară.

Porni maşina şi schimbă caseta. Uvertura din *Fidelio* umplu întunericul din automobil.

Faptul că-l părăsise nevasta fusese pentru el o surpriză totală. Chiar dacă-i venea greu să accepte, înțelegea totuşi undeva în adâncul lui că ar fi trebuit să-şi dea seama de primejdie cu mult înainte. Că, de fapt, trăise într-o căsnicie care se destrăma încet-încet din cauza unei plictiseli chinuitoare. Se căsătoriseră mult prea tineri şi-şi dăduseră seama mult prea târziu că începuseră să se îndepărteze unul de celălalt. Poate că, dintre toți trei, Linda fusese aceea

care reacționase cel mai puternic la vidul ce începea să-i înconjoare?

Când, în seara aceea de octombrie, Mona îi spusese că vrea să se despartă, se gândise că, de fapt, era de aşteptat. Dar, pentru că gândul avea în el ceva amenințător, îl ocolise mereu, pretextând că e ocupat. Înțelesese, mult prea târziu, că ea pregătise deja despărțirea până în cel mai mic amănunt. Îi spusese că vrea să se despartă într-o vineri seară, iar duminică îl şi părăsise şi se mutase într-un apartament în Malmö, pe care îl închiriase din timp. Sentimentul de a fi părăsit îl umpluse de ruşine şi de furie. O stare de neputință infernală, în care toate emoțiile îi erau ca paralizate, îl lovise în plin.

După aceea, nu mai urmase decât tăcerea. Ea îşi luase o parte din lucruri în timpul zilei, când el nu era acasă. Pe cele mai multe le abandonase, iar el fusese adânc rănit la gândul că ea părea gata să-şi schimbe tot trecutul cu o viață în care el nu trebuia să apară nici măcar ca o amintire.

O suna. Serile târziu, vocile lor se întâlneau. Ros de gelozie, încerca să afle dacă îl părăsise pentru un alt bărbat.

— O altă viață, răspundea ea. O altă viață înainte de a fi prea târziu.

O rugase să se răzgândească. Încercase să nu arate c-ar fi câtuşi de puțin interesat de ea. Îi ceruse iertare pentru că nu-i acordase destulă atenție. Însă nimic din ce-i spusese el n-o înduplecase să-şi schimbe hotărârea.

Cu două zile înainte de ajunul Crăciunului, poşta îi aduse hotărârea de divorț.

Când deschise plicul şi văzu că totul se terminase, ceva se frânse în el. Ca o încercare de evadare, se prefăcu bolnav în timpul sărbătorilor şi plecă într-o călătorie fără nicio țintă precisă, care-l duse până în Danemarca. O furtună venită pe neaşteptate îl ținu închis pe undeva prin nordul ținutului Sjaelland, şi-şi petrecu Crăciunul într-o odaie înghețată,

într-o pensiune de lângă Gilleleje. Aici, îi scrise scrisori lungi, pe care mai apoi le rupse şi le împrăştie peste mare într-un gest simbolic, care voia să arate că, într-o oarecare măsură, începuse să accepte cele petrecute.

Se reîntoarse la Ystad cu două zile înainte de seara Anului Nou şi îşi reîncepu serviciul. Seara de Anul Nou şi-o petrecu anchetând un caz grav, de maltratare a unei soții din Svarte, şi avu tot timpul senzația înfricoşătoare că nu mult lipsise să fie şi el aşa, maltratând-o pe Mona...

Muzica din *Fidelio* se opri cu o hârşâială ascuțită.

Se încurcase banda.

Radioul se deschise automat, şi el auzi că se transmitea un meci de hochei.

Ieşi din parcare, hotărât să conducă spre casă, pe strada Maria.

Cu toate astea, o luă în sens opus, pe drumul de faleză care ducea la Trelleborg şi Skanör. Când trecu de vechea închisoare, mări viteza. Întotdeauna, şofatul reuşea să-i îndepărteze gândurile negre...

Îşi dădu seama că ajunsese la Trelleborg. Un bac mare tocmai intra în port şi, lăsându-se pradă unui impuls subit, Wallander se hotărî să oprească.

Ştia că nişte foşti polițişti din Ystad controlau paşapoartele la ieşirea de pe bac, în Trelleborg. Îşi spuse că poate vreunul dintre ei era de serviciu în seara aceea.

Se îndreptă către portul scăldat într-o lumină slabă, gălbuie. Un camion uriaş se apropia, semănând cu fantoma unui animal preistoric.

Când intră pe uşa pe care scria „accesul persoanelor străine interzis”, nu recunoscu pe niciunul din cei doi polițişti.

Wallander salută şi se prezentă. Cel mai în vârstă dintre ei avea o barbă scurtă şi o cicatrice pe frunte.

— În ce situație neplăcută ați nimerit, spuse acesta. I-ați prins?

— Nu încă, răspunse Wallander.

Convorbirea se întrerupse, pentru că pasagerii de pe bac se apropiau de postul de control al paşapoartelor. În cea mai mare parte, erau suedezi care se întorceau acasă, după ce petrecuseră Anul Nou în Berlin. Mai erau şi nişte est-germani care-şi foloseau libertatea proaspăt câştigată pentru a vizita Suedia.

După douăzeci de minute, rămăseseră numai nouă pasageri. Toți încercau, în diverse feluri, să explice că vor să ceară azil în Suedia.

— Astă-seară e linişte, spuse cel mai tânăr dintre polițişti. Uneori, vin cu acelaşi bac până la o sută de persoane care vor azil. Atunci poți să-ți imaginezi!

Cinci dintre cei care cereau azil făceau parte din aceeaşi familie etiopiană. Numai unul dintre ei avea paşaport, iar Wallander se întrebă cum putuseră face o călătorie atât de lungă, traversând atâtea granițe, cu un singur paşaport. În afara familiei etiopiene mai aşteptau la punctul de control doi libanezi şi doi iranieni.

Lui Wallander i-ar fi fost greu să spună dacă cei nouă refugiați arătau plini de speranță sau dacă erau înfricoşați.

— Şi acum ce urmează? întrebă el.

— Vine poliția din Malmö să-i ia, răspunse polițistul mai în vârstă. Ei sunt de serviciu astă-seară. Suntem informați prin radio dacă bacurile aduc cu ele multe persoane fără paşaport. Uneori, trebuie să cerem întăriri.

— Şi la Malmö ce se întâmplă cu ei? întrebă Wallander.

— Ajung pe unul dintre vapoarele acelea care zac în afara portului, în docul Oljehamn. Stau acolo până când sunt trimişi mai departe. Bineînțeles, dacă li se permite să rămână în țară.

— Ce crezi despre ăştia?

Poliţistul ridică din umeri.

— Ăştia s-ar putea să rămână, răspunse el. Vrei cafea? Mai durează până vine bacul următor.

Wallander clătină din cap.

— Altă dată. Trebuie să plec.

— Sper să-i prindeţi.

— Da, răspunse Wallander. Şi eu sper asta.

Pe drumul de întoarcere la Ystad, călcă un iepure. Când văzu animalul în lumina farurilor, frână, însă iepurele lovi roata stângă din faţă, cu o izbitură moale. Nu opri maşina să vadă dacă animalul mai trăieşte sau nu.

„Ce-o fi cu mine?" se întrebă el.

Avu un somn agitat în noaptea aceea. Imediat după ora cinci, se trezi tresărind puternic. Avea gura uscată şi visase că cineva încearcă să-l sugrume. Dându-şi seama că nu va mai putea adormi la loc, se sculă şi-şi făcu o cafea.

Termometrul de la fereastră arăta minus şase grade. Felinarul din stradă se legăna în bătaia vântului. Se aşeză la masa din bucătărie, gândindu-se la discuţia cu Rydberg din seara trecută. Lucrul de care se temuse se întâmplase. Femeia care murise nu le dezvăluise nimic care ar fi putut să-i ducă la vreun rezultat. Vorbele ei despre ceva străin erau mult prea generale. Îşi dădu seama că, de fapt, nu aveau încă nicio pistă de urmat. Când se făcu şase şi jumătate, se îmbrăcă şi căută îndelung până găsi puloverul cel gros, de care avea nevoie.

Ieşi în stradă şi simţi vântul înţepător. Conduse pe şoseaua de est, coti apoi pe drumul spre Malmö. Înainte de a-l întâlni pe Rydberg la ora opt, trebuia să facă încă o vizită vecinilor perechii aceleia de bătrâni, care muriseră. Nu-i ieşea din minte gândul că în povestea asta era ceva care nu se legea. Rareori jefuirea unor bătrâni singuri era un lucru întâmplător. De obicei, se producea în urma unor zvonuri

despre bani ascunşi. Şi, chiar dacă jaful putea deveni uneori brutal, el nu purta aproape niciodată amprenta răutăţii metodice pe care o constatase la locul crimei.

„Lumea la ţară se trezeşte devreme, îşi spuse el şi intră pe drumeagul care ducea la casa lui Nyström. Or fi apucat să se mai gândească?”

Se opri. Opri şi motorul. În acelaşi moment, se stinse şi lumina de la fereastra bucătăriei.

„Le e frică, gândi el. Poate îşi închipuie că s-au întors ucigaşii.”

Coborî din maşină, lăsă luminile de poziţie aprinse şi traversă pietrişul către casă.

Îşi imagină, mai curând decât văzu, flacăra unei puşti scăpărând din spatele unui copac din apropierea casei. Zgomotul asurzitor îl făcu să se arunce la pământ. O piatră îi zgârie obrazul, şi pentru o clipă crezu că a fost atins de împuşcătură.

— Poliţia! urlă el. Nu trage! Pentru Dumnezeu, nu trage!

O lanternă îi luminã faţa. Mâna care ţinea lanterna tremura, iar lumina se mişca ba înainte, ba înapoi. Nyström apăru în faţa lui, ţinând în mână o puşcă veche.

— Dumneavoastră eraţi? întrebă el.

Wallander se ridică şi se scutură de pietriş.

— În ce-ai ţintit?

— Am tras în aer, răspunse Nyström.

— Ai autorizaţie pentru armă? întrebă Wallander. Dacă nu, poţi avea neplăceri.

— Am stat de pază azi-noapte, zise Nyström.

Wallander putu să-şi dea seama cât de tulburat era omul.

— Mă duc să sting lumina la maşină, spuse Wallander. Apoi stăm de vorbă.

Pe masa din bucătărie zăceau două cutii cu gloanţe de puşcă. Pe laviţă se aflau o rangă şi un ciocan mare. Pisica cea neagră, culcată la fereastră, îl privi ameninţător când

intră în încăpere. Nevasta stătea lângă sobă şi amesteca într-un ibric cu cafea.

— Cum puteam eu şti că a venit poliția, spuse Nyström cu nevinovăție. Aşa de devreme!

Wallander împinse ranga la o parte şi se aşează.

— Nevasta lui a murit aseară. M-am gândit că e mai bine să vin eu să vă anunț.

De fiecare dată când Wallander se afla în situația de a anunța moartea cuiva, era cuprins de o senzație ireală. Să povesteşti unor necunoscuți că un copil sau o rudă a murit subit, şi s-o poți face într-un mod solemn, era practic ceva imposibil. Decesele pe care le anunța poliția erau întotdeauna subite şi de cele mai multe ori erau violente şi crude. Cineva se urca în maşină să plece după cumpărături, apoi murea. Un copil pe bicicletă, îndreptându-se către locul de joacă, e călcat de o maşină. Cineva este lovit sau jefuit, se sinucide sau se îneacă. Atunci când văd poliția la uşă, oamenii aproape că refuză să primească veştile.

Cei doi bătrâni rămăseseră tăcuți. Nevasta continua să amestece în vasul cu cafea. Bărbatul mângâia puşca de vânătoare, şi Wallander se retrase discret din bătaia ei.

— Deci, Maria s-a dus, spuse omul încet.

— Doctorii au făcut tot ce-au putut.

— Poate că-i mai bine aşa, spuse femeia de lângă sobă, cu o voce neaşteptat de puternică. La ce bun să mai trăiască, dacă el a murit?

Bărbatul puse puşca pe masă şi se ridică. Wallander observă că-l durea genunchiul.

— Mă duc să-i dau fân calului, zise el şi îşi puse o căciulă ponosită pe cap.

— Ai ceva împotrivă dacă vin şi eu cu tine? întrebă Wallander.

— De ce aş avea ceva împotrivă? spuse omul şi deschise uşa.

Când intrară în grajd, iapa nechează. Mirosea a bălegar proaspăt, iar Nyström azvârli cu mână expertă o furcă de fân în boxă.

— Curăț mai târziu, spuse el şi netezi calul pe coamă.

— De ce ţineau ei calul? întrebă Wallander.

— Pentru un crescător de vite bătrân, un grajd gol seamănă cu o morgă, răspunse Nyström. Le ținea de urât.

Wallander se gândi că ar putea la fel de bine să-i pună întrebările aici, în grajd.

— Ai stat de pază azi-noapte, începu el. Ți-e frică şi pot să înțeleg de ce. Probabil, te-ai întrebat pentru ce tocmai ei au fost atacați. Poate te-ai gândit că de ce ei? De ce nu voi?

— Ei n-aveau bani, spuse Nyström. Şi nici altceva de valoare. În orice caz, nu lipseşte nimic. I-am spus asta şi polițistului care a fost ieri aici. M-a rugat să mă uit prin cameră. Singurul lucru care s-ar putea să lipsească este o pendulă veche.

— S-ar putea?

— E posibil s-o fi luat vreuna din fete. Nu pot să-mi amintesc totul cu exactitate.

— Niciun ban, continuă Wallander. Şi niciun duşman.

Deodată, îi trecu un gând prin minte.

— Păstrezi cumva bani în casă? întrebă el. Crezi c-ar fi posibil ca făptaşii să se fi înşelat asupra casei?

— Tot ce avem e la bancă. Şi nici noi nu avem duşmani.

Se întoarseră în casă şi băură cafea. Kurt Wallander observă că femeia avea ochii roşii, ca şi cum profitase că ei se duseseră la grajd pentru a plânge în voie.

— Ați remarcat ceva neobişnuit în ultimul timp? întrebă el. Musafiri ai Lövgrenilor pe care nu-i cunoşteați?

Bătrânii se uitară unul la altul, apoi clătinară din cap în semn că nu.

— Când ați vorbit cu ei ultima dată?

— Am fost alaltăieri la ei şi am băut o cafea, spuse Hanna. Totul a fost ca de obicei. Obişnuiam să bem cafeaua când la ei, când la noi, în fiecare zi. De mai bine de patruzeci de ani.

— Păreau speriați? întrebă Wallander. Îngrijorați?

— Johannes era răcit, răspunse Hanna. Altfel, totul a fost ca de obicei.

Situația părea fără speranță. Wallander nu ştia ce să-i mai întrebe. Fiecare răspuns primit era ca o nouă uşă care se închidea.

— Aveau cunoscuți străini? încercă el din nou.

Bărbatul ridică mirat din sprâncene.

— Străini?

— Unii care nu erau suedezi, zise Wallander.

— Acum câțiva ani, de Sânziene, au stat nişte danezi cu cortul în curtea lor.

Wallander se uită la ceas. Aproape şapte şi jumătate. Trebuia să-l întâlnească pe Rydberg la opt şi nu voia să întârzie.

— Încercați, spuse el. Mai gândiți-vă. Orice vă amintiți ar putea să ne fie de ajutor.

Nyström îl însoți până la maşină.

— Am permis pentru puşcă, zise el. Şi nici n-am țintit. Am vrut numai să sperii.

— Ți-a reuşit de minune, răspunse Wallander. Dar cred că ar fi mai bine să încerci să dormi nopțile. Făptaşii nu se mai întorc.

— Tu ai putea să dormi? întrebă Nyström. Ai putea să dormi când vecinii tăi au fost măcelăriți ca nişte vite fără apărare?

Wallander nu reuşi să găsească un răspuns potrivit; preferă să tacă.

— Mulțumesc pentru cafea, zise el, urcându-se în maşină, şi plecă.

„Se duce dracului totul, îşi spuse el. Nicio pistă, nimic. Numai nodul acela ciudat al lui Rydberg şi cuvântul «străin». Doi bătrâni fără bani sub saltea şi fără lucruri de valoare sunt omorâți, într-un asemenea mod, încât nu poți să nu te gândeşti că există şi alt motiv decât jaful. Un omor din ură sau din răzbunare.

Trebuie să existe şi altceva, gândi el. Ceva care nu ține de viața de zi cu zi a acestor doi oameni."

De-ar fi putut vorbi calul!

Era ceva cu calul ăsta care-l neliniştea. Ceva foarte vag. El era însă un polițist mult prea experimentat să nu țină seama de această nelinişte. Era ceva cu calul ăsta!

La ora opt fără cinci, apoi lângă clădirea poliției din Ystad. Vântul încetase, iar cerul era înnorat. Părea că afară se încălzise cu vreo câteva grade.

„Numai de n-ar ninge", îşi spuse el. O salută pe Ebba, care stătea pe locul ei de la recepție.

— A sosit Rydberg? întrebă el.

— E în biroul lui, răspunse Ebba. Deja au început toți să sune. Televiziunea, radioul şi ziarele. Şi şeful poliției județene.

— Ține-i la distanță încă puțin, o rugă Wallander. Mai întâi trebuie să vorbesc cu Rydberg.

Îşi atârnă haina în birou şi plecă spre Rydberg, al cărui birou se afla cu câteva uşi mai departe, în lungul coridorului. Când bătu la uşă, se auzi un mormăit în semn de răspuns.

Rydberg privea pe fereastră. Wallander observă că arăta obosit.

— Salut! spuse Wallander. Să aduc nişte cafea?

— Cu plăcere. Dar nu şi zahăr. Am terminat cu el.

Wallander luă două ceşti de cafea şi se îndreptă spre biroul lui Rydberg.

Se opri brusc, în faţa uşii.

„Care-i punctul meu de vedere? se întrebă el. Trebuie să ţinem secrete ultimele ei cuvinte din motive pe care obişnuim să le numim motive tehnice de anchetă? Sau trebuie să dăm totul în vileag? De fapt, care-i punctul meu de vedere?

De fapt, n-am niciun fel de punct de vedere", îşi spuse iritat şi deschise uşa cu vârful pantofului.

Rydberg stătea la masa de lucru şi-şi pieptăna părul rar. Wallander se lăsă să cadă într-un fotoliu pentru vizitatori, cu arcurile obosite.

— Ţi-ar trebui un scaun nou, comentă el.

— Nu sunt bani pentru asta, răspunse Rydberg şi-şi vârî pieptenele într-un sertar.

Wallander îşi puse cafeaua lângă scaun.

— Azi-dimineaţă m-am trezit al dracului de devreme, începu el. M-am dus să vorbesc din nou cu Nyström. Moşneagul era ascuns într-un tufiş şi s-a apucat să tragă în mine cu o puşcă de vânătoare.

Rydberg arătă spre obrazul lui Wallander.

— Nu-i împuşcătură, zise acesta. M-am aruncat la pământ. Bătrânul susţine că are permis pentru armă. Naiba ştie.

— Au avut ceva nou de spus?

— Nimic. Nimic neobişnuit. Niciun ban, nimic. Dacă nu mint, bineînţeles.

— De ce-ar minţi?

— Ai dreptate. De ce ar face-o?

Rydberg sorbi din cafea şi se strâmbă.

— Ştiai că poliţiştii sunt în pericol de-a face cancer la stomac? întrebă el.

— Habar n-aveam.

— Dacă-i adevărat, trebuie să fie din cauza cafelei proaste pe care o beau încontinuu.

— Asta cam aşa e. Înconjurați de căni de cafea ne rezolvăm noi cazurile.

— Ca şi acum?

Wallander clătină din cap.

— De fapt, ce ştim noi acum? Nimic.

— Eşti prea nerăbdător, Kurt.

Rydberg îl privea în timp ce se bătea uşurel peste nas.

— Te rog să mă ierți dacă îți las impresia că mă port ca un bătrân magistru, se scuză el. Însă, cu cazul acesta, cred că este absolut necesar să avem foarte multă răbdare.

Trecură încă o dată în revistă cât de mult înaintase ancheta. Tehnicienii poliției căutau amprente şi le comparau cu registrele centrale ale țării. Hansson se ocupa de infractorii cunoscuți că atacă oameni în vârstă. Controla dacă se aflau în închisoare ori dacă aveau alibi. Trebuiau continuate discuțiile cu locuitorii din Lunnarp. Formularele cu întrebări, care fuseseră expediate, ar fi putut şi ele să aducă ceva interesant. Atât Rydberg, cât şi Wallander ştiau că poliția din Ystad obişnuia să-şi îndeplinească îndatoririle cu multă atenție şi metodic. Mai devreme sau mai târziu, tot o să iasă ceva la iveală. O pistă sau un indiciu. Era vorba numai să aibă răbdare. Să lucreze metodic şi să aştepte.

— Motivul, se încăpățână Wallander. Dacă motivul nu sunt banii sau vreun zvon că ar fi avut bani ascunşi, atunci care e? Şi ştreangul acela? Trebuie să te fi gândit şi tu la fel ca mine. Omorul acesta dublu pare să fi fost înfăptuit din răzbunare sau ură ori din amândouă.

— Hai să ne imaginăm nişte hoți care au nevoie disperată de bani, spuse Rydberg. Haide să zicem că ei sunt absolut siguri că Lövgren are bani ascunşi. Să presupunem că sunt suficient de disperați şi nu le pasă de viața unui om. Atunci tortura nu e prea departe.

— Cine ar putea fi atât de disperat?

— Ştii la fel de bine ca şi mine că există o mulțime de droguri care creează o asemenea dependență, încât oamenii sunt gata să facă orice pentru a le obține.

Wallander ştia. Văzuse de aproape violența care creştea şi care se datora, mai întotdeauna, contrabandei cu droguri sau dependenței de ele. Chiar dacă poliția din Ystad fusese rareori afectată de această violență crescândă, el nu-şi făcea nicio iluzie că ea nu s-ar apropia din ce în ce mai mult şi de ei.

Nu mai rămânea niciun loc neatins. Un cătun atât de lipsit de importanță cum era Lunnarpul era confirmarea.

Se ridică puțin în scaunul inconfortabil.

— Atunci ce facem? întrebă el.

— Tu eşti şeful, răspunse Rydberg.

— Vreau să-ți aud părerea.

Rydberg se ridică şi se duse la fereastră. Presă uşor cu degetul pământul dintr-un ghiveci de flori. Era uscat.

— Dacă într-adevăr vrei să ştii ce gândesc eu, atunci îți voi spune. Însă trebuie să înțelegi că nu sunt deloc sigur că gândesc corect. Eu cred că, indiferent de ce ne hotărâm noi să facem, tot iese scandal. Cu toate astea, poate că ar fi înțelept să ținem pentru noi vreo câteva zile ceea ce ştim. Oricum, mai întâi ar fi câte ceva de investigat.

— Ce anume?

— Aveau Lövgrenii vreun cunoscut străin?

— Asta am întrebat şi eu azi-dimineață. E posibil să fi cunoscut nişte danezi.

— Vezi!?

— Doar nu pot fi criminalii nişte danezi care au stat cu cortul?

— De ce nu? Oricum, trebuie investigat. Şi în afară de vecini mai trebuie întrebați şi alții. Dacă nu te-am înțeles greşit ieri, spuneai că Lövgrenii au multe rude.

Wallander își dădu seama că Rydberg avea dreptate. Existau motive tehnice de anchetă care puteau justifica de ce poliția ținea secret faptul că era pe urmele unor străini.

— Ce știm noi, de fapt, despre străinii care au comis infracțiuni în Suedia? întrebă el. Există oare registre speciale la Poliția Generală?

— Există registre despre orice, răspunse Rydberg. Pune pe cineva la computer să se cupleze la baza de date centrală de infracțiuni, și astfel poate găsim câte ceva.

Wallander se ridică. Rydberg îl privi mirat.

— Și nu mă întrebi nimic despre ștreang? comentă el.

— Am uitat de asta.

— Se pare că în Limhamn există un meseriaș bătrân care face pânze pentru bărci și care știe totul despre frânghii și noduri. Am citit despre el într-un ziar cândva, anul trecut. M-am gândit să-mi fac timp să-l caut. Nu pentru că aș fi sigur că asta ne va conduce neapărat la ceva. Însă, pentru orice eventualitate.

— Aș dori să participi la ședință, spuse Wallander. Poți să pleci la Limhamn după aceea.

La ora zece, toți erau adunați în biroul lui Wallander.

Introducerea fu foarte scurtă. Wallander îi informă despre ce spusese femeia înainte de a muri. De asemenea le spuse că, până la noi ordine, informația era confidențială. Nimeni nu păru a avea ceva de obiectat.

Martinsson fu trimis la computer, să caute infractorii străini. Plecară și polițiștii care trebuiau să-și continue interogatoriile la Lunnarp. Wallander îl puse pe Svedberg să se concentreze asupra familiei poloneze care, probabil, se instalase ilegal în țară. Voia să afle de ce locuiau ei tocmai la Lunnarp. La unsprezece fără un sfert, Rydberg plecă la Limhamn pentru a-l căuta pe meșteșugarul de pânze.

Când Wallander rămase singur în încăpere, stătu un timp în picioare privind harta de pe perete. De unde veniseră ucigaşii? Şi ce drum au folosit ei după aceea?

Apoi se aşeză la masa de lucru şi o rugă pe Ebba să cupleze convorbirile telefonice pe care, până atunci, le blocase în centrală. Mai bine de o jumătate de oră vorbi cu diverşi ziarişti. Fata de la radioul local nu mai sună.

La douăsprezece şi un sfert, Norén bătu la uşă.

— Nu eşti la Lunnarp? întrebă mirat Wallander.

— Ba da, zise Norén. Dar mi-a venit ceva în minte.

Fiind ud, Norén se aşeză pe marginea unui scaun. Începuse să plouă. Temperatura crescuse până la plus un grad.

— E posibil să fie un lucru total lipsit de importanţă, continuă Norén. E totuşi ceva care mă frământă.

— Aproape fiecare lucru îşi are însemnătatea lui, zise Wallander.

— Îţi aminteşti calul? întrebă Norén.

— Sigur că-mi amintesc calul.

— Mi-ai spus să-i dau fân.

— Şi apă!

— Fân şi apă. Dar n-am făcut-o.

— De ce nu?

— N-a fost nevoie. Avea deja fân. Şi apă.

Wallander rămase tăcut un timp, privindu-l pe Norén.

— Continuă, zise el după aceea. Te gândeşti la ceva anume.

Norén ridică din umeri.

— Când eram mic, am avut un cal, spuse el. Când stătea în boxă şi primea fânul, obişnuia să mănânce tot ce căpăta. Vreau să spun doar că cineva trebuie să-i fi dat fân calului. Poate numai cu o oră înainte să venim noi.

Wallander se întinse după telefon.

— Dacă te gândeşti să-l suni pe Nyström, nu-i nevoie, spuse Norén.

Wallander lăsă mâna jos.

— Am vorbit cu el înainte să vin aici. Şi mi-a spus că nu el i-a dat fân calului.

— Morții nu-şi hrănesc caii, zise Kurt Wallander. Atunci cine a făcut asta?

Norén se ridică.

— Pare cam ciudat, comentă el. Mai întâi, cineva omoară un om. După aceea, leagă un ştreang să stranguleze un alt om. Şi pe urmă, se duce afară la grajd şi îi dă fân calului. Cine dracu' face ceva atât de bizar?

— Chiar aşa, răspunse Wallander. Cine face aşa ceva?

— Poate că lucrul ăsta nu înseamnă totuşi nimic, se îndoi Norén.

— Sau poate dimpotrivă, răspunse Wallander. Ai făcut bine că mi-ai spus.

Norén salută şi ieşi. Wallander rămase aşezat, gândindu-se la cele auzite.

Deci, impresia pe care o avusese el se dovedise a fi întemeiată. Era ceva în neregulă cu calul acela.

Gândurile îi fură întrerupte de țârâitul telefonului. Din nou, un ziarist care dorea să vorbească cu el.

La unu fără un sfert, ieşi din clădirea poliției. Intenționa să viziteze un prieten pe care nu-l întâlnise de foarte, foarte mulți ani.

5

Kurt Wallander ieşi din autostrada E65 în dreptul unui indicator care arăta drumul către ruinele Stjärnsund. Coborî din maşină şi se duse să urineze. Prin vijelie, auzi zgomotul avioanelor, accelerând pe aeroportul Sturup. Înainte de a se urca din nou în maşină, curăță noroiul care i se lipise de talpa pantofilor. Schimbarea vremii se petrecuse foarte brusc. Termometrul maşinii, care arăta temperatura de afară, indica plus cinci grade. Când porni mai departe, nori sfâşiați se fugăreau pe cer.

Imediat după ruinele cetății, drumul de pietriş se bifurcă, iar el o luă la stânga. Nu condusese niciodată pe drumul acela, şi totuşi ştiu că o luase bine. Cu toate că trecuseră aproape zece ani de când i se descrisese drumul, şi-l amintea în detaliu. Avea un creier care părea a fi programat pentru peisaje şi şosele.

După vreun kilometru, drumul deveni foarte prost. Se târî înainte, întrebându-se cum naiba puteau trece pe acolo vehiculele mai mari.

Drumul se termină brusc, în pantă, şi o curte mare, cu grajduri răspândite peste tot, i se desfăşură în fața ochilor. Conduse înăuntru, în curtea cea mare, şi opri. Când ieşi din maşină, un stol de ciori îi trecu pe deasupra capului.

Curtea părea curios de pustie. Uşa unui grajd se bălăbănea în vânt. Pentru o clipă, se întrebă dacă totuşi nu cumva greşise drumul.

„Ce pustiu”, îşi spuse el.

Iarna skåneză, cu stolurile ei de păsări negre, croncănitoare. Cu noroiul lipindu-se de tălpile pantofilor.

O fată cu părul blond ieşi pe neaşteptate dintr-unul din grajduri. Timp de o clipă, el avu impresia că seamănă cu Linda. Acelaşi păr, acelaşi trup slab, aceleaşi mişcări sacadate ale mersului. O privi cu atenție.

Fata începu să tragă de o scară, care ducea la podul grajdului.

Când îl zări, lăsă scara şi-şi şterse mâinile pe pantalonii cenuşii, de călărie.

— Bună! spuse Wallander. Îl caut pe Sten Widén. Am nimerit bine?

— Eşti polițist? îl întrebă fata.

— Da, răspunse Wallander uimit. Cum de ți-ai dat seama?

— Se cunoaşte după voce, spuse fata şi începu să tragă din nou de scară, care părea să se fi înțepenit în ceva.

— E acasă? întrebă Wallander.

— Ajută-mă cu scara, spuse fata.

El observă că un fuştel al scării se prinsese în şindrila grajdului. Apucă scara şi o răsuci, până când fuştelul se desprinse.

— Mulțumesc, spuse fata. Sten trebuie să fie înăuntru, în birou.

Îi arătă o clădire roşie, de cărămidă, ceva mai departe de grajd.

— Lucrezi aici? întrebă Wallander.

— Da, răspunse fata şi se cățără iute pe scară. Acum, dă-te la o parte!

Cu brațe uimitor de puternice, începu să arunce baloturi de fân prin gura podului.

Wallander se îndreptă spre clădirea cea roşie. Tocmai când se pregătea să bată în uşa masivă, un om se ivi de după colțul casei. Trecuseră zece ani de când îl văzuse ultima dată pe Sten Widén. Cu toate acestea, i se păru neschimbat. Acelaşi păr zburlit, aceeaşi față uscățivă, aceeaşi eczemă purpurie lângă buza de jos.

— Asta da surpriză! zise omul râzând nervos. Credeam că a venit veterinarul. Şi când colo, tu. Într-adevăr, n-a fost chiar ieri...

— Unsprezece ani, răspunse Wallander. În vara lui 1979.

— Vara în care toate visurile s-au spulberat, spuse Sten Widén. Vrei cafea?

Intrară în clădirea roşie de cărămidă. Wallander simţi un miros de ulei, care ieşea din pereţi. O semănătoare ruginită zăcea înăuntru, în beznă. Sten Widén deschise încă o uşă, o pisică o zbughi pe lângă el, şi Wallander păşi într-o încăpere care părea o combinaţie între o cameră de locuit şi un birou. Lângă un perete, se afla un pat nefăcut. Mai erau acolo un televizor şi un video, iar pe o masă, un cuptor cu microunde. O grămadă de haine zăcea pe un fotoliu vechi. Cea mai mare parte din odaie era ocupată de o masă mare de scris. Sten Widén turnă cafea dintr-un termos care se afla lângă un fax, pe unul dintre pervazurile foarte late.

Wallander se gândi la visul spulberat al lui Sten Widén de a deveni cântăreţ de operă şi cum, la sfârşitul anilor şaptezeci, amândoi îşi prevedeau un viitor pe care niciunul din ei nu reuşise să-l aibă. Wallander ar fi trebuit să devină impresar, iar vocea de tenor a lui Sten Widén ar fi trebuit să răsune pe toate scenele operelor din lume.

Pe atunci, el era poliţist. Şi tot asta este şi azi.

Când Sten Widén şi-a dat seama că nu are voce suficient de bună, a preluat grajdurile părăginite ale tatălui său pentru a antrena cai de curse. Vechea lor prietenie n-a putut rezista dezamăgirii comune. Înainte se întâlneau zilnic, dar acum trecuseră unsprezece ani de când nu se mai văzuseră. Cu toate că nu locuiau la mai mult de cincizeci de kilometri unul de celălalt.

— Ai cam pus pe tine, spuse Sten Widén şi dădu la o parte un ziar de curse de pe un taburet.

— Dar nu şi tu, răspunse Wallander, remarcând că începe să se enerveze.

— Antrenorii de galop rareori se îngraşă, confirmă Sten Widén şi râse din nou, cu râsul acela lipsit de veselie. Trup subţire, portofel subţire. Bineînţeles, cu excepţia marilor antrenori. Khan şi Strasser. Ei au bani.

— Cum îți merge? întrebă Wallander şi se aşează pe un scaun.

— Nici bine, nici rău, răspunse Sten Widén. N-am dat lovitura, dar nici faliment n-am dat. Mai întotdeauna, am câte un cal pe care-l antrenez şi care se descurcă binişor. Primesc tot timpul cai noi, tineri, cu care o iau de la început. Dar, de fapt...

Se întrerupse fără a-şi termina vorbele.

Apoi se întinse şi trase un sertar de la masa de scris, scoțând o sticlă de whisky, pe jumătate goală.

— Vrei? îl întrebă.

Wallander clătină din cap.

— Nu e văzut cu ochi buni când un polițist ajunge la puşcărie pentru beție, zise el. Chiar dacă, uneori, se mai întâmplă.

— Noroc, în orice caz! spuse Sten Widén şi bău direct din sticlă.

Scoase o țigară dintr-un pachet mototolit şi căută printre hârtii şi programe de curse, încercând să găsească o brichetă.

— Ce mai face Mona, întrebă el. Şi Linda? Dar taică-tu? Şi cum o chema pe sora ta? Kerstin?

— Kristina.

— Aşa-i. Kristina. Ştii că n-am avut niciodată memorie.

— Totuşi, partiturile nu le uitai!

— Oare aşa să fi fost?

Bău din nou din sticlă, şi Wallander observă că îl frământă ceva. Poate că ar fi fost mai bine să nu-l fi căutat? Poate că nu dorea să i se reamintească de trecut?

— Eu şi Mona ne-am despărțit, spuse el. Şi Linda locuieşte singură. Tata e tot cum îl ştii. Îşi pictează tabloul lui, dar cred că începe să se senilizeze. Nu prea ştiu ce-o să mă fac cu el.

— Ştiai că m-am însurat? zise Sten Widén.

Wallander avu senzația că celălalt nici nu auzise ce-i spusese el.

— N-am ştiut.

— Deci, am preluat grajdul ăsta blestemat. Când tata a înțeles, în cele din urmă, că e prea bătrân ca să mai antreneze cai, a început să bea zdravăn. Mai înainte, se putea controla. Cu timpul, mi-am dat seama că nu-i mai făceam față, nici lui şi nici amicilor lui de beție. M-am însurat cu una dintre fetele care lucrau aici, la grajduri. M-am însurat cu ea, mai ales pentru că avea mână bună cu taică-meu. Îl trata ca pe un cal bătrân. Îi respecta obiceiurile, dar ştia să-i impună limite. Când era prea murdar, punea furtunul pe el şi-l spăla. Însă, când tata a murit, ea a început parcă să duhnească asemenea lui. Aşa că m-am despărțit de ea.

Mai trase o înghițitură din sticlă, şi Wallander observă că începuse să se amețească.

— În fiecare zi mă gândesc să vând locul ăsta, continuă el. De fapt, numai terenul îmi aparține. Probabil aş putea obține un milion pentru tot. Dacă scad datoriile, mai rămân vreo patru sute de mii. Aş cumpăra o maşină cu rulotă şi aş pleca.

— Unde?

— Tocmai aici e problema. Habar n-am. Nu există niciun loc unde aş dori să mă duc.

Wallander fu afectat de cele auzite. Chiar dacă în aparență Sten Widén era acelaşi ca acum zece ani, înlăuntrul lui părea că se petrecuseră schimbări mari. Parcă îi vorbea o fantomă cu vocea spartă şi neliniştită. Cu zece ani în urmă, Sten Widén fusese un bărbat vesel şi plin de viață, invitat primul la toate petrecerile. Acum parcă îl părăsise toată bucuria vieții.

Fata care-l întrebase pe Wallander dacă e polițist trecu călare prin fața ferestrei.

— Cine e? întrebă Wallander. A ghicit imediat că sunt polițist.

— O cheamă Louise, răspunse Sten Widén. Sigur că a mirosit imediat că eşti polițist. De la doisprezece ani tot bate casele de corecție. Eu sunt supraveghetorul ei. Se pricepe la cai. Însă îi urăşte pe polițişti. Susține că odinioară a fost violată de unul.

Trase o nouă înghițitură din sticlă şi arătă spre patul nefăcut.

— Se culcă uneori cu mine, continuă el. Cel puțin aşa simt eu. Că ea se culcă cu mine, şi nu invers. Poate că e ilegal?

— De ce să fie ilegal? Doar nu e minoră?

— Are nouăsprezece ani. Însă poate că supraveghetorii nu au dreptul să se culce cu cei pe care-i supraveghează?

Lui Wallander i se păru că Sten Widén începea să devină oarecum agresiv.

Dintr-odată, îi păru rău că venise.

Chiar dacă scopul vizitei era un motiv tehnic, care ținea de anchetă, se întrebă dacă acesta nu fusese doar un pretext. L-a căutat oare pe Sten Widén să vorbească despre Mona? Să caute consolare?

Habar n-avea.

— Am venit să vorbesc cu tine despre cai, spuse el. Poate ai văzut în ziare că acum câteva nopți s-a petrecut o crimă dublă în Lunnarp?

— Eu nu citesc niciun ziar, răspunse Sten Widén. Citesc numai programele de curse şi listele de start. Atât, şi nimic altceva. Nu-mi pasă ce se întâmplă în lume.

— E vorba despre o pereche de bătrâni care au fost măcelăriți, continuă Wallander. Şi ei aveau un cal.

— A fost şi el măcelărit?

— Nu. Ba din contră, cred că ucigaşii, înainte de a fugi, i-au dat fân. Şi despre asta voiam eu să vorbesc cu tine. Cât de repede rumegă un cal o furcă de fân?

Sten Widén goli sticla şi-şi aprinse încă o ţigară.

— Glumeşti? întrebă el. Ai venit aici să mă întrebi cât timp îi ia unui cal să mănânce un braţ de fân?

— De fapt, mă gândisem să te iau cu mine să te uiţi la cal, spuse Wallander, hotărându-se în grabă.

Simţea că e pe cale să se înfurie.

— N-am timp, zise Sten Widén. Azi vine veterinarul. Am şaisprezece cai care trebuie să facă injecţii cu vitamine.

— Mâine?

Sten Widén îl privi cu ochi lucioşi.

— Se lasă cu vreo retribuţie? se interesă el.

— Ai să fii plătit.

Sten Widén îşi scrise numărul de telefon pe o hârtie murdară.

— Poate, spuse el. Sună-mă mâine-dimineaţă.

Când ieşiră în curte, Wallander constată că vântul încetase.

Fata se apropie călare.

— Frumos cal, spuse el.

— Regina Mascată, zise Sten Widén. N-o să câştige niciodată, în toată viaţa ei, vreo cursă. Proprietara este văduva bogată a unui fost maistru de construcţii, din Trelleborg. De altfel, am fost destul de cinstit să-i propun să vândă calul unei şcoli de călărie. Însă ea continuă să creadă că o să câştige. Şi eu îmi iau banii pentru antrenamente. Dar să fiu eu al naibii dacă va câştiga vreo cursă.

Se despărţiră lângă maşină.

— Ştii cum a murit taică-meu? întrebă pe neaşteptate Sten Widén.

— Nu!?

— Într-o noapte de toamnă, s-a dus până la ruine. Obişnuia să stea acolo şi să bea. Apoi, nu se ştie de ce, a căzut în şanţul de lângă zidurile ruinei şi s-a înecat. Şanţul era atât de plin de alge încât nu se vedea nimic. Numai cipilica lui plutea pe deasupra. „Trăieşte-ti viaţa" era scris pe cozoroc. E reclama unei agenţii de turism care vinde călătorii pentru sex, la Bangkok.

— Mi-a făcut plăcere să te revăd! spuse Wallander. Te sun mâine.

— Cum doreşti, răspunse Sten Widén şi se îndreptă spre grajduri.

Wallander plecă. În oglinda retrovizoare, îl văzu pe Sten Widén vorbind cu fata de pe cal.

„De ce-oi fi venit aici? se întrebă el din nou.

Cândva, demult, am fost prieteni. Am împărtăşit un vis irealizabil. Când însă visul s-a destrămat ca o vrajă, n-a mai rămas nimic în loc. E adevărat că amândoi am iubit opera. Dar poate că şi asta a fost numai o iluzie?"

Conducea repede, ca şi cum ar fi lăsat neliniştea din el să apese pe accelerație.

Tocmai când frâna pentru a intra pe drumul principal, sună telefonul din maşină. Legătura era atât de proastă, încât pricepu cu greu că cel care-l căuta era Hansson.

— Ar fi bine să vii imediat, strigă Hansson. Auzi ce-ți spun?

— Ce s-a întâmplat? strigă Wallander în telefon.

— Sunt cu un țăran din Hagestad, care susține că ştie cine i-a omorât! strigă Hansson.

Wallander simți cum inima îi bate mai repede.

— Cine? urlă el. Cine?

Convorbirea se întrerupse brusc. În receptor se auzeau piuituri şi țiuituri.

— Fir-ar a dracului! spuse el cu voce tare.

Conduse înapoi spre Ystad.

„Mult prea repede, îşi spuse el. Dacă Norén şi Peters ar controla azi traficul, aş nimeri direct la puşcărie.”

Pe panta spre centrul oraşului, motorul începu brusc să tuşească.

Se terminase benzina.

Se părea că lampa de control, care ar fi trebuit să-l avertizeze, nu mai funcționa.

Cu puțin înainte ca motorul să moară de tot, ajunse la benzinăria din fața spitalului. Când să introducă banii în automat, descoperi că nu avea niciun ban la el. Se duse până la magazinul de chei, situat în aceeaşi clădire cu benzinăria, şi împrumută douăzeci de coroane de la proprietar. Îl cunoştea de când cu o anchetă despre o spargere, petrecută cu câțiva ani în urmă.

Trase la locul lui de parcare şi intră grăbit în clădirea poliției. Ebba încercă să-i spună ceva, dar el îi făcu semn că nu are timp.

Uşa de la camera lui Hansson era întredeschisă; intră fără să mai bată.

Încăperea era goală.

Pe coridor, se ciocni cu Martinsson, care venea ținând în mână un vraf de foi imprimate.

— Pe tine te căutam, spuse Martinsson. Am scos la iveală nişte material care ar putea fi interesant. Dumnezeu ştie dacă făptaşii n-au fost nişte finlandezi.

— Când habar n-avem de ceva, obişnuim să spunem că finlandezii sunt de vină, ripostă Wallander. N-am timp acum. Ştii pe unde o fi Hansson?

— Doar nu iese niciodată din biroul lui?

— Atunci trebuie să-l trecem pe lista celor dispăruți. Oricum, în acest moment, nu-i în birou.

Se uită în sala de mese, dar acolo se afla numai un funcționar care-şi făcea o omletă.

„Unde dracu' e Hansson?" se întrebă şi trânti uşa de la propriul birou.

Nu era nici aici. O sună pe Ebba la centrală.

— Unde e Hansson? întrebă el.

— Dacă n-ai fi fost atât de grăbit, aş fi reuşit să-ți comunic când ai venit, răspunse Ebba. Ți-a transmis că se duce până la bancă.

— Ce treabă are acolo? Era cu cineva?

— Da. Dar nu ştiu cu cine.

Wallander trânti receptorul.

Cu ce naiba se ocupa Hansson?

Ridică din nou receptorul.

— Poți să mi-l găseşti pe Hansson? o întrebă pe Ebba.

— La bancă?

— Dacă-i acolo, atunci caută-l acolo.

Rareori o ruga el pe Ebba să-i caute o persoană de care avea nevoie. Nu se putuse obişnui niciodată cu gândul de a avea o secretară. Dacă trebuia să facă ceva, atunci el însuşi trebuia s-o facă. Într-un timp, se gândise că ăsta trebuie să fie un obicei moştenit din copilărie. Numai cei bogați îi trimiteau pe alții să le facă treburile neplăcute. Să nu poți deschide singur o carte de telefon şi să ridici tu însuți un receptor erau pentru el lucruri greu de acceptat.

Gândurile îi fură întrerupte de telefon. Era Hansson, care suna de la bancă.

— Am sperat să mă întorc înainte de venirea ta, spuse Hansson. Poate te întrebi ce fac aici?

— Printre altele!

— Încercăm şi noi să aruncăm o privire la contul din bancă a lui Lövgren.

— Care noi?

— Îl cheamă Herdin. Dar mai bine vorbeşti tu cu el. Ne întoarcem cam într-o jumătate de oră.

Dură totuşi o oră şi un sfert până când Wallander reuşi să-l întâlnească pe cel care se numea Herdin. Acesta avea aproape doi metri, era slab şi osos şi, atunci când Wallander se prezentă, avu senzația că dă mâna cu un uriaş.

— A durat ceva, spuse Hansson. Dar a meritat. Ascultă ce are de spus Herdin. Şi apoi ce am descoperit noi la bancă.

Herdin, înalt şi tăcut, stătea pe un taburet.

Wallander avu impresia că omul îşi îmbrăcase cele mai bune haine în vederea vizitei la poliție. Chiar dacă acestea se nimeriseră să fie numai un costum uzat şi o cămaşă cu gulerul destrămat.

— Cel mai bine e s-o luăm de la început, spuse Wallander şi trase spre el un carnet de însemnări.

Herdin se uită mirat la Hansson.

— Trebuie să povestesc din nou totul? întrebă el.

— N-ar strica, răspunse Hansson.

— Dar e o poveste lungă, spuse Herdin cu îndoială.

— Cum te cheamă? întrebă Wallander. Cred că-i mai bine să începem cu asta.

— Lars Herdin. Am o fermă de patruzeci de pogoane, pe lângă Hagestad. Încerc să supraviețuiesc din creşterea vitelor de tăiere. Însă abia dacă reuşesc...

— Am data lui de naştere, se băgă Hansson, şi Wallander ghici că Hansson era grăbit să se întoarcă la cursele lui de cai.

— Dacă am înțeles eu bine, ai venit aici pentru că deții unele informații în legătură cu asasinarea soților Lövgren, spuse Wallander, dorindu-şi să se fi putut exprima mai simplu.

— E clar că au fost banii, zise Lars Herdin.

— Ce bani?

— Banii pe care-i aveau!

— Ai putea să te exprimi ceva mai clar?

— Banii nemțeşti.

Wallander se uită la Hansson, care ridică discret din umeri. Wallander interpretă gestul lui cum că trebuie să aibă răbdare.

— Trebuie, fără îndoială, să discutăm despre asta puțin mai amănunțit, continuă el. Crezi că ai putea fi ceva mai explicit?

— Lövgren şi taică-său au făcut bani în timpul războiului, spuse Lars Herdin. Ţineau clandestin vite de tăiere pe nişte păşuni în pădure, ceva mai sus, în Skåne. Şi cumpărau şi cai bătrâni. Apoi îi vindeau la negru în Germania. Au câştigat bani mulți pe carne. Nu i-a prins nimeni, niciodată. Iar Lövgren era şi zgârcit, şi priceput. A plasat bine banii, care s-au înmulțit de-a lungul anilor.

— Vrei să spui, tatăl lui Lövgren?

— Ăla a murit imediat după război. Eu vorbesc de Lövgren.

— Vrei să spui că Lövgrenii erau avuți?

— Nu familia. Numai Lövgren. Ea nu ştia nimic despre bani.

— Îşi ținea averea ascunsă față de soția lui?

Lars Herdin încuviință.

— Nimeni pe lume n-a fost mai păcălit decât sor-mea, continuă el.

Wallander ridică mirat din sprâncene.

— Da, Maria Lövgren a fost sora mea. Şi a fost omorâtă pentru că el ținea ascunsă o adevărată avere.

Wallander îi ghici amărăciunea prost ascunsă.

„Poate că totuşi ura a fost la mijloc," îşi spuse el.

— Şi banii aceia îi păstra în casă?

— Numai uneori, răspunse Lars Herdin.

— Uneori?

— Atunci când scotea sume mari.

— N-ai vrea să încerci să povesteşti ceva mai amănunțit?

Pe neaşteptate, omul în costumul uzat începu să se agite.

— Johannes Lövgren a fost o bestie, spuse el. Mai bine că a murit. Însă că Maria a trebuit să moară, asta n-am să i-o pot ierta niciodată...

Criza de furie a lui Lars Herdin veni atât de rapid, încât nici Hansson şi nici Wallander nu apucară să reacţioneze. Lars Herdin trase spre el o scrumieră groasă de sticlă, care se afla pe masă în apropierea lui, şi o azvârli cu forţă în perete, chiar lângă capul lui Wallander. Cioburile săriră în toate părţile, şi Wallander simţi cum unul îi intră în buza de sus.

Linişstea de mormânt care urmă crizei le dădu senzaţia că au surzit.

Hansson se ridică de pe scaun şi părea gata să se arunce asupra lunganului de Lars Herdin. Dar Wallander ridică mâna să-l potolească, iar Hansson se aşeză din nou pe scaun.

— Vă rog să mă iertaţi, spuse Lars Herdin. Dacă există undeva o mătură şi un făraş, am să strâng cioburile. Am să plătesc.

— De asta se va ocupa femeia de serviciu, zise Wallander. Hai mai bine să continuăm discuţia noastră.

Herdin părea din nou perfect liniştit.

— Johannes Lövgren a fost o brută, spuse el încă o dată. Se prefăcea că e ca toţi ceilalţi. Dar, de fapt, se gândea numai la banii pe care, împreună cu taică-său, şi-i însuşiseră pe căi necinstite, în timpul războiului. Obişnuia chiar să se plângă că totul e scump şi că ţăranii sunt prea săraci. Dar, de fapt, el avea banii lui care tot creşteau şi creşteau.

— Şi banii ăştia îi ţinea la bancă?

Lars Herdin ridică din umeri.

— La bancă, în acţiuni, în obligaţiuni, de unde să ştiu eu?

— Dar de ce păstra uneori banii în casă?

— Johannes Lövgren se ținea cu una. Avea o țiitoare în Kristianstad, cu care făcuse un copil prin anii cincizeci. Nici de asta nu ştia Maria. Nici de iubită şi nici de copil. Ăleia îi dădea el mai mulți bani pe an decât îi dăduse Mariei într-o viață întreagă.

— Despre ce sumă e vorba?

— Douăzeci şi cinci, treizeci de mii. De două, trei ori pe an. Scotea banii în numerar. Apoi găsea un motiv oarecare şi se ducea cu ei la Kristianstad.

Wallander reflectă un moment la cele auzite.

Încercă să decidă ce întrebări ar fi mai importante. Ar fi durat ore întregi să asculte toate amănuntele.

— Ce-au spus cei de la bancă? îl întrebă el pe Hansson.

— De cele mai multe ori banca nu spune nimic dacă nu există ordin de percheziție, răspunse Hansson. Nu mi-au dat voie să mă uit la cât are. Însă la un lucru tot mi-au răspuns. Dacă a trecut pe la bancă în ultimul timp.

— Şi a trecut?

Hansson făcu semn că da.

— Joia trecută. Cu trei zile înainte să fie căsăpit.

— Sigur?

— Una dintre casiere îl cunoştea.

— Şi a scos o sumă mare de bani?

— La asta n-au vrut să-mi răspundă. Dar, când directorul s-a întors cu spatele, casiera mi-a făcut semn că da.

— După ce înregistrăm declarația asta, trebuie să vorbim cu procurorul, spuse Wallander. Astfel vom putea să-i cercetăm conturile şi să ne facem o părere asupra situației.

— Bani mânjiți de sânge, zise Lars Herdin. Wallander se întrebă în grabă dacă nu cumva o să înceapă să arunce din nou cu obiecte în jurul său.

— Sunt încă multe întrebări de pus, spuse el. Însă, în acest moment, o întrebare este mai importantă decât celelalte. Cum se face că ştii despre toate astea? Despre un

lucru pe care, după spusele dumitale, Johannes Lövgren a reuşit să-l ţină ascuns chiar şi de soţia lui. Cum ai aflat?

Lars Herdin nu răspunse la întrebare.

Privi mut duşumeaua.

Wallander se uită la Hansson, care clătină din cap.

— Trebuie să răspunzi la întrebare, zise Wallander.

— Nu trebuie deloc, spuse Lars Herdin. Doar nu i-am omorât eu. Aş putea eu să-mi omor propria soră?

Wallander încercă să reformuleze întrebarea.

— Cine mai ştie treaba asta despre care ne-ai povestit? întrebă el.

Lars Herdin nu răspunse.

— Tot ce ne spui va rămâne în biroul ăsta, îl linişti Wallander.

Lars Herdin continua să privească duşumeaua, iar Wallander aşteptă.

Simţea instinctiv că trebuie să aştepte.

— Adu-ne nişte cafea, îi spuse el lui Hansson. Vezi dacă nu găseşti şi câteva cornuri.

Hansson dispăru pe uşă.

Lars Herdin continua să se uite în podea, iar Wallander să aştepte. Hansson veni cu cafeaua, şi Lars Herdin mâncă un corn.

Wallander socoti că venise momentul să-i pună din nou întrebarea.

— Mai devreme sau mai târziu tot trebuie să răspunzi, zise el.

Lars Herdin ridică privirea şi i se uită în ochi.

— Imediat după ce s-au căsătorit, mi-am dat seama că în spatele faţadei de om tăcut şi prietenos a lui Johannes Lövgren se ascundea ceva. Simţeam că era ceva fals în el. Maria era sora mea mai mică. Doream să-i meargă bine. Am bănuit ceva încă de la început, de când Johannes Lövgren a început să vină în casa părinţilor şi s-o ceară de nevastă.

Mi-a luat treizeci de ani să descopăr cine era. Cum am reuşit e treaba mea.

— I-ai povestit surorii tale despre ce-ai descoperit?

— Niciodată. Niciun cuvânt.

— Dar altcuiva? Soției tale?

— Nu sunt însurat.

Wallander îl privi pe omul care şedea fața lui. Avea ceva dur şi hotărât. Ca un om care a fost hrănit numai cu pietre, de mic.

— O ultimă întrebare, spuse el. Acum ştim că Johannes Lövgren avea bani mulți. Poate că avea o sumă mare în casă atunci când a fost omorât. Asta o putem afla în curând. Dar cine ar fi putut şti asta? În afară de tine?

Lars Herdin îl privi. Wallander descoperi brusc o licărire de spaimă în ochii lui.

— Eu n-am ştiut asta, răspunse Lars Herdin.

Wallander aprobă.

— Ne oprim aici, spuse el şi împinse la o parte carnetul în care luase note tot timpul. Însă vom avea nevoie de ajutorul tău şi în continuare.

— Pot pleca? întrebă Lars Herdin şi se ridică.

— Poți să pleci, răspunse Wallander. Dar nu pleca din oraş înainte de a vorbi cu noi. Şi, dacă-ți mai aminteşti ceva ce ai vrea să ne spui, anunță-ne.

Lars Herdin se opri lângă uşă, de parcă ar fi vrut să mai spună ceva.

Apoi trânti uşa şi dispăru.

— Spune-i lui Martinsson să-l supravegheze, zise Wallander. N-o să găsim nimic, bineînțeles. Dar e mai bine să fim siguri.

— Ce părere ai despre ce a povestit? întrebă Hansson.

Wallander se gândi puțin înainte de a răspunde:

— Are ceva convingător. Nu cred că minte sau că-şi închipuie ori că fabulează. Cred că a descoperit că Johannes

Lövgren ducea o viață dublă. Eu cred că a prevenit-o şi pe soră-sa.

— Crezi c-ar putea fi amestecat?

Wallander răspunse cu hotărâre:

— Lars Herdin nu i-a omorât. Şi nici nu cred că ştie cine a făcut-o. Cred că a venit la noi din următoarele motive: a vrut să ne ajute să-i găsim pe cei cărora le poate fi recunoscător, dar pe care, totodată, îi şi poate scuipa în față. Adică pe cei care l-au omorât pe Johannes şi care, după el, au făcut o faptă bună. Dar, în acelaşi timp, pe cei care au ucis-o pe Maria şi care ar trebui executați în piața publică.

Hansson se ridică.

— Am să-i spun lui Martinsson. Mai doreşti ceva?

Wallander îşi privi ceasul de la mână.

— Peste o oră ținem o şedință la mine. Vezi dacă-l poți găsi pe Rydberg. Trebuia să se ducă la Malmö, să-l întâlnească pe tipul ăla care peticeşte pânze.

Hansson îl privi fără să înțeleagă.

— Ştreangul, spuse Wallander. Nodul. Lasă c-o să pricepi tu mai târziu.

Hansson plecă, şi el rămase singur.

„Un succes, îşi spuse el. Orice anchetă care reuşeşte are un punct de unde se poate trece pe partea cealaltă a zidului. Nu ştim încă ce vom găsi acolo. Însă, undeva, se află rezolvarea."

Se duse la fereastră şi privi afară, în înserare. Venea frig prin rama neetanşă a ferestrei şi, văzând un felinar care se legăna, îşi dădu seama că vântul se întețise din nou.

Se gândi la Nyström şi la soția acestuia.

Să trăieşti o viață întreagă lângă un om care nu este câtuşi de puțin ceea ce pretinde că ar fi.

Cum ar fi reacționat ei dacă adevărul ar fi ieşit brusc la iveală?

Prin refuzul de a-l recunoaşte? Cu amărăciune? Uimire?

Se întoarse la masa de lucru şi se aşează. De cele mai multe ori, prima senzaţie de uşurare care urma după un oarecare succes într-o anchetă obişnuia să dispară rapid. Acum aveau un motiv posibil, cel mai banal dintre toate: banii. Dar încă nu aveau niciun deget invizibil care să le indice o direcţie anumită.

Nu aveau niciun suspect.

Wallander aruncă o privire la ceas. Dacă se grăbea, avea timp să ajungă la chioşcul de cârnaţi de lângă gară şi să mănânce ceva, înainte de a începe şedinţa. Astfel va mai trece o zi fără ca el să-şi schimbe proastele obiceiuri alimentare.

Tocmai îşi punea jacheta, când sună telefonul.

În acelaşi timp, cineva bătu la uşă.

Jacheta căzu pe duşumea în clipa în care Wallander apucă receptorul şi strigă: „Intră”.

Pe uşă apăru Rydberg. Într-o mână ţinea o pungă mare de plastic.

În receptor se auzi vocea Ebbei.

— Televiziunea vrea cu orice preţ să stea de vorbă cu tine, îi comunică ea.

Se hotărî rapid ca mai întâi să vorbească cu Rydberg şi după aceea să-i întâlnească din nou pe jurnalişti.

— Spune-le că sunt într-o şedinţă şi că nu pot fi contactat decât peste o jumătate de oră, răspunse el.

— Sigur?

— Sigur, ce?

— Că vorbeşti cu ei peste o jumătate de oră? Televiziunii suedeze nu-i place să aştepte. Vrea ca toţi să cadă în genunchi, atunci când aud de ea.

— Eu n-am de gând să cad în genunchi în faţa camerelor lor. În schimb, pot vorbi cu ei peste o jumătate de oră.

Închise telefonul.

Rydberg se aşezase pe scaunul de lângă fereastră. Încerca să-şi usuce părul cu un şervet de hârtie.

— Am veşti bune, zise Wallander.

Rydberg continuă să-şi usuce părul.

— Cred că avem motivul. Banii. Şi mai cred că asasinii trebuie căutați printre cei care, într-un fel sau altul, s-au aflat în anturajul Lövgrenilor.

Rydberg aruncă şervetul ud în coşul de hârtii.

— Am avut o zi de groază, spuse el. Veştile bune sunt bine-venite.

Timp de cinci minute, Wallander relată întâlnirea cu fermierul Lars Herdin. Rydberg privea mohorât cioburile de pe podea.

— Ciudată poveste, comentă Rydberg după ce Wallander tăcu. E suficient de bizară pentru a fi absolut adevărată.

— Am să încerc să fac un rezumat, continuă Wallander. Cineva ştie că Lövgren avea, din când în când, sume mari de bani în casă. Asta ne indică jaful ca motiv. Şi jaful se transformă în crimă. Dacă descrierea făcută de Lars Herdin lui Johannes Lövgren e corectă, şi anume că era un individ extrem de avar, bineînțeles că a refuzat să dezvăluie unde a ascuns banii. Maria Lövgren, care n-a putut înțelege prea mult din cele petrecute în ultima ei noapte în viață, a fost obligată să-l însoțească pe Johannes în călătoria cea de pe urmă. Deci, întrebarea ar fi: cine altcineva în afară de Lars Herdin era la curent cu sumele mari de bani scoase uneori din bancă? Dacă găsim răspuns la asta înseamnă că am rezolvat cazul.

După ce Wallander termină de vorbit, Rydberg rămase oarecum gânditor.

— Am uitat ceva? întrebă Wallander.

— Mă gândesc la ce a spus ea înainte de a muri, răspunse Rydberg. „Străin.” Şi mă gândesc şi la ce am eu aici, în punga asta de plastic.

Se ridică şi goli conţinutul pungii pe masa de lucru.

O grămadă de bucăţi de frânghie. Fiecare cu câte un nod făcut de mână.

— Mi-am petrecut patru ore împreună cu un meseriaş bătrân într-un apartament, care mirosea mult mai rău decât ţi-ai putea imagina vreodată, spuse Rydberg făcând o grimasă. Închipuie-ţi că omul ăsta are aproape nouăzeci de ani şi e complet senil. Chiar mă întreb dacă n-ar trebui să contactez pe cineva de la serviciul social. Moşneagul era atât de confuz, încât a crezut că sunt fiul lui. Ceva mai târziu, unul dintre vecini mi-a povestit că fiul lui a murit de mai bine de treizeci de ani. Însă noduri ştie să facă. Când, în cele din urmă, am plecat, stătusem deja vreo patru ore acolo. Resturile astea de frânghii sunt un cadou.

— Ai aflat ce voiai?

— Moşneagul a privit ştreangul şi a spus că i se pare un nod teribil de urât. După aceea mi-au trebuit trei ore să-l fac să spună ceva despre nodul ăsta urât. Între timp, a apucat să tragă şi un pui de somn.

În vreme ce continua, Rydberg puse la loc în pungă resturile de funii.

— Pe neaşteptate, a început să vorbească despre vremurile când fusese marinar. Şi atunci a spus că mai văzuse un astfel de nod în Argentina. Marinarii argentinieni obişnuiau să înnoade parâmele la fel cu laţurile pentru câini.

Wallander încuviinţă.

— Deci, ai avut dreptate, spuse el. Nodul e străin. Acum întrebarea e: Ce legătură are asta cu povestirea lui Lars Herdin?

Ieşiră pe coridor. Rydberg dispăru în camera lui, în timp ce Kurt Wallander intră la Martinsson pentru a se uita la foile scoase la imprimantă. Observă că exista o statistică uimitor de bogată despre cetăţenii străini care comiseseră

infracțiuni sau erau bănuiți că au comis infracțiuni în Suedia. Martinsson avusese, de asemenea, timp să controleze și cazurile mai vechi de violență împotriva bătrânilor. În ultimul an, cel puțin patru persoane sau bande diferite atacaseră oameni bătrâni care locuiau în zone izolate din Skåne. Martinsson îi spuse însă că la ora actuală toți erau închiși în diverse pușcării. Încă mai aștepta să fie informat dacă vreunul dintre ei fusese în permisie în ziua crimei.

Ținură ședința grupului de anchetă în biroul lui Rydberg, pentru că una dintre funcționare se oferise să măture cioburile din biroul lui Wallander. Telefonul suna aproape fără întrerupere, dar ei nici nu-i trecu prin minte să răspundă.

Ședința dură mult. Toți fură de acord că povestirea lui Lars Herdin însemna un pas înainte. Acum aveau o direcție de urmat. În același timp, trecură în revistă tot ce aflaseră din convorbirile cu locuitorii din Lunnarp sau de la cei care sunaseră la poliție sau răspunseseră la întrebările din formularele expediate. O mașină, care trecuse cu viteză mare printr-un sat de lângă Lunnarp duminică noaptea târziu, le atrăsese atenția în mod special. Un șofer de camion, care pornise spre Göteborg la ora trei noaptea, întâlnise mașina într-o curbă strânsă, unde aproape că se ciocniseră. Când a auzit despre omorul dublu, el și-a amintit de întâmplare și a sunat poliția. După ce s-a uitat la o mulțime de fotografii de automobile, a ajuns cu oarecare îndoială la concluzia că ar fi putut fi vorba despre un Nissan.

— Nu uitați mașinile de închiriat, le atrase atenția Wallander. Oamenii care se grăbesc sunt comozi în ziua de azi. De cele mai multe ori hoții închiriază mașina de care au nevoie, în loc s-o fure.

Se făcuse ora şase când se termină şedinţa. Wallander îşi dădu seama că toţi colaboratorii lui erau acum gata de atac. După vizita lui Lars Herdin domnea un optimism evident.

Wallander intră în biroul lui şi trecu pe curat însemnările făcute în timpul convorbirii cu Lars Herdin. Hansson le lăsase pe ale sale, aşa încât putu să le compare. Văzu imediat că Lars Herdin nu încercase să-i tragă pe sfoară. Informaţiile coincideau.

Imediat după şapte, puse hârtiile la o parte. Îşi aminti brusc că televiziunea nu dăduse niciun semn de viaţă. Sună centrala şi întrebă dacă Ebba nu-i lăsase niciun mesaj înainte să plece acasă. Fata care-i răspunse îi ţinea locul Ebbei.

— Aici n-a lăsat nimic, spuse ea.

Dintr-un impuls pe care nici el nu-l înţelese prea bine, se duse în sala de mese şi dădu drumul la televizor. Transmisia ştirilor locale abia începuse. Se rezemă de o masă şi urmări obosit un reportaj despre afacerile proaste pe care le făcea primăria oraşului Malmö.

Se gândi la Sten Widén.

Şi la Johannes Lövgren, care vânduse carne naziştilor nemţi în timpul războiului.

Se gândi la el însuşi, la burta lui care devenise nepermis de mare.

Tocmai se pregătea să închidă televizorul, când reportera începu să vorbească despre dubla crimă din Lunnarp.

Năucit, auzi că poliţia din Ystad îşi concentra forţele pentru a găsi nişte cetăţeni străini, încă necunoscuţi. Dar că poliţia era absolut sigură că infractorii erau străini. Nu era exclus să fie vorba despre nişte refugiaţi care ceruseră azil în Suedia.

La sfârşit de tot, reportera vorbi chiar despre el.

Cu toate încercările repetate, fusese imposibil să convingă pe vreunul dintre anchetatorii principali să comenteze

informațiile, care fuseseră primite de la o sursă anonimă, însă bine informată.

Reportera vorbea, având ca fundal imaginea clădirii poliției din Ystad.

După aceea, trecu la prezentarea vremii.

O furtună se apropia dinspre vest. Vântul va sufla şi mai tare. Dar nu era risc de ninsoare. Temperatura va continua să rămână peste zero grade.

Wallander închise televizorul.

Îi era greu să decidă dacă se simțea neliniştit sau numai obosit. Sau poate îi era foame.

Însă totuşi cineva din poliție lăsase să se scurgă informații confidențiale.

Poate că în ziua de azi divulgarea informațiilor secrete era plătită?

Oare chiar şi televiziunea de stat avea aşa-numite fonduri-fantomă?

„Cine? se întrebă el.

Poate fi oricine, în afară de mine."

Şi de ce?

Exista şi o altă explicație, în afară de bani?

Ura de rasă? Frica de refugiați?

Mergând înapoi către camera lui, auzi încă din coridor că suna telefonul.

Fusese o zi lungă. Nu dorea decât să se ducă acasă şi să-şi gătească ceva. Oftând, se aşeză pe scaun şi trase telefonul spre el.

„Nu-mi rămâne decât să încep, îşi spuse el. Să încep să dezmint ştirile televiziunii.

Şi să sper că nicio altă cruce de lemn nu va fi arsă în zilele următoare."

6

O furtună se abătu în timpul nopții peste Skåne. În timp ce vântul de iarnă trăgea de tabla de pe acoperiş, Kurt Wallander şedea în apartamentul lui lăsat în paragină. Bea whisky şi asculta o înregistrare germană a operei *Aida,* atunci când în jurul lui, pe neaşteptate, se făcu linişte deplină şi întuneric beznă. Se duse la fereastră şi privi în întunericul de afară. Vântul şuiera şi, undeva, un panou se izbea de zidul unei case.

Indicatoarele fosforescente ale ceasului de mână arătau trei fără zece. În mod ciudat, nu se simțea deloc obosit. Seara trecută, se făcuse unsprezece şi jumătate înainte ca el să părăsească sediul poliției. Ultimul care-i telefonase fusese un bărbat care refuzase să se prezinte. Îi propusese ca poliția să facă front comun cu mişcarea naționalistă locală şi să-i alunge pe toți străinii din țară, o dată pentru totdeauna. Un moment, încercase să asculte ce-i spunea bărbatul acela anonim. Apoi trântise receptorul, telefonase centralistei şi blocase toate convorbirile care veneau din exterior. Stinsese lumina în încăpere, străbătuse coridorul tăcut şi se dusese direct acasă. În timp ce-şi descuia uşa, se hotărâse să descopere cine anume din poliție divulgase informația aceea confidențială. Dar, de fapt, nu era deloc treaba lui.

În cazul în care apăreau conflicte în cadrul poliției, era datoria şefului poliției să ia măsuri. Peste câteva zile, Björk trebuia să se întoarcă din vacanța de iarnă. Atunci va trebui să-şi asume răspunderea. Adevărul trebuia să iasă la iveală.

După ce Wallander bău primul pahar de whisky, înțelese însă că Björk nu va face nimic. Chiar dacă polițiştii erau legați prin legământul tăcerii, cu greu ar fi putut fi considerat drept infracțiune faptul că un polițist sunase o

cunoştinţă la televiziune şi-i povestise ce se discutase într-o şedinţă internă a grupului de anchetă. De asemenea, ar fi fost foarte greu de dovedit că s-ar fi comis vreo neregulă în cazul în care televiziunea îşi plătise informatorul secret. Un moment, Kurt Wallander se întrebă cum deconta televiziunea suedeză cheltuielile pentru postul de informator.

Apoi îşi spuse că-i foarte puţin probabil ca Björk să aibă interesul să pună la îndoială probitatea personalului în timpul investigării unei crime.

La al doilea pahar, începu iar să se gândească cine ar fi putut fi informatorul. În afară de el, numai pe Rydberg l-ar fi putut exclude cu certitudine. Dar de ce să fie atât de sigur de Rydberg? Putea oare să-l perceapă mai adânc pe el decât pe toţi ceilalţi?

Iar acum furtuna întrerupsese curentul electric şi el stătea singur, în beznă.

Gânduri despre perechea ucisă, despre Lars Herdin şi despre nodul ciudat al şireangului i se amestecau în cap cu gânduri despre Sten Widén şi Mona, despre Linda şi bătrânul lui tată. De undeva, din întuneric, îi făcea semne o fantomă sumbră, spunându-i că totul e lipsit de sens şi de importanţă. O figură batjocoritoare, care râdea cu neruşinare de strădania lui caraghioasă de a-şi controla viaţa...

Îl trezi lumina care revenise. Văzu pe ceas că dormise ceva mai mult de o oră. Discul continua să se învârtească pe pick-up. Goli paharul şi se duse să se întindă pe patul nedesfăcut.

„Trebuie să vorbesc cu Mona, îşi spuse el. Trebuie să vorbesc cu ea despre tot ce s-a întâmplat. Şi trebuie să vorbesc şi cu fiica mea. Trebuie să-l vizitez pe tata şi să văd ce pot face pentru el. Şi în mijlocul tuturor acestor trebuie, trebuie mai ales să capturez un asasin...”

Aţipi din nou. Când sună telefonul, avu impresia că se află la serviciu. Somnoros, se târî la bucătărie şi ridică receptorul. Cine-i telefona la patru şi un sfert dimineaţa?

Înainte de a ridica receptorul, apucă să-şi spună că ar fi dorit să fie Mona cea care-l suna.

Mai întâi, i se păru că vocea semăna cu cea a lui Sten Widén.

— Aveţi numai trei zile să vă reabilitaţi, spuse un bărbat.

— Cine sunteţi? întrebă Wallander.

— N-are nicio importanţă cine sunt, răspunse persoana. Sunt unul dintre cei „Zece Mii de Eliberatori".

— Nu vorbesc cu cineva care nu-şi spune numele, rosti Wallander şi, acum, era complet treaz.

— Nu închide, zise bărbatul. Aveţi trei zile să vă reabilitaţi pentru că aţi ţinut partea unor infractori străini. Trei zile, dar nu mai mult.

— Nu înţeleg despre ce vorbeşti, spuse Wallander şi simţi un fel de repulsie faţă de vocea aceea necunoscută.

— Trei zile să-i prindeţi pe criminali şi să-i demascaţi, continuă bărbatul. Altfel vom lua noi conducerea.

— Să luaţi conducerea la ce? Care voi?

— Trei zile. Nu mai mult. După aceea începe să ardă.

Convorbirea se întrerupse.

Kurt Wallander aprinse lumina la bucătărie şi se aşeză la masă. Notă convorbirea într-un carnet vechi, pe care Mona obişnuia să-l folosească pentru liste de cumpărături. *Pâine,* stătea scris în susul paginii. Nu reuşi să descifreze ce scrisese dedesubt.

Nu era prima dată când Wallander, de-a lungul anilor carierei lui de poliţist, primise ameninţări anonime. Un bărbat, care se crezuse condamnat pe nedrept pentru violenţă, îl urmărise cu scrisori insinuante şi telefoane la ore târzii, acum câţiva ani. Mona fusese cea care până la urmă

se enervase şi îi ceruse să reacţioneze. Wallander îl trimisese pe Svedberg peste el cu ameninţarea că, dacă nu încetează persecuţia imediat, riscă o condamnare mai lungă. În altă împrejurare, cineva îi tăiase anvelopele maşinii.

Mesajul individului acesta era însă diferit.

„Ceva o să ardă", spusese el. Wallander îşi dădu seama că putea fi orice: de la lagăre de refugiaţi la restaurante sau locuinţe care aparţineau străinilor.

Trei zile. Sau de trei ori douăzeci şi patru de ore. Asta însemna vineri, cel mai târziu sâmbătă, pe treisprezece.

Se duse şi se întinse din nou pe pat, încercând să adoarmă.

Vântul şuiera şi izbea în pereţii casei.

Cum să poată adormi când se aştepta ca individul acela să-l sune din clipă-n clipă?

La ora şase şi jumătate, era înapoi în clădirea poliţiei. Schimbă câteva cuvinte cu poliţistul de serviciu şi află că noaptea fusese relativ calmă, în ciuda furtunii. Un camion cu remorcă se răsturnase la intrarea în Ystad, o schelă de construcţii fusese trântită la pământ în Skårby. Cam asta fusese totul...

Îşi luă cafea şi se duse în birou. Se bărbieri cu un aparat vechi, pe care-l păstra într-unul dintre sertarele mesei de lucru. Apoi ieşi să aducă ziarele de dimineaţă. Cu cât le frunzărea mai mult, cu atât devenea mai nemulţumit. Deşi vorbise la telefon cu diverşi ziarişti până noaptea târziu, aceştia nu dezminţiseră decât vag şi incomplet zvonul că poliţia şi-ar fi concentrat cercetările asupra unor străini. De parcă ziarele acceptaseră dezminţirea contra voinţei lor.

Se hotărî să anunţe încă o conferinţă de presă pentru după-amiază şi să prezinte un raport asupra stadiului actual al anchetei. Pe deasupra, va vorbi şi despre ameninţarea anonimă primită în cursul nopţii.

Dădu jos un dosar de pe un raft din spatele lui. În el erau informații despre diversele centre de primire a refugiaților, care se aflau în apropiere. În afara lagărului mare din Ystad, mai erau câteva unități mai mici, răspândite în sector.

Dar ce garanție avea că amenințarea se referea la un lagăr de refugiați din sectorul de poliție Ystad? Niciuna. Pe deasupra, amenințarea ar fi putut la fel de bine să se refere la un restaurant sau la o locuință. Câte pizzerii se aflau, de exemplu, în sectorul Ystad? Cincisprezece? Mai multe?

De un singur lucru putea fi absolut sigur. Amenințarea nocturnă trebuia luată în serios. În ultimii ani, se întâmplaseră prea multe evenimente care confirmau că în țară existau forțe, mai mult sau mai puțin organizate, care nu şovăiau să folosească deschis violența împotriva cetățenilor străini sau a refugiaților care cereau azil.

Se uită la ceas. Opt fără un sfert. Ridică receptorul şi formă numărul de acasă al lui Rydberg. Sună de vreo zece ori, apoi închise. Rydberg era probabil pe drum.

Martinsson îşi vârî capul pe uşă.

— Salut! spuse el. Când avem şedința azi?

— La zece, răspunse Wallander.

— Ce vreme!

— Din partea mea poate să bată vântul, totul e să nu ningă.

În timp ce-l aştepta pe Rydberg, încercă să găsească hârtia pe care i-o dăduse Sten Widén. După vizita lui Lars Herdin, îşi dăduse seama că nu era chiar aşa de bizar că cineva-i dăduse calului fân în timpul nopții. Dacă asasinii trebuiau căutați printre cunoştințele lui Johannes şi ale Mariei Lövgren sau poate chiar printre rudele acestora, atunci bineînțeles că ei ştiau de cal. Poate că ştiau, de asemenea, că Johannes Lövgren obişnuia să se ducă noaptea la grajd?

Nu-i era clar cu ce i-ar fi putut fi de folos Sten Widén. Poate că îl suna numai ca să nu piardă din nou contactul cu el?

Cu toate că aşteptă mai mult de un minut, nu răspunse nimeni. Închise telefonul şi se hotărî să încerce din nou, puțin mai târziu.

Spera să reuşească să mai dea un telefon înaintea venirii lui Rydberg. Formă numărul şi aşteptă.

— Procuratura generală, se auzi o voce veselă de femeie.

— Aici Kurt Wallander. Pot să vorbesc cu Åkeson?

— De la începutul lui ianuarie e în concediu. Ați uitat?

Da, uitase. Îi ieşise total din minte că procurorul oraşului, Per Åkeson, urma să-şi continue studiile. Cu toate că mâncaseră împreună în oraş, nu mai târziu de sfârşitul lui noiembrie.

— Dacă doriți, pot să vă fac legătura cu locțiitorul lui, spuse recepționera.

— Bine, răspunse Wallander.

Spre uimirea lui, îi răspunse tot o femeie.

— Anette Brolin.

— Doream să vorbesc cu procurorul, spuse Wallander.

— Eu sunt, răspunse femeia. Despre ce este vorba?

Wallander îşi dădu seama că nu se prezentase. Îşi spuse numele şi continuă.

— E vorba despre crima aceea dublă. M-am gândit că ar fi timpul să prezentăm procuraturii un rezumat. Am uitat că Per şi-a luat liber de la serviciu.

— Dacă nu mă sunați dumneavoastră acum, dimineața, v-aş fi căutat eu, spuse femeia.

Lui Wallander i se păru că ghiceşte o mustrare în vocea ei. „Tanti, îşi spuse el. Mă înveți tu pe mine cum trebuie să colaboreze poliția cu procuratura?”

— De fapt, n-avem prea mult de povestit, spuse el, dându-şi seama că vocea-i suna neprietenos.

— Este de actualitate vreo arestare?

— Nu. Mă gândisem mai curând la o scurtă informare.

— Bine, mulțumesc, spuse femeia. Să zicem ora unsprezece, aici, la mine? Am o condamnare la zece şi un sfert. La unsprezece sunt înapoi.

— S-ar putea să întârzii puțin. Avem o şedință la ora zece. Poate dura ceva mai mult.

— Încearcă totuşi să vii la ora unsprezece.

Convorbirea se termină şi el rămase şezând, cu receptorul în mână.

Colaborarea dintre poliție şi procuratură nu era întotdeauna simplă. Wallander îşi construise însă o relație plină de încredere, nebirocratică, cu Per Åkeson. Se sunau des şi-şi cereau sfatul. Rareori sau aproape niciodată nu avuseseră vreun dezacord în privința vreunei condamnări sau achitări.

— La dracu'! îşi spuse el cu voce tare. Cine mai e şi Anette Brolin asta?

Tocmai atunci auzi pe coridor zgomotul inimitabil făcut de Rydberg când îşi târa piciorul. Îşi scoase capul pe uşă şi-l rugă să intre. Rydberg era îmbrăcat într-o jachetă antică de blană şi cu beretă. Când se aşeză, făcu o grimasă.

— Doare? întrebă Wallander, arătând spre picior.

— Când plouă, mai e cum e, spuse Rydberg. Sau când ninge. Sau e ger. Piciorul ăsta blestemat nu suportă însă vântul. Ce voiai?

Wallander îi povesti despre amenințarea anonimă primită în cursul nopții.

— Tu ce crezi? îl întrebă el când termină de povestit. E serios sau nu?

— Serios. Cel puțin trebuie să acționăm ca şi cum ar fi.

— M-am gândit la o conferință de presă pentru după-amiază. Vorbim despre stadiul în care se află ancheta şi apoi ne concentrăm asupra povestirii lui Lars Herdin. Fără a-i

spune numele, bineînțeles. După aceea, îi informez despre amenințare. Şi le spun că toate zvonurile despre străini sunt neîntemeiate.

— De fapt, asta nu-i adevărat, spuse gânditor Rydberg.

— Ce vrei să spui?

— Femeia a spus ce a spus. Şi nodul poate fi argentinian.

— Atunci cum te-ai gândit tu să legi toate astea de un furt care, cel mai probabil, a fost săvârşit de persoane ce-l cunoşteau foarte bine pe Johannes Lövgren?

— Nu prea ştiu încă. Cred că-i prea devreme pentru concluzii. Tu nu crezi la fel?

— Concluzii provizorii, răspunse Wallander. Toată munca poliției constă în a trage concluzii. Pe care le elimini sau pe baza cărora construieşti mai departe.

Rydberg îşi mişcă piciorul care-l durea.

— Ce-ai de gând să faci în privința scurgerii de informații? întrebă el.

— Intenționez să le fac observație la şedință, răspunse Wallander. Apoi, când vine Björk înapoi, să continue cum vrea.

— Şi ce crezi c-o să facă?

— Nimic.

— Exact.

Wallander îşi desfăcu brațele a neputință.

— E mai bine să ştim de la început cum stăm. Celui care a informat televiziunea nu i se va putea bate obrazul. Apropo, cam cu cât crezi tu că-şi plăteşte televiziunea turnătorii din cadrul poliției?

— Probabil cu mult prea mult, răspunse Rydberg. De asta n-au bani pentru niciun program ca lumea.

Rydberg se ridică de pe scaun.

— Nu uita însă un lucru, spuse el, stând cu mâna pe clanță. Un polițist care a turnat o dată o poate face şi a doua oară.

— Ce vrei să spui?

— Că-şi poate menține declarația conform căreia una dintre urmele noastre duce la nişte străini. De fapt, e perfect adevărat, nu?

— Nu există nicio astfel de urmă, spuse Wallander. Sunt numai cuvintele confuze ale unei bătrâne tulburate şi pe moarte.

Rydberg ridică din umeri.

— Fă cum crezi, zise el. Pe curând!

Şedința decurse cum nu se putea mai prost. Kurt Wallander se hotărâse să înceapă cu trădarea şi cu consecințele ei inerente. După aceea, să vorbească despre telefoanele anonime pe care le primise şi, la urmă, să sondeze diversele opinii despre ce ar trebui făcut înainte ca răgazul acordat de persoana anonimă să ia sfârşit. Însă, atunci când se lamentă furibund că, probabil, cineva dintre cei prezenți fusese atât de neloial încât să împrăştie informații confidențiale, şi că, fără doar şi poate, mai primise şi bani pentru asta, fu întâmpinat de proteste şi mai furibunde. Câțiva dintre polițişti insistară asupra faptului că zvonul ar fi putut, la fel de bine, să fi fost împrăştiat de cineva de la spital. N-au fost şi doctorul, şi surorile prezente atunci când bătrâna a spus ultimele ei cuvinte?

Wallander încercă să preîntâmpine şi alte argumente, însă protestele se întețiră. Când, în cele din urmă, discuția putu fi îndreptată spre alte subiecte, o atmosferă înăcrită domnea în încăpere. Optimismul zilei precedente fusese înlocuit de indispoziție. Kurt Wallander îşi dădu seama că începuse şedința călcând cu stângul.

Ancheta pentru identificarea maşinii, cu care şoferul de camion era să se ciocnească, nu dăduse încă niciun rezultat. Pentru a creşte eficiența grupului, fu numită încă o persoană care să se ocupe de această problemă.

Cercetările asupra trecutului lui Lars Herdin erau în curs. La un prim control, nu apăruse nimic deosebit. Lars Herdin nu fusese niciodată condamnat şi n-avea datorii care să bată la ochi.

— O să-l cercetăm îndeaproape, spuse Wallander. Trebuie să aflăm absolut totul despre el. În curând, mă întâlnesc cu procurorul. Îi voi cere un ordin de percheziție pentru a vedea conturile de la bancă.

Peters fu acela care veni cu noutatea zilei.

— Johannes Lövgren avea două casete bancare la două bănci diferite, spuse el. Am găsit cheile.

— Foarte bine, zise Wallander. Ne ducem astăzi, ceva mai târziu, să le controlăm.

Investigarea sistematică a familiei Lövgren, a prietenilor şi a rudelor acestora trebuia continuată.

Hotărâră ca Rydberg să se ocupe de fiica lui Lövgren din Canada, care trebuia să aterizeze la Malmö curând după ora trei, în după-amiaza aceea.

— Unde e cealaltă fată? întrebă Kurt Wallander. Jucătoarea de handbal.

— A sosit, spuse Svedberg. Locuieşte la nişte rude.

— Tu ai să vorbeşti cu ea, zise Wallander. Mai avem şi alte informații care ar putea fi importante? Întrebați fetele dacă vreuna din ele a primit cadou o pendulă.

Martinsson se ocupase de selectarea informației. Tot ce ajungea la cunoştința poliției trebuia introdus în computer. După aceea, Martinsson făcea o primă selecție, mai generală. Informațiile absurde nu ajungeau niciodată mai departe de primele liste ieşite din computer.

— Hullda Yngveson a sunat din Vallby şi a spus că mâna nemulțumită a lui Dumnezeu a fost cea care a împărțit loviturile, spuse Martinsson.

— Asta sună întotdeauna, oftă Rydberg. Cum dispare un viței, zice că-i mâna lui Dumnezeu care-i nemulțumit.

— Am trecut-o la NV, răspunse Martinsson.

O oarecare veselie se răspândi în atmosfera lugubră atunci când Martinsson îi anunță că NV înseamnă „nebun vorbăreț”.

Nu primiseră nicio informație de interes imediat. Însă totul urma să fie prelucrat la momentul cuvenit.

La sfârșit, rămase întrebarea despre amanta secretă din Kristianstad a lui Johannes Lövgren și despre copilul lor.

Kurt Wallander privi de jur împrejur în încăpere. Thomas Näslund, un polițist în vârstă de treizeci de ani, care niciodată nu-și dădea nici cea mai mică importanță, dar care era un polițist foarte muncitor, stătea într-un colț și se trăgea de buza de jos în timp ce asculta.

— Tu vii cu mine, spuse Wallander. Însă, mai întâi, trebuie să faci puțină muncă de sclav. Sună-l pe Herdin și smulge de la el tot ce știe despre dama din Kristianstad. Și despre fiu, bineînțeles.

Conferința de presă era planificată pentru ora patru. Până atunci, Kurt Wallander și Thomas Näslund aveau timp să facă un drum la Kristianstad. Dacă întârziau, Rydberg promisese să țină el conferința.

— Trebuie să scriu comunicatul de presă, spuse Wallander. Dacă nu mai e nimic de discutat, atunci ridicăm ședința.

Ceasul era unsprezece și douăzeci și cinci când bătu la ușa lui Per Åkeson, într-o altă aripă a clădirii poliției.

Femeia care deschise ușa era foarte frumoasă și foarte tânără. Wallander se holbă la ea.

— Nu crezi că m-ai privit destul? spuse ea. Și-așa ai întârziat o jumătate de oră.

— Am spus că ședința poate dura mai mult, răspunse el.

Când intră în încăpere, aproape că nu mai știu unde se află. Biroul lui Per Åkeson, sever și lipsit de culoare, se

transformase într-o încăpere cu perdele viu colorate şi cu ghivece mari cu plante de-a lungul pereților.

O urmări cu privirea pe când se aşeza la masa de lucru. Îşi spuse că nu putea să aibă mai mult de treizeci de ani. Era îmbrăcată într-un costum taior de un brun uşor ars care, ghici el, era de calitate bună şi cu siguranță foarte scump.

— Ia loc, spuse ea. De altfel, poate că ar trebui să ne dăm mâna. Am să-l înlocuiesc pe Åkeson toată perioada cât e plecat. Deci, vom lucra împreună un timp îndelungat.

El îi întinse mâna, remarcând în acelaşi timp că poartă verighetă. Spre uimirea lui, constată că asta îl dezamăgeşte.

Ea avea părul de culoare brun-închis, tuns scurt şi tăiat împrejurul feței. O şuviță decolorată îi şerpuia de-a lungul unei urechi.

— Bun-venit la Ystad! zise el. Trebuie să recunosc că am uitat total că Per are liber de la serviciu.

— Presupun că ne putem spune pe nume, răspunse ea. Mă cheamă Anette.

— Kurt. Cum îți place Ystad?

Ea scăpă de întrebare cu un răspuns scurt:

— Nu ştiu încă. Nouă, celor din Stockholm, ne e puțin mai greu să ne adaptăm la nonşalanța skåneză.

— Nonşalanță?

— Păi, ai întârziat o jumătate de oră.

Wallander îşi dădu seama că începe să se înfurie. Îşi bătea joc de el? Chiar nu înțelegea că o şedință, cu întregul grup de anchetatori, putea să dureze mai mult? Îi considera leneşi pe toți skånezii?

— Nu cred că cei din Skåne sunt mai leneşi decât alții, spuse el. După cum nici cei din Stockholm nu sunt toți aroganți, nu-i aşa?

— Pardon?

— Am glumit.

Ea se lăsă pe spate, în scaun. El realiză că îi venea greu s-o privească în ochi.

— Poate că poți să-mi faci o scurtă prezentare, continuă ea.

Wallander încercă să fie cât mai concis posibil. Își dădu seama că, fără să vrea, se situa pe o poziție defensivă.

Evită să pomenească ceva despre scurgerea de informații din sânul poliției.

Ea îi puse câteva întrebări scurte, la care el îi răspunse. Cu toată tinerețea ei, părea să aibă destulă experiență în meserie.

— Avem nevoie de acces la conturile bancare ale lui Lövgren. Pe deasupra, mai are şi două seifuri la bancă, pe care vrem să le deschidem.

Ea semnă hârtiile necesare.

— N-ar trebui să luăm legătura şi cu un judecător? întrebă Wallander când ea îi întinse actele.

— Vom face asta mai târziu, răspunse ea. Aş aprecia să primesc copii la zi după tot materialul anchetei.

El încuviință şi se pregăti să plece.

— Şi ce-i cu ceea ce au scris ziarele? întrebă ea. Despre nişte străini care ar fi amestecați?

— Zvonuri, răspunse Wallander. Ştii cum se întâmplă.

— Da, ştiu? întrebă ea.

Când ieşi din biroul ei, își dădu seama că e transpirat.

„Ce tipă, își spuse el. Cum dracu' s-a hotărât una ca ea să se facă procuror? Să-şi dedice viața condamnării unor neisprăviți, pentru a păstra străzile curate?"

Rămase nemişcat în sala mare de recepție de la intrarea în clădirea poliției, fără a se putea hotărî ce să facă.

„Să mănânc, își zise el. Dacă nu mănânc acum, nu mai apuc. Pot scrie comunicatul de presă în timp ce mănânc."

Când ieşi din clădire, fu cât pe-aci să fie dărâmat de vântul puternic.

Furtuna nu se potolise.

Se gândi c-ar trebui să se ducă acasă să-şi pregătească o salată simplă. Cu toate că nu mâncase nimic în ziua aceea, îşi simţea stomacul greu şi balonat. Totuşi, se lăsă tentat să mănânce la Lurblåsaren, jos, lângă piaţă. Nici astăzi nu va reuşi să ia în serios schimbarea proastelor lui obiceiuri alimentare.

La unu fără un sfert, era înapoi în clădirea poliţiei. Deoarece, din nou, mâncase mult prea repede, îl apucă iarăşi diareea şi fugi la toaletă. Când i se potoli stomacul, înmână comunicatul de presă unei funcţionare şi se duse spre biroul lui Näslund.

— Nu reuşesc să-l găsesc pe Herdin, spuse Näslund. Se pare că e într-un fel de excursie de iarnă împreună cu asociaţia protectorilor naturii, undeva prin valea Fyle.

— În acest caz, trebuie să ne ducem acolo şi să-l găsim, zise Wallander.

— M-am gândit c-ar fi mai bine să mă duc doar eu, iar tu să mergi la bancă şi să deschizi seiful. Dacă povestea despre femeia aceea şi copilul lor a fost ţinută atât de secret, poate găsim totuşi ceva despre ei, încuiat în seif. Vreau să spun că în felul acesta am economisi ceva timp.

Wallander încuviinţă. Näslund avea dreptate.

— Aşa vom face, zise el. Dacă nu avem timp azi, ne ducem mâine-dimineaţă la Kristianstad.

Înainte de a pleca la bancă, mai încercă o dată să vorbească cu Sten Widén. Nici de data asta nu răspunse nimeni.

Lăsă Ebbei, la recepţie, hârtia cu numărul de telefon.

— Să vedem dacă reuşeşti să dai de el, spuse Wallander. Controlează dacă numărul e corect. Trebuie să fie al lui Sten Widén sau de la o herghelie de cai de galop al cărei nume nu-l ştiu.

— Hansson trebuie să ştie, spuse Ebba.

— Am spus galop. Nu trap.

— El pariază pe tot ce mişcă, spuse Ebba şi zâmbi.

— Dacă se întâmplă ceva important, mă găseşti la bancă, zise Wallander.

Îşi parcă maşina vizavi de librăria de lângă piaţă. Vijelia puternică aproape îi smulse din mână biletul de parcare. Oraşul părea părăsit. Vânturile puternice, furtunoase îi ţineau pe oameni închişi în casă.

Se opri lângă magazinul de aparate electronice de lângă piaţă. Ca o încercare de a alunga tristeţea serilor, se gândise să-şi cumpere un aparat video. Se uită la preţuri şi încercă să socotească dacă-i ajung banii în luna aceea. Sau mai curând să investească într-o staţie stereo nouă. Orice s-ar spune, muzica era salvarea lui atunci când se învârtea în pat şi nu putea adormi.

Se desprinse de vitrină şi coti pe stradela pentru pietoni, pe lângă restaurantul chinezesc. Birourile băncii se aflau imediat în apropiere. Când intră prin uşile de sticlă, văzu un singur client în holul mic. Un fermier cu aparat acustic, care, cu o voce înaltă şi ascuţită, se plângea de dobânzile prea mari. La stânga, văzu o uşă deschisă către un birou, unde un funcţionar studia ecranul unui computer. Bănui că lui trebuie să i se adreseze. Când apăru în uşă, bărbatul îl privi cu nelinişte, ca şi cum Wallander ar fi fost un hoţ potenţial.

Intră în încăpere şi se prezentă.

— Nu suntem deloc mulţumiţi cu situaţia creată de întâmplarea aceasta, spuse bărbatul din spatele mesei de scris. De când lucrez eu la bancă, n-am avut niciodată de-a face cu poliţia.

Aerul pedant al funcţionarului îl irită pe loc. Suedia devenise o ţară în care oamenii se temeau cel mai mult să

nu fie cumva deranjați. Nimic nu era mai sfânt pe lume decât rutina lor.

— Asta-i situația, zise Wallander şi îi întinse hârtiile scrise de Anette Brolin.

Bărbatul le citi cu multă atenție.

— Trebuie neapărat? întrebă el după aceea. Scopul de a avea un seif la bancă este tocmai acela de a fi ocrotit de priviri străine.

— Neapărat, spuse Wallander. Şi, de fapt, nu-mi pot pierde toată ziua aici.

Omul se ridică de la masa de scris cu un oftat. Wallander îşi dădu seama că omul se aşteptase la o eventuală vizită a poliției.

Trecură printr-o uşă zăbrelită şi intrară în încăperea cu seifuri. Seiful lui Johannes Lövgren era situat jos de tot, într-un colț. Wallander descuie, trase caseta afară şi o puse pe o masă.

Apoi descuie broasca şi începu să treacă în revistă conținutul casetei. Găsi câteva acte pentru nişte morminte, precum şi actul de proprietate al gospodăriei din Lunnarp. Mai erau şi nişte fotografii de demult şi un plic îngălbenit, cu timbre vechi. Atât, şi nimic altceva.

„Nimic, îşi spuse Wallander. Nimic din ce-am sperat eu."

Funcționarul stătea alături şi-l observa. Wallander notă numărul actului de proprietate şi numele de pe actele de la cimitir. Apoi puse la loc caseta.

— Asta-i tot? întrebă funcționarul.

— Pentru moment, răspunse Wallander. Acum aş dori să ştiu câți bani avea depuşi aici, la bancă.

Pe drumul de ieşire din camera cu seifuri, îi veni în minte ceva.

— În afară de Johannes Lövgren, mai are cineva acces la seiful lui? întrebă el.

— Nu, răspunse funcționarul.

— Ştiţi cumva dacă el a umblat recent la seif? continuă el.

— M-am uitat în registrul de vizite, răspunse funcţionarul. Au trecut mulţi ani de când l-a deschis ultima dată.

Când se întoarseră în holul băncii, fermierul era tot acolo şi se lamenta. Acum ţinea un discurs despre preţurile proaste care se dau pentru nutreţ.

— Am toate informaţiile în biroul meu, spuse funcţionarul.

Wallander se aşeză la masa de scris şi parcurse două pagini pline, ieşite din computer. Johannes Lövgren avusese patru conturi diferite. Pe două dintre ele era trecută şi Maria Lövgren ca titulară. Suma totală a celor două conturi era de nouăzeci de mii de coroane. Niciunul dintre ele nu fusese atins de multă vreme. Cu câteva zile în urmă, tocmai intraseră şi dobânzile. Cel de-al treilea cont era o rămăşiţă din timpul când Johannes Lövgren era încă activ ca fermier. Pe el se aflau o sută treizeci şi două de coroane şi nouăzeci şi şapte de öre.

Mai rămăsese un singur cont de cercetat. Pe acesta, depunerea era de aproape un milion. Maria Lövgren nu era trecută ca titulară. La 1 ianuarie, intraseră dobânzi de mai bine de nouăzeci de mii. Pe 4 ianuarie, Johannes Lövgren scosese douăzeci şi şapte de mii.

Kurt Wallander îl privi pe bărbatul care stătea de partea cealaltă a mesei de scris.

— Cu cât timp în urmă puteţi urmări acest cont? întrebă el.

— În principiu, cam în ultimii zece ani. Însă durează, bineînţeles. Trebuie să-l căutăm în computere.

— Începeţi cu anul trecut. Aş vrea să văd toate tranzacţiile operate în cont, în decursul anului 1989.

Funcţionarul se ridică şi părăsi încăperea. Wallander începu să studieze a doua hârtie. De aici reieşea că Johannes Lövgren avea aproape şapte sute de mii de

coroane plasate în diverse acțiuni şi fonduri, de care se ocupa banca.

„Până acum povestirea lui Lars Herdin se confirmă”, îşi spuse el.

Rememoră discuția cu Nyström, în care acesta fusese atât de convins că vecinul lui nu avea bani.

„Cât de puțin ştiu oamenii despre vecinii lor”, reflectă el.

După aproximativ cinci minute, funcționarul se întoarse din holul băncii. Îi întinse un document proaspăt ieşit din computer.

În 1989, Johannes Lövgren scosese bani de trei ori, în total şaptezeci şi opt de mii de coroane. Banii fuseseră scoşi în ianuarie, iulie şi septembrie.

— Pot să păstrez documentele acestea?

Bărbatul aprobă.

— Aş dori să vorbesc cu casiera care i-a dat ultima oară banii lui Johannes Lövgren, spuse Wallander.

— Britta-Lena Bodén, îl informă bărbatul. O aduc imediat.

Femeia care intră în cameră era foarte tânără. Wallander se gândi că, probabil, n-avea nici douăzeci de ani.

— Ştie despre ce este vorba, îl asigură funcționarul.

Wallander încuviință şi o salută pe fată.

— Povesteşte, zise el.

— A fost vorba despre destul de mulți bani, spuse fata. Altfel, cu siguranță, nu mi-aş fi amintit.

— Părea neliniştit? Nervos?

— Nu, din câte îmi aduc eu aminte.

— Cum a cerut banii?

— Hârtii de o mie.

— Numai de o mie?

— I-am dat şi câteva bancnote de cinci sute.

— În ce i-a pus?

Fata avea memorie bună.

— Într-o servietă maro. Una din acelea vechi, cu ramă de piele.

— Crezi că ai recunoaşte-o dacă ai vedea-o din nou?

— Poate că da. Avea mânerul stricat.

— Stricat în ce fel?

— Pielea era plesnită.

Wallander aprobă. Memoria fetei era nemaipomenită.

— Îţi mai aminteşti şi altceva?

— Când a primit banii, a plecat.

— Şi era singur?

— Da.

— N-ai văzut dacă-l aştepta cineva afară?

— Asta nu se poate vedea de la casă.

— Îţi aduci aminte cumva cât era ceasul?

Fata se gândi puţin înainte de a răspunde.

— M-am dus să mănânc imediat după aceea. Ceasul trebuie să fi fost aproape douăsprezece.

— Mi-ai fost de foarte mare ajutor. Dacă-ţi mai aminteşti ceva, aş dori să ne anunţi imediat.

Wallander se ridică şi se duse în hol. Se opri un moment şi se uită împrejur. Fata avea dreptate. De la ghişeul casei, era imposibil să vezi dacă cineva stă afară pe stradă şi aşteaptă.

Fermierul cel zgomotos plecase şi veniseră clienţi noi. Unul, care vorbea o limbă străină, tocmai schimba nişte bani la un ghişeu.

Wallander ieşi. Banca de Comerţ se afla în imediata apropiere, pe strada Portului.

Un funcţionar, cu mult mai prietenos decât cel dinainte, îl conduse în camera cu seifuri a băncii. Când Wallander deschise caseta, rămase total dezamăgit. Era goală.

Nici la seiful acesta nu avea acces altcineva în afară de Johannes Lövgren. Îl închiriase în 1962.

— Când a fost ultima oară aici? întrebă Wallander.

— Pe 4 ianuarie, răspunse funcționarul după ce se uită în registrul de vizitatori. La treisprezece şi cincisprezece, pentru a fi exact. A stat douăzeci de minute.

Deşi Wallander întrebă tot personalul, nimeni nu-şi amintea să fi văzut dacă Johannes Lövgren luase ceva cu el atunci când plecase de la bancă. De asemenea, nimeni nu-şi amintea de servieta lui.

„Fetişcana de la cealaltă bancă, îşi spuse el. Câte una ca ea ar trebui să fie în fiecare sucursală."

Wallander se luptă cu vijelia pe străzi dosnice până la cofetăria lui Fridolf, unde bău cafea şi mâncă o prăjitură cu multă scorțişoară.

„Aş da mult să aflu ce-a făcut Johannes Lövgren între ora douăsprezece şi unu şi un sfert, îşi spuse el. Ce a făcut el între prima şi cea de-a doua vizită la bancă? Şi cum a ajuns la Ystad? Cum a plecat de acolo?" Din câte ştia, maşină nu avea.

Îşi scoase carnetul de însemnări şi mătură cu mâna firimiturile de pe masă. După o jumătate de oră, reuşi să întocmească o listă cu întrebările care cereau un răspuns imediat.

Pe drumul de întoarcere la maşină, intră într-un magazin de confecții pentru bărbați şi cumpără o pereche de şosete. Când auzi prețul, rămase cu gura căscată, însă plăti fără să protesteze. Pe vremuri, Mona îi cumpăra întotdeauna hainele. Încercă să-şi amintească de ultima dată când îşi cumpărase singur ciorapi.

Când ajunse la maşină, găsi sub unul dintre ştergătoare o amendă pentru depăşirea timpului de parcare.

„Dacă nu plătesc, o să mi se intenteze cât de curând un proces, îşi spuse el. Atunci, Anette Brolin, procurorul oraşului, va fi obligată să-mi ceară socoteală la tribunal."

Aruncă amenda în torpedou şi se gândi încă o dată la cât de frumoasă era procuroarea. Frumoasă şi atrăgătoare. Apoi se gândi la prăjitura pe care tocmai o mâncase.

Era ora trei, când îi telefonă Thomas Näslund. Wallander se hotărâse deja să amâne pentru a doua zi călătoria la Kristianstad.

— Sunt ud până la piele, spuse Näslund la telefon. M-am bălăcit prin noroiul din întreaga vale Fyle.

— Pompează-l de tot ce ştie, răspunse Kurt Wallander. Presează-l. Trebuie să aflăm absolut tot ce ştie.

— Să-l aduc la secţie? întrebă Näslund.

— Du-te la el acasă. Poate că-i vine mai uşor să vorbească deschis dacă stă la masa lui din bucătărie.

La ora patru, începu conferinţa de presă. Wallander îl căută pe Rydberg, dar nimeni nu ştia unde este.

Încăperea era plină de jurnalişti. Wallander văzu că reportera de la postul local de radio se afla şi ea acolo şi se hotărî prompt să afle ce ştia ea, de fapt, despre Linda.

Simţi că-l doare stomacul.

„Mi-e frică de adevăr, îşi spuse el. Şi de toate problemele pe care n-am timp să le rezolv! Umblu după ucigaşii celor morţi şi nu mai am timp să mă ocup de cei în viaţă."

Pentru un moment ameţitor de scurt, întreaga lui fiinţă fu cuprinsă de o singură dorinţă.

Să se desprindă de toate. Să fugă. Să dispară. Să înceapă o viaţă nouă.

Apoi se urcă pe micul podium şi le dori bun venit participanţilor la conferinţă.

După cincizeci şi şapte de minute, totul era terminat. Wallander îşi spuse că reuşise destul de bine să dezmintă orice afirmaţie asupra faptului că poliţia căuta nişte cetăţeni străini pentru crima dublă. Nu îl întrebară nimic care să-l

pună în încurcătură. Atunci când coborî de pe podium, se simți mulțumit.

Fata de la radioul local îl aşteptă, în timp ce televiziunea îi lua un interviu. Ca întotdeauna când avea o cameră de televiziune îndreptată asupra sa, el deveni nervos şi începu să se bâlbâie. Reporterul se declară însă mulțumit şi nu-i ceru să mai filmeze încă o dată.

— Ar trebui să vă găsiți nişte informatori mai buni, îi sugeră Kurt Wallander după ce interviul se sfârşi.

— Poate că da, răspunse reporterul şi zâmbi.

Când echipa de televiziune plecă, Kurt Wallander îi propuse fetei de la radioul local să-l urmeze în biroul lui.

Se simți mai puțin nervos în fața microfonului de la reportofon decât fusese în fața camerei de televiziune.

După ce termină, ea închise reportofonul. Kurt Wallander tocmai se pregătea să înceapă să vorbească despre Linda, când Rydberg bătu la uşă şi intră.

— Suntem gata imediat, spuse Wallander.

— Suntem gata acum, zise fata şi se ridică.

Wallander privi decepționat în urma ei. Nu reuşise să schimbe un singur cuvânt cu ea despre Linda.

— Probleme noi, spuse Rydberg. Au sunat, adineauri, de la lagărul de refugiați de aici, din Ystad. A intrat în curtea lor o maşină, şi cineva a aruncat o pungă cu gulii putrezite în capul unui bătrân din Liban.

— Pe naiba! zise Wallander. Şi ce s-a întâmplat?

— L-au dus la spital să-l panseze. Însă responsabilul lagărului e îngrijorat.

— Au luat numărul maşinii?

— Totul s-a petrecut prea repede pentru ca cineva să reacționeze.

Wallander rămase pe gânduri un moment, apoi spuse:

— Nu acționăm acum. Mâine, toate ziarele vor publica dezmințiri hotărâte în privința amestecului străinilor.

Televiziunea va dezminți chiar astă-seară. După aceea nu ne mai rămâne decât să sperăm că totul se calmează. Am putea ruga patrulele de noapte ca, din când în când, să se uite în curtea lagărului.

— O să-i informez, spuse Rydberg.

— Vino înapoi mai târziu, să facem o evaluare a situației, încheie Wallander.

Ceasul arăta opt şi jumătate; atunci Kurt Wallander şi Rydberg se pregătiră să se despartă a doua oară.

— Care e părerea ta? întrebă Wallander, după ce fiecare îşi adună la loc hârtiile.

Rydberg se scărpină pe frunte.

— E clar că cele spuse de Herdin sunt importante, răspunse el. Numai de i-am găsi pe dama aia misterioasă şi pe băiat. Avem multe fapte care ne-ar îndreptăți să credem că ne aflăm în apropierea soluției. Atât de aproape, încât ne vine greu s-o vedem. Însă, în acelaşi timp...

Rydberg se întrerupse în mijlocul frazei.

— În acelaşi timp, ce?

— Nu ştiu, continuă Rydberg. E ceva straniu cu tot ce s-a întâmplat. Şi nu numai în legătură cu ştreangul ăla. Încă nu pot să-mi dau seama ce este.

Ridică din umeri şi dădu să plece.

— Putem continua mâine, zise el.

— Îți aduci aminte să fi văzut vreo servietă veche, de culoare maro, acasă la Lövgren? întrebă Wallander.

Rydberg clătină din cap.

— Nu, din câte-mi amintesc, răspunse el. Însă dulapurile gemeau de vechituri. Mă întreb de ce oare oamenii bătrâni încep să se comporte ca hârciogii?

— Trimite pe cineva mâine-dimineață să caute o servietă maro, veche, spuse Wallander. Are mânerul stricat.

Rydberg plecă. Wallander îşi dădu seama că piciorul lui bolnav îl chinuise în tot timpul ăsta. Se gândi c-ar trebui să

afle dacă Ebba reuşise să dea de Sten Widén. Dar se răzgândi. În loc de asta, căută într-o listă internă adresa de acasă a Anettei Brolin. Spre uimirea lui, descoperi că erau aproape vecini.

„Aş putea s-o invit la masă", îşi spuse el.

Apoi, îşi aduse aminte că femeia purta verighetă.

Se duse acasă prin furtună şi făcu o baie. După aceea, se întinse pe pat şi începu să răsfoiască o carte despre viaţa lui Giuseppe Verdi.

Câteva ore mai târziu, se trezi cu senzaţia că îngheaţă.

Ceasul de mână arăta câteva minute până la miezul nopţii.

Se simţi nefericit că se trezise. Acum se va perpeli din nou fără să poată dormi.

Împins de disperare, se îmbrăcă. Îşi spuse că la fel de bine putea să petreacă vreo câteva ore din noapte în biroul lui.

Când ajunse în stradă, constată că vântul se domolise. Se făcuse din nou frig.

„Zăpada, îşi spuse el. Vine acum, în curând."

Coti şi o luă pe şoseaua de est. Un taxi singuratic trecu în sens opus. Conduse încet prin oraşul pustiu.

Se hotărî dintr-odată să treacă pe la lagărul de refugiaţi, care se afla la intrarea vestică în oraş.

Lagărul era compus dintr-un număr mare de barăci, formând şiruri lungi în câmpul liber. Reflectoare puternice luminau căsoaiele vopsite în verde.

Opri într-o parcare şi coborî din maşină. Valurile mării se auzeau în apropiere.

„Un gard de sârmă ghimpată de jur-împrejur, şi-ar putea fi o închisoare", reflectă el.

Tocmai se pregătea să urce din nou în maşină, când auzi un clinchet uşor.

În clipa următoare, se auzi o explozie surdă.

Şi apoi limbi înalte de foc ţâşniră dintr-una din barăci.

7

Habar n-avea cât timp rămăsese paralizat de priveliştea flăcărilor care invadau noaptea de iarnă. Câteva minute sau poate numai câteva secunde. Dar când reuşi să-şi învingă starea de inerţie, avu prezenţa de spirit să tragă spre el telefonul maşinii şi să dea alarma.

Vocea de bărbat care-i răspunse se auzea prost în telefonul care pârâia.

— Arde lagărul de refugiaţi din Ystad! urlă Wallander. Trimiteţi toate maşinile de pompieri! E vânt puternic.

— Cine telefonează? întrebă omul de la centrala de alarmă.

— Wallander de la poliţia din Ystad. S-a nimerit să trec prin apropiere când a început să ardă.

— Poţi să te identifici? continuă netulburată vocea de la telefon.

— La dracu'! 471121. Şi acum, grăbeşte-te!

Închise telefonul pentru a scăpa de alte întrebări. De altfel, ştia că centrala pentru urgenţe avea posibilitatea să-i identifice pe poliţiştii care lucrau în sector.

Traversă în goană drumul spre baraca în flăcări. Vântul înteţise vâlvătaia. Se întrebă fugitiv ce s-ar fi întâmplat dacă incendiul ar fi izbucnit cu o noapte înainte, în timpul furtunii celei mari. Dar, chiar şi aşa, flăcările erau pe cale să cuprindă şi baraca de alături.

„De ce nu se aude nicio alarmă?" se întrebă el. De fapt, nici măcar nu ştia dacă locuiau refugiaţi în toate barăcile. Când bubui în uşa barăcii, care în continuare era numai acoperită de flăcări, dogoarea focului îl lovi direct în faţă.

Baraca de unde începuse incendiul era acum aprinsă în întregime. Încercă să se apropie de uşă, însă focul îl alungă înapoi. Fugi în spatele casei. Aici era o singură fereastră.

Bătu tare în geam şi încercă să se uite înăuntru, însă fumul era atât de dens încât nu reuşi să vadă decât o masă compactă de ceaţă albă. Se uită împrejur după vreun obiect cu care să spargă geamul, dar nu găsi nimic. Atunci îşi smulse jacheta de pe el, o înfăşură în jurul braţului şi lovi cu pumnul direct în mijlocul geamului. Îşi ţinu respiraţia, pentru a nu inhala fum, şi bâjbâi după cârligul ferestrei. De două ori se aruncă înapoi pentru a respira, înainte de a reuşi să deschidă fereastra.

— Afară, răcni el printre flăcări. Afară, afară!

Înăuntru, în baracă, se aflau două rânduri de priciuri. Se avântă în sus, căţărându-se pe fereastră, şi simţi cum cioburi de sticlă îi sfâşie pulpa. Priciurile de sus erau goale. Dar pe unul dintre cele de jos era întins un om.

Strigă din nou, dar nu primi niciun răspuns. Atunci se aruncă prin fereastră şi, când aterizâ pe duşumea, se lovi la cap de colţul unei mese. Fumul aproape îl înăbuşi, în timp ce se îndreptă bâjbâind spre pat. Crezu mai întâi că a atins un cadavru. Pe urmă îşi dădu seama că ceea ce el luase drept o fiinţă omenească era numai o saltea rulată. În aceeaşi clipă, îi luă foc jacheta şi se aruncă cu capul înainte prin fereastră, afară. Undeva, departe, se auzeau sirene şi, când se îndepărtă de foc clătinându-se, văzu o viermuială de trupuri pe jumătate goale în faţa barăcilor. Focul cuprinsese încă două dintre ele. Sparse uşile şi văzu că erau locuite. Dar cei care dormiseră acolo erau deja afară. Îl săgeta în cap şi în pulpă şi simţea că-i vine să vomite din cauza fumului tras în plămâni. Curând, sosi şi prima maşină de pompieri şi imediat după ea o salvare. Văzu că şeful de serviciu al pompierilor era Peter Edler, un bărbat de vreo treizeci şi cinci de ani, care se amuza în timpul liber zburând cu parapanta. Auzise numai lucruri bune despre el. Se părea că e un om care nu se lăsa cuprins niciodată de panică. Se

duse şchiopătând spre el şi, în acelaşi moment, simți că-şi arsese şi brațul.

— Barăcile care ard sunt goale, zise el. Celelalte, nu ştiu.

— Doamne Sfinte, cum arăți! spuse Peter Edler. Cred că le vom putea salva pe celelalte.

Pompierii stropeau deja barăcile din apropierea lor. Wallander auzi cum Peter Edler cere un tractor cu care să mute barăcile care ardeau şi, astfel, să izoleze sursa de incendiu.

Prima maşină de poliție sosi cu alarma urlând şi cu lumina albastră rotindu-se frenetic. Wallander văzu că în ea se află Peters şi Norén. Se îndreptă spre ei, şchiopătând.

— Care-i situația? întrebă Norén.

— Se rezolvă, răspunse Wallander. Încercuiți locul şi vedeți dacă Edler are nevoie de ajutor.

Peters îl privi.

— Arăți ca naiba! zise el. Cum ai ajuns aici?

— Eram în oraş cu maşina, răspunse Wallander. Acum, la treabă!

În ora următoare, domni un amestec bizar de dezordine şi de luptă cu incendiul. Responsabilul lagărului umbla năucit, iar Wallander fu obligat să se comporte dur cu el pentru a afla câți refugiați erau în lagăr, ca mai târziu să-i poată număra. Spre marea lui uimire, descoperi că statistica Departamentului de Imigrație asupra refugiaților din Ystad era incompletă şi îngrozitor de încâlcită. Responsabilul nu-i fu de niciun ajutor. Între timp, un tractor începuse să târască barăcile fumegânde undeva, în afara lagărului, şi curând incendiul fu sub control. Salvările transportară câțiva refugiați la spital. Cei mai mulți erau doar în stare de şoc. Un singur băiețel libanez căzuse şi se lovise la cap de o piatră.

Edler îl luă pe Wallander deoparte.

— Du-te să te pansezi, spuse el.

Wallander îl aprobă. Brațul îi zvâcnea şi-l durea, şi simți că unul din picioare e lipicios de sânge.

— Nici nu vreau să mă gândesc la ce s-ar fi putut întâmpla dacă n-ai fi dat alarma exact în momentul în care a început incendiul, spuse Edler.

— Cum dracului au putut aşeza barăcile atât de aproape una de alta? se miră Wallander.

— Se pare că bătrânul şef a început să se ramolească, zise Edler. Bineînțeles că ai dreptate. Sunt al dracului de apropiate.

Wallander se duse la Norén, care tocmai terminase de încercuit zona.

— Mâine-dimineață îl vreau la mine în birou pe responsabilul ăsta de lagăr, zise el.

Norén încuviință din cap.

— Ai văzut ceva? întrebă el.

— Am auzit ceva care clincănea. Apoi baraca a explodat. Dar n-am văzut nicio maşină. Nicio persoană. Dacă focul a fost pus, au folosit probabil un detonator cu acțiune întârziată.

— Vrei să te duc acasă ori la spital?

— Mă descurc singur. Trebuie să plec acum.

La secția de urgență a spitalului, constată că e rănit mult mai grav decât crezuse. Avea o arsură pe unul din antebrațe, una din pulpe şi un tendon îi fuseseră sfâşiate de cioburi, iar deasupra ochiului drept avea un cucui mare şi câteva zgârieturi adânci. Pe deasupra, îşi muşcase şi limba fără să-şi dea seama.

Se făcuse aproape ora patru când îl lăsară să părăsească spitalul. Bandajele îl strângeau şi se simțea rău în continuare din cauza fumului înghițit.

Imediat ce ieşi din spital, îl fulgeră direct în față blițul unui aparat de fotografiat. Îl recunoscu pe fotograful celui mai mare cotidian de dimineață din Skåne. Când un

jurnalist se ivi din umbră şi vru să-i ia un interviu, ridică mâna în semn de refuz. Apoi conduse spre casă.

Spre marea lui uimire, se simţea somnoros. Se dezbrăcă şi se strecură sub cuvertură. Îl durea tot corpul şi flăcări de foc îi dansau în cap. Cu toate astea, adormi pe loc.

Se trezi la ora opt cu senzaţia că cineva îl loveşte cu un ciocan în cap. Când deschise ochii, îşi simţi tâmplele zvâcnind. O visase din nou pe negresa aceea necunoscută, care-i bântuise visele şi în alte nopţi. Dar, când întinsese mâna spre ea s-o atingă, apăruse brusc Sten Widén cu sticla lui de whisky în mână, iar femeia îi întorsese spatele lui Kurt Wallander şi-l urmase pe Sten.

Stătu complet nemişcat, încercând să-şi dea seama cum se simte. Îl usturau gâtul şi braţul. Capul îi vâjâia. Timp de o secundă, fu tentat să se întoarcă cu faţa la perete şi să adoarmă din nou. Să uite de toate anchetele şi incendiile nocturne.

Nu apucă însă să ia o hotărâre. Gândurile îi fură curmate de telefonul care începu să sune.

„N-am de gând să răspund”, îşi spuse el.

Apoi se dădu jos din pat cu grijă şi şchiopătă până la bucătărie.

Era Mona la telefon.

— Kurt, zise ea. Aici e Mona.

Îl invadă o bucurie copleşitoare.

„Mona, îşi spuse el. O, Doamne! Mona! Cât de mult mi-ai lipsit!”

— Te-am văzut în ziar, spuse ea. Cum te simţi?

Îşi aduse aminte de fotograful din faţa spitalului. Blitzul care-l luminase.

— Bine, răspunse el. Numai că mă cam doare.

— Eşti sigur?

Bucuria îl părăsi brusc. Durerea îi reveni şi simți din nou o lovitură în stomac.

— Chiar îți pasă de cum mă simt?

— De ce să nu-mi pese?

— Şi de ce ți-ar păsa?

Îi auzi respirația în receptor.

— Eu consider că ai fost curajos, zise ea. Sunt mândră de tine. În ziar scrie că ai salvat vieți, punându-ți în primejdie propria viață.

— N-am salvat nicio viață! Ce-s tâmpeniile astea?

— Am vrut numai să ştiu dacă nu cumva eşti grav rănit.

— Şi atunci ce-ai fi făcut?

— Ce-aş fi făcut?

— Da, dacă aş fi fost rănit? Dacă aş fi fost pe moarte? Ce-ai fi făcut atunci?

— De ce eşti aşa de furios?

— Nu sunt furios. Te întreb numai. Vreau să te întorci acasă. Aici. La mine.

— Ştii bine că nu voi face asta. Mi-aş dori numai să putem vorbi unul cu celălalt.

— Dar tu nu mă cauți niciodată! Cum am putea atunci să vorbim unul cu celălalt?

O auzi cum oftează. Asta îl scoase din sărite. Sau poate îl sperie.

— Bineînțeles că ne putem întâlni, spuse ea. Dar nu la mine acasă. Sau la tine.

Se hotărî pe loc. Ce voia să-i spună nu era cu totul adevărat. Dar nici minciună.

— Avem de discutat o mulțime de lucruri, zise el. Lucruri practice. Dacă vrei, pot să vin eu la Malmö.

Dură un timp până când îi răspunse.

— Astă-seară nu, spuse ea. Dar mâine pot.

— Unde? Vrei să luăm masa împreună? Singurele restaurante pe care le cunosc sunt Savoy şi Central.

— Savoyul e prea scump.

— Atunci la Central? La ce oră?

— La ora opt?

— Vin.

Convorbirea se termină. Îşi privi faţa desfigurată în oglindă.

Se bucura? Sau era neliniştit?

Nu se putea hotărî. Gânduri confuze i se încâlceau în cap. În loc să se întâlnească cu Mona, se văzu brusc în minte cu Anette Brolin la Savoy. Şi, cu toate că era încă procuroarea Ystadului, se transformase într-o negresă.

Se îmbrăcă, sări peste cafea şi ieşi, la maşină. Vântul se oprise aproape de tot. Vremea se încălzise din nou. Ceaţa umedă ce venea dinspre mare învăluia oraşul.

Când ajunse la poliţie, fu întâmpinat de priviri prietenoase şi de călduroase bătăi pe umăr. Ebba îl îmbrăţişă şi-i dădu un borcan cu jeleu de pere. Se simţea jenat, dar în acelaşi timp şi puţin mândru.

„Acum ar fi trebuit Björk să fie aici, îţi spuse el.

Aici, şi nu în Spania.

La situaţii din astea visează el. Eroii din sânul poliţiei...”

La ora nouă şi jumătate, totul reintrase în normal. La ora aceea, reuşise deja să-l mustre pe responsabilul lagărului pentru lipsa de control asupra refugiaţilor care locuiau acolo. Responsabilul, un bărbat scund şi rotunjor, care emana un fel de lene lipsită de voinţă, se apără energic spunând că urmărise, punct cu punct, instrucţiunile şi regulile Departamentului de Imigraţie.

— E treaba poliţiei să garanteze securitatea, spuse el, încercând să abată discuţia de la propria vină.

— Cum am putea noi garanta de tot ce se întâmplă, dacă dumneavoastră habar n-aveţi nici câţi sunt şi nici cine anume locuieşte în barăcile alea blestemate?

Când ieşi din biroul lui Wallander, responsabilul era roşu la faţă de furie.

— Am să mă plâng! spuse el. E datoria poliţiei să garanteze siguranţa refugiaţilor!

— Plânge-te la rege, răspunse Wallander. Plânge-te la prim-ministru. Şi plânge-te şi la Tribunalul European. Şi, de fapt, plânge-te la cine dracu' vrei. Dar, din acest moment, trebuie să existe liste exacte cu oamenii care locuiesc în lagărul tău, cum îi cheamă şi în ce barăci stau.

Exact înainte ca şedinţa grupului de anchetă a dublei crime să înceapă, telefonă Peter Edler.

— Cum se simte eroul zilei? întrebă el.

— Pupă-mă-n fund, răspunse Wallander. Aţi găsit ceva?

— N-a fost prea greu, răspunse Edler. Un detonator micuţ, făcut de o mână de amator, care a dat foc la nişte cârpe îmbibate în benzină.

— Eşti sigur?

— Bineînţeles că sunt sigur! Îţi trimit raportul peste câteva ore.

— O să încercăm să anchetăm incendiul în paralel cu dublul omor. Dar, dacă se mai întâmplă şi altceva, va trebui să cer întăriri de la Simrishamn sau Malmö.

— Mai sunt încă poliţişti în Simrishamn? Credeam c-au fost desfiinţaţi.

— Se desfiinţează numai organizaţiile de pompieri voluntari. De fapt, se zvoneşte că se vor înfiinţa chiar posturi noi, aici, la noi.

Wallander începu şedinţa cu anchetatorii, informându-i despre cele comunicate de Edler. Urmă apoi o discuţie scurtă despre cine s-ar fi putut afla în spatele atentatului. Toţi căzură de acord că e vorba despre o lovitură, mai mult sau mai puţin bine organizată, dată de nişte puştani. Însă gravitatea celor petrecute nu fu pusă la îndoială de nimeni.

— E important să punem mâna pe ei, spuse Hansson. La fel de important ca şi prinderea criminalilor din Lunnarp.

— Poate c-au fost tot ăia care au aruncat gulii în capul babalâcului ăluia, zise Svedberg.

Wallander remarcă o uşoară nuanţă de dispreţ în vocea lui.

— Vorbeşte cu el. Poate-ţi dă nişte semnalmente.

— Eu nu vorbesc araba, îi răspunse Svedberg.

— Mai du-te dracului! Doar există translatori! Cel mai târziu după-amiază vreau să-mi comunici ce-ai aflat de la el.

Wallander îşi dădu seama că se înfuriase.

Şedinţa dură foarte puţin. Era o zi dintr-acelea în care poliţiştii se află într-o fază de investigare intensă, însă rezultatele şi concluziile sunt puţine.

— Sărim peste şedinţa de după-amiază, le comunică la sfârşit Wallander. În cazul în care nu se întâmplă ceva demn de luat în seamă. Martinsson se va ocupa de lagăr. Svedberg! Poate iei tu în primire ce făcea Martinsson, dacă sunt treburi care nu pot aştepta.

— Căutam maşina pe care a văzut-o şoferul de camion, zise Martinsson. Pot să-ţi dau hârtiile, îi spuse el lui Svedberg.

Când şedinţa se termină, Näslund şi Rydberg rămaseră în biroul lui Wallander.

— Trebuie să începem să lucrăm peste orele de program, le comunică Wallander. Când se întoarce Björk din Spania?

Nimeni nu ştia.

— Măcar are habar de ce s-a întâmplat? se întrebă Rydberg.

— De ce, crezi că-i pasă? răspunse Wallander.

O sună pe Ebba şi primi imediat informaţiile dorite. Îi spuse până şi cu ce companie aeriană va veni Björk acasă.

— Sâmbătă seară, îi informă el. Însă, deoarece eu îi țin locul, pot dispune să se lucreze oricât de multe ore suplimentare, dacă am să consider că e necesar.

Rydberg schimbă subiectul şi începu să le povestească despre noua lui vizită la locul crimei.

— Mi-am vârât nasul peste tot, le spuse el. Am întors totul cu fundul în sus. Am scotocit chiar şi printre baloturile de fân din grajd. Dar n-am găsit nicio servietă de culoare maro.

Wallander ştia că-i adevărat. Rydberg nu afirma nimic fără a fi absolut sigur.

— Atunci, măcar ştim asta, zise el. Că o servietă maro, cu douăzeci şi şapte de mii de coroane în ea, a dispărut.

— Unii au fost omorâți pentru mult mai puțin, comentă Rydberg.

Rămaseră un timp tăcuți, rumegând spusele lui.

— De ce oare e atât de greu să găsim maşina aceea? se întrebă Wallander, prinzându-şi între degete cucuiul dureros din frunte. Doar am descris-o la conferința de presă, rugându-l pe şofer să ne contacteze.

— Răbdare, zise Rydberg.

— Ce-ai aflat de la fiicele lui? Dacă ai ceva însemnări, pot să le citesc în maşină, în drum spre Kristianstad. În altă ordine de idei, crede vreunul dintre voi că atentatul de azi-noapte are vreo legătură cu amenințările care mi-au fost transmise mie?

Atât Rydberg, cât şi Näslund dădură din cap în semn că nu.

— Nici eu nu cred, spuse Wallander. Asta înseamnă că trebuie să fim pregătiți, în caz că se întâmplă ceva vineri sau sâmbătă. M-am gândit că tu, Rydberg, ai putea să analizezi situația şi să vii după-amiază cu sugestii despre ce măsuri trebuie luate.

Rydberg făcu o grimasă.

— Nu prea sunt bun la astfel de lucruri.

— Eşti un poliţist foarte bun. Te vei descurca de minune.

Rydberg îl privi uşor critic.

Apoi se ridică şi plecă. Se opri lângă uşă.

— Fiica aceea a lui Lövgren cu care am vorbit, cea din Canada, a venit împreună cu bărbatul ei. Cel din poliţia călare. El s-a mirat că nu purtăm arme.

— Poate peste câţiva ani, răspunse Kurt Wallander.

Tocmai când se pregătea să-l întrebe pe Näslund despre ce vorbise cu Lars Herdin, sună telefonul. Era Ebba, care-l informă că şeful Departamentului de Imigraţie dorea să-i vorbească.

Se miră când auzi că persoana care-i telefona era o femeie. În mintea lui, directorii generali ai organismelor de stat continuau să fie nişte domni în vârstă, siguri de ei şi uşor aroganţi.

Femeia avea un ton plăcut. Însă cele spuse de ea îl înfuriară pe loc. Se gândi rapid că, dacă un simplu comisar de poliţie locală ca el s-ar opune spuselor unui grangur dintr-un departament superior de stat, lucrul acesta ar putea fi considerat ca o gravă greşeală de serviciu.

— Suntem extrem de nemulţumiţi, spuse femeia. Poliţia ar trebui să fie capabilă să garanteze securitatea refugiaţilor noştri.

„La fel ca blestematul ăla de responsabil”, gândi el.

— Facem ce putem, răspunse el şi încercă să nu ascundă că era enervat.

— Ce puteţi voi nu ne mulţumeşte deloc.

— Ar fi fost mult mai simplu dacă am fi avut informaţii la zi asupra numărului de refugiaţi cazaţi în diversele lagăre.

— Departamentul nostru are o evidenţă perfectă asupra refugiaţilor.

— N-am constatat asta.

— Ministrul Imigraţiei este foarte îngrijorat.

Wallander avu în fața ochilor imaginea unei dame roşcate, care apărea frecvent la televizor.

— Este bine-venită să ne contacteze, zise Wallander şi se strâmbă la Näslund, care şedea şi răsfoia nişte hârtii.

— Este evident că poliția nu repartizează suficiente forțe pentru a-i proteja pe refugiați.

— Sau poate că vin cam prea mulți. Fără ca dumneavoastră să aveți habar unde se află ei.

— Ce vreți să spuneți cu asta?

Tonul prietenos deveni brusc ca de gheață.

Wallander simți cum îi creşte tensiunea.

— Cu ocazia incendiului de astă-noapte am descoperit dezordinea colosală care domneşte în lagăr. Asta vreau să spun. Şi că, în general, este aproape imposibil să primim vreodată directive clare de la Departamentul de Imigrație. Adesea, poliția primeşte de la dumneavoastră ordine de expulzare ce trebuie executate. Numai că, de cele mai multe ori, nu ştiți unde se află cei în cauză. Şi atunci suntem obligați să-i căutăm, uneori săptămâni întregi, pe cei care trebuie expulzați.

Ceea ce spunea el era adevărat. Auzise de la colegii lui din Malmö, care erau în pragul disperării din cauza incapacității Departamentului de Imigrație de a-şi îndeplini sarcinile.

— Asta este o minciună! spuse femeia. Şi nu am de gând să folosesc timpul meu atât de prețios pentru a discuta cu dumneavoastră.

Convorbirea luă sfârşit.

— Babornițăl zise Wallander şi trânti receptorul.

— Cine-a fost? întrebă Näslund.

— O directoare generală, răspunse Wallander. Care habar n-are de realitate. Aduci nişte cafea?

Rydberg intră să-i dea însemnările lui şi ale lui Svedberg, notate în timpul discuțiilor cu cele două fiice ale lui Lövgren.

Wallander îi repetă rapid convorbirea telefonică avută cu directoarea.

— În curând o să sune şi ministresa imigrației să-şi arate îngrijorarea, zise Rydberg şi râse batjocoritor.

— Cu ea vorbeşti tu, spuse Wallander. Eu încerc să fiu înapoi de la Kristianstad până la ora patru.

Când Näslund se întoarse cu cele două ceşti, Wallander îşi pierduse deja cheful de cafea. Simțea nevoia să iasă la aer. Bandajele îl strângeau şi-l durea capul. Poate că un drum cu maşina îi va face bine.

— Ai să-mi povesteşti în maşină, zise el, dând la o parte ceaşca de cafea.

Näslund îl privi nesigur.

— De fapt, nu ştiu unde trebuie să mergem. Lars Herdin a ştiut tot atât de puțin despre identitatea femeii misterioase, cât a ştiut şi despre mărimea averii lui Lövgren.

— Totuşi, ceva trebuie să fi ştiut, nu-i aşa?

— L-am chestionat în fel şi chip, continuă Näslund. Şi cred că, de fapt, a spus adevărul. Singurul lucru de care a fost sigur este că ea există.

— Şi cum ştie el asta?

— Când a fost odată la Kristianstad, i-a văzut întâmplător pe stradă, pe ea şi pe Lövgren.

— Când asta?

Näslund îşi răsfoi notițele.

— Acum unsprezece ani.

Wallander bău din ceaşca de cafea.

— Nu pot să cred, zise el. Trebuie că ştie mai mult, cu mult mai mult. Altfel cum ar putea fi atât de sigur de existența copilului? Şi cum de ştie de banii plătiți? Nu l-ai presat?

— Susține că i-a scris cineva şi i-a povestit totul.

— Cine i-a scris?

— Asta n-a vrut să-mi spună.

Wallander se gândi puțin, apoi spuse:

— Ne ducem oricum la Kristianstad. O să ne ajute colegii de acolo. După aceea, am să mă ocup personal de Lars Herdin.

Luară una dintre mașinile poliției. Wallander se strecură pe locul din spate, lăsându-l pe Näslund să conducă. Când ieșiră din oraș, observă că Näslund conducea prea repede.

— Nu e nicio grabă, zise Wallander. Condu încet. Eu am să citesc diverse hârtii și voi reflecta puțin.

Näslund încetini.

Peisajul era cenușiu și ușor cețos. Wallander privi pustietatea de afară, tristă și lipsită de speranță. Pe cât se simțea el în largul lui în timpul primăverii și verii skåneze, pe atât se simțea un străin acum, în tăcerea pustie a iernii.

Se lăsă pe spate și închise ochii. Tot corpul îl durea și-l ustura brațul. Pe deasupra, simțea că are și palpitații.

„De regulă, bărbații divorțați fac infarct, își spuse el. Mâncăm până la îmbuibare și ne torturăm la gândul că am fost părăsiți. Sau ne aruncăm în noi aventuri amoroase și până la urmă inima nu mai rezistă."

Amintirea Monei îl înfuria și întrista.

Deschise ochii și privi din nou la peisajul skånez de afară.

Apoi începu să citească însemnările luate în timpul convorbirii poliției cu fiicele lui Lövgren.

Nu găsi nimic acolo care să-i ajute să înainteze. Niciun dușman, niciun conflict ascuns.

Și nici bani.

Johannes Lövgren își ținuse averea ascunsă până și de fetele lui.

Wallander încercă să și-l imagineze pe omul acesta. Cum funcționase el? Ce scop avusese în viață? Ce crezuse el că se va întâmpla cu banii după moartea lui?

Gândul acesta ultim îl făcu să se înfioare.

Asta însemna că undeva trebuia să existe un testament.

Dar, dacă el nu se afla în niciunul dintre seifurile de la bancă, atunci unde era?

Avusese omul acela ucis încă un seif, la o altă bancă?

— Câte sucursale ale băncilor sunt în Ystad? îl întrebă el pe Näslund.

— Vreo zece, răspunse acesta.

— Te duci mâine la cele la care încă n-am fost. Vezi dacă Johannes Lövgren avea şi alte casete bancare. Şi aş mai vrea să ştiu cum a venit el de la Lunnarp şi cu ce s-a dus înapoi. Taxiuri, autobuze, totul.

Näslund încuviinţă.

— Poate că a luat autobuzul şcolii, sugeră el.

— Cineva trebuie să-l fi văzut.

Trecură de Tomelilla. Trecură şi de drumul spre Malmö şi continuară către nord.

— Cum arăta casa lui Lars Herdin? întrebă Kurt Wallander.

Cam demodat. Altfel curat şi aranjat. E însă ciudat că face mâncarea la un cuptor cu microunde. M-a invitat la gogoşi făcute de el. Are un papagal mare într-o colivie. Grădina e bine îngrijită. De altfel, toată curtea arată bine. Niciun gard căzut.

— Ce maşină are?

— Un Mercedes roşu.

— Un Mercedes?

— Da. Un Mercedes.

— Am crezut c-a spus că o duce greu cu banii.

— Mercedesul ăla l-a costat peste trei sute de mii.

Kurt Wallander reflectă un timp.

— Trebuie să aflăm mai multe despre Lars Herdin, zise el. Chiar dacă el nu bănuieşte cine i-a omorât, e posibil să ştie asta fără să-şi dea seama.

— Şi ce legătură are asta cu Mercedesul?

— Niciuna. Numai că am o vagă presimțire că Lars Herdin e mai important pentru noi decât crede el. Şi apoi, bineînțeles, că cineva poate să se întrebe cum de un fermier, în zilele noastre, are posibilitatea să-şi cumpere o maşină de trei sute de mii de coroane. Nu m-ar mira să aibă o chitanță în care, de fapt, scrie că a cumpărat un tractor.

Intrară în Kristianstad şi opriră în fața poliției, exact când începuse să cadă o ploaie amestecată cu ninsoare. Wallander simți nişte înțepături în gât, care prevesteau o răceală.

„La naiba! îşi spuse el. Ar fi prea de tot să mă îmbolnăvesc chiar acum. Nu vreau să mă întâlnesc cu Mona când am febră şi strănut."

Poliția din Ystad şi cea din Kristianstad nu aveau legături deosebit de strânse între ele, cu excepția unor colaborări impuse de situație. Dar Wallander îi cunoştea ceva mai bine pe câțiva dintre polițiştii care lucrau în Kristianstad, datorită unor conferințe şi întruniri regionale. Spera ca Göran Boman să fie de serviciu. Boman era de vârsta lui Wallander şi se împrieteniseră la un cocteil, în Tylösand.

Asta, după ce participaseră la o aşa-zisă zi de studii, organizată de Comisia pentru Învățământ a Poliției Generale. Scopul fusese acela de a îmbunătăți politica de personal la respectivele locuri de muncă. Seara, împărțiseră o jumătate de sticlă de whisky şi ajunseseră rapid la convingerea că aveau multe în comun. Ca de exemplu, că tații ambilor fuseseră total împotrivă ca fiii lor să ia calea poliției.

Wallander şi Näslund intrară în holul de primire. Fetişcana de la centrală, care, spre amuzamentul lor, vorbea suedeza cu accentul cântat din nordul țării, îi informă că Göran Boman era de serviciu.

— Are un interogatoriu, spuse fata. Dar nu mai durează mult.

Wallander se duse la toaletă. Când se văzu în oglindă, se înfioră. Cucuiele şi zgârieturile radiau o culoare roşie-vineție. Îşi spălă fața cu apă rece. În acelaşi timp, auzi vocea lui Göran Boman pe coridor.

Revederea fu călduroasă. Wallander realiză că era mai mult decât bucuros să-l vadă pe Boman. Aduseră cafele şi se instalară în biroul lui. Wallander descoperi că aveau exact acelaşi model de masă de lucru. Camera lui Boman era însă mai plăcută. Cumva în felul în care Anette Brolin transformase biroul sever pe care-l preluase.

Bineînțeles, Boman aflase de crima dublă din Lunnarp, ca şi de atentatul asupra lagărului de refugiați şi de contribuția lui Wallander, cam prea glorificată în ziare. Vorbiră un timp despre refugiați. Boman era de aceeaşi părere cu Wallander, şi anume că primirea celor care căutau azil era haotică şi prost organizată. Chiar şi poliția din Kristianstad avea multe exemple de cât de greu era să fie duse la îndeplinire ordinele de expulzare. Cu câteva zile înainte de Crăciun, fuseseră informați că nişte cetățeni bulgari trebuiau expulzați. După spusele Departamentului de Imigrație, aceştia se aflau într-un lagăr din Kristianstad. După multe zile de investigații, poliția reuşise să descopere că bulgarii se aflau, de fapt, într-un lagăr din nordul țării, la Årjeplog.

Trecură apoi la motivul real al vizitei. Wallander îi făcu o prezentare detaliată.

— Deci, ai vrea să-o găsim pe femeia aceea, spuse Boman, după ce Wallander termină.

— N-ar fi rău deloc.

Până atunci, Näslund stătuse tăcut în timpul prezentării.

— M-am gândit la ceva, zise el. Dacă Johannes Lövgren a avut un copil cu femeia asta şi dacă pornim de la ideea că acest copil s-a născut aici în oraş, ar trebui să-l putem găsi în registrul de evidență a populației. Johannes Lövgren ar trebui să figureze ca tată al copilului, nu-i aşa?

Wallander încuviință.

— Da, spuse el. Pe deasupra, mai ştim şi cam când s-a născut copilul. Dacă povestirea lui Lars Herdin este adevărată, am putea să ne concentrăm asupra unei perioade de zece ani, începând cu 1947 şi cam până în 1957.

— Câți copii s-or fi născut în Kristianstad de-a lungul a zece ani? se întrebă Göran Boman. Înainte de apariția computerului, ar fi luat îngrozitor de mult timp să trecem prin toate registrele.

— Evident că există şi posibilitatea ca Lövgren să fi fost înregistrat ca „tată necunoscut", sugeră Wallander. Însă, atunci, nu ne rămâne altceva de făcut decât să examinăm cu atenție toate aceste cazuri.

— De ce nu faci public faptul că o cauți pe femeie? întrebă Boman. Roag-o să te contacteze.

— Pentru că sunt aproape sigur că n-ar face-o, răspunse Wallander. Am eu presimțirile mele. Poate că nu-i prea profesional ce spun, dar asta e. Prefer să încerc calea despre care ți-am vorbit.

— O găsim, spuse hotărât Boman. Trăim în asemenea timpuri şi într-o astfel de societate, încât e practic imposibil să dispari. Numai dacă cineva nu se sinucide într-un fel atât de sofisticat, încât să nu-i fie găsit cadavrul niciodată. Am avut un astfel de caz, vara trecută. Sau, cel puțin, eu cred că s-a întâmplat aşa. Un bărbat care se săturase de toți şi de toate. Nevastă-sa l-a dat la persoane dispărute. Dispăruse şi barca lui. Nu l-am găsit. Şi nici nu cred c-o să-l găsim vreodată. Cred că s-a dus pe mare şi s-a scufundat împreună cu barca. Dar, dacă femeia asta şi copilul ei există, îi vom găsi. Pun imediat pe cineva să se ocupe de ei.

Wallander simți că începe să transpire.

Îl durea în gât.

Şi-ar fi dorit mult să rămână şi să discute în linişte cu Boman despre dublul asasinat. Simțea că Boman e un polițist capabil. Părerea lui i-ar fi fost foarte utilă. Însă se simți, dintr-odată, prea obosit.

Terminară discuția. Boman îi conduse la maşină.

— O găsim, îl asigură el.

— După aceea, ne întâlnim într-o seară, zise Wallander. În linişte şi pace. Şi bem un whisky.

Boman îl aprobă din cap.

— Poate se iveşte o altă zi de studii, la fel de lipsită de sens ca şi prima, spuse el.

Lapovița nu se oprise. Wallander simți cum îi pătrunde umezeala în pantofi. Se strecură pe locul din spate al maşinii şi se ghemui într-un colț. Adormi imediat.

Se trezi numai atunci când Näslund frână în fața clădirii poliției din Ystad. Se simțea rău şi avea febră. O rugă pe Ebba să-i dea ceva contra durerii de cap. Cu toate că-şi dădea seama c-ar fi trebuit să se ducă acasă să se culce, nu se putea abține să nu treacă în revistă tot ce se petrecuse în cursul zilei. Şi mai trebuia să afle de la Rydberg dacă acesta întreprinsese ceva pentru protecția refugiaților.

Masa lui de lucru era acoperită de bilețele cu numele persoanelor care-l căutaseră la telefon. Printre mulți alții, telefonase Anette Brolin. Şi tatăl lui. Dar nu Linda. Şi nici Sten Widén. Răsfoi mesajele şi le puse deoparte, cu excepția celor de la Anette Brolin şi de la taică-său. Îl sună apoi pe Martinsson.

— Bingo, spuse Martinsson. Cred c-am găsit maşina. O maşină care corespunde descrierii pe care-o avem a fost închiriată săptămâna trecută de la agenția de închirieri Avis, din Göteborg. N-a fost încă returnată, aşa cum ar fi trebuit. Numai un lucru e cam ciudat.

— Care?

— Maşina a fost închiriată de o femeie.

— Şi ce-i ciudat în asta?

— Îmi vine cam greu să cred că o femeie ar fi comis crima aceea dublă.

— Acum gândeşti greşit. Trebuie să găsim maşina. Şi pe şofer. Femeie sau nu. Numai după aceea vedem dacă au ceva de-a face cu cazul nostru sau nu. A putea exclude pe cineva dintr-o anchetă este la fel de important cu a obține o confirmare. Dă-i şoferului de camion numărul şi vezi dacă nu îi pare cunoscută combinația.

Termină convorbirea şi intră la Rydberg.

— Cum merge? îl întrebă el.

— Treaba asta nu-i deloc plăcută, răspunse morocănos Rydberg.

— Şi cine ți-a spus că munca poliției trebuie să fie plăcută?

Rydberg făcuse însă o treabă serioasă, exact aşa cum îşi închipuise Wallander că va face. Diversele lagăre fuseseră încercuite pe hartă şi Rydberg întocmise o scurtă descriere a fiecăruia în parte. Ca o primă măsură necesară, propusese ca patrulele de noapte să viziteze lagărele cu regularitate, la intervale de timp bine gândite.

— Perfect, zise Wallander. Ai grijă numai ca patrulele să înțeleagă că-i vorba despre o treabă serioasă.

Îi povesti lui Rydberg, în linii mari, despre rezultatul călătoriei la Kristianstad. Apoi se ridică de pe scaun.

— Acum mă duc acasă, spuse el.

— Arăți cam obosit.

— Cred că sunt pe cale să fac o gripă. Oricum, se pare că, pentru moment, totul decurge destul de bine.

Conduse direct acasă, îşi făcu un ceai şi se vârî în pat. Când se trezi după câteva ore, găsi ceaiul neatins. Era şapte fără un sfert. Somnul îl făcu să se simtă ceva mai bine. Aruncă ceaiul rece şi-şi puse de cafea. Apoi îi telefonă tatălui său.

Wallander înțelese imediat că tatăl lui nu auzise despre incendiul din noaptea trecută.

— Nu trebuia să jucăm cărți? întrebă tatăl furios.

— Sunt bolnav, răspunse Wallander.

— Dar tu nu eşti niciodată bolnav?!

— Sunt răcit.

— Eu nu numesc asta a fi bolnav.

— Ce să-i faci, nu toți se pot mândri cu o sănătate la fel de bună ca a ta.

— Ce vrei să spui cu asta?

Wallander oftă.

Dacă nu găsea rapid ceva, discuția cu taică-său ar fi devenit iarăşi imposibilă.

— Vin mâine-dimineață la tine, spuse el. Imediat după opt. Dacă eşti treaz la ora aceea.

— Eu nu dorm niciodată mai târziu de patru şi jumătate.

— Eu da.

Termină convorbirea şi puse receptorul în furcă.

În acelaşi moment, îi păru rău de promisiunea făcută tatălui său. Să înceapă ziua cu o vizită la el însemna să-şi pregătească o zi întreagă de proastă dispoziție şi de sentimente de vinovăție.

Cercetă din ochi apartamentul. Totul era acoperit de un strat gros de praf. Cu toate că aerisea des, mirosea a închis. A singurătate dospită.

Începu dintr-odată să se gândească la negresa aceea, care-l vizita nopțile, în vis. Femeia aceea care-l căuta supusă, noapte de noapte. De unde venea ea? Unde o văzuse? Era vreo fotografie dintr-un ziar sau vreo imagine de la televizor?

Se întrebă cum se făcea că în vise avea un cu totul alt erotism decât cel experimentat cu Mona.

Gândurile îl excitară. Cântări încă o dată dacă s-o sune pe Anette Brolin sau nu. Dar n-avu curajul. Se aşează furios pe

canapeaua înflorată şi deschise televizorul. Era şapte fără un minut. Căută unul dintre posturile daneze, care abia începuse transmisia ştirilor.

Crainicul făcea un rezumat. Încă o foamete catastrofală. În România creştea confuzia. În Odense fusese capturată o cantitate mare de droguri.

Închise televizorul. Simți brusc că nu mai suportă nicio ştire.

Se gândi la Mona. Dar gândurile o luară pe căi neaşteptate. Dintr-odată, nu se mai simți deloc sigur că doreşte cu adevărat ca Mona să se reîntoarcă la el. Ce anume-i garanta că, dacă se va întoarce, lucrurile se vor îndrepta?

Nimic. Avu senzația că se complace într-un fel de şantaj emoțional.

Nelinişstit, se duse la bucătărie şi bău un pahar cu suc. Apoi se aşeză şi începu să facă o descriere detaliată a stadiului în care se afla ancheta. Când termină, întinse toate însemnările pe masă şi le privi, ca şi cum ele ar fi fost nişte piese de puzzle. Senzația că se aflau foarte aproape de soluție îl invadă pe neaşteptate. Chiar dacă multe fire erau încă neînnodate, multe detalii se potriveau.

Nu aveau nicio persoană care să poată fi învinuită în mod direct. Nici măcar suspecți potențiali nu existau. Şi, cu toate astea, avea sentimentul că poliția era aproape de soluție. Asta îl mulțumea, dar în acelaşi timp îl şi nelinişstea. Avusese de prea multe ori responsabilitatea unor anchete complicate care începuseră promițător, ca mai apoi să nimerească în fundături din care nu mai puteau fi scoase şi care, în cel mai rău caz, fuseseră abandonate.

„Răbdare, îşi spuse el. Răbdare...”

Era aproape ora nouă. Încă o dată, se simți tentat s-o sune pe Anette Brolin. Dar se abținu. Habar n-avea ce să-i spună. Şi apoi era foarte posibil să-i răspundă bărbatul ei.

Se aşează pe canapea şi deschise din nou televizorul.

Spre marea lui uimire, îşi văzu propriul chip. Ca fundal, se auzea vocea monotonă a unei reportere. Se comenta faptul că Wallander şi poliția din Ystad dădeau dovadă de o lipsă de interes condamnabilă în garantarea securității lagărelor de refugiați.

Fața lui dispăru şi fu înlocuită de o femeie căreia i se lua un interviu în fața unei clădiri înalte. Când îi văzu numele scris pe ecran, îşi dădu seama c-ar fi trebuit s-o recunoască mai devreme. Era directoarea de la Departamentul de Imigrație, cu care vorbise la telefon în cursul zilei.

Nu era exclus să existe cauze rasiste în lipsa de interes arătată de poliție, explica ea.

Îl cuprinse o furie plină de amărăciune.

„Babornițo! îşi spuse el. Tot ce spui e o minciună. Şi de ce nu m-au contactat şi pe mine reporterii ăştia blestemați? Le-aş fi putut arăta planul făcut de Rydberg pentru paza refugiaților.”

Rasişti? Ce voia să spună? Furia i se amestecă cu ruşinea că fusese făcut, chiar şi pe nedrept, rasist.

Sună telefonul. Mai întâi, se gândi să nu răspundă. Apoi ieşi în hol şi smulse receptorul.

Era aceeaşi voce ca şi data trecută. Puțin înăbuşită, schimbată. Wallander ghici că persoana acoperise receptorul cu o batistă.

— Aşteptăm rezultatul, spuse persoana.

— Du-te dracu’! răcni Wallander.

— Cel mai târziu sâmbătă, continuă vocea.

— Voi ați fost, fir-ați ai dracului, cei care au pus focul noaptea trecută? urlă el în receptor.

— Cel mai târziu sâmbătă, repetă bărbatul netulburat. Sâmbătă.

Convorbirea se întrerupse.

Wallander se simți dintr-odată prost dispus. Nu putea izgoni dinlăuntrul lui o presimțire sinistră. Era ca o durere care i se răspândea încet, în tot trupul.

„Ți s-a făcut frică acum, îşi spuse el. Acum, Kurt Wallander s-a speriat!”

Se întoarse în bucătărie şi se duse la fereastră să privească pe stradă.

Vântul încetase cu totul. Felinarul atârna nemişcat.

Ceva se va întâmpla, era absolut sigur de asta.

Dar ce anume? Şi unde?

8

Dimineață îşi scoase din dulap cel mai bun costum al său.

Constată cu neplăcere că avea o pată pe unul din revere.

„Ebba, îşi spuse el. Iată o treabă ca turnată pentru ea! Când va auzi că mă întâlnesc cu Mona, îşi va vinde şi sufletul numai să-mi poată scoate pata asta. Ebba e o femeie care susține că divorțurile sunt o primejdie mult mai mare pentru societatea noastră decât creşterea numărului de infracțiuni şi a gravității lor...”

La şapte şi un sfert îşi trânti costumul pe bancheta din spate şi porni la drum. Oraşul era acoperit de nori groşi.

„O fi zăpada? se întrebă el. Zăpada pe care n-o doresc deloc.”

Conduse încet spre est, prin pădurea Sand, pe lângă terenul pustiu de golf, apoi o luă în jos spre Kåseberga.

Se simțea odihnit pentru prima dată, de multe zile. Dormise nouă ore, neîntrerupt. Cucuiul din frunte începuse să-i scadă şi brațul ars nu-l mai ustura.

Recapitulă metodic rezumatul făcut cu o seară înainte. Cel mai important acum era s-o găsească pe iubita secretă a lui Lövgren. Şi pe fiu. Undeva acolo, în jurul acestor două persoane, trebuia să se afle bandiții. Era absolut clar că dubla crimă era legată de dispariția celor douăzeci şi şapte de mii de coroane şi, foarte posibil, chiar şi de restul averii lui Lövgren.

Cineva care auzise de avere, cineva care ştia de ea şi care, înainte de a fugi, îşi făcuse timp să-i dea fân calului. Cineva sau poate câțiva care cunoşteau obiceiurile lui Johannes Lövgren.

Doar maşina închiriată la Göteborg nu se potrivea acestui scenariu. Poate că nici nu avea de-a face cu chestiunea.

Se uită la ceas. Era opt fără douăzeci. Joi, 11 ianuarie.

În loc să conducă direct la casa tatălui său, continuă câțiva kilometri şi intră pe drumeagul de pietriş, care şerpuia printre stâncile de pe plajă, în sus, către Backåkra. Lăsă maşina în parcarea pustie şi se urcă pe înălțimea de unde se vedea marea.

Acolo se afla o construcție circulară din piatră, destinată meditației, construită cu câțiva ani în urmă. Era o invitație la singurătate şi linişte interioară.

Se aşează pe o piatră şi privi marea.

Cu greu s-ar fi putut spune despre el că ar fi arătat vreodată o cât de mică înclinare către filozofie. Nu simțise nicicând nevoia să se cufunde în el însuşi şi să reflecteze. Viața era pentru el un mănunchi de probleme practice, care-şi aşteptau rezolvarea. Ce urma după aceea era, oricum, ceva de neocolit şi căruia nici că-i păsa dacă el se căznea să-i găsească un înțeles care, probabil, nici nu exista.

A trăi însă câteva momente de singurătate deplină era cu totul altceva. Era infinita linişte pe care ți-o dă absența totală a gândurilor. Numai să asculți, să priveşti, să stai total nemişcat.

Un vapor era pe drum undeva. Un pescăruş uriaş plutea pe curenții de aer, fără să scoată un sunet. Totul era de un calm desăvârşit.

După zece minute, se ridică şi se duse la maşină.

Când trecu pragul atelierului, tatăl său picta. De data aceasta, o pânză cu cocoşul de munte.

Tatăl îl privi morocănos.

Wallander observă că era murdar. Pe deasupra mai şi mirosea.

— Ce cauți aici? îl întrebă tatăl.

— N-am hotărât aşa ieri?

— La ora opt, ai spus.

— Dumnezeule mare! Am întârziat doar unsprezece minute!

— Cum naiba poți fi polițist, dacă nici măcar să fii punctual nu eşti în stare?

Kurt nu răspunse. În schimb, se gândi la sora lui, Kristina. Trebuia să-şi facă timp chiar azi s-o sune. S-o întrebe dacă ştie despre starea de degradare avansată a tatălui lor. Îşi imaginase întotdeauna că senilitatea e un proces de lungă durată. Însă acum îşi dădea seama că nu era deloc aşa.

Tatăl luă culoare pe pensulă de pe paletă. Mâinile îi erau încă sigure. Apoi puse hotărât o tuşă de un roşu stins în penele din coada cocoşului.

Wallander se aşează pe un taburet hodorogit şi începu să-l studieze.

Mirosul emanat de corpul lui era dulce-acrişor. Îi amintea de un bărbat rău mirositor, care dormea pe o bancă în

metrou, atunci când el şi Mona îşi petrecuseră luna de miere la Paris.

„Trebuie să spun ceva, gândi el. Chiar dacă tata e pe drumul de întoarcere spre copilărie, eu trebuie să-i vorbesc ca unui om matur."

Tatăl picta concentrat, mai departe.

„De câte ori o fi pictat el motivul acesta?" se întrebă Kurt.

O socoteală rapidă şi aproximativă îi dădu cifra de şapte mii de ori. Şapte mii de asfinţituri.

Îşi turnă cafea din vasul care fumega pe lampa cu fotogen.

— Cum îţi mai merge? întrebă el.

— Când cineva e atât de bătrân ca mine, îi merge cum îi merge, răspunse tatăl pe un ton distant.

— Nu te-ai gândit să te muţi?

— Unde să mă mut? De ce să mă mut?

Întrebările sunară ca nişte lovituri de bici.

— La un azil pentru bătrâni.

Tatăl îndreptă cu forţă pensula spre el, de parcă ar fi fost o armă.

— Vrei să mor?

— Bineînţeles că nu vreau asta! Mă gândesc numai la binele tău.

— Cum crezi tu că aş putea supravieţui printre atâtea babe şi boşorogi? Şi fără îndoială că nu e permis să pictezi în cameră.

— În zilele noastre se poate obţine un apartament pentru uz propriu.

— Eu am casa mea. Nu ştiu dacă ai remarcat asta. Sau poate că eşti prea bolnav ca s-o poţi face?

— Sunt numai puţin răcit.

Abia acum îşi dădu seama că răceala nu se declanşase. Dispăruse la fel de rapid cum apăruse. Mai trecuse prin aşa ceva de câteva ori, în trecut. Când era foarte ocupat, nu-i dădea voie organismului să se îmbolnăvească. Însă, odată

încheiată ancheta, era foarte posibil ca o infecție să izbucnească pe loc.

— Diseară mă întâlnesc cu Mona, spuse el.

Își dăduse seama că era lipsit de sens să continue să vorbească despre un azil de bătrâni. Mai întâi, trebuia să discute cu sora lui.

— Dacă te-a părăsit, te-a părăsit. Uit-o.

— N-am chef deloc s-o uit.

Tatăl continuă să picteze. Tocmai se ocupa de norișorii colorați în roz. Conversația lâncezea.

— Ai nevoie de ceva? întrebă Wallander.

Tatăl răspunse fără să-l privească.

— Ce? Ai și plecat?

Învinuiri ascunse se lăsau ghicite în cuvintele lui. Kurt își dădu seama că-i este imposibil să-și înăbușe mustrările de conștiință care deja începuseră să-l încolțească.

— Am un serviciu de care trebuie să mă ocup, spuse el. Sunt locțiitorul șefului poliției. Încercăm să rezolvăm o crimă dublă. Și să găsim niște piromani.

Tatăl rânji și se scărpină în creștetul capului.

— Șeful poliției, zise el. Și ce-i cu asta?

Wallander se ridică.

— Am să vin înapoi, tată, spuse el. Te voi ajuta să faci curățenie în toată această dezordine.

Criza de furie a tatălui îl luă cu totul pe nepregătite.

Bătrânul aruncă pensula pe dușumea și se propti în fața lui, gesticulând cu pumnul strâns.

— De ce vii aici să-mi spui că nu e curat? răcni el. De ce te amesteci în viața mea? Dacă vrei să știi, am femeie și la curățenie, și la gătit. De altfel, voi pleca la Rimini în vacanța de iarnă. O să am o expoziție acolo. Am cerut douăzeci și cinci de mii de coroane pe o pânză. Și tu vii aici să-mi vorbești de azilul de bătrâni! Dar n-ai să reușești să mă omori. De asta poți fi sigur!

Părăsi atelierul, trântind uşa după el.

„S-a ţicnit, îşi spuse Kurt. Trebuie să pun capăt acestei situaţii confuze. Oare el chiar îşi închipuie că are femeie la curăţenie şi bucătăreasă? Şi că se va duce în Italia şi va avea o expoziţie?"

Se întrebă dacă n-ar fi fost mai bine să se ducă la taică-său, care făcea larmă mare în bucătărie. Se auzea ca şi cum ar fi aruncat cu cratiţe în jurul lui.

Se duse totuşi afară la maşină. Cea mai bună soluţie era să-i telefoneze surorii lui. Cât de curând. Poate că împreună vor reuşi să-şi convingă tatăl că nu mai poate continua ca până atunci.

La ora nouă intră în clădirea poliţiei şi-i dădu Ebbei costumul. Ea promise să-l cureţe şi să-l calce până după-amiază.

La ora zece îi adună la o şedinţă pe poliţiştii care se mai aflau încă la secţie. Cei care văzuseră, cu o seară înainte, episodul de la Actualităţi îi împărtăşeau neliniştea. După o scurtă discuţie, căzură de acord ca Wallander să scrie o plângere tăioasă, pe care s-o distribuie presei.

— De ce n-o fi reacţionat şeful Poliţiei Generale? se întrebă Martinsson.

Întrebarea fu întâmpinată de râsete uşor batjocoritoare.

— Cine, el?! exclamă Rydberg. El reacţionează numai în cazul în care poate avea un câştig personal. Face ceva pe ce se întâmplă cu poliţia din provincie.

După aceste comentarii, se concentrară din nou asupra crimei duble.

Nu se întâmplase nimic care să atragă în mod special atenţia poliţiei. Se aflau, în continuare, într-o fază de tatonări.

Se strângea material care era examinat, erau controlate diverse indicii şi se scriau rapoarte.

Poliţiştii căzură de acord că cercetările trebuie concentrate asupra femeii misterioase şi a fiului ei. De asemenea, nimeni nu se îndoia că era vorba despre un omor pentru jaf.

Kurt Wallander întrebă dacă totul era în regulă la lagărele de refugiaţi.

— Am controlat rapoartele de azi-noapte, răspunse Rydberg. A fost linişte. Cel mai dramatic eveniment al nopţii a fost că un elan a tot alergat, de colo până dincolo, pe autostrada E65.

— Mâine e vineri, spuse Wallander. Aseară, am primit din nou un telefon anonim. Aceeaşi persoană. A repetat ameninţarea că mâine, vineri, se va întâmpla ceva.

Rydberg propuse să fie contactată Poliţia Generală. Numai după aceea se poate hotărî dacă e nevoie de personal de pază suplimentar.

— Aşa vom face, spuse Wallander. E mai bine să fim precauţi. În sectorul nostru introducem încă o patrulă de noapte, care să se ocupe numai de lagărele de refugiaţi.

— Atunci trebuie să se lucreze peste orele de serviciu, comentă Hansson.

— Ştiu, răspunse Wallander. Îi vreau pe Peters şi Norén în această tură de noapte. Apoi aş dori ca cineva să telefoneze şi să vorbească cu diverşii responsabili de lagăr. Însă fără să-i sperie. Trebuie rugaţi numai să fie ceva mai atenţi decât de obicei.

După nici o oră, şedinţa, se terminase.

Wallander rămase singur în birou şi tocmai se pregătea să scrie plângerea contra televiziunii, când sună telefonul.

Era Göran Boman, din Kristianstad.

— Te-am văzut aseară la Actualităţi, spuse el râzând.

— Nu ţi s-a părut o porcărie?

— Ba da. Nu înţeleg de ce nu protestezi.

— Tocmai le scriam o scrisoare.

— Oare la ce se gândesc ziariştii ăştia?

— În orice caz, nu la adevăr. Dimpotrivă, se gândesc numai cum să obțină rubrici cât mai scandaloase.

— Am veşti bune pentru tine.

Aceste cuvinte îi stârniră interesul lui Wallander.

— Ai găsit-o?

— Poate. Tocmai ți-am expediat nişte hârtii prin fax. Cred că am găsit vreo nouă candidate posibile. Nu-i deloc rău că există un registru de evidență a populației. Vreau să te uiți la ce-am găsit până acum. După aceea sună-mă şi spune-mi dacă vrei să începem, în mod special, cu cineva.

— Cum nu se poate mai bine, Göran, spuse Wallander. Te sun.

Faxul se afla la recepție. O tinerică, angajată temporar şi pe care n-o mai văzuse, tocmai scotea o foaie din fax.

— Cine o fi Wallander? întrebă ea.

— Eu, răspunse el. Unde e Ebba?

— S-a dus până la curățătoria chimică, spuse fata.

Wallander se ruşină. O lăsase pe Ebba să-i facă treburile personale.

Göran Boman trimisese în total patru pagini. Wallander se întoarse în cameră şi le întinse pe masa de lucru. Se uită la fiecare nume, la datele de naştere şi la ce dată se născuse copilul cu tată necunoscut. Destul de rapid, descalifică patru dintre candidate. Rămaseră numai cinci femei care născuseră băieți în anii cincizeci.

Două dintre ele locuiau în continuare în Kristianstad. Una era înscrisă la o adresă din Gladsax, imediat în afara Simrishamnului. Dintre celelalte două, una locuia în Strömsund, şi alta se mutase în Australia.

Zâmbi la gândul că s-ar putea să fie necesar, pentru bunul mers al anchetei, ca cineva să fie trimis pe partea cealaltă a globului.

Apoi îi telefonă lui Göran Boman.

— Bine lucrat, îi spuse el din nou. Arată promițător. Dacă suntem pe drumul corect, avem de ales numai între cinci persoane.

— Să încep să le chem la o discuție?

— Nu. Vreau să mă ocup eu însumi de asta. Mai corect spus, m-am gândit c-am putea-o face împreună. Dacă ai timp?

— Îmi fac timp. Începem azi?

Wallander se uită la ceas.

— Aşteptăm până mâine, răspunse el. Am să încerc să fiu la tine la ora nouă. Dacă nu se întâmplă ceva oribil la noapte.

Îi povesti în grabă despre amenințările anonime.

— I-ați găsit pe cei care au pus focul în noaptea aceea?

— Încă nu.

— Am să pregătesc puțin terenul pentru mâine. Voi controla dacă, între timp, niciuna dintre ele nu s-a mutat.

— Poate c-ar fi mai bine să ne întâlnim în Gladsax, propuse Wallander. Se află la jumătatea drumului.

— La ora nouă, la hotelul Svea din Simrishamn, răspunse Boman. Să începem ziua cu o ceaşcă de cafea.

— Sună bine. Atunci, ne vedem. Şi-ți mulțumesc pentru ajutor.

„Acum e acum, bandiților, îşi spuse Wallander, în timp ce lăsă jos receptorul. Acum chiar începem treaba."

După aceea începu să scrie scrisoarea către televiziunea suedeză. Nu-şi precupeți deloc cuvintele şi se hotărî să trimită copii la Departamentul de Imigrație, ministrului Imigrației, şefului Poliției Regionale şi şefului Poliției Generale.

Rydberg citi cele scrise de el, în picioare, pe coridor.

— Bine, comentă el. Dar să nu speri că vor face ceva. În țara asta, ziariştii şi mai ales cei de la televiziune au întotdeauna dreptate.

Dădu scrisoarea să fie bătută la maşină şi se duse să bea o cafea, în sala de mese. Încă n-avusese timp să se gândească la ceva de mâncat. Se apropia ora unu şi se hotărî ca, înainte de a se duce să mănânce, să rezolve toate mesajele telefonice.

Seara trecută, când primise telefonul anonim, se simţise deprimat. Acum reuşise să-şi alunge presimţirile funeste. Dacă se întâmplă ceva, poliţia este pregătită.

Formă numărul lui Sten Widén. Dar, când începu să sune, puse repede receptorul în furcă. Sten Widén putea să mai aştepte. Aveau timp suficient să se distreze, cronometrând cât timp îi ia unui cal să mănânce o porţie de fân.

Formă, în schimb, numărul procuraturii.

Fata de la centrală îl informă că Anette Brolin era acolo.

Se ridică şi traversă clădirea, până la capătul opus. Exact când se pregătea să bată la uşă, aceasta se deschise. Anette Brolin avea paltonul pe ea.

— Mă duc să-mi iau prânzul, spuse ea.

— N-am putea mânca împreună?

Ea păru că se gândeşte un moment. Apoi îi zâmbi.

— De ce nu?

Wallander propuse Continentalul. Primiră o masă la fereastră, către gară, şi amândoi comandară somon.

— Te-am văzut aseară la Actualităţi, spuse Anette Brolin. Cum pot transmite reportaje atât de nedocumentate şi chiar insinuante?

Wallander, care se pregătise să primească dojana, se relaxă.

— Jurnaliştii îi consideră pe poliţişti o mină de aur. Indiferent dacă facem prea mult sau prea puţin, suntem oricum criticaţi. Ei sunt incapabili să înţeleagă că, uneori, pentru bunul mers al anchetei, trebuie să păstrăm secrete anumite informaţii.

Fără să-şi dea seama, începu să-i povestească despre scurgerea de informaţii. Şi despre cât de supărat fusese atunci când informaţii din timpul şedinţei cu anchetatorii luaseră direct drumul televiziunii.

Observă că ea îl asculta cu atenţie. Dintr-odată, i se păru că descoperă o cu totul altă persoană în spatele rolului de procuror şi al hainelor elegante.

După ce mâncară, comandară cafea.

— S-a mutat şi familia ta aici? întrebă el.

— Soţul meu e încă la Stockholm, răspunse ea. Iar copiii n-au de ce să schimbe şcoala, numai pentru un an.

Wallander îşi dădu seama că se simţea dezamăgit.

Pe undeva, sperase ca verigheta să nu însemne nimic.

Chelnerul veni cu nota, şi Wallander întinse mâna să plătească.

— Împărţim, spuse ea.

Mai luară o cafea.

— Povesteşte-mi despre oraşul acesta, îl rugă ea. Am studiat mai multe cazuri de infracţiune din ultimii ani. Diferenţa faţă de Stockholm e mare.

— Scade, răspunse el. Curând, întreg mediul rural va fi ca o periferie a oraşelor mari. Acum douăzeci de ani, nu se găsea, de exemplu, nici urmă de droguri pe-aici. Acum zece ani, apăruseră în oraşe ca Ystad şi Simrishamn. Dar aveam încă un oarecare control asupra situaţiei. În ziua de azi, drogurile au pătruns peste tot. Când trec, uneori, pe lângă vreo gospodărie veche şi frumoasă din Skåne, mă întreb dacă nu cumva acolo se ascunde vreo fabrică de amfetamină.

— Oricum, infracţiunile sunt mai puţine, spuse ea. Şi nu chiar atât de grave.

— Vine şi asta, răspunse el. Ar trebui să adaug, din păcate. Dar, în curând, diferenţele dintre oraşele mari şi restul ţării vor dispărea în întregime. Crima organizată e

foarte răspândită la Malmö. Granițele libere şi toate bacurile astea sunt ca nişte bucățele de zahăr, care atrag albinele.

— Şi totuşi, găseşti aici un fel de linişte, continuă ea gânditoare. Ceva care în Stockholm s-a pierdut pentru totdeauna.

Ieşiră din Continental. Kurt Wallander îşi parcase maşina pe strada Stick, imediat în apropiere.

— Ai voie să parchezi aici? întrebă ea.

— Nu, răspunse el. Dar, când primesc amenzi, de cele mai multe ori le plătesc. Poate c-ar fi totuşi o experiență interesantă să n-o mai fac şi să ajung la tribunal.

Conduseră înapoi, la poliție.

— M-am gândit să te invit la cină, într-una dintre seri, îndrăzni el. Ți-aş putea arăta puțin şi oraşul.

— Cu plăcere, răspunse ea.

— Cât de des te duci acasă? întrebă el.

— La fiecare două săptămâni.

— Şi bărbatul tău? Copiii?

— El vine când are timp. Iar copiii, când au chef.

„Te iubesc, gândi Kurt Wallander.

Mă voi întâlni cu Mona diseară şi îi voi spune că iubesc o altă femeie."

Se despărțiră la recepție.

— Luni, îți voi face o dare de seamă, zise Wallander. Am început să avem o mulțime de indicii noi.

— Se preconizează vreo arestare?

— Nu. Încă nu. Dar investigațiile făcute la bănci au dat rezultate interesante.

Ea încuviință.

— Cel mai bine ar fi luni înainte de zece, propuse ea. Restul zilei sunt ocupată cu diverse procese.

Hotărâră ora nouă.

Wallander privi după ea, cum dispărea în lungul coridorului.

Când se întoarse în cameră, se simțea minunat de mulțumit.

„Anette Brolin, îşi spuse el. Ce nu se poate întâmpla într-o lume în care se spune că orice e posibil?”

Îşi petrecu restul zilei citind diverse procese-verbale după interogatorii pe care mai devreme reuşise doar să le răsfoiască. Sosise şi raportul definitiv al autopsiei. Se cutremură, din nou, de violența teribilă la care fuseseră supuşi cei doi bătrâni. Citi rapoartele convorbirilor cu cele două fiice şi informările asupra celor aflate din bătutul pe la uşi, în Lunnarp.

Informațiile coincideau între ele sau se completau reciproc.

Nimeni nu-şi dăduse seama că Johannes Lövgren fusese o persoană mult mai complicată decât lăsase el să se vadă. Țăranul acela simplu dusese o viață dublă şi ştiuse foarte bine să păstreze secretul.

Odată, în timpul războiului, în toamna lui 1943, fusese judecat pentru maltratare. Dar fusese găsit nevinovat. Cineva făcuse rost de o copie a anchetei şi Wallander o citi cu atenție. Nu reuşi însă să găsească niciun motiv serios pentru o eventuală răzbunare. Părea să fi fost vorba despre o ceartă obişnuită într-o cârciumă de țară, pe lângă Erikslund, care se transformase în bătaie.

La trei şi jumătate intră la el Ebba, cu costumul proaspăt curățat.

— Eşti un înger, spuse el.

— Doresc din toată inima să ai o seară plăcută, răspunse ea şi îi zâmbi.

Wallander simți că i se pune un nod în gât. Era sigur că ea îi dorea asta din adâncul inimii.

Până la ora cinci, completă un formular de pronosport, îşi rezervă un timp pentru revizia maşinii şi trecu în revistă cele

mai importante convorbiri care-l aşteptau a doua zi. Apoi îşi notă pe un bilet să nu uite să pregătească un raport pentru Björk, înainte ca acesta să se întoarcă din concediu.

La cinci şi trei minute, Thomas Näslund îşi băgă capul pe uşă.

— Eşti încă aici? întrebă el. Credeam c-ai plecat acasă.

— Şi de ce aş fi făcut asta?

— Aşa mi-a spus Ebba.

„Ebba veghează asupra mea, gândi el şi surâse. Mâine, înainte să plec la Simrishamn, am să-i dau o floare."

Näslund intră în cameră.

— Ai timp? întrebă el.

— Nu prea mult.

— Merge repede. E vorba despre Klas Månson.

Wallander avu nevoie de un anume timp de gândire înainte să-şi poată aminti despre cine era vorba.

— Cel care a jefuit magazinul deschis noaptea?

— Chiar el. Avem martori care l-au recunoscut, cu toate că avea un ciorap nenorocit tras pe cap. L-au identificat după un tatuaj de pe mână. Aşa încât e absolut clar că el a fost. Însă procuroarea asta nouă nu e de acord cu noi.

Wallander ridică din sprâncene.

— Adică?

— Susține că ancheta e neglijentă.

— Şi e?

Näslund îl privi mirat.

— Nu e mai neglijentă decât altele. Şi situația e clară, nu?

— Dar ce-a spus ea, de fapt?

— Că, dacă nu-i aducem material doveditor mai amplu, are de gând să nu aprobe arestarea. E prea de tot ca o fâşneață din Stockholm să vină aici şi să-şi dea aere!

Wallander simți că se înfurie. Dar se abținu.

— Per nu ne-ar fi făcut nicio problemă, continuă Näslund. E clar că individul ăla a jefuit magazinul!

— Ai raportul anchetei? întrebă Wallander.

— L-am rugat pe Svedberg să-l mai citească o dată.

— Pune-mi-l pe birou, să-l pot citi mâine.

Näslund se pregăti să plece.

— Totuşi, cineva ar trebui să-i spună ceva acestei tipe, zise el.

Wallander încuviinţă zâmbind.

— Asta am s-o fac eu, spuse el. E clar că nu putem colabora cu un procuror din Stockholm care nu face lucrurile aşa cum suntem noi obişnuiţi.

— M-am aşteptat c-ai să spui asta, zise Näslund şi plecă.

„Un motiv perfect pentru o invitaţie la cină", îşi spuse Wallander. Îşi îmbrăcă jacheta, îşi aruncă pe braţ costumul proaspăt curăţat şi stinse lumina.

După un duş făcut în grabă, ajunse la Malmö, puţin înainte de şapte. Găsi un loc de parcare lângă Piaţa Mare şi coborî treptele până la berăria Kockska. Avea timp să bea ceva înainte de a o întâlni pe Mona la restaurantul Central.

Cu toate că preţul îl sperie, comandă un whisky dublu. De obicei, bea whisky de malţ, însă acum trebuia să se mulţumească cu o marcă mai proastă.

De la prima înghiţitură, îşi şi vărsă puţin whisky pe el.

„O să aibă o pată nouă pe rever. Aproape în acelaşi loc precum cea veche. Mă întorc acasă, îşi spuse el, profund nemulţumit de sine. Mă întorc acasă şi mă culc. Parcă nu mai pot ţine un pahar în mână fără să-l vărs direct pe mine.

În acelaşi timp, realiză că era vorba numai despre vanitate. Vanitate şi o nervozitate incontrolabilă în faţa întâlnirii cu Mona. Poate cea mai importantă întâlnire, în afară de aceea când îi propusese să se căsătorească...

Acum avea un alt scop; să anuleze un divorţ care fusese deja pronunţat.

Dar ce dorea el, de fapt?

Îşi şterse reverul cu un şervețel de hârtie, goli paharul şi comandă încă un whisky.

Peste zece minute trebuia să plece.

Şi până atunci trebuia să se hotărască. Ce să-i spună Monei?

Şi ea ce-o să răspundă?

Îşi primi paharul şi bău hulpav din el. Alcoolul îi arse cerul gurii şi îşi dădu seama că începuse să transpire.

N-ajungea la niciun rezultat.

În adâncul lui, spera că Mona va veni cu cuvintele salvatoare.

Doar ea dorise divorțul.

Atunci tot ea trebuia să ia inițiativa să-l şi anuleze.

Plăti şi plecă. Încet, ca nu cumva să ajungă prea devreme.

În timp ce aştepta să se facă verde, pe strada Vall, se hotărî asupra a două lucruri.

Va trebui să discute serios cu Mona despre Linda. Şi o va ruga să-l sfătuiască în privința tatălui său. Mona îl cunoştea bine. Chiar dacă nu avuseseră niciodată relații prea bune, ea îi cunoştea bine stările psihice, atât de schimbătoare.

„Ar fi trebuit s-o sun pe Kristina, îşi spuse el în timp ce traversa strada. Adevărul este că m-am făcut că uit de asta, cu bună ştiință."

Mergea pe podul de peste canal, când fu depăşit de un bolid în plină viteză. Un tinerel beat atârna cu partea superioară a corpului în afara maşinii şi urla ceva.

Wallander îşi aminti cum trecea el pe podul acela, acum mai bine de douăzeci de ani. În zona aceea, oraşul nu se schimbase deloc. Pe aici trecea el ca tânăr polițist, cel mai adesea însoțit de un coleg mai vârstnic, şi se ducea la gară să controleze dacă totul era în ordine.

Intră în gară. De când patrulase ultima oară aici, se schimbaseră multe. Dar podeaua de piatră era aceeaşi.

Ca şi zgomotul vagoanelor, ciocnindu-se între ele, şi a locomotivei care frâna pufăind.

Pe neaşteptate, îşi zări fiica.

La început crezu că se înşală. Ar fi putut, la fel de bine, să fie fata aceea care căra baloturi de fân în curtea lui Sten Widén. Dar apoi fu sigur. Era Linda.

Stătea alături de un bărbat negru-cărbune şi încerca să scoată un bilet dintr-un automat. Africanul era cu aproape o jumătate de metru mai înalt decât ea. Avea părul mare şi cârlionţat şi era îmbrăcat într-o salopetă de culoare violet.

Wallander se trase înapoi şi se ascunse după un stâlp, ca şi cum s-ar fi aflat în mijlocul unei operaţiuni de urmărire.

Africanul spunea ceva, şi Linda râdea cu poftă.

Îşi spuse că n-o mai văzuse râzând pe fiica lui de vreo câţiva ani buni.

Ceea ce văzu îl tulbură. Simţea că nu mai poate ajunge la sufletul ei. Cu toate că se afla atât de aproape, era ca şi cum ea n-ar mai fi existat pentru el.

„Familia mea, îşi spuse el. Mă aflu într-o gară şi-mi spionez propria fiică. În timp ce mama ei, şi soţia mea, o fi ajuns la restaurant pentru a ne întâlni să mâncăm împreună şi, poate, să reuşim să vorbim fără să începem să zbierăm şi să urlăm.”

Simţi, dintr-odată, că-i era greu să vadă. Ochii îi înotau în lacrimi.

Trecuse tot atât de mult timp de când îi dăduseră lacrimile ultima oară, ca şi de atunci când o văzuse pe Linda râzând ultima dată.

Africanul şi Linda se îndreptară către ieşirea spre peron. Îşi dori să alerge după ea, s-o îmbrăţişeze.

Apoi dispărură din câmpul lui vizual şi el continuă, grăbit, să-şi îndeplinească sarcina de urmărire. Se furişă în umbrele de pe peronul pe care bătea vântul îngheţat dinspre Sundet. Îi văzu cum mergeau mână în mână şi râdeau.

Ultimul lucru pe care-l văzu fu cum uşile albastre se închideau, iar trenul pornea spre Landskrona sau, poate, spre Lund.

Încercă să se gândească la cât de veselă părea ea. La fel de lipsită de griji ca atunci când era copil. Singurul lucru pe care-l simți fu însă propria nefericire.

Kurt Wallander. Polițistul patetic şi trista lui viață de familie.

Iar acum era în întârziere. Poate că Mona se plictisise să-l aştepte şi plecase. Ea care întotdeauna era punctuală şi care ura să fie obligată să aştepte.

În special pe el.

Începu să alerge în lungul peronului. Lângă el, o locomotivă roşie ca focul gâfâia ca un animal de pradă ațâțat.

Era atât de grăbit, încât se împiedică şi aproape căzu pe treptele ce duceau la restaurant. Portarul restaurantului îl privi cu dispreț.

— Hopa, hopa! Unde crezi că te duci? întrebă portarul.

Wallander rămase aproape paralizat la această întrebare. Înțelesul ei îi era mult prea clar. Individul îl credea beat. Îi va interzice să intre.

— Iau cina cu soția mea, răspunse el.

— Să crezi tu asta, zise portarul. Ai face mai bine să te duci acasă.

Wallander simți că-l cuprinde furia.

— Sunt polițist! urlă el. Şi nu sunt beat, chiar dacă tu crezi asta. Dă-mi imediat drumul înăuntru, înainte să mă enervez de tot!

— Pupă-mă în fund! zise portarul. Cară-te acasă imediat, altfel chem poliția!

Timp de o secundă îşi spuse c-ar trebui să-i tragă una portarului. Reuşi totuşi să se stăpânească şi să-şi

regăsească un pic calmul. Îşi scoase legitimaţia din buzunar.

— De fapt, chiar sunt poliţist, spuse el. Şi nu sunt beat. M-am împiedicat. Totodată, e adevărat că soţia mă aşteaptă înăuntru.

Portarul se uită la legitimaţie cu neîncredere.

Apoi faţa i se lumină brusc.

— Vă recunosc, zise el. Aţi apărut la televizor ieri-seară.

„Iată că totuşi îmi foloseşte şi mie la ceva televiziunea", gândi el.

— Sunt de acord cu dumneavoastră, continuă portarul. Sută la sută.

— Cu ce anume eşti de acord?

— Că străinii ăştia ai dracului trebuie ţinuţi din scurt. La ce fel de căcaţi dăm noi drumul în ţară, care se apucă să omoare oameni bătrâni? Sunt de acord cu tine că trebuie azvârliţi afară din ţară. Goniţi cu bâtele.

Wallander îşi dădu seama că nu avea rost să se lanseze într-o discuţie contradictorie cu portarul. În schimb, se străduí să zâmbească.

— Acum ar fi timpul să mănânc ceva, spuse el.

Portarul îi ţinu uşa.

— Sper că mă înţelegi că trebuie să fiu atent, nu-i aşa?

— E clar, răspunse Wallander şi păşi în căldura îmbietoare din restaurant.

Se dezbrăcă şi privi în jur.

Mona era aşezată la o masă la fereastră, cu vedere spre canal.

Poate că stătuse acolo şi-l văzuse venind?

Îşi supse burta cât putu mai bine, îşi trecu mâna prin păr şi se îndreptă spre ea.

Apoi totul merse prost, chiar de la început.

Îşi dădu seama că ea descoperise pata de pe rever şi se enervă pe loc.

Nici măcar nu fu sigur că reuşise să-şi ascundă iritarea.

— Bună! spuse el şi se aşează în faţa ei.

— Târziu ca de obicei, răspunse ea. Ce te-ai îngrăşat!

„Nici nu ne-am întâlnit bine şi gata cu jignirile, gândi el. Nicio urmă de tandreţe, de dragoste."

— În schimb, tu nu te-ai schimbat deloc. Ce bronzată eşti!

— Am fost plecaţi o săptămână în Madeira.

Madeira. Întâi Parisul, iar apoi Madeira. Călătoria lor de nuntă. Hotelul suspendat pe stânci, micul restaurant cu peşte de pe plajă... Şi acum, ea fusese din nou acolo. Cu altcineva.

— Aşa deci, spuse el. Credeam că Madeira e insula noastră.

— Lasă copilăriile!

— Vorbesc serios!

— Atunci, eşti un copil.

— Bineînţeles că sunt copilăros! Şi ce e rău în asta?

Conversaţia se înfiripa cu greutate. Când o chelneriţă binevoitoare veni la masa lor, se simţiră ca şi cum ar fi fost salvaţi dintr-un iaz cu apa rece ca gheaţa.

Atmosfera se mai destinse când vinul fu adus la masă.

Kurt Wallander stătea şi o privea pe femeia care-i fusese soţie şi îşi spuse că era foarte frumoasă. Cel puţin în ochii lui. Încercă să ocolească gândurile care, din gelozie, îi provocau un junghi în stomac.

Încerca să dea impresia de calm desăvârşit, pe care de fapt nu-l avea, dar se străduia să-l atingă.

Ciocniră.

— Vino înapoi, se rugă el. Hai s-o luăm de la început.

— Nu, răspunse ea. Trebuie să înţelegi că s-a terminat. S-a sfârşit.

— În timp ce te aşteptam, am intrat în gară, spuse el. Acolo am văzut-o pe fata noastră.

— Linda?

— Eşti surprinsă?
— Credeam că e în Stockholm.
— Ce să caute în Stockholm?
— Trebuia să se ducă la o universitate populară, să vadă dacă nu găseşte ceva care să i se potrivească.
— Sunt sigur că n-am văzut prost. Ea era.
— Ai vorbit cu ea?
Wallander clătină din cap.
— Tocmai se urca în tren. N-am avut când.
— Care tren?
— Lund sau Landskrona. Era însoțită de un african.
— Atunci totul e în regulă.
— Ce vrei să spui cu asta?
— Vreau să spun că prietenia cu Herman e lucrul cel mai bun care i s-a întâmplat Lindei de foarte multă vreme încoace.
— Herman?
— Herman Mboya. E din Kenya.
— Era îmbrăcat cu o salopetă violetă!
— Se îmbracă uneori mai excentric.
— Şi ce face în Suedia?
— Studiază medicina. În curând va fi medic.
Wallander asculta minunându-se. Îşi bătea oare joc de el?
— Medic?
— Da! Medic! Doctor sau cum vrei să-i spui. E prietenos, tandru şi are umor.
— Locuiesc împreună?
— El are un apartament mic, studențesc, în Lund.
— Am întrebat dacă locuiesc împreună!
— Cred că Linda s-a hotărât, în sfârşit.
— S-a hotărât ce?
— Să se mute la el.
— Şi atunci cum o să urmeze Universitatea Populară din Stockholm?

— Herman a fost cel care i-a sugerat asta.

Chelneriţa le umplu paharele. Wallander simţi că era pe cale să se ameţească.

— Mi-a telefonat într-o zi, spuse el. Era în Ystad. Dar n-a venit să mă vadă. Dacă o vezi, ai putea să-i spui că-mi lipseşte.

— Face cum vrea ea.

— Eu te-am rugat numai să-i spui!

— Am să-i spun! Nu ţipa!

— Dar nu ţip!

Tocmai atunci sosi friptura. Mâncară în tăcere. Lui Kurt i se păru că n-avea niciun gust. Mai comandă o sticlă cu vin, întrebându-se cum o să ajungă acasă.

— Se pare că-ţi merge bine, spuse el.

Ea încuviinţă hotărât şi cumva maliţios.

— Dar ţie?

— Eu o duc ca naiba! Altfel, totul e bine.

— Despre ce anume ai vrut să vorbeşti cu mine?

Uitase de asta. Că ar fi trebuit să găsească un pretext pentru întâlnirea lor. Acum habar n-avea ce să-i spună.

„Adevărul, îşi spuse el ironic. De ce să nu încerc cu asta?”

— Am vrut doar să te văd, zise el. Restul au fost numai minciuni.

Ea zâmbi.

— Mi-a făcut plăcere să ne întâlnim, spuse ea.

El izbucni brusc în plâns.

— Îmi lipseşti îngrozitor de mult, bâigui el.

Ea întinse mâna şi o puse peste a lui. Nu spuse însă nimic.

În acel moment, Kurt înţelese că totul se sfârşise. Nimic nu putea anula divorţul. Puteau, desigur, să mai ia cina împreună. Dar vieţile lor mergeau, fără cale de întoarcere, în direcţii diferite. Tăcerea ei nu mintea.

Începu să se gândească la Anette Brolin. Şi la negresa care-l vizita în vis.

Nu fusese pregătit pentru singurătate. Acum era obligat s-o accepte şi poate cât de curând posibil să-şi facă o viaţă nouă, pentru care numai el singur putea să-şi asume responsabilitatea.

— Răspunde-mi la un singur lucru, o rugă el. De ce m-ai părăsit?

— Dacă nu te părăseam, m-ar fi părăsit viaţa pe mine, răspunse ea. Aş dori să poţi înţelege că n-a fost vina ta. Eu am simţit că ruptura era necesară, eu am luat hotărârea în ceea ce mă priveşte. Într-o zi vei înţelege ce vreau să spun.

— Vreau să înţeleg acum.

Când se pregătiră să plece, ea vru să-şi plătească partea ei. Însă el se încăpăţână, şi ea renunţă.

— Cum ajungi acasă? întrebă ea.

— Iau un autobuz de noapte, răspunse el. Dar tu cum ajungi acasă?

— Pe jos, zise ea.

— Te pot însoţi o bucată de drum.

Ea clătină din cap.

— Ne despărţim aici, hotărî ea. E mai bine aşa. Dar poţi să mă suni. Vreau să păstrăm legătura.

Îl sărută în grabă pe obraz. El o privi cum traversează cu paşi energici podul de peste canal. Când o văzu dispărând între Savoy şi biroul de turism, o porni după ea. Mai devreme, îşi urmărise fiica. Acum, îşi urmărea soţia.

Lângă magazinul de aparate electrice din colţul Pieţei Mari era parcată o maşină. Femeia se urcă pe locul din faţă. Wallander se trase înapoi, într-o intrare, când maşina trecu pe lângă el. Îl zări în fugă pe bărbatul din spatele volanului.

Apoi plecă spre propria maşină. Nu exista niciun autobuz de noapte spre Ystad. Intră într-o cabină telefonică şi sună

acasă la Anette Brolin. Când ea răspunse, aşeză în grabă receptorul în furcă.

Se urcă în maşină, puse caseta cu Maria Callas şi închise ochii.

Se trezi cu senzaţia că îngheaţă. Dormise aproape două ore. Cu toate că era încă ameţit de băutură, se hotărî să conducă spre casă. O să folosească numai drumurile mici, laterale, peste valea Sve şi dealul Svane. Pe acolo nu risca să întâlnească nicio patrulă a poliţiei.

Şi totuşi, o întâlni. Uitase cu desăvârşire că patrulele de noapte din Ystad supravegheau lagărele de refugiaţi. Şi doar el dăduse ordinul!

Undeva, între dealul Svane şi Slimminge, după ce controlaseră dacă totul era în regulă în lagărul de la Hageholm, Peters şi Norén descoperiră un automobilist care dădea impresia că nu e deloc sigur pe volan. Cu toate că normal ar fi fost să recunoască maşina lui Wallander, nu le trecu prin cap că el ar putea conduce noaptea prin locurile acelea.

Pe deasupra, plăcuţa cu numărul maşinii era atât de murdară de noroi, încât le fu imposibil să-l recunoască. Numai când opriră maşina şi bătură în parbriz, iar Wallander coborî geamul îşi recunoscură şeful.

Niciunul nu spuse nimic. Lanterna lui Norén lumină ochii injectaţi ai lui Wallander.

— E totul în regulă? întrebă Wallander.

Norén şi Peters se uitară unul la celălalt.

— Da, răspunse Peters. Totul pare să fie liniştit.

— Bine, spuse Wallander şi începu să ridice geamul.

Atunci Norén păşi în faţă.

— Ar fi mai bine să te dai jos, zise el. Acum, imediat.

Wallander se uită întrebător la chipul pe care abia îl distingea în lumina puternică a lanternei.

Apoi se conformă şi făcu ce i se ceruse.

Coborî din maşină.
Noaptea era rece. Simți că îngheață.
Ceva se sfârşise.

9

Când vineri dimineață, imediat după ora şapte, intră pe uşa hotelului Svea din Simrishamn, Wallander se afla cum nu se poate mai departe de clişeul polițistului fără griji şi plin de voie-bună. Peste Skåne cădea o ploaie amestecată cu zăpadă, teribil de deasă. Pe drumul de la maşină până la hotel, umezeala îi pătrunsese în pantofi.

Pe deasupra, avea şi o durere cumplită de cap.

O rugă pe chelneriță să-i aducă două pastile contra durerii. Ea se întoarse cu un pahar cu apă, plin de spumă de la un praf alb, efervescent.

Când îşi bău cafeaua, observă că îi tremura mâna.

Îşi spuse că tremura atât din cauza angoasei, cât şi a uşurării.

Când Norén, cu câteva ore mai devreme, îi ordonase să coboare din maşină pe drumeagul dintre Svaneholm şi Slimminge, crezuse că totul se terminase. Din clipa aceea, nu va mai fi polițist. Beția lui la volan îi va atrage suspendarea imediată. Şi chiar dacă vreodată, după ispăşirea pedepsei cu închisoarea, ar putea fi din nou activ ca polițist, nu va mai îndrăzni niciodată să-şi privească foştii colegi în ochi.

Se gândise, în fugă, c-ar putea eventual să devină şeful pazei la vreo întreprindere oarecare. Sau să se strecoare,

scăpând controlului, într-o companie de pază mai puțin bănuitoare. Dar activitatea lui de polițist, timp de douăzeci de ani, va fi încheiată. Şi el era polițist până în măduva oaselor.

Niciun moment nu-i trecuse prin cap să încerce să-i mituiască pe Peters şi Norén. Ştia că era imposibil. Ceea ce eventual ar fi putut face ar fi fost să se roage de ei. Să facă apel la spiritul de breaslă, la camaraderie, la prietenia care, de fapt, nu exista.

Dar n-a fost nevoie să facă asta.

— Du-te cu Peters, iar eu îți duc maşina acasă, îi spusese Norén.

Wallander îşi aminti de uşurarea simțită, dar şi de tonul disprețuitor, imposibil de confundat, din vocea lui Norén.

Fără să scoată un cuvânt, se aşezase pe locul din spate al maşinii poliției. Peters rămăsese tăcut şi închis tot drumul, până pe strada Maria, în Ystad.

Norén sosise imediat după ei, parcase maşina şi-i întinsese cheile.

— Te-a văzut cineva? îl întrebase Norén.

— Nimeni în afară de voi.

— Ai fost al naibii de norocos.

Peters încuviințase. Şi atunci Wallander înțelesese că nimic din cele petrecute nu se va afla. Norén şi Peters comiteau o greşeală gravă de serviciu de dragul lui. Nu avea nicio idee de ce o făceau.

— Mulțumesc, le spusese el.

— Nicio problemă, îi răspunsese Norén.

Apoi plecaseră.

Wallander se urcase în apartamentul său, unde golise o sticlă de whisky pe jumătate plină. După aceea moțăise câteva ore pe patul nedesfăcut. Fără să gândească, fără să viseze. La şase şi un sfert, se urcase din nou în maşină, după ce se bărbierise neglijent.

Bineînțeles că ştia că nu e total treaz. Însă acum, nu mai risca să-i întâlnească din nou pe Norén şi Peters. Ieşiseră din schimb la ora şase.

Încercă să se concentreze la treburile care-l aşteptau. Se va întâlni cu Göran Boman şi vor pleca împreună să investigheze o pistă extrem de importantă pentru ancheta dublei crime din Lunnarp.

Lăsă la o parte toate celelalte gânduri. Le va rechema, atunci când se va simți în stare. Când nu va mai fi mahmur, când va avea distanța necesară.

Era singur în sala de mese a hotelului. Privi la marea care lucea prin lapovița de afară. O barcă pescărească ieşea din port şi el încercă să descifreze numărul scris cu negru, pe babord.

„O bere, îşi spuse el. Un pilsner, făcut ca-n vremurile de demult, e tot ceea ce aş avea eu nevoie acum."

Tentația era puternică. Se gândi că ar avea timp suficient s-o şteargă până la magazinul de băuturi şi să-şi cumpere ceva de băut pentru seara.

Simțea că nu are curajul să se trezească prea repede.

„Sunt doar un blestemat de polițist, asta sunt, şi nimic mai mult, îşi spuse el. Un polițai dubios."

Chelnerița îi umplu din nou ceaşca de cafea. Îşi imagină cum ia o cameră la hotel, şi ea îl urmează. În spatele perdelelor trase, el ar uita că există, ar uita totul din jur şi doar ar aluneca într-un tărâm ce nu are nimic în comun cu realitatea.

Îşi bău cafeaua şi trase servieta spre el. Încă mai avea timp să arunce o privire pe materialul anchetei.

Cuprins de o nelinişte bruscă, se duse la recepție şi sună poliția din Ystad. Îi răspunse Ebba.

— Ai avut o seară plăcută? întrebă ea.

— Cum nu se poate mai bine, răspunse el. Îți mulțumesc încă o dată pentru ajutorul dat cu costumul.

— Oricând e nevoie.

— Telefonez de la hotelul Svea, din Simrishamn. În caz că se întâmplă ceva. După aceea mă duc prin împrejurimi cu Boman, de la poliția din Kristianstad. Oricum, vă mai sun.

— Totul e calm. Nu s-a întâmplat nimic la lagărele de refugiați.

Termină convorbirea şi se duse la toaletă să se spele pe față. Ignoră mutra din oglindă. Îşi pipăi cucuiul din frunte cu vârful degetelor. Îl durea încă. Însă usturimea de la braț aproape îi dispăruse.

Doar atunci când se întinse, simți că-l înjunghie în coapsă.

Când se întoarse în sala de mese, comandă micul dejun. În timp ce mânca, răsfoi prin hârtiile lui.

Göran Boman fu punctual. La nouă fix intră în sala de mese.

— Ce vreme! zise el.

— Oricum, e mai bine decât o furtună de zăpadă, răspunse Wallander.

În timp ce Boman îşi bea cafeaua, trecură în revistă ce trebuiau să facă în cursul zilei.

— Se pare că avem noroc, spuse Boman. Femeia din Gladsax, ca şi cele două din Kristianstad pot fi contactate fără nicio problemă.

Începură cu femeia din Gladsax.

— O cheamă Anita Hessler, îl informă Boman. Cincizeci şi opt de ani. S-a recăsătorit de câțiva ani cu un agent imobiliar.

— Hessler e numele ei de fată? întrebă Wallander.

— Acum se numeşte Johanson. Pe soțul ei îl cheamă Klas Johanson. Locuiesc într-un cartier de vile, imediat în afara satului. Ne-am interesat puțin de ea. Se pare că-i casnică.

Îşi controlă hârtiile.

— Pe 9 martie 1951, a născut un băiat la maternitatea din Kristianstad. La ora patru şi un sfert, pentru a fi exact. Atât cât am putut afla, pare a fi singurul ei copil. Dar Klas Johanson mai are patru, dintr-o altă căsătorie. Pe deasupra, e cu şase ani mai tânăr decât ea.

— Deci, fiul ei are treizeci şi nouă de ani, comentă Wallander.

— L-a botezat Stefan, continuă Boman. Locuieşte în Åhus şi lucrează ca agent fiscal la Kristianstad. Situaţie materială bună. Casă tip, nevastă, doi copii.

— Oare agenţii fiscali obişnuiesc să comită crime? se întrebă Kurt Wallander.

— Nu prea des, răspunse Boman.

Porniră spre Gladsax. Lapoviţa se transformase într-o ploaie măruntă. Lângă intrarea în sat, Boman o luă la stânga.

Cartierul de vile se deosebea mult de casele joase şi albe din sat. Wallander se gândi c-ar fi putut, la fel de bine, trece drept o periferie locuită de oameni înstăriţi, de lângă un oraş mare.

Casa era prima din faţă, dintr-un rând de vile. O antenă mare parabolică stătea în faţa casei, pe o placă de beton. Grădina era bine întreţinută. Rămaseră câteva minute în maşină şi cercetară vila de cărămidă roşie. Un Nissan alb era parcat la ieşirea din garaj.

— Nu cred că bărbatul ei e acasă, zise Boman. Are biroul în Simrishamn. Se pare că s-a specializat în vânzarea de imobile unor nemţi bogaţi.

— Dar e voie? întrebă Wallander uimit.

Boman ridică din umeri.

— Indivizi-paravan. Nemţii plătesc bine, iar permisul de cumpărare e plasat în mâini suedeze. Sunt mulţi în Skåne care trăiesc din posesiune ilegală de imobile.

Brusc, se zări o mişcare în spatele perdelelor. Fu atât de rapidă, încât numai nişte ochi bine antrenaţi, de poliţist, o puteau sesiza.

— E cineva acasă, spuse Wallander. Ne ducem să facem o vizită?

Femeia care le deschise era extrem de atrăgătoare. Era îmbrăcată într-un trening uzat, dar avea un farmec cu totul deosebit. Lui Wallander îi trecu prin cap că nu semăna deloc a suedeză.

Se gândi, de asemenea, că momentul prezentării putea fi la fel de important cât toate întrebările la un loc.

Cum va reacţiona ea când o să audă că sunt poliţişti?

Singurul lucru pe care l-a observat a fost că ea şi-a ridicat un pic sprâncenele. Apoi a zâmbit, scoţând la iveală un şir de dinţi albi şi foarte regulaţi. Wallander se întrebă dacă nu cumva Boman se înşelase. Să fi avut cincizeci şi opt de ani? Dacă n-ar fi ştiut, i-ar fi dat numai vreo patruzeci şi cinci.

— Asta da surpriză, spuse ea. Poftiţi înăuntru.

Intrară într-o cameră de zi mobilată cu mult gust.

Pereţii erau acoperiţi de rafturi pline cu cărţi. Într-un colţ se afla un televizor scump de la Bang & Olufsen. Peştişori tigraţi înotau într-un acvariu. Lui Wallander îi fu greu să găsească ceva comun între camera aceea de zi şi Johannes Lövgren. Nu se afla nimic acolo care să sugereze vreo legătură posibilă.

— Pot să-i servesc pe domni cu ceva? întrebă femeia.

Ei refuzară şi se aşezară.

— Am venit să punem nişte întrebări de rutină, spuse Wallander. Mă numesc Kurt Wallander, iar el este Göran Boman, de la poliţia din Kristianstad.

— Ce interesant să fii vizitat de poliţie, spuse femeia şi continuă să zâmbească. Aici, în Gladsax, nu se întâmplă niciodată ceva neobişnuit.

— Vrem numai să vă întrebăm dacă cunoaşteţi un bărbat pe nume Johannes Lövgren, zise Wallander.

— Johannes Lövgren? Nu! Cine e?

— Sunteţi sigură?

— Bineînţeles că sunt sigură!

— A fost omorât împreună cu soţia lui acum câteva zile, într-un sat care se numeşte Lunnarp. Poate aţi văzut în ziare?

Uimirea ei părea foarte sinceră.

— Chiar că nu mai înţeleg nimic, spuse ea. Îmi amintesc că am văzut ceva în ziar. Dar ce legătură are asta cu mine?

„Nu, îşi spuse Wallander şi-l privi pe Boman, care părea să gândească la fel. Ce-ar putea ea avea de-a face cu Johannes Lövgren?"

— În 1951, aţi născut un băiat în Kristianstad, spuse Boman. În toate registrele aţi declarat că tatăl e necunoscut. Nu s-ar putea ca un bărbat cu numele Johannes Lövgren să fi fost acel tată necunoscut?

Ea îi privi îndelung înainte de a răspunde.

— Nu înţeleg de ce mă întrebaţi asta, spuse ea. Şi încă şi mai puţin înţeleg ce legătură are asta cu ţăranul acela asasinat. Dar, dacă vă e de vreun folos, pot să vă informez că pe tatăl lui Stefan l-a chemat Rune Stierna. Era însurat cu altcineva. Am ştiut exact în ce mă vârâsem şi, drept mulţumire pentru copil, am ales să-i ţin identitatea secretă. A murit acum doisprezece ani. Şi Stefan a avut o relaţie foarte bună cu tatăl lui, în tot timpul copilăriei.

— Înţeleg că întrebările vi se par bizare, spuse Wallander. Uneori, suntem obligaţi să punem întrebări mai ciudate.

Mai puseră câteva întrebări şi făcură însemnări. Apoi totul se termină.

— Sper să ne scuzaţi că v-am deranjat, zise Wallander atunci când se ridică de pe scaun.

— Credeţi că v-am spus adevărul? întrebă ea brusc.

— Da, răspunse Wallander. Credem că ne-ați spus adevărul. Însă, dacă n-ați făcut-o, o să aflăm. Mai devreme sau mai târziu.

Ea râse.

— Am spus adevărul, zise ea. Îmi vine greu să mint. Dar îmi va face plăcere să reveniți, dacă mai aveți şi alte întrebări bizare.

Ieşiră din vilă şi se duseră la maşină.

— Cam asta a fost, spuse Boman.

— Nu e ea, răspunse Wallander.

— Crezi că mai are rost să vorbim cu fiul din Åhus?

— O lăsăm baltă. Cel puțin pentru moment.

Se urcară în maşina lui Wallander şi merseră direct la Kristianstad. În apropiere de Brösarp ploaia încetă, iar norii începură să se destrame.

În fața poliției din Kristianstad, schimbară din nou maşina şi continuară împreună într-o maşină a poliției.

— Margareta Veländer, spuse Boman. În vârstă de patruzeci şi nouă de ani, are un salon de coafură, care se numeşte Die Welle, pe strada Krokarp. Trei copii, divorțată, remăritată, divorțată din nou. Locuieşte într-o casă tip, spre Blekinge. A născut un băiat în 1958. Fiul se numeşte Nils. Are o fire destul de aventuroasă, de altfel. Colindă târgurile şi vinde diverse troace importate. E şi proprietarul unei agenții de lenjerie sexy, cu vânzare prin poştă. Locuieşte în Sölvesborg. Cine naiba cumpără lenjerie sexy, care se vinde prin poştă, din oraşul ăla?

— Mulți, spuse Wallander.

— A fost închis pentru comportament violent, continuă Boman. N-am văzut încă raportul. Dar a primit un an. Asta înseamnă că loviturile au fost grave.

— Aş vrea să văd raportul acela, zise Wallander. Unde s-a întâmplat?

— A fost condamnat la judecătoria din Kalmar. Cei de acolo caută acum protocolul de judecată.

— Când s-a întâmplat?

— Cred că în 1981.

Wallander se gândi la asta, în timp ce Boman conducea încet prin oraş.

— Asta înseamnă că femeia avea numai şaptesprezece ani când a născut băiatul. Şi, dacă-l considerăm pe Johannes Lövgren ca fiind tatăl copilului, ar fi o diferenţă de vârstă considerabilă.

— M-am gândit şi eu la asta. Nimic nu e exclus.

Salonul de coafură se afla într-o casă obişnuită, cu chirie, într-una dintre periferiile Kristianstadului. Era la subsolul casei.

— Poate c-am putea profita să ne tundem, spuse Boman. Apropo, pe tine cine te tunde?

Wallander era gata să răspundă că Mona, nevastă-sa, se ocupa de asta.

— Mai mulţi, răspunse el evaziv.

Salonul de coafură avea trei scaune. Când intrară ei, toate trei erau ocupate.

Două femei stăteau sub căştile de uscat părul. O femeie o spăla pe cap pe cea de-a treia.

Coafeza îi privi mirată.

— Nu tund fără rezervare, spuse ea. Azi e plin. La fel şi mâine. Asta în caz că doriţi să rezervaţi o oră pentru soţii.

— Margareta Veländer? o întrebă Boman şi îi arătă legitimaţia. Am dori să stăm de vorbă.

Wallander observă că femeia se speriase.

— Nu pot să plec de aici chiar acum, zise ea.

— Aşteptăm cu plăcere, răspunse Boman.

Acolo, în camera din spate, le indică Margareta Veländer. Nu durează mult.

Încăperea era foarte mică. O masă acoperită cu muşama şi câteva scaune ocupau aproape tot spaţiul. Pe un raft scund zăceau câteva reviste împrăştiate printre ceşti de cafea şi un aparat murdar de făcut cafea. Wallander studie o fotografie, în alb şi negru, prinsă cu un bold pe perete. Era neclară şi îngălbenită şi reprezenta un bărbat tânăr, în uniformă de marinar. Wallander reuşi a citi cuvântul *Halland* pe cozorocul beretei.

— *Halland,* spuse el. A fost crucişător sau distrugător?

— Distrugător. Aruncat de mult la fiare vechi.

Margareta Veländer intră în cameră.

Îşi şterse mâinile pe un prosop pluşat.

— Acum am câteva minute libere, spuse ea. Despre ce-i vorba?

— Ne întrebăm dacă cunoaşteţi cumva un bărbat pe nume Johannes Lövgren, începu Wallander.

— Ia te uită! spuse ea şi se aşează. Vreţi cafea?

Refuzară amândoi, iar Wallander se irită că îi întorsese spatele când îi pusese întrebarea.

— Johannes Lövgren, zise el din nou. Un ţăran dintr-un cătun din apropierea Ystadului. L-ai cunoscut?

— Cel care a fost omorât? întrebă ea şi-l privi drept în ochi.

— Da, răspunse el. Bărbatul asasinat. Chiar el.

— Nu, răspunse ea şi-şi turnă cafea într-un pahar de plastic. De ce ar trebui să-l cunosc?

Poliţiştii schimbară o privire rapidă. Era ceva în vocea ei din care se ghicea că e speriată.

— În decembrie 1958, ai născut un băiat botezat Nils, continuă Wallander. Ai declarat că tatăl e necunoscut.

În momentul în care pronunţă numele fiului, ea începu să plângă.

— Ce-a făcut? întrebă ea. Ce-a mai făcut acum?

Aşteptară să se liniştească înainte de a continua cu întrebările.

— N-am venit aici să te anunțăm că s-a întâmplat ceva, spuse Wallander. Dar am dori foarte mult să aflăm dacă tatăl lui Nils se numea Johannes Lövgren.

— Nu.

Răspunsul ei nu sună prea convingător.

— Atunci am dori să ştim cum se numea.

— De ce vreți să ştiți?

— E important pentru anchetă.

— Doar v-am spus că nu cunosc pe nimeni care se numeşte Lövgren.

— Cum îl cheamă pe tatăl lui Nils?

— Nu vă spun.

— Numele rămâne între noi.

Ea întârzie cumva prea mult cu răspunsul.

— Nu ştiu cine e tatăl lui Nils.

— De obicei, o femeie ştie asta.

— Am fost cu mai mulți în anii aceia. Nu ştiu. De aceea am declarat că tatăl e necunoscut.

Se sculă în grabă de pe scaun.

— Trebuie să lucrez, spuse ea. Mătuşicile au început, probabil, să fiarbă sub căşti.

— Atunci aşteptăm.

— Dar nu mai am nimic de spus!

Părea din ce în ce mai agitată.

— Avem şi alte întrebări.

După zece minute, apăru din nou în cameră. Ținea în mână mai multe bancnote, pe care le băgă într-o geantă, care atârna de un scaun. Părea că-şi revenise şi avea chef de luptă.

— Nu cunosc pe nimeni care se numeşte Johannes Lövgren, spuse ea.

— Şi insişti că nu ştii cine a fost tatăl copilului pe care l-ai născut în 1958?

— Da.

— Sper că ştii că ai putea fi obligată să răspunzi sub jurământ la aceste întrebări?

— Nu mint.

— Unde-l putem găsi pe fiul tău Nils?

— Călătoreşte mult.

— După unele informații, e înregistrat în Sölvesborg?

— Atunci duceți-vă acolo!

— Ne vom duce.

— Eu nu mai am nimic de adăugat.

Wallander ezită un moment. Apoi arătă spre fotografia neclară şi îngălbenită de pe perete.

— E tatăl lui Nils? întrebă el.

Ea tocmai îşi aprinsese o țigară. Când suflă fumul afară, se auzi o şuierătură.

— Nu cunosc niciun Lövgren. Nu înțeleg despre ce vorbiți.

— Bine atunci, spuse Boman şi întrerupse discuția. Atunci plecăm. Dar s-ar putea să mai auzi de noi.

— Nu mai am nimic de adăugat. De ce nu mă lăsați în pace?

— Nimeni nu e lăsat în pace atunci când poliția caută un asasin care a comis o crimă dublă, spuse Boman. Asta-i situația.

Când ieşiră în stradă, soarele strălucea. Rămaseră în picioare lângă maşină.

— Tu ce crezi? întrebă Boman.

— Nu ştiu. Dar ceva nu e în regulă.

— Să încercăm să-l găsim pe fiu înainte de a continua cu cea de-a treia?

— Cred că da.

Conduseră la Sölvesborg şi începură să caute adresa care, în mod normal, ar fi trebuit să fie cea corectă. O casă de

lemn în paragină, departe de centrul oraşului, înconjurată de hârburi de automobile şi diverse bucăţi de alte maşinării. Un câine-lup lătra şi se smucea furios într-un lanţ de fier. Casa părea părăsită. Boman se aplecă şi cercetă plăcuţa de pe uşă cu numele scris dezordonat, cu litere de tipar.

— Nils Veländer, spuse el. El e.

Bătu de mai multe ori în uşă. Dar nu răspunse nimeni. Făcură un tur în jurul casei.

— Ce gaură de şobolan împuţită! comentă Boman.

Când reveniră la locul de pornire, Wallander încercă uşor clanţa uşii de la intrare.

Casa nu era încuiată.

Wallander îl privi întrebător pe Boman, care ridică din umeri.

— Dacă e deschis, asta e, spuse el. Intrăm.

Păşiră într-un vestibul care mirosea a stătut şi ascultară. Nicio mişcare, până când amândoi tresăriră din cauza unei pisici care ţâşni dintr-un colţ întunecat şi dispăru în viteză pe scara ce ducea la etaj. Camera din stânga părea să fie un fel de birou. Înăuntru se aflau două biblioraftur pentru documente şi o masă de scris, supraîncărcată cu diverse obiecte, printre care un telefon şi un robot telefonic. Wallander săltă capacul unei cutii de carton, care stătea pe masă. Înăuntru, era un set de lenjerie din piele neagră şi un bilet cu un nume scris pe el.

— Frederik Åberg de pe strada Dragonului din Alingsås a comandat astea, spuse el, făcând o uşoară grimasă. Discret expeditor, n-am ce spune.

Se duseră în camera următoare, care era un depozit pentru lenjeria sexy a lui Nils Veländer. Tot acolo se aflau şi un număr oarecare de biciuşti şi nişte zgărzi de câine.

Totul părea să fi fost aruncat în depozit fără niciun fel de ordine.

Încăperea următoare era o bucătărie, cu farfurii murdare în chiuvetă. Un pui pe jumătate mâncat zăcea pe duşumea. Peste tot mirosea a pipi de pisică.

Wallander deschise uşa de la cămară. Acolo văzu un aparat de distilat alcoolul şi două damigene.

Boman rânji şi clătină din cap.

Se urcară la etaj. Se uitară în dormitorul cu aşternut murdar şi cu grămezi de haine aruncate peste tot. Perdelele erau trase şi numărară vreo şapte pisici, care se ascunseră când se apropiară.

— Ce gaură de şobolan împuţită! repetă Boman. Cum poate cineva trăi în halul ăsta?

Casa părea să fi fost părăsită în mare grabă.

— Cred că-i mai bine să plecăm, zise Wallander. Avem nevoie de un ordin de percheziţie înainte de a cerceta serios toate astea.

Coborâră scările. Boman intră în aşa-zisul birou şi dădu drumul la robotul telefonic.

Nils Veländer, dacă el era, înştiinţa că biroul Raff-Sets era închis pentru moment, dar că se putea lăsa comanda direct, la automat.

Câinele-lup se smuci în lanţ când ieşiră în curte.

Chiar lângă aripa stângă a casei, Wallander descoperi o uşă de pivniţă, ascunsă aproape cu totul de resturile unui calandru vechi.

Deschise uşa neîncuiată şi păşi în beznă. Bâjbâi până găsi un comutator. Un bidon vechi, de gaz, stătea într-un colţ. Restul pivniţei era ocupat de colivii goale. Îl strigă pe Boman, care coborâse în pivniţă.

— Chiloţi de piele şi colivii goale, zise Wallander. Cu ce dracu' se ocupă, de fapt, tipul ăsta?

— Cred că trebuie neapărat să aflăm, răspunse Boman.

Chiar când se pregăteau să plece, Wallander descoperi o casă mică de fier, în spatele bidonului. Se aplecă şi răsuci

mânerul. Era neîncuiată, ca de altfel totul din casa aceea. Îşi vârî mâna înăuntru şi dădu peste o pungă de plastic. O scoase şi o deschise.

— Ia uită-te la asta, îi spuse el lui Boman.

În pungă era un teanc de bancnote de câte o mie.

Wallander numără până la douăzeci şi trei.

— Cred că trebuie neapărat să vorbim cu puştiul ăsta, spuse Boman.

Puseră banii la loc şi ieşiră în curte. Câinele lătră.

— Ar trebui să vorbim cu colegii noştri de aici, din Sölvesborg, sugeră Boman. Ei pot să ni-l găsească.

La staţia de poliţie din Sölvesborg dădură peste un poliţist care-l cunoştea foarte bine pe Nils Veländer.

— Nu încape îndoială că se ocupă cu o mulţime de afaceri necurate, spuse poliţistul. Însă singurul lucru pe care-l avem contra lui sunt nişte bănuieli, cum c-ar face comerţ ilegal cu păsări de colivie din Thailanda. Şi că face rachiu acasă.

— A fost condamnat pentru maltratare gravă odată, în trecut, zise Boman.

— Nu obişnuieşte să se bată, răspunse poliţistul. Dar am să încerc să vi-l găsesc. Credeţi că a trecut la crime?

— Nu ştim, spuse Wallander. Dar vrem să dăm de el.

Se întoarseră la Kristianstad. Începuse din nou să plouă.

Amândoi îşi făcuseră o impresie bună despre poliţistul din Sölvesborg şi erau convinşi că-l va găsi pe Nils Veländer, Însă Wallander era cam îndoit.

— De fapt, nu ştim nimic, spuse el. Câteva mii de coroane într-o pungă de plastic nu dovedesc nimic.

— Dar totuşi e ceva la mijloc, răspunse Boman.

Wallander fu de acord. Ceva nu era în regulă cu coafeza şi fiul ei.

Opriră şi-şi luară prânzul la un motel de la intrarea în Kristianstad.

Wallander se gândi c-ar fi trebuit să sune la Ystad.

Când încercă, telefonul automat era defect.

Era unu şi jumătate când ei ajunseră înapoi, la Kristianstad. Boman trebuia să treacă pe la birou, înainte de a continua cu cea de-a treia femeie.

Fata de la recepție îi opri.

— Au telefonat de la Ystad, îi informă ea. Kurt Wallander e rugat să-i contacteze imediat.

— Sună-i de la mine, îl invită Boman.

Plin de presimțiri negre, Wallander formă numărul, în timp ce Boman plecă să aducă nişte cafea.

Fără să scoată un cuvânt, Ebba îi făcu legătura cu Rydberg.

— Ar fi mai bine să te întorci, spuse Rydberg. Un țicnit a împuşcat un refugiat somalez în Hageholm.

— Ce dracu' vrei să spui?

— Vreau să spun exact ce-am spus. Somalezul ieşise la o scurtă plimbare. Cineva l-a împuşcat cu o puşcă de vânătoare. Am încercat disperat să te găsesc. Pe unde naiba umbli?

— E mort?

— I-au zburat creierii.

Wallander simți că i se face greață.

— Vin imediat, zise el.

Lăsă receptorul în furcă, exact când Boman intra pe uşă, balansând cele două ceşti de cafea. Wallander îi povesti pe scurt ce se întâmplase.

— Îți dau o maşină a poliției, spuse Boman. Maşina ta o trimit înapoi cu unul dintre băieți.

Totul se petrecu foarte repede.

După numai câteva minute, Wallander era pe drum spre Ystad, într-o maşină cu sirena urlând. Rydberg îl aştepta la poliție şi plecară imediat la Hageholm.

— Avem vreo urmă? întrebă Wallander.

— Niciuna. Însă redacția ziarului *Sydsvenskan* a primit un telefon la numai câteva minute după crimă. Un bărbat le-a spus că asta a fost răzbunarea pentru asasinarea lui Johannes Lövgren. Şi că data viitoare victima va fi o femeie, ca răzbunare pentru Maria Lövgren.

— Dar asta-i nebunie curată, spuse Wallander. Doar nu mai suspectăm niciun străin, nu-i aşa?

— Se pare că cineva crede invers. Că acordăm sprijin unor străini.

— Dar am dezmințit.

— Cei care au comis crima asta fac ceva pe dezmințirile tale. Au găsit o ocazie nemaipomenită să pună mâna pe arme şi să înceapă să împuşte refugiați.

— Dar e nebunie curată!

— Sigur că e nebunie. Dar e o realitate!

— A înregistrat ziarul convorbirea telefonică?

— Da.

— Vreau s-o ascult. Poate că-i aceeaşi persoană care a sunat la mine.

Maşina gonea prin peisajul skånez.

— Şi acum ce facem? întrebă Wallander.

— Trebuie să-i prindem pe cei care au comis crima din Lunnarp. Cât mai repede.

În Hageholm domnea haosul. Refugiații, plângând speriați, se adunaseră în sala de mese, reporterii luau interviuri, telefoanele sunau. Wallander coborî din maşină pe un drumeag noroios, la câteva sute de metri de zona de locuințe. Începuse să bată vântul; îşi ridică gulerul. O porțiune din drum fusese încercuită. Cadavrul zăcea cu fața în jos, în noroi.

Wallander dădu cu grijă la o parte cearşaful cu care era acoperit corpul.

Rydberg nu exagerase. Din capul bărbatului nu mai rămăsese aproape nimic.

— Împuşcat de aproape, le comunică Hansson, care se afla lângă cadavru. Asasinul probabil că a ieşit brusc dintr-o ascunzătoare şi a tras focurile de armă numai de la câțiva metri distanță.

— Focurile? întrebă Wallander.

— Responsabila lagărului susține că a auzit două împuşcături, una după alta.

Wallander se uită în jur.

— Urme de maşină? întrebă el. Unde duce drumul ăsta?

— După doi kilometri ieşi în autostrada E65.

— Şi n-a văzut nimeni nimic?

— E greu să-i interoghezi pe refugiați, când aceştia vorbesc cincisprezece limbi diferite. Dar ne ocupăm de asta.

— Ştiți cine-i mortul?

— Are nevastă şi nouă copii.

Wallander îl privi neîncrezător pe Hansson.

— Nouă copii?

— Imaginează-ți rubricile de mâine, răspunse Hansson. Un refugiat nevinovat ucis pe când se plimba. Nouă copii rămaşi fără tată.

Svedberg veni în fugă dinspre una dintre maşinile poliției.

— Şeful poliției la telefon, zise el.

Wallander păru mirat.

— Dar se întoarce din Spania abia mâine, nu-i aşa?

— Nu el. Şeful poliției generale.

Wallander se urcă în maşină şi luă receptorul. Şeful poliției vorbea pe un ton forțat, iar comisarul se enervă pe loc, auzind ce spunea.

— Povestea asta nu ne prinde bine, spuse şeful poliției. Crime rasiale n-au ce căuta în țara asta.

— Aşa este, răspunse Wallander.

— Anchetei ăsteia trebuie să-i acordaţi prioritate.

— Da. Dar avem pe cap şi crima aceea dublă din Lunnarp.

— Aţi făcut ceva progrese?

— Cred că da. Însă mai durează.

— Ţin să-mi raportezi personal. Diseară voi participa la un program de dezbateri la televiziune şi am nevoie de toate informaţiile existente.

— Am să mă ocup de asta.

Convorbirea luă sfârşit.

Wallander rămase încă un timp în maşină.

„De treaba asta se va ocupa Näslund, îşi spuse el. El va hrăni Stockholmul cu hârţoage."

Se simţea prost dispus. Mahmureala îi dispăruse şi se gândi la cele întâmplate în noaptea trecută. Amintirea îi fu trezită şi la vederea lui Peters, care cobora dintr-o maşină a poliţiei, abia sosită.

Apoi se gândi la Mona şi la bărbatul care o aşteptase.

Şi la Linda, care râsese cu poftă. La bărbatul negru de lângă ea.

La tatăl lui, care picta veşnicul lui tablou.

Se gândi, de asemenea, şi la el însuşi.

Vreme este să trăieşti, şi vreme să mori.

După aceea, se forţă să iasă din maşină şi să înceapă noua anchetă.

„De-acum încolo nu trebuie să se mai întâmple nimic, îşi spuse el. Altfel, nu ne mai descurcăm."

Era ora trei şi un sfert. Reîncepuse să plouă.

10

Kurt Wallander stătea în ploaia măruntă şi îngheța de frig. Se făcuse aproape ora cinci şi poliția plasase reflectoare în jurul locului crimei. Privi la cei doi brancardieri, care veneau lipăind prin noroi cu o targă. Somalezul mort trebuia dus de acolo. Uitându-se la pământul mocirlos din jur, se întrebă dacă până şi un polițist atât de rutinat cum era Rydberg ar mai reuşi să depisteze vreo urmă.

Cu toate astea, în momentul acela se simțea uşurat. Cu zece minute în urmă, polițiştii fuseseră înconjurați de o nevastă isterică şi de nouă copii, care țipau sfâşietor. Soția mortului se aruncase în noroi, iar bocetele ei erau atât de ascuțite, încât câțiva polițişti nu rezistaseră şi se retrăseseră. Spre uimirea lui, Kurt Wallander constatase că singurul capabil să facă față văduvei îndurerate şi copiilor înnebuniți fusese Martinsson. Cel mai tânăr dintre polițişti, cel care în cariera sa de până atunci nu fusese încă obligat să anunțe cuiva moartea subită a vreunei rude. O susținuse de subsuoară pe femeie, stătuse în genunchi în noroi şi, nu se ştie cum, au reuşit să se înțeleagă unul pe celălalt, peste granițele impuse de limbă. Un preot, care fusese chemat urgent, nu izbutise, bineînțeles, să facă nimic. Cât se putuse de repede, Martinsson reuşise să îi ducă pe femeie şi pe copii înapoi, la clădirea principală, unde un doctor era pregătit să-i întâmpine.

Rydberg venea călcând prin noroi. Avea pantalonii pătați până aproape de coapse.

— Ce harababură teribilă! spuse el. Însă Hansson şi Svedberg au tras ca nişte cai. Au reuşit să găsească doi refugiați şi un translator, care cred că au văzut ceva.

— Ce?

— Cum vrei să ştiu? Eu nu vorbesc nici araba şi nici swahili. Dar ei pleacă la Ystad chiar acum. Departamentul de Imigraţie a promis să ne trimită translatori. Cred c-ar fi mai bine să-i interoghezi tu însuţi.

Wallander încuviinţă.

— Avem ceva de la care să pornim ancheta? întrebă el.

Rydberg scoase carnetul său de însemnări ponosit.

— A fost omorât la ora unu fix, spuse el. Responsabila lagărului asculta ştirile la radio când s-a auzit împuşcătura. De fapt, au fost două. Dar asta ştii deja. A murit înainte de a atinge pământul. Se pare că e vorba despre o puşcă obişnuită Gyttorp, cel puţin aşa presupun eu. Un Nitrox 36, de fapt. Cam asta-i totul.

— Nu e mult.

— Eu cred că e chiar nimic. Poate ca martorii să vină cu ceva.

— Am hotărât ca toţi să lucreze peste orele de serviciu, îi comunică Wallander. Dacă e nevoie, putem lucra douăzeci şi patru de ore fără întrerupere.

După un timp, când ajunse din nou la poliţie, unul dintre martori fu pe cale să-l facă să înnebunească de enervare. Translatorul, care trecea drept cunoscător al limbii swahili, nu înţelegea dialectul pe care-l vorbea martorul. Acesta era un tânăr din Malawi. Lui Wallander îi luă aproape o jumătate de oră înainte de a-şi da seama că translatorul nu traducea nimic din ceea ce spunea martorul. Apoi mai dură încă vreo douăzeci de minute până când aflară că malawezul, dintr-un motiv necunoscut, ştia şi luvale, limbă care se vorbea în anumite regiuni din Zair şi Zambia. Aici avură noroc. Unul dintre reprezentanţii Departamentului de Imigraţie cunoştea o misionară în vârstă, care vorbea fluent luvale. Misionara avea aproape nouăzeci de ani şi locuia într-un azil de bătrâni, la Trelleborg. După discuţii cu colegii din Trelleborg, primi promisiunea că misionara va fi

transportată la Ystad cu o maşină a poliției. Kurt Wallander îşi închipuise că un misionar nonagenar s-ar fi putut să nu fie chiar în cea mai bună formă. Dar se înşelase. O doamnă mignonă, cu părul alb şi ochii vioi, apăru pe neaşteptate în pragul încăperii şi, mai înainte ca el să aibă timp să scoată o vorbă, ea era deja cufundată într-o discuție aprinsă cu tânărul bărbat.

Din păcate, descoperiră că malawezul nu văzuse nimic.

— Întreabă-l atunci de ce s-a înscris ca martor, îi spuse obosit Wallander.

Misionara şi tânărul se cufundară din nou într-o discuție prelungită.

— I s-a părut c-ar putea fi ceva interesant, spuse ea până la urmă. Şi asta e de înțeles.

— Chiar e de înțeles? întrebă Wallander.

— Doar ai fost şi dumneata tânăr, nu-i aşa? spuse bătrâna.

Malawezul fu trimis înapoi la Hageholm, iar misionara se întoarse la Trelleborg.

Martorul următor avea, de fapt, ceva de spus. Acesta era un translator iranian, care vorbea suedeza bine. Asemenea somalezului ucis, se afla şi el la plimbare în jurul Hageholmului atunci când se trăsese focul de armă.

Wallander scoase o hartă, care arăta zona din jurul Hageholmului. Marcă locul crimei cu o cruce, iar translatorul putu imediat să-i indice locul unde se afla atunci când auzise cele două împuşcături. Wallander calculă o distanță de aproape trei sute de metri.

— După împuşcături, am auzit o maşină, continuă translatorul.

— Dar n-ai văzut-o?

— Nu. Eram în pădure. Drumul nu se vedea.

Translatorul indică iarăşi pe hartă. Spre sud.

Apoi îl uimi de-a binelea pe Wallander.

— Era un Citroën, spuse el.

— Un Citroën?

— Acela pe care-l numiți „țestoasă” aici, în Suedia.

— Dar cum poți fi sigur de asta?

— Am crescut în Teheran. Când eram copii, am învățat să recunoaştem diversele mărci de maşină după sunetul motorului. Citroënul e uşor. Mai ales țestoasa.

Lui Wallander îi venea greu să creadă cele auzite. Apoi se hotărî în grabă.

— Vino afară, în curte! spuse el. Şi, când ieşi din clădire, te întorci cu spatele şi închizi ochii.

Afară, în ploaie, îşi porni Peugeotul şi făcu o tură prin parcare. Tot timpul, îl supraveghe atent pe translator.

— Ei, spuse el după aceea. Ce-a fost asta?

— Un Peugeot, răspunse foarte sigur de el translatorul.

— Bine, spuse Wallander. Al dracului de bine.

Trimise martorul acasă şi dădu ordin să fie căutat un Citroën, care s-ar fi putut să fie văzut între Hageholm şi autostrada E65, mergând spre vest. De asemenea, fu informată şi redacția de ştiri a radioului că poliția urmărea acum un Citroën, despre care se credea că are legătură cu crima.

Al treilea martor era o femeie tânără, din România. Ea luă loc în biroul lui Kurt Wallander şi, în tot timpul interogatoriului, îşi alăptă copilul. Translatorul vorbea prost suedeza, dar Wallander reuşi totuşi să-şi facă o impresie destul de clară asupra celor văzute de femeie.

Femeia mersese pe acelaşi drum cu somalezul ucis şi chiar îl întâlnise pe drumul de întoarcere spre lagăr.

— Cât timp? întrebă Wallander. Cât timp a trecut între momentul când te-ai întâlnit cu el şi momentul când ai auzit împuşcătura?

— Poate trei minute.

— Ai mai văzut şi pe altcineva?

Femeia dădu din cap afirmativ, iar Wallander se aplecă încordat peste masa de lucru.

— Unde? zise el. Arată pe hartă!

Translatorul îi ținu bebeluşul, în timp ce femeia căuta locul pe hartă.

— Aici, spuse ea şi apăsă cu pixul.

Wallander văzu că era exact lângă locul crimei.

— Povesteşte, zise el. Fără grabă. Gândeşte-te cu atenție.

Translatorul îi traduse, şi femeia se concentră.

— Un bărbat într-o salopetă albastră, spuse ea. Stătea în picioare pe câmp.

— Cum arăta?

— Avea păr puțin.

— Cât era de înalt?

— De înălțime obişnuită.

— Oare eu sunt un bărbat de înălțime obişnuită?

Wallander se ridică în picioare.

— El era mai înalt.

— Ce vârstă avea?

— Nu era tânăr. Dar nici bătrân. Poate vreo patruzeci şi cinci de ani.

— Te-a văzut?

— Nu cred.

— Ce făcea acolo, pe câmp?

— Mânca.

— Mânca?

— Mânca un măr.

Wallander reflectă un timp.

— Un bărbat în salopetă albastră stă pe câmp în apropierea drumului şi mănâncă un măr. Am înțeles bine?

— Da.

— Era singur?

— N-am mai văzut pe nimeni. Dar nu cred că era singur.

— De ce nu crezi asta?

— Arăta ca şi cum ar fi aşteptat pe cineva.

— Avea vreo armă?

Femeia se gândi din nou.

— E posibil să fi fost un pachet maroniu pe jos, la picioarele lui, spuse ea. Sau poate că era noroiul.

— Ce s-a mai întâmplat după ce l-ai văzut pe bărbatul acela?

— M-am grăbit spre casă cât am putut de repede.

— Dar de ce te grăbeai aşa?

— Nu e bine să întâlneşti bărbaţi necunoscuţi în pădure.

Wallander o aprobă.

— Ai văzut vreo maşină?

— Nu. Nicio maşină.

— Ai putea descrie bărbatul acela şi mai amănunţit?

Ea se gândi îndelung înainte de a răspunde. Copilul dormea în braţele translatorului.

— Era puternic, spuse ea. Cred că avea mâini mari.

— Ce culoare de păr avea? Puţinul pe care-l mai avea...

— Culoare suedeză.

— Păr deschis?

— Da. Şi era chel cam în felul ăsta.

Desenă în aer o semilună.

După aceea, i se permise să se întoarcă în lagăr. Wallander îşi luă o ceaşcă de cafea. Svedberg îl întrebă dacă voia o pizza. Da, voia.

La ora nouă fără un sfert seara, poliţiştii se adunară în sala de mese, la şedinţă. Lui Wallander i se păru că toţi, în afară de Näslund, arătau în continuare extraordinar de alerţi. Näslund era răcit şi avea febră, dar refuza cu încăpăţânare să se ducă acasă.

În timp ce-şi împărţeau între ei pizzele şi sendvişurile, Wallander încercă să facă o prezentare de ansamblu. Dădu jos un tablou de pe unul dintre pereţi şi proiectă un

diapozitiv cu o hartă a locului crimei. Marcase cu o cruce locul infracțiunii şi trasase amplasamentul şi mişcările celor doi martori.

— Nu pornim chiar de la zero, îşi începu el prezentarea. Ştim ora exactă a crimei şi avem doi martori de încredere. Cu câteva minute înaintea împuşcăturilor, martorul feminin vede un bărbat în salopetă albastră care stă pe câmp, chiar lângă drum. Coincide exact cu cât timp i-ar fi luat celui ucis să ajungă până la punctul acela. Apoi mai ştim că asasinul a dispărut într-un Citroën şi că a condus spre sud-vest.

Prezentarea fu întreruptă de intrarea lui Rydberg în sala de mese. Poliţiştii adunaţi izbucniră în hohote de râs. Rydberg era plin de noroi până la gât. Îşi aruncă din picioare pantofii murdari şi uzi şi primi un sendviş.

— Ai sosit exact la timp, spuse Wallander. Ce-ai găsit?

— M-am târât de jur împrejur pe câmpul acela timp de două ore, răspunse Rydberg. Românca a indicat neaşteptat de bine locul unde a stat bărbatul. Am găsit urme de picior acolo. De cizme de cauciuc. Ea spusese că bărbatul purta cizme. Cizme de cauciuc obişnuite, verzi. Apoi am găsit un cotor de măr.

Rydberg scoase o pungă de plastic din buzunar.

— Cu puţin noroc găsim şi amprente digitale, continuă el.

— Se pot lua amprentele de pe un cotor de măr? întrebă Wallander mirat.

— Se pot lua amprente de pe orice, răspunse Rydberg. Poate găsim şi vreun fir de păr, puţină salivă sau fragmente de piele.

Aşează punga de plastic pe masă cu multă atenţie, ca şi cum ar fi fost o piesă de porţelan fin.

— Apoi am mers după urmele de cizmă, continuă el. Şi, dacă bărbatul cu mărul este criminalul, atunci eu cred că totul s-a petrecut cam aşa.

Rydberg îşi scoase creionul din carnetul de însemnări şi se aşează lângă harta proiectată pe perete.

— L-a văzut pe somalez venind pe drum. Atunci a aruncat restul mărului şi s-a dus direct spre el. Cred c-am văzut pe drum noroi de pe câmp, lăsat de cizmele bărbatului. Acolo a tras cele două focuri, cam de la patru metri distanță.

După aceea, s-a întors şi a fugit vreo cincizeci de metri de la locul crimei, în lungul drumului. Acolo drumul face o curbă şi o mică buclă, care permite să întorci maşina. În acel loc am găsit o mulțime de urme de maşină. Mai mult, am găsit şi două chiştoace de țigară.

Scoase o altă pungă din buzunar.

— Apoi omul a sărit în maşină şi a întins-o spre sud-vest. Aşa cred eu că s-a întâmplat. Apropo, am de gând să trimit poliției nota de plată de la spălătoria chimică.

— O să aprob plata, promise Wallander. Dar acum trebuie să ne gândim puțin.

Rydberg ridică mâna, ca şi cum s-ar fi aflat într-o sală de clasă, la şcoală.

— Mi-au venit nişte idei, spuse el. În primul rând, sunt sigur c-au fost doi. Unul care a aşteptat lângă maşină şi altul care a tras.

— De ce crezi asta? întrebă Wallander.

— E greu de crezut că un fumător aflat într-o situație dificilă preferă să mănânce un măr. Eu cred că a mai existat o persoană, cea care a aşteptat lângă maşină. Un fumător. Şi asasinul, care a mâncat un măr.

— Sună plauzibil.

— Pe deasupra, am senzația că totul a fost extrem de bine organizat. Nu e greu să afli că refugiații din Hageholm se plimbă pe drumul acela. De cele mai multe ori, se plimbă în grup. Dar uneori, se mai plimbă şi câte unul singur. Şi, dacă cineva se îmbracă asemenea unui lucrător agricol, nimeni nu poate să-şi închipuie că s-ar ascunde ceva

necurat în asta. Mai mult, locul pare să fi fost ales cu grijă, dacă ne gândim la faptul că maşina a putut sta pe drum, în apropiere, fără a fi văzută. Eu cred deci că fapta asta, care pare să fie comisă de un nebun, a fost, de fapt, o execuţie înfăptuită cu sânge-rece. Singurul lucru pe care criminalii nu-l puteau şti era cine va fi acela care va veni singur pe drum. Iar de asta chiar că nu le păsa.

În sala de mese se făcu linişte. Analiza lui Rydberg era atât de clară, încât nimeni nu mai avea nimic de adăugat. Lipsa de scrupule a criminalului era acum evidentă.

Până la urmă, Svedberg fu cel care rupse tăcerea.

— A venit un mesager cu o casetă, trimisă de ziarul *Sydsvenskan,* le comunică el.

Făcură rost de un casetofon.

Wallander recunoscu imediat vocea. Era acelaşi bărbat care-l ameninţase de două ori la telefon.

— Trimitem caseta la Stockholm, spuse Wallander. Să vedem ce rezultă în urma analizei.

— Eu cred c-ar trebui să aflăm ce soi de măr a mâncat individul, zise Rydberg. Cu puţin noroc, am putea detecta magazinul de unde l-a cumpărat.

Pe urmă, începură să discute motivul.

— Ură de rasă, spuse Wallander. Asta trebuie să fie. Cred că trebuie să începem să urmărim mai atent cum stau lucrurile cu mişcările astea noi suedeze. Se pare că au intrat într-o fază nouă, mult mai periculoasă. Acum nu mai scriu vorbe urâte pe ziduri. Acum aruncă bombe incendiare şi omoară. Însă eu nu cred câtuşi de puţin că persoanele care au comis această crimă sunt aceleaşi cu cele care au dat foc barăcilor în Ystad. Cred în continuare că incendiul a fost pozna unor golănaşi sau isprava vreunui beţiv care s-a înverşunat pe refugiaţi. Omorul acesta e cu totul altceva. Fie sunt nişte indivizi care lucrează pe cont propriu, fie e vorba despre o mişcare organizată. Trebuie cercetat serios. Trebuie

să facem apel la populație să ne dea informații. Mă gândesc să cer ajutorul celor din Stockholm, pentru a cerceta sistematic mişcările astea noi, naționaliste. Să dăm alarma generală. Asta înseamnă că putem dispune de câte întăriri vrem. Pe deasupra, cineva trebuie să fi văzut Citroënul.

— Există un club al proprietarilor de Citroën, spuse Näslund, cu voce răguşită. Putem controla catastifele lor cu maşinile înregistrate. Membrii clubului ştiu totul despre orice Citroën care circulă în țara asta.

Împărțiri sarcinile. Se făcuse ora zece şi jumătate când şedința se termină. Nimeni nu se gândea să plece acasă.

Wallander aranjă o conferință de presă în holul poliției. Accentuă încă o dată că toți cei care văzuseră un Citroën pe autostrada E65 sunt rugați să-l contacteze. Pe deasupra, comunică şi semnalmentele preliminare ale asasinului.

Când termină, tăbărâră pe el cu întrebările.

— Mai târziu, spuse el. Pentru moment am spus tot ce am avut de spus.

Se pregătea să se întoarcă în biroul său, când veni Hansson să-l întrebe dacă nu dorea să vadă înregistrarea programului de dezbateri la care participase şeful poliției generale.

— Nu, răspunse el. În orice caz, nu acum.

Îşi făcu ordine pe masa de lucru. Lipi pe telefon biletul pe care scrisese că trebuie să-şi sune sora. Apoi telefonă acasă la Göran Boman. Răspunse chiar el.

— Cum merge? întrebă Boman.

— Avem o mulțime de indicii, răspunse Wallander. Trebuie să le prelucrăm.

— Altfel, am ştiri bune pentru tine.

— Asta am şi sperat.

— Colegii din Sölvesborg l-au găsit pe Nils Veländer. Are o barcă într-un port mic. Din când în când, se duce să lucreze la ea. Protocolul interogatoriului soseşte mâine, dar am aflat

deja principalul. Pretinde că banii din pungă i-a câştigat din vânzarea lenjeriei. A fost de acord ca bancnotele să-i fie schimbate cu altele, astfel încât să putem controla amprentele digitale.

— Iau legătura cu banca de aici, din Ystad, spuse Wallander. Trebuie să vedem dacă seriile bancnotelor pot fi detectate.

— Banii sosesc mâine. Însă, cinstit vorbind, eu nu cred că el e vinovatul.

— De ce nu?

— Nu ştiu.

— Am crezut c-ai spus că ai veşti bune?

— Chiar am. Ajung imediat la cea de-a treia femeie. Sper că nu te superi că am vizitat-o singur?

— Bineînțeles că nu.

— După cum îți aminteşti, o cheamă Ellen Magnuson. Are şaizeci de ani şi lucrează la o farmacie, aici, în Kristianstad. De fapt, am mai avut de-a face cu ea odată, mai de mult. Acum câțiva ani, a călcat cu maşina un muncitor de la drumuri. Accidentul s-a petrecut în fața aeroportului Everöd. A pretins c-o orbise soarele. Ceea ce a fost cu siguranță adevărat. A născut un băiat în 1955, cu tată necunoscut. Fiul se numeşte Erik şi locuieşte la Malmö. E funcționar la primărie. Am fost la ea acasă. Părea înfricoşată şi tulburată, ca şi cum s-ar fi aşteptat la vizita poliției. A negat că Johannes Lövgren ar fi tatăl copilului ei. Însă am senzația clară că a mințit. Dacă ai încredere în judecata mea, aş vrea să mă concentrez asupra ei. Dar, bineînțeles, n-am să uit nici de vânzătorul acela de păsări de colivie şi nici de maică-sa.

— În următoarele douăzeci şi patru de ore n-am să pot să mă ocup de altceva decât de ceea ce mă ocup acum, zise Wallander. Îți sunt recunoscător pentru timpul pe care-l dedici problemelor mele.

— Îți trimit hârtiile, spuse Boman. Şi bancnotele. Am impresia că trebuie să semnezi de primire.

— Când s-o termina totul, bem un whisky împreună, promise Wallander.

— Se pare că în martie va avea loc o conferință la castelul Snogeholm; despre noul traseu al drogurilor prin țările de est, spuse Boman. Te-ar amuza?

— Sună bine, răspunse Wallander.

Puse receptorul în furcă şi se duse la Martinsson să afle dacă nu cumva începuseră să sosească informații despre Citroënul căutat.

Martinsson clătină din cap. Nimic, încă.

Wallander se întoarse în birou şi-şi puse picioarele pe masa de lucru. Era ora unsprezece şi jumătate. Se lăsă pradă gândurilor. Mai întâi, reanaliză crima de la lagărul de refugiați. Să fi uitat ceva? Exista oare vreo lacună în prezentarea făcută de Rydberg ori poate exista ceva de care ar trebui să se ocupe imediat? Estimă că ancheta se făcuse totuşi cât se poate de bine. Trebuia acum să aştepte rezultatul diverselor analize tehnice şi să spere că vor găsi maşina.

Îşi schimbă poziția pe scaun, îşi strânse nodul cravatei şi se gândi la ce-i povestise Boman. Avea încredere deplină în judecata lui.

Dacă acesta avusese impresia că femeia a mințit, atunci aşa şi era.

Dar de ce a luat el lucrurile atât de uşor în privința lui Nils Veländer?

Îşi dădu picioarele jos de pe masă şi trase spre el un teanc de coli de hârtie. Apoi întocmi o listă cu tot ce trebuia să facă în zilele următoare. Se hotărî, de asemenea, să încerce să convingă banca din Ystad să-i primească de a doua zi, deşi era sâmbătă.

Când termină lista, se ridică şi-şi îndreptă spatele. În curând, va fi trecut de miezul nopții. Îl auzi afară, pe coridor, pe Hansson vorbind cu Martinsson. Nu reuşi însă să înțeleagă despre ce vorbeau.

În fața ferestrei, un felinar se legăna în vânt. Se simțea transpirat şi murdar şi îşi spuse c-ar trebui să facă un duş la subsol, la vestiar. Deschise fereastra şi trase în piept aerul rece. Ploaia încetase.

Era nelinişt it. Cum puteau ei să-l împiedice pe asasin să dea o nouă lovitură?

Următoarea victimă va fi o femeie, ca răspuns la moartea Mariei Lövgren.

Se reaşează la masa de lucru şi trase către el mapa cu descrierea lagărelor de refugiați din Skåne.

Era greu de crezut că asasinul s-ar reîntoarce la Hageholm. Existau totuşi nenumărate alternative posibile. Iar, dacă asasinul îşi va alege şi viitoarea victimă tot la întâmplare, ca la Hageholm, chiar că nu prea aveau cum să-l împiedice.

Pe deasupra, era imposibil să le ordone refugiaților să nu mai iasă din casă.

Dădu la o parte mapa şi vârî o hârtie în maşina de scris.

Ceasul se apropia de douăsprezece şi jumătate. Se gândi c-ar trebui să scrie raportul pentru Björk.

Chiar atunci se deschise uşa şi Svedberg intră în cameră.

— Noutăți? îl întrebă Wallander.

— Oarecum, răspunse Svedberg, care arăta cam nefericit.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu prea ştiu cum să-ți spun. Am primit chiar acum un telefon de la un țăran din Löderup.

— A văzut Citroënul?

— Nu. Dar zice că tatăl tău rătăceşte, în pijama, afară pe câmp. Cu o valiză în mână.

Wallander se simți ca paralizat.

— Ce dracu' vrei să spui?

— Cel care a telefonat părea foarte sigur. De fapt, voia să vorbească cu tine. Dar, din greşeală, i s-a dat legătura la mine. M-am gândit că tu trebuie să hotărăşti ce e cel mai bine de făcut.

Wallander rămăsese absolut imobil, cu privirea pierdută.

După un timp, se ridică.

— Pe care câmp? întrebă el.

— Lângă sat. Se pare că tatăl tău se îndrepta spre şoseaua principală.

— De asta mă ocup eu. Mă întorc imediat ce-am rezolvat lucrurile. Fă-mi rost de o maşină cu staţie, astfel încât să puteţi să luaţi legătura cu mine dacă e nevoie.

— Vrei să vină cineva cu tine?

Wallander clătină din cap.

— Tata e senil, spuse el. Trebuie să încerc să-l internez undeva, la vreun cămin.

Svedberg îi făcu rost de cheile unei maşini cu radio.

Când să iasă pe uşa clădirii, văzu un bărbat aşteptând în picioare afară, în umbră. Îl recunoscu pe reporterul unuia dintre ziarele de seară.

— Nu vreau să se ţină după mine, îi spuse lui Svedberg.

Svedberg încuviinţă.

— Aşteaptă până când vezi că dau înapoi şi mi se opreşte motorul în faţa maşinii lui. Atunci poţi să porneşti.

Wallander se aşeză la volan şi aşteptă.

Îl văzu pe ziarist alergând spre maşina lui. Treizeci de secunde mai târziu, apăru şi Svedberg în maşina lui particulară. Opri motorul.

Maşina blocă ieşirea jurnalistului. Wallander porni.

Conducea repede. Mult prea repede. Nici nu-i păsa de limita de viteză din pădurea Sand. De altfel, era aproape

singur pe drum. Iepuri înspăimântați fugeau pe asfaltul ud de ploaie.

Când ajunse în satul unde locuia tatăl său, nu mai avu nevoie să-l caute. Îl văzu în lumina farurilor pe câmp: umbla desculț prin noroi, în pijamaua lui cu dungi albastre. Avea pălăria cea veche pe cap şi o valiză mare, într-o mână. Tatăl duse iritat mâna la ochi, când farurile îl orbiră. Apoi îşi continuă drumul. Energic, ca şi cum s-ar fi îndreptat spre o țintă bine determinată.

Wallander opri motorul, dar lăsă farurile aprinse.

Apoi, o porni pe câmp.

— Tată! strigă el. Ce naiba faci?

Tatăl nu răspunse şi îşi văzu de drum. Wallander se luă după el. Căzu şi se udă până la brâu.

— Tată! strigă el din nou. Opreşte-te imediat! Unde te duci?

Nicio reacție. Tatăl mări viteza. În curând, ajunseră la şosea. Wallander fugi şi-l apucă de braț, smucindu-l. Dar bătrânul se smuci şi-şi continuă mersul.

Wallander îşi pierdu răbdarea.

— Poliția! răcni el. Dacă nu te opreşti, tragem!

Tatăl rămase pe loc şi se întoarse cu fața la el. Wallander văzu cum clipea, orbit de lumina farurilor.

— Ce ți-am spus eu? țipă tatăl. Vrei să mă omori!

Apoi azvârli cu valiza în Wallander. Capacul se deschise şi scoase la iveală conținutul: lenjerie murdară, tuburi de culoare şi pensule.

Wallander simți cum îl invadează o tristețe fără margini. Prin urmare, tatăl lui o pornise prin noapte, fiind convins că e pe drum spre Italia.

— Liniştește-te, tată, spuse el. Mă gândisem să te conduc la gară. Să scapi de mersul pe jos.

Tatăl îl privi neîncrezător.

— Asta n-o cred, zise el.

— Clar că trebuie să-mi conduc tatăl la gară, atunci când pleacă în călătorie.

Wallander ridică valiza, îi închise capacul şi o porni spre maşină. Puse valiza în portbagaj şi se aşeză să aştepte. Tatăl lui semăna cu un animal sălbatic, capturat în lumina farurilor, acolo pe câmp. Un animal fugărit până la epuizare şi care acum aştepta doar împuşcătura mortală.

Apoi bătrânul începu să meargă către maşină. Wallander nu se putu hotărî dacă ce vedea el acum era un semn de demnitate sau de înjosire. Deschise uşa din spate, iar bătrânul se strecură înăuntru. Găsi un pled în portbagaj, cu care îi înfăşură umerii.

Tresări de spaimă când un om apăru brusc, din întuneric. Un om în vârstă, îmbrăcat într-o salopetă murdară.

— Sunt eu, eu am telefonat, zise el. Care-i situaţia?

— E în regulă, răspunse Wallander. Îţi mulţumesc că ai telefonat.

— L-am văzut din întâmplare.

— Înţeleg. Mulţumesc încă o dată.

Se aşeză la volan. Când întoarse capul, văzu că taică-său îngheţase atât de tare, încât tremura sub pătură.

— Acum plecăm la gară, tată, spuse el. Nu durează mult.

Conduse direct la spital, la urgenţă. Avu norocul să-l reîntâlnească pe tânărul medic care se ocupase de Maria Lövgren. Îi explică ce s-a întâmplat.

— Îl ţinem sub observaţie peste noapte, spuse medicul. S-ar putea să fi îngheţat zdravăn azi-noapte. Mâine, asistentul social o să încerce să-i găsească un loc undeva.

— Mulţumesc, spuse Wallander. Stau puţin cu el.

Tatăl lui fusese curăţat de noroi şi întins pe o targă.

— Vagon de dormit până în Italia, spuse el. În sfârşit, ajung acolo.

Wallander stătea pe un scaun, lângă targă.

— Desigur, răspunse el. Acum ajungi în Italia.

Era trecut de ora două când părăsi spitalul. Conduse scurta bucată de drum până la poliție. Toți în afară de Hansson plecaseră acasă. Acesta se uita la banda cu înregistrarea programului de televiziune la care participase şeful Poliției Generale.

— Ceva nou? întrebă Wallander.

— Nimic, răspunse Hansson. O mulțime de informații, bineînțeles. Dar nimic cu adevărat important. Mi-am luat libertatea să trimit oamenii acasă, să doarmă câteva ore.

— Ai făcut bine. Ciudat că nu sună nimeni cu privire la maşină.

— Tocmai mă gândeam la asta. S-ar putea ca respectivul să fi condus numai o bucată scurtă pe E65 şi pe urmă să fi intrat din nou pe unul dintre drumurile secundare. M-am uitat pe hartă. E un labirint de drumuri mici prin locurile acelea. Plus o zonă pentru excursionişti unde, în timpul iernii, nu se duce nimeni. La noapte, patrulele care controlează lagărele vor cerceta în amănunt toate drumurile astea.

Wallander încuviință.

— Punem şi un elicopter când se luminează, zise el. Poate că maşina e ascunsă undeva, în zona pentru excursionişti.

Îşi turnă o ceaşcă de cafea.

— Svedberg ne-a povestit despre tatăl tău. Cum a mers?

— Bine. Bătrânul s-a senilizat. E la spital. Dar a mers bine.

— Du-te acasă, să dormi câteva ore. Arăți complet terminat.

— Am de scris ceva.

Hansson opri videoul.

— Eu mă întind un moment pe sofa, spuse el.

Wallander se întoarse în camera lui şi se aşează la masa de scris. Îl usturau ochii de oboseală.

Cu toate astea, oboseala îl făcea neaşteptat de lucid.

„Punctul de pornire l-a constituit o crimă dublă, reflectă el. Şi urmărirea ucigaşilor a declanşat o altă crimă. Pe care trebuie s-o rezolvăm rapid, dacă nu vrem să ne mai cadă încă una pe cap.

Toate astea s-au petrecut în decurs de numai cinci zile."

Apoi scrise raportul pentru Björk. Se hotărî să facă în aşa fel încât cineva să i-l bage în mână de cum păşeşte pe aeroport.

Căscă. Se făcuse patru fără un sfert. Era mult prea obosit să se mai poată gândi la tatăl său. Se temea numai că asistentul social de la spital nu va găsi o soluție bună.

Bilețelul cu numărul surorii lui stătea încă lipit pe telefon. Peste câteva ore, când se va face ziuă, trebuie s-o sune.

Căscă din nou şi se mirosi la subsuoară. Puțea. Chiar atunci Hansson apăru în uşa pe jumătate deschisă.

Wallander înțelese pe loc că s-a întâmplat ceva.

— Avem ceva interesant, zise Hansson.

— Ce?

— A sunat un tip din Malmö să ne comunice că i s-a furat maşina.

— Un Citroën.

Hansson aprobă din cap.

— Cum se face c-a descoperit asta la ora patru dimineața?

— A spus că trebuia să plece la un târg, la Göteborg.

— A anunțat furtul şi colegilor din Malmö?

Hansson dădu din cap afirmativ. Kurt Wallander înşfăcă receptorul.

— Atunci să începem, spuse el.

Polițiştii din Malmö îi promiseră să fie rapizi cu interogarea bărbatului. Informații despre numărul maşinii furate, modelul de fabricație şi culoarea ei erau deja pe cale de a fi transmise în toată țara.

— BBM 160, zise Hansson. O țestoasă de culoare albăstrie, ca guşa de porumbel, cu capota albă. Câte or fi în țară? O sută?

— Dacă maşina nu-i îngropată, o vom găsi, spuse Wallander. Când răsare soarele?

— Peste patru, cinci ore, răspunse Hansson.

— Cum se luminează, trebuie să avem un elicopter în aer, deasupra zonei turistice. Te ocupi de asta.

Hansson încuviință. Tocmai se pregătea să iasă din cameră, când îşi aduse aminte de ceva ce uitase să-i spună din cauza oboselii.

— Bineînțeles, fir-ar să fie! Ştiam eu că mai e ceva.

— Da?

— Cel care a sunat şi a spus că i s-a furat maşina. E polițist!

Kurt Wallander se uită mirat la Hansson.

— Polițist? Ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că e polițist. Ca tine şi ca mine.

11

Wallander intră într-una dintre camerele de arest ale poliției şi se întinse să doarmă. După mult chin, reuşi să fixeze sistemul de deşteptare al ceasului său de mână. Îşi permise două ore de odihnă. Când fu trezit de țârâitul de la încheietura mâinii, simți o durere surdă de cap. Primul lucru la care se gândi fu tatăl său. Luă câteva tablete contra durerii de cap, dintr-un dulăpior sanitar, şi le înghiți cu ajutorul unei cafele călduțe. Apoi se întrebă dacă să facă

mai întâi un duş sau să-şi sune sora la Stockholm. Până la urmă, o porni spre vestiare şi se băgă sub duş. Durerea de cap îl lăsă, încetul cu încetul. Oboseala însă nu-l părăsi atunci când se lăsă să cadă pe scaun în spatele mesei de lucru. Era şapte şi un sfert. Ştia că sora lui se scoală întotdeauna devreme. Ea răspunse chiar de la primul semnal. Îi povesti despre cele întâmplate, încercând s-o cruțe cât mai mult.

— De ce n-ai sunat mai înainte? întrebă ea tulburată. Nu e posibil să nu fi remarcat că urma să se întâmple ceva?

— Am observat prea târziu, răspunse el, încercând să scape.

Căzură de acord ca ea să aştepte până când el va discuta cu asistentul de la spital, după care va hotărî când anume să vină în Skåne.

— Ce fac Mona şi Linda? întrebă ea, când convorbirea se apropie de sfârşit.

El îşi dădu seama că soră-sa nu ştia că se despărțiseră.

— Bine, răspunse el. Te sun din nou, ceva mai târziu.

Apoi luă maşina până la spital. Era din nou sub zero grade. Un vânt înghețat începuse să sufle peste oraş, dinspre sud-vest.

Tatăl lui avusese un somn agitat, îl informă o soră, care tocmai primise raportul de la schimbul de noapte. Plimbarea nocturnă, peste câmpuri, nu-i cauzase însă niciun rău fizic.

Wallander preferă să aştepte până după întâlnirea cu asistentul social, înainte de a-l vedea.

N-avea încredere în asistenții sociali. Prea de multe ori i se păruse lui, atunci când diverşi asistenți sociali fuseseră chemați la poliție pentru a lua în grija lor infractori tineri sau minori, că aceştia aveau păreri greşite despre ce trebuia, de fapt, făcut. Asistenții sociali se arătau blânzi şi gata de compromis când, după părerea lui, ar fi trebuit, de fapt, să fie mai hotărâți. Nu o dată se înfuriase pe cei de la

serviciul social care, prin comportamentul lor binevoitor, îi îndemnau pe tinerii infractori să-şi continue activitatea.

„Poate că asistenții sociali de la spital or fi diferiți”, gândi el.

După câtva timp de aşteptare, reuşi să vorbească cu o femeie de vreo cincizeci de ani. Wallander îi povesti despre decăderea atât de rapidă a tatălui său. Despre cât de neprevăzut venise aceasta şi despre cât de neajutorat se simțea el însuşi.

— Poate fi ceva trecător, spuse asistenta. Oamenii în vârstă pot fi loviți, uneori, de un dezechilibru temporar. Dacă îşi revine, poate că va fi suficient să-i trimitem un ajutor la treburile casnice. Dacă însă se arată că a fi o senilitate cronică, atunci trebuie găsită o altă soluție.

Hotărârâ ca tatăl să rămână la spital sâmbătă şi duminică. Apoi ea va discuta cu medicii despre ce trebuie făcut.

Wallander se ridică. Femeia din fața lui părea că ştie ce vorbeşte.

— E greu să fii sigur de ce anume trebuie făcut, spuse el.

Ea încuviință.

— Nimic nu e mai greu decât atunci când ne vedem obligați să devenim părinții propriilor părinți, comentă ea. Eu vorbesc în cunoştință de cauză. Propria mamă a ajuns, până la urmă, atât de bolnavă, încât n-am mai putut s-o țin acasă.

Wallander se duse la tatăl său, care se afla într-o cameră cu patru paturi. Toate erau ocupate. Un bolnav zăcea în gips, altul stătea ghemuit ca şi cum ar fi avut dureri puternice la stomac. Tatăl lui Wallander stătea întins şi privea în tavan.

— Cum te simți, tată? întrebă el.

Dură un timp până când tatăl răspunse:

— Lasă-mă în pace.

Răspunsul fusese dat pe un ton scăzut. Nu mai exista nimic din iritarea aceea arțăgoasă de dinainte. Kurt Wallander avu impresia că vocea tatălui e plină de tristețe.

Stătu un timp pe marginea patului. Apoi se ridică să plece.

— Mai vin, tată. Kristina îți transmite salutări.

Ieşi grăbit din spital, copleşit de un sentiment de totală neputință. Vântul înghețat îl muşcă de față. Nu se mai obosi să se ducă până la poliție, ci îl sună pe Hansson de la telefonul din maşină.

— Plec la Malmö, îi comunică el. Ai făcut rost de elicopter?

— E în acțiune de vreo jumătate de oră, răspunse Hansson. Nimic, încă. Folosim şi două patrule cu câini. Dacă maşina asta blestemată se află în zona turistică, o găsim noi.

Wallander plecă spre Malmö. Traficul de dimineață era agitat şi aglomerat.

De nenumărate ori, automobiliştii care făceau depăşiri prea strânse îl împinseră spre marginea şoselei.

„Ar fi trebuit să am o maşină a poliției, reflectă el. Dar poate că în zilele noastre nici asta nu mai contează?”

Ceasul era nouă şi un sfert când Kurt Wallander intră într-o cameră din clădirea poliției din Malmö, unde îl aştepta bărbatul căruia i se furase maşina. În prealabil, vorbise cu polițistul care primise reclamația acestuia.

— E adevărat că şi el e polițist? întrebă Wallander.

— A fost, răspunse polițistul. E pensionat înainte de vreme.

— De ce?

— Probleme cu nervii. Nu prea ştiu exact.

— Îl cunoşti?

— Era destul de retras. Cu toate că am lucrat împreună zece ani, nu pot spune că-l cunosc. Sincer vorbind, nu cred că cineva îl cunoaşte.

— Cineva totuşi trebuie să-l cunoască.

Poliţistul ridică din umeri.

— Am să cercetez, spuse el. Dar eu cred că oricui i se poate fura maşina, nu-i aşa?

Wallander intră în cameră şi îl salută pe bărbat, care se numea Rune Bergman. Avea cincizeci şi trei de ani şi fusese pensionat cu patru ani mai înainte. Era slab şi avea ochi şovăitori, neliniştiţi. La una din nări avea o cicatrice care semăna cu urma lăsată de o lovitură de cuţit.

Wallander avu imediat senzaţia că omul din faţa lui era în gardă. N-ar fi putut spune de ce. Însă senzaţia exista şi i se accentuă în timpul interogatoriului.

— Povesteşte, spuse el. La ora patru ai descoperit că ţi s-a furat maşina.

— Trebuia să plec la Göteborg. Când plec cu maşina la drum mai lung, îmi place să plec devreme. Când am ieşit în curte, maşina dispăruse.

— Din garaj sau din parcare?

— De pe stradă, din faţa casei unde locuiesc. Am garaj, dar s-au adunat atâtea vechituri în el, încât maşina nu mai are loc.

— Unde locuieşti?

— Într-o zonă cu case tip, lângă Jägersrö.

— Crezi că e posibil ca vreunul dintre vecinii tăi să fi văzut ceva?

— I-am întrebat. Dar nimeni n-a auzit şi nici n-a văzut ceva.

— Când ai văzut maşina ultima oară?

— Am stat în casă toată ziua. Dar, cu o seară înainte, era la locul ei.

— Încuiată?

— Clar că era încuiată.

— Avea şi încuietoare de volan?

— Din păcate, nu. E stricată.

Răspunsurile veneau fără nicio greutate. Dar Wallander nu putea scăpa de senzația aceea că bărbatul era în gardă.

— La ce târg te duceai? întrebă el.

Omul din fața lui îl privi mirat.

— Ce legătură are asta cu chestiunea?

— Niciuna. Mă întrebam numai.

— La un târg de avioane, dacă chiar vrei să ştii.

— Târg de avioane?

— Mă interesează avioanele vechi. Construiesc eu însumi o mulțime de modele.

— Dacă am înțeles bine, eşti pensionat pe caz de boală?

— Şi ce dracu' are asta de-a face cu maşina mea furată?

— Nimic.

— De ce nu încerci să găseşti maşina, în loc să-ți bagi nasul în viața mea privată?

— Ne ocupăm şi de asta. După cum cred c-ai înțeles, bănuim că cel care ți-a furat maşina a comis un omor. Sau mai curând o execuție, aş putea spune.

Omul îl privi drept în ochi. Şovăiala din privire îi dispăruse brusc.

— Am auzit asta, spuse el.

Wallander nu mai avea nimic de întrebat.

— M-am gândit să mergem până la tine acasă, zise el. Astfel aş putea să văd unde a fost parcată maşina.

— La cafea nu te invit, spuse bărbatul. N-am făcut de mult curat.

— Eşti însurat?

— Divorțat.

Plecară cu maşina lui Wallander. Cartierul de case tip era vechi şi se afla în spatele hipodromului din Jägersrö.

Se opriră în fața unei case galbene, de cărămidă, cu o peluză mică de iarbă în față.

— Aici unde te-ai oprit a fost parcată maşina, spuse bărbatul. Exact aici.

Wallander dădu înapoi câțiva metri şi apoi coborâră. Văzu că maşina trebuie să fi fost parcată între doi stâlpi cu felinar.

— Sunt multe maşini parcate pe stradă în timpul nopții? întrebă el.

— Câte una în fața fiecărei case. Mulți dintre cei care locuiesc aici au câte două maşini. În garaj nu e loc decât pentru una.

Wallander arătă spre felinare.

— Funcționează? întrebă el.

— Da. Dacă se strică vreunul, de obicei remarc.

Wallander se uita în jur, gândindu-se. Nu mai avea alte întrebări.

— Cred c-o să ne mai auzim, spuse el.

— Vreau maşina înapoi, răspunse omul.

Wallander îşi dădu seama brusc că mai avea de pus o întrebare.

— Ai permis de armă? întrebă el. Ai şi armă?

Omul de alături înlemni.

În acelaşi moment, un gând nebunesc trecu prin mintea lui Wallander.

Furtul maşinii era doar o născocire.

Individul de lângă el era unul din cei doi bărbați care, cu o zi înainte, îl împuşcase pe somalez.

— Ce dracu' vrei să spui cu asta? izbucni bărbatul. Permis de armă? Doar nu poți fi atât de tâmpit încât să crezi că am ceva de-a face cu povestea aia?

— Tu, care ai fost polițist, ar trebui să ştii că avem obligația să punem fel şi fel de întrebări, răspunse Wallander. Ai vreo armă acasă?

— Am şi armă, şi permis.

— Ce fel de armă?

— Din când în când, vânez. Am o puşcă Mauser, pentru vânătoare de elani.

— Şi altceva?

— O puşcă cu alice. Lanber Baron. O armă spaniolă. Pentru vânătoare de iepuri.

— Am să trimit pe cineva să ia puşca cu alice.

— De ce?

— Pentru că individul care a fost ucis a fost împuşcat, de aproape, cu o armă dintr-asta.

Omul îl privi scârbit.

— Eşti ţicnit, spuse el. Eşti total ţicnit!

Wallander îl părăsi şi se întoarse la sediu. Împrumută un telefon şi sună Ystadul. Încă nu găsiseră Citroënul. Apoi ceru să vorbească cu comandantul de serviciu al secţiei de criminalistică din Malmö. Îl întâlnise o dată, mai de mult, şi i se păruse un tip arogant şi plin de el. Asta se petrecuse tot atunci când îl întâlnise prima dată şi pe Göran Boman.

Wallander îi explică pentru ce venise.

— Vreau să i se controleze armele, spuse el. Vreau să i se percheziţioneze casa. Vreau să ştiu dacă are vreo legătură cu organizaţiile rasiste.

Comandantul îl privi îndelung.

— Ai vreun motiv special să crezi că a inventat povestea cu furtul maşinii? Sau c-ar avea vreun amestec în crimă?

— Are arme. Şi noi trebuie să cercetăm totul.

— Există vreo sută de mii de puşti cu alice în ţara asta. Şi cum crezi că aş putea obţine un ordin de percheziţie, când chestiunea se referă la furtul unei maşini?

— Cazul este de primă urgenţă, spuse Wallander, care începuse să se enerveze. O să telefonez şefului poliţiei regionale. Şefului poliţiei generale, dacă e nevoie.

— Am să fac tot ce pot, răspunse comandantul. Însă nu prea se cade să-ți bagi nasul în viața privată a colegilor. Şi ce crezi c-o să se întâmple dacă istoria asta apare în ziare?

— Puțin îmi pasă, spuse Wallander. Eu am trei omoruri pe cap. Şi pe cineva care mi-a promis un al patrulea. Iar asta am de gând să împiedic.

În drum spre Ystad, Wallander se opri şi la Hageholm. Investigația tehnică a crimei era pe sfârşite. Analiză, chiar la fața locului, teoria lui Rydberg despre cum se petrecuse omorul şi-i dădu dreptate. Maşina fusese parcată, cu siguranță, pe locul indicat de Rydberg.

Dintr-odată, îşi aduse aminte că uitase să-l întrebe pe polițistul căruia i se furase maşina dacă fumează sau dacă obişnuieşte să mănânce mere.

Îşi continuă drumul spre Ystad. Se făcuse ora douăsprezece. Când intră în clădirea poliției, întâlni o funcționară care se ducea să-şi ia prânzul. O rugă să-i cumpere o pizza.

Îşi vârî capul în biroul lui Hansson: încă niciun Citroën.

— Peste un sfert de oră, şedință la mine, spuse Wallander. Încearcă să-i aduni pe toți. Cei care-s plecați pot fi găsiți la radiotelefon.

Se aşează pe scaun, fără să-şi scoată paltonul, şi îşi sună din nou sora. Se înțeleseră s-o aştepte la Sturup a doua zi, la ora zece.

Apoi apucă între degete cucuiul din frunte, care acum îşi schimba culoarea între galben, negru şi roşu.

După douăzeci de minute, se adunară toți, cu excepția lui Martinsson şi Svedberg.

— Svedberg a plecat să sape într-o carieră de pietriş, îl informă Rydberg. A sunat cineva şi a spus că o maşină misterioasă a fost văzută acolo. Martinsson încearcă să-l găsească pe unul dintre membrii clubului Citroën, care se

pare că ştie totul despre Citroënurile din Skåne. E un doctor de boli de piele din Lund.

— Un doctor de boli de piele din Lund? se miră Wallander.

— Există prostituate care colecţionează mărci poştale, spuse Rydberg. De ce n-ar putea un doctor de boli de piele să adore Citroënurile?

Wallander îi informă despre întâlnirea cu poliţistul din Malmö. Realiză el însuşi cât de nefondat sună, atunci când le spuse că ordonase ca tipul să fie cercetat la sânge.

— E greu de crezut, comentă Hansson. Un poliţist care plănuieşte o crimă nu poate fi atât de prost încât să-şi reclame propria maşină ca furată, nu-i aşa?

— Posibil, spuse Wallander. Însă nouă nu ne dă mâna să excludem nicio posibilitate, oricât de neverosimilă ar părea.

Apoi discuţia trecu la maşina furată.

— Primim mult prea puţine informaţii de la populaţie, spuse Hansson. Asta mă face să cred că maşina n-a părăsit niciodată zona.

Wallander desfăşură harta şi se aplecară asupra ei ca şi cum ar fi pregătit o bătălie decisivă.

— Lacurile, spuse Rydberg. Krageholm şi Svaneholm. Hai să presupunem că au dus-o într-acolo şi au scufundat-o. Drumeaguri sunt peste tot.

— Pare totuşi riscant, obiectă Wallander. Ar fi putut fi observaţi cu uşurinţă.

Cu toate acestea, hotărâră ca lacurile să fie cercetate cu atenţie, de-a lungul plajelor. Precum şi să trimită personal care să caute prin hambarele părăsite.

O patrulă cu câini din Malmö fusese în zonă şi căutase, însă fără să găsească vreo urmă. Cercetările din elicopter nu dăduseră nici ele vreun rezultat.

— Oare să se fi înşelat arabul tău? se întrebă Hansson.

Wallander se gândi un moment.

— Îl aducem din nou aici, spuse el. Îl testăm pe cel puțin şase maşini diferite. Printre care şi un Citroën.

Hansson promise să se ocupe el de martor.

Trecură apoi în revistă rezultatul investigațiilor privind făptaşii din Lunnarp. Până şi aici apărea fantoma unei maşini, cea pe care o văzuse şoferul de camion, plecat dis-de-dimineață la drum.

Wallander observă că polițiştii erau obosiți. Era sâmbătă şi mulți dintre ei lucraseră fără întrerupere timp îndelungat.

— Lunnarpul poate să aştepte până luni dimineață, spuse el. Acum, ne concentrăm doar pe Hageholm. Cei de care nu avem absolută nevoie se pot duce acasă să se odihnească. Săptămâna viitoare va fi, fără îndoială, la fel de obositoare ca şi aceasta.

Îşi aduse aminte că Björk va reîncepe luni serviciul.

— În curând, va lua comanda Björk, zise el. Mă folosesc de ocazie să vă mulțumesc pentru contribuția de până acum.

— Am luat examenul? întrebă Hansson ironic.

— Cu foarte bine, răspunse Wallander.

După şedință, îl rugă pe Rydberg să mai rămână. Simțea nevoia să discute încă o dată situația cu cineva, în linişte şi pace. Şi Rydberg era, ca de obicei, acela a cărui judecată o prețuia cel mai mult. Îi vorbi despre eforturile făcute de Göran Boman în Kristianstad. Rydberg încuviință gânditor. Wallander îşi dădu seama că acesta şovăia.

— Poate fi un proiectil neexplodat, spuse el. Crima asta dublă, cu cât mă gândesc mai mult la ea, cu atât mă uimeşte mai mult.

— Cum aşa? întrebă Wallander.

— Nu-mi iese din cap ce-a spus bătrâna înainte de a muri. Îmi imaginez că, în adâncul conştiinței ei turmentate şi sfâşiate, ea trebuie să fi înțeles că bărbatul era mort. Şi că ea însăşi va muri. Eu cred că face parte din instinctul uman

să găseşti soluţii la mistere, atunci când nu ţi-a mai rămas nimic altceva. Şi ea a spus un singur cuvânt: „Străin”. Şi a repetat asta. De patru, cinci ori. Trebuie să însemne ceva. Apoi mai e şi chestia cu ştreangul. Nodul. Pare a fi cum ai spus şi tu, anume că miroase a răzbunare şi ură în jurul crimei ăsteia. Şi, cu toate astea, noi ne canalizăm într-o cu totul altă direcţie.

— Svedberg a cercetat în amănunţime rudele lui Lövgren, spuse Wallander. Nu există ramificări în străinătate. Numai ţărani suedezi şi ici-colo câte un meşteşugar.

— Nu uita viaţa lui dublă, zise Rydberg. Nyström şi-a descris vecinul, pe care-l cunoştea de vreo patruzeci de ani, ca fiind un om obişnuit şi lipsit de mijloace. După două zile, am constatat că nimic din astea nu era adevărat. De ce n-ar exista şi alte dedesubturi în povestea asta?

— Şi cum crezi tu că ar trebui să procedăm?

— Exact aşa cum o facem. Dar să fim conştienţi că s-ar putea să fim pe o pistă falsă.

Discutară apoi despre somalezul ucis.

Wallander se tot gândise la ceva, încă de pe drumul de întoarcere de la Malmö.

— Mai ai putere? întrebă el.

— Da, răspunse Rydberg uimit. Bineînţeles că mai am!

— E ceva cu poliţistul acela, continuă Kurt Wallander. Ştiu că e vorba mai mult despre o intuiţie. O trăsătură foarte dubioasă la un poliţist. Dar m-am gândit că noi doi ar trebui să fim cu ochii pe tipul ăsta. Cel puţin, în timpul weekendului. Pe urmă, vedem dacă avem nevoie de ajutoare. Dar, dacă e aşa cum cred eu, că el e amestecat în povestea asta şi că maşina nu i-a fost niciodată furată, atunci ar trebui să fie neliniştit în momentul ăsta.

— Eu sunt de acord cu Hansson, care a spus că un poliţist nu poate fi atât de prost încât să inventeze că i s-a

furat maşina, atunci când se pregăteşte să comită o crimă, obiectă Rydberg.

— Cred că gândiţi greşit, răspunse Wallander. Aşa cum şi el a gândit greşit. Şi anume faptul că a fost poliţist şi că asta îl va feri de toate bănuielile.

Rydberg îşi legănă piciorul care-l durea.

— Facem cum vrei tu, spuse el. Părerea mea nu are importanţă atâta timp cât tu eşti convins că e necesar să mergem mai departe.

— Vreau să-l ţinem sub supraveghere, zise Wallander. Ne împărţim în patru schimburi, până luni dimineaţă. O să fie obositor, dar o să meargă. Pot lua eu nopţile, dacă vrei.

Era ora douăsprezece. Rydberg îi spuse că îl va supraveghea el până la miezul nopţii. Wallander îi dădu adresa.

În acel moment, intră funcţionara cu pizza pe care o comandase.

— Ai mâncat? întrebă Wallander.

— Da, răspunse şovăitor Rydberg.

— Ba n-ai mâncat deloc. Ia asta şi-mi cumpăr eu alta.

Rydberg mâncă pizza la masa de lucru a lui Wallander.

Apoi se şterse la gură şi se ridică.

— S-ar putea să ai dreptate, spuse el.

— S-ar putea, răspunse Wallander.

În restul zilei nu se mai întâmplă nimic.

Maşina era de negăsit. Pompierii inspectaseră fundul lacurilor, fără să scoată la suprafaţă altceva decât resturile unei treierători vechi.

Informaţiile de la populaţie erau puţine.

Ziariştii, radioul şi televiziunea sunau fără întrerupere, dorind să obţină ştiri proaspete. Wallander le repeta rugămintea de a se transmite pe posturi informaţii despre un Citroën albastru cu alb. Responsabilii de lagăre telefonau

îngrijorați, cerând ca poliția să intensifice paza. Wallander le răspundea cât putea el de răbdător.

La ora patru, o bătrână din Bjäresjö fu călcată şi omorâtă de o maşină. Svedberg, care tocmai se întorsese de la cariera de piatră, preluă ancheta, cu toate că Wallander îi promisese că o să fie liber după-amiaza.

La ora cinci, sună Näslund, iar Wallander îşi dădu seama că omul e băut. El întrebă dacă se mai întâmplase ceva sau dacă se putea duce la o petrecere în Skillinge. Wallander îi dădu permisiunea.

Telefonă de două ori la spital să întrebe cum se simte tatăl său. I se răspunse că era obosit şi părea absent.

Imediat după convorbirea cu Näslund, îl sună pe Sten Widén. Îi răspunse o voce cunoscută.

— Sunt eu, cel care te-a ajutat cu scara de la pod. Cel despre care ai ghicit că e polițist. Aş dori să vorbesc cu Sten, dacă e acolo.

— E în Danemarca să cumpere cai, răspunse fata, care se numea Louise.

— Când se întoarce acasă?

— Poate mâine.

— Ai putea să-l rogi să-mi telefoneze?

— Am să-i comunic.

Convorbirea se termină. Wallander avu senzația clară că Sten Widén nu era deloc în Danemarca. Poate că stătuse chiar lângă fată şi ascultase. Poate că erau împreună în patul nefăcut, atunci când sunase el. Rydberg nu dădu niciun semn de viață.

Lăsă raportul unui polițist dintr-o patrulă de ordine, care-i promise să i-l dea lui Björk imediat ce acesta va coborî din avion la Sturup ceva mai târziu, în seara aceea.

Apoi trecu prin notele de plată de care uitase cu totul la sfârşitul lunii. Completă câteva formulare de bancă şi le introduse împreună cu un cec în plicul maro. Îşi dădu

seama că în luna aceea nu va avea bani să-şi cumpere nici video şi nici staţie stereo.

După aceea, răspunse unei invitaţii de a merge la sfârşitul lui februarie cu un grup la Opera Regală din Copenhaga. *Woyzeck* era una dintre operele pe care nu le auzise niciodată cântate pe scenă.

La ora opt, se apucă să citească raportul lui Svedberg despre accidentul mortal din Bjäresjö. Îşi dădu imediat seama că nu putea fi vorba despre o trimitere în judecată. Femeia se aruncase direct în faţa maşinii, care circula cu viteză mică. Fermierului care conducea nu i se putea aduce nicio acuzaţie. Mai multe mărturii îl scoteau din cauză. Făcu o însemnare să aibă grijă ca Anette Brolin să citească materialul anchetei când autopsia femeii va fi gata.

La ora opt şi jumătate, doi bărbaţi se luară la bătaie într-un apartament de la periferia Ystadului. Peters şi Norén reuşiră rapid să-i despartă pe cei doi bătăuşi. Aceştia erau doi fraţi, bine cunoscuţi de poliţie. Obişnuiau să se încaiere cam de trei ori pe an.

Un copoi fu dat dispărut în Marsvinsholm. Deoarece fusese văzut alergând către vest, Kurt Wallander trimise reclamaţia colegilor din Sturup.

La ora zece părăsi clădirea poliţiei. Era frig şi vântul bătea în rafale. Cerul era complet senin. Niciun pic de zăpadă, încă. Se duse acasă şi-şi puse pe el lenjeria groasă, de iarnă, iar pe cap o cipilică de lână. Distrat, udă până şi florile veştede de la fereastra bucătăriei. Apoi plecă la Malmö.

Norén era de gardă în timpul nopţii. Wallander îi promisese să-i telefoneze din când în când. Cu siguranţă însă că Norén va fi foarte ocupat cu Björk, care, ajungând acasă, va înţelege că vacanţa lui se terminase definitiv.

Wallander se opri la un motel în Svedala. Ezită îndelung înainte de a se hotărî să mănânce numai o salată. Se îndoia

că ar fi fost cea mai potrivită ocazie să-şi schimbe obiceiurile alimentare. Mai curând se temea că, dacă mănâncă prea mult, riscă să adoarmă în timpul gărzii de noapte.

După ce mâncă, bău mai multe ceşti de cafea tare. O femeie în vârstă veni la masa lui şi vru să-i vândă *Turnul de Pază*. Cumpără un exemplar, spunându-şi că e o lectură suficient de plictisitoare încât să-i ajungă toată noaptea.

Imediat după ora unsprezece, intră pe autostrada E65 şi continuă să parcurgă ultimele mile până la Malmö. Pe neaşteptate, începuse să se îndoiască de rostul misiunii încredinţate lui Rydberg şi lui însuşi. Cât de mult se putea încrede în propria intuiţie? N-ar fi trebuit ca obiecţiile aduse de Hansson şi Rydberg să-l facă să renunţe la gândul supravegherii nocturne?

Se simţea nehotărât. Indecis.

Iar salata nu-l săturase.

Abia trecuse cu puţin de unsprezece şi jumătate, când intră pe o stradă perpendiculară celei unde se afla casa galbenă în care locuia Rune Bergman. Îşi trase cipilica peste urechi şi ieşi în noaptea rece. De jur împrejurul lui casele zăceau în întuneric. Undeva, la distanţă, auzi roţile zgomotoase ale unei maşini. Se ţinu cât putu mai în umbră şi se strecură pe strada care se numea Aleea Trandafirilor.

Dintr-odată, îl descoperi pe Rydberg stând lângă un castan înalt. Trunchiul castanului era atât de viguros încât îl ascundea în întregime. Wallander îl descoperise numai datorită faptului că era singura ascunzătoare posibilă de unde putea fi văzută casa cea galbenă.

Wallander se strecură în umbra lăsată de trunchiul uriaş al castanului.

Rydberg îngheţase. Îşi lovea mâinile una de alta şi tropăia uşor în încercarea de a se dezmorţi un pic.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Wallander.

— Nu prea mult pentru douăsprezece ore, răspunse Rydberg. La ora patru, s-a dus la un magazin din cartier şi a făcut cumpărături. Două ore mai târziu, a ieşit şi a închis poarta pe care o deschisese vântul. Însă pare să fie în gardă. Mă întreb dacă nu cumva ai avut totuşi dreptate.

Rydberg arătă spre casa de lângă cea locuită de Rune Bergman.

— E goală, îl informă el. Din grădină se pot vedea şi strada, şi uşa din spate. Dacă cumva i-ar trece prin minte s-o şteargă pe acolo. Există şi o bancă pe care poți şedea. Dacă ai pe tine haine suficient de călduroase.

În drum spre casa lui Rune Bergman, Wallander văzuse o cabină telefonică. Îl rugă pe Rydberg să se ducă până acolo şi să-l sune pe Norén. Dacă nu se întâmplase nimic important, Rydberg putea să-şi ia maşina şi să plece acasă.

— Mă întorc la şapte, spuse Rydberg. Vezi să nu mori de frig.

Dispăru fără zgomot. Kurt Wallander stătu un timp şi examină casa galbenă. Erau luminate două ferestre: una la parter şi alta la etaj. Perdelele erau lăsate. Se uită la ceas. Trei minute după miezul nopții. Rydberg nu se întorsese. Deci, era linişte la poliția din Ystad.

Traversă grăbit strada şi deschise poarta de la grădina casei nelocuite. Bâjbâind prin întuneric, găsi în cele din urmă banca despre care vorbise Rydberg. Era un punct de observație foarte bun. Ca să se mai încălzească, începu să se plimbe, cinci paşi înainte şi cinci înapoi.

Când se uită din nou la ceas, se făcuse unu fără zece. Va fi o noapte lungă. Începuse deja să înghețe. Încercă să-şi omoare timpul studiind stelele de pe cer. Când simți că-l doare gâtul, începu să se plimbe din nou înainte şi înapoi.

La unu şi jumătate, lumina de la parter se stinse. Wallander avu impresia că aude un radio, la etaj.

„Rune Bergson are tabieturi târzii, îşi spuse el.

Poate că aşa li se întâmplă celor care se pensionează înainte de vreme.”

La două fără cinci minute trecu o maşină pe stradă. Imediat după aceea, încă una. Apoi se făcu din nou linişte.

La trei fără cinci, se stinse lumina de la etaj. Kurt Wallander ascultă dacă se mai auzea radioul. Dar totul era nemişcat. Îşi bătu corpul cu braţele să se încălzească.

Se legănă în minte în ritmul unui vals de Strauss.

Zgomotul fu atât de încet, încât abia îl sesiză.

Un ţăcănit de yală automată. Asta fu tot. Wallander se opri în mijlocul unui exerciţiu de încălzire şi ascultă.

Apoi avu impresia că vede o umbră.

Bărbatul trebuie că se mişcase fără niciun zgomot. Cu toate astea, Wallander îl zări pe Rune Bergman cum se furişează prin grădina din spatele casei galbene. Wallander aşteptă câteva secunde. Apoi se căţără cu grijă peste gard. Îi venea greu să se orienteze în întuneric, dar văzu că există o trecere îngustă între un şopron şi grădina din spatele casei lui Bergman. Se mişcă repede. Mult prea repede, ţinând seama că nu vedea aproape nimic.

Astfel ieşi pe o stradă paralelă cu Aleea Trandafirilor.

Dacă ar fi ajuns numai cu o secundă mai târziu, nu l-ar mai fi zărit pe Rune Bergman dispărând pe o stradă perpendiculară, la dreapta.

Un moment, nu ştiu ce să facă. Maşina lui era parcată numai la vreo cincizeci de metri distanţă. Dacă n-o aducea acum, iar Rune Bergman avea o maşină parcată undeva, în apropiere, n-ar mai fi avut nicio posibilitate să-l urmărească.

Alergă ca ieşit din minţi la maşină. Încheieturile îngheţate bocnă îi trosneau şi numai după câţiva paşi i se tăie respiraţia. Smuci uşa maşinii, se încurcă în chei şi se hotărî în grabă să încerce să-i taie calea lui Rune Bergman.

Intră pe o stradă, crezând că e cea mai bună. Îşi dădu seama prea târziu că era o fundătură. Înjură şi dădu cu spatele. Rune Bergman avea, fără îndoială, multe străzi între care putea să aleagă. Pe deasupra, se mai afla şi un parc în apropiere.

„Hotărăşte-te, îşi spuse el furios. Pentru Dumnezeu, hotărăşte-te odată."

Conduse către parcarea cea mare, situată între hipodromul Jägersrö şi marile magazine universale. Tocmai era gata să renunțe, când îl văzu pe Rune Bergman. Era într-o cabină telefonică de lângă un hotel nou construit, la intrarea dinspre grajduri a hipodromului.

Wallander frână, opri motorul şi stinse farurile.

Bergman nu-l văzuse.

Câteva minute mai târziu, un taxi opri lângă hotel. Rune Bergman se strecură pe locul din spate şi Wallander porni motorul.

Taxiul o porni spre autostrada de Göteborg. Înainte de a începe urmărirea, Wallander lăsă să-l depăşească un camion.

Privi indicatorul de benzină. N-ar fi putut să urmărească taxiul mai departe de Halmstad.

Văzu, pe neaşteptate, că şoferul taxiului începe să semnalizeze dreapta. Urma să cotească la ieşirea spre Lund. Polițistul îl urmă.

Taxiul se opri la gară. Când Wallander îl depăşi, îl văzu pe Rune Bergman care plătea cursa. Trase pe o stradă laterală şi parcă prost, chiar în mijlocul trecerii de pietoni.

Rune Bergman mergea repede. Wallander îl urmări din umbră.

Rydberg avusese dreptate. Individul era precaut.

Pe neaşteptate, Bergman se opri brusc şi se uită în jur.

Wallander se aruncă cu fața înainte în bolta de la intrarea într-o clădire. Se lovi la frunte în muchia unei trepte şi simți

cum îi plesneşte cucuiul de deasupra ochiului. Începu să-i curgă sânge pe față. Se şterse cu mănuşa, numără până la zece şi continuă urmărirea. Sângele îl orbea.

Rune Bergman se opri în fața unei case a cărei fațadă era îmbrăcată în plasă de protecție şi schele de construcție.

Se uită încă o dată în jur, iar Wallander se lăsă pe vine în spatele unei maşini parcate.

Apoi dispăru.

Wallander aşteptă până auzi uşa de la intrare închizându-se. Imediat după aceea, se aprinse lumina într-o cameră de la etajul doi.

Traversă în fugă strada şi se strecură în spatele plasei de protecție. Fără zăbavă, se urcă până la prima platformă a schelei.

Când îşi mişca picioarele, totul scârțâia şi pârâia în jur. Îşi ştergea fără întrerupere sângele care-i intrase în ochi. Reuşi să ajungă până la a doua platformă. Ferestrele luminate se aflau acum cam la un metru deasupra capului său. Îşi scoase fularul şi-l înfăşură în jurul frunții, ca un fel de bandaj provizoriu.

Apoi se cățără cu atenție până la următoarea platformă. Efortul făcut îl lăsă atât de vlăguit, încât trebui să zacă lungit pe platformă ceva mai mult de un minut înainte de a se încumeta să continue. Se târî cu grijă pe scândurile reci, pline de tencuiala răzuită de pe ziduri. Nu îndrăzni să se gândească la ce înălțime față de sol se afla. Ar fi amețit pe loc.

Privi cu precauție pe deasupra paravanului subțire metalic, care proteja fereastra primei camere luminate. Prin perdelele subțiri, zări o femeie care dormea într-un pat dublu. Plapuma pe locul de lângă ea era aruncată ca şi cum cineva se ridicase în mare grabă.

Se târî mai departe.

Când se uită pe deasupra următorului paravan metalic, îl văzu pe Rune Bergman discutând cu un bărbat îmbrăcat într-un halat de casă, de culoare maro-închis.

Wallander îşi spuse că parcă-l mai văzuse pe bărbatul acela şi altă dată.

Atât de bine îl descrisese tânăra româncă pe bărbatul care stătea pe câmp şi ronțăia un măr.

Simți că inima îi bate să-i sară din piept.

Deci, avusese dreptate. Criminalul nu putea fi altcineva.

Cei doi bărbați vorbeau încet unul cu altul. Wallander nu putea înțelege ce-şi spuneau. Bărbatul în halat dispăru brusc, printr-o uşă. În acelaşi moment, Rune Bergman privi țintă, direct spre Kurt Wallander.

„Descoperit, gândi el, trăgându-şi capul în jos. Diavolii ăştia nu vor ezita să mă împuşte. Rămase paralizat de frică.

Am să mor, gândi el disperat. Îmi vor împrăştia creierii."

Dar nu veni nimeni să-l împuşte în cap. În cele din urmă, îndrăzni să se uite din nou în sus.

Bărbatul în halat ronțăia un măr.

Rune Bergman ținea două puşti în mână. Una o puse pe o masă. Pe cealaltă o băgă sub palton. Wallander îşi zise că văzuse deja mai mult decât destul. Se întoarse şi se târî înapoi, pe acelaşi drum pe care venise.

Cum se întâmplase, n-o să ştie niciodată.

Însă se rătăci în întuneric. Când să apuce schela, prinse numai spațiul gol.

Apoi căzu.

Totul se petrecu atât de repede, încât aproape nici n-avu timp să realizeze că va muri.

Chiar deasupra solului, un picior i se înțepeni într-o crăpătură dintre două scânduri. Durerea fu îngrozitoare, când simți smucitura. Dar rămase suspendat, cu capul atârnându-i la niciun metru de asfalt.

Încercă să se răsucească pentru a se elibera. Însă laba piciorului era bine înțepenită. Rămase atârnat cu capul în jos, fără a putea face ceva. Sângele îi zvâcnea puternic în tâmple.

Durerea era atât de violentă, încât îi dădură lacrimile.

În acelaşi timp, auzi uşa de la intrare închizându-se.

Rune Bergman părăsise apartamentul.

Îşi muşcă pumnii să nu țipe de durere.

Îl zări prin plasa de protecție pe Bergman, care se opri brusc. Exact în fața lui.

Văzu cum scapără o flacără.

„Împuşcătura, gândi el. Acum, mor."

Apoi pricepu că Rune Bergman îşi aprinsese o țigară.

Paşii se îndepărtau.

Era pe cale să-şi piardă cunoştința din cauza sângelui ce i se strânsese în cap. Îi trecu fulgerător prin față imaginea Lindei.

Cu un efort supraomenesc, reuşi să apuce unul dintre stâlpii schelei. Cu una din mâini se ridică atât de sus, încât să poată ajunge la locul unde i se înțepenise laba piciorului. Îşi adună forțele pentru o ultimă încercare. Apoi trase puternic de ea. Piciorul se desprinse, iar el aterizâ pe spate, într-o grămadă de pietriş. Rămase total nemişcat, încercând să-şi dea seama dacă-şi fracturase ceva.

După aceea, se ridică şi se ținu de pereți pentru a nu cădea din pricina amețelii.

Îi luă aproape douăzeci de minute să ajungă înapoi la maşină. Ceasul gării arăta ora patru şi jumătate.

Căzu pe scaunul de la volan şi închise ochii.

Apoi porni spre casă, la Ystad.

„Trebuie să dorm, îşi spuse el. Mâine e o altă zi. Mâine o să fac ceea ce trebuie făcut."

Când îşi văzu fața în oglinda de la baie, împietri. Îşi spălă rana cu apă caldă.

Ceasul era aproape şase când se strecură între cearşafuri. Puse deşteptătorul la şapte fără un sfert. Nu îndrăznea să doarmă mai mult de-atât.

Încercă să găsească o poziție mai puțin dureroasă.

Tocmai când să adoarmă, sări în sus auzind o ciocănitură în uşă.

Ziarul de dimineață.

Apoi se întinse din nou.

În vis îl întâmpină Anette Brolin.

Undeva, necheza un cal.

Era duminică, 14 ianuarie. Ziua sosi, aducând un vânt puternic dinspre nord-est.

12

Avu senzația că dormise îndelung. Dar, când privi ceasul de pe noptieră, văzu că dormise numai şapte minute. Îl trezise telefonul. Rydberg suna dintr-o cabină din Malmö.

— Vino aici, spuse Wallander. Nu mai e nevoie să stai acolo şi să îngheți. Vino acasă la mine.

— Dar ce s-a întâmplat?

— El este.

— Sigur?

— Absolut sigur.

— Vin.

Wallander se dădu jos din pat cu dificultate. Îl durea tot corpul, iar tâmplele îi zvâcneau. În timp ce cafeaua fierbea, se aşeză la masa din bucătărie, cu o oglindă de buzunar şi cu un pachet de vată. Reuşi, cu mare greutate, să-şi fixeze o

compresă peste cucuiul spart. I se păru că întreaga-i față își schimba culoarea de la albastru la violet.

Patruzeci și cinci de minute mai târziu, Rydberg era la ușă.

În timp ce își băură cafeaua, Wallander îi povesti prin ce trecuse.

— Bravo, spuse după aceea Rydberg. O foarte frumoasă operațiune de urmărire. Acum îi ridicăm pe diavolii ăștia. Cum îl cheamă pe cel din Lund?

— Am uitat să mă uit pe poartă la nume. Și nu noi îi vom ridica. Björk o face.

— S-a întors?

— Trebuia să se întoarcă aseară.

— Atunci îl scoatem din pat.

— Și pe procuroare. Și trebuie să colaborăm cu colegii din Malmö și Lund, nu-i așa?

În timp ce Kurt Wallander se îmbrăca, Rydberg vorbi la telefon. Wallander auzi cu satisfacție cum Rydberg nu îngădui nicio obiecție.

Se întrebă dacă bărbatul Anettei Brolin se afla în vizită la ea.

Rydberg se așeză în ușa dormitorului și-l privi cum își înnoda cravata.

— Arăți ca un boxer, spuse el și râse. Un boxer învins.

— L-ai găsit pe Björk?

— Se pare că și-a folosit seara pentru a se pune la curent cu tot ce s-a întâmplat. A răsuflat ușurat când a înțeles că am rezolvat, cel puțin, una dintre crime.

— Și procuroarea?

— Vine imediat.

— A răspuns chiar ea?

Rydberg îl privi mirat.

— Cine altcineva ar fi putut răspunde?

— Bărbatul ei, de exemplu.

— Şi ce importanţă ar fi avut?

Wallander nu se deranjă să-i răspundă.

— Dumnezeii mă-sii, ce rău îmi e! spuse el în schimb. Acum plecăm.

Ieşiră în clarobscurul zorilor. Vântul bătea în rafale şi cerul era acoperit de nori negri.

— Crezi că o să ningă? întrebă Wallander.

— Nu înainte de februarie, răspunse Rydberg. Simt asta în oase. Însă atunci va fi o iarnă a dracului de grea.

În clădirea poliţiei domnea calmul de duminică. Norén fusese schimbat din gardă de Svedberg. Rydberg îi relată pe scurt ce se întâmplase în cursul nopţii.

— Ei pe dracu'! fu comentariul lui Svedberg. Un poliţist?

— Un fost poliţist.

— Unde a ascuns maşina?

— Încă nu ştim.

— E etanşă?

— Cred că da.

Björk şi Anette Brolin ajunseră la poliţie în acelaşi timp. Björk, în vârstă de cincizeci şi patru de ani şi originar din Västmanland, era splendid bronzat. Wallander îl socotise, dintotdeauna, ca întruchiparea şefului ideal al unui district de poliţie suedez nu prea mare. Era prietenos, nu foarte inteligent şi în acelaşi timp foarte preocupat de bunul renume şi de reputaţia poliţiei.

Îl privi înmărmurit pe Wallander.

— Arăţi îngrozitor!

— M-au bătut, răspunse Wallander.

— Te-au bătut? Cine?

— Poliţiştii. Aşa e când eşti şef. Capeţi bătaie.

Björk râse.

Anette Brolin părea a-l privi cu o compasiune reală.

— Probabil că doare, spuse ea.

— Trece, răspunse Wallander.

Când îi răspunse, îşi întoarse capul, pentru că îşi adusese brusc aminte că nu se spălase pe dinți.

Se adunară în camera lui Björk.

Cum nu exista niciun raport scris al operațiunii, Wallander prezentă cazul oral. Amândoi – atât Björk, cât şi Anette Brolin – puseră o mulțime de întrebări.

— Să fi fost altcineva decât tine, care să mă scoată din pat duminica dimineața cu un basm ca ăsta cu cocoşul roşu, poți fi sigur că nu l-aş fi crezut, spuse Björk.

Apoi se întoarse către Anette Brolin.

— Putem să-i arestăm pe baza datelor pe care le deținem? întrebă el. Sau îi ridicăm numai pentru interogatoriu?

— Îi arestez după ce avem rezultatul interogatoriului, răspunse Anette Brolin. Apoi ar fi, fără îndoială, bine dacă românca aceea ar putea să-l identifice pe bărbatul din Lund la o confruntare.

— Pentru asta ne trebuie o decizie a tribunalului, spuse Björk.

— Da, spuse Anette Brolin. Însă putem face o confruntare provizorie.

Kurt Wallander şi Rydberg o priviră cu interes.

— O putem aduce aici, de la lagărul de refugiați, continuă ea. Apoi cei doi pot trece, din întâmplare, unul pe lângă celălalt pe coridor.

Wallander încuviință satisfăcut. Anette Brolin era un procuror care se putea măsura cu Per Åkeson când era vorba despre libera interpretare a legilor în vigoare.

— Aha, spuse Björk. Atunci îi contactez pe colegii din Malmö şi Lund. Îi ridicăm peste două ore. La ora zece.

— Femeia din pat, îi aduse aminte Wallander. Cea din Lund?

— O aducem şi pe ea, zise Björk. Cum împărțim interogatoriul?

— Eu îl vreau pe Rune Bergman, spuse Wallander. Rydberg poate vorbi cu tipul care mănâncă mere.

— La ora trei hotărâm dacă îi arestăm, spuse Anette Brolin. Până atunci mă găsiți acasă.

Wallander o conduse până la recepție.

— Tocmai mă gândisem ieri să te invit la cină, zise el. Au intervenit însă alte treburi.

— Mai sunt şi alte seri, răspunse ea. Te-ai descurcat foarte bine. Cum de ți-a dat prin minte că era el?

— Nu mi-a dat prin minte. A fost doar o intuiție.

O urmări cu privirea cum mergea spre oraş. Îşi dădu seama că nu se mai gândise deloc la Mona din seara în care cinaseră împreună.

Apoi totul se desfăşură foarte repede.

Hansson fu scos din pacea duminicală şi trimis s-o aducă pe românca şi un translator.

— Colegii nu par încântați, zise Björk îngrijorat. Nu face impresie bună să arestezi pe cineva din propria breaslă. Vom avea o iarnă tristă din pricina asta.

— De ce tristă? întrebă Wallander.

— Noi atacuri la adresa forțelor polițieneşti.

— Dar e pensionat!

— N-are importanță. Ziarele or să urle oricum că asasinul e un polițist. Vor urma noi persecuții împotriva poliției.

La ora zece, Wallander se întoarse la casa îmbrăcată în schele şi plasă de protecție. Ca ajutor avea patru polițişti din Lund, îmbrăcați civil.

— E înarmat, îi informă Wallander, pe când se aflau încă în maşină. Şi a comis o crimă cu sânge-rece. Totuşi, cred că putem fi liniştiți. Habar n-are că suntem pe urmele lui. Două arme ar trebui să ajungă.

Wallander îşi luase la el arma de serviciu când plecase din Ystad.

În drum spre Lund, încercase să-şi aducă aminte când o avusese cu el ultima dată. Trebuie să fi fost în urmă cu mai bine de trei ani, când prinsese un puşcăriaş evadat de la Kumla, care se baricadase într-o casă de vară de lângă plaja Mossby.

Acum şedeau în maşină, în faţa casei din Lund. Wallander realiză că noaptea trecută se căţărase mult mai sus decât crezuse. Dacă ar fi căzut până jos, şi-ar fi rupt şira spinării.

Poliţia din Lund trimisese, încă de dimineaţă, un comisar travestit în poştaş să cerceteze clădirea.

— Hai să repetăm, spuse Wallander. Nicio scară de serviciu?

Poliţistul aşezat în faţă, lângă el, clătină din cap.

— Nicio schelă în spatele clădirii?

— Niciuna.

După spusele comisarului, apartamentul era locuit de un bărbat pe care-l chema Valfrid Ström.

Nu figura în niciunul dintre registrele poliţiei. Nimeni nu ştia din ce trăieşte.

La ora zece fix, ieşiră din maşină şi traversară strada. Un poliţist rămase lângă uşa de la intrare. Casa avea interfon, care nu funcţiona. Wallander deschise uşa cu ajutorul unei şurubelniţe.

— Unul dintre noi rămâne pe scară, spuse el. Noi doi mergem sus. Cum te cheamă?

— Enberg.

— Ai şi un prenume?

— Kalle.

— Atunci hai să mergem, Kalle.

Ascultară în beznă, în faţa uşii.

Wallander îşi scoase pistolul şi îi făcu semn lui Kalle să facă acelaşi lucru.

Apoi sună. Uşa fu deschisă de o femeie în halat de casă. Wallander o recunoscu din timpul nopții. Era cea care dormea în patul dublu. Ascunse pistolul la spate.

— Suntem de la poliție, spuse el. Îl căutăm pe bărbatul dumneavoastră, Valfrid Ström.

Femeia, în jur de vreo patruzeci de ani şi cu o expresie răvăşită, arăta speriată.

Se dădu la o parte, lăsându-i pe polițişti să intre.

Valfrid Ström apăru brusc în fața lor. Era îmbrăcat într-un trening verde.

— Poliția, spuse Wallander. Te rugăm să ne urmezi!

Bărbatul cu chelia în formă de semilună îl privea încordat.

— Pentru ce?

— Interogatoriu.

— Despre ce?

— O să afli când ajungem la secție.

Apoi Wallander se întoarse către femeie.

— Ar fi mai bine să vii şi dumneata, zise el. Pune-ți nişte haine.

Bărbatul din fața lui părea calm.

— Nu merg nicăieri dacă nu-mi spuneți de ce, spuse el. Poate ați putea începe prin a-mi arăta legitimația?

Când Wallander îşi vârî mâna dreaptă în buzunarul de la piept, nu mai reuşi să ascundă că avea pistol. Schimbă pistolul în mâna stângă şi începu să bâjbâie după portofelul în care avea legitimația.

În acelaşi moment, Valfrid Ström se aruncă direct în el. Îl lovi cu capul în frunte, drept în mijlocul cucuiului, deja umflat şi spart. Wallander fu aruncat înapoi şi pistolul îi zbură din mână. Înainte ca Enberg să reacționeze, bărbatul în trening verde dispăru pe uşă. Femeia țipă, iar Wallander bâjbâi după pistolul său. Apoi, o luă la goană pe scări după bărbat, răcnind un avertisment spre cei doi polițişti postați jos.

Valfrid Ström fu rapid. Îl lovi cu cotul în gât pe polițistul plasat înăuntru, în fața ieşirii. Pe celălalt îl pocni cu uşa în cap, atunci când Valfrid Ström țâşni în stradă. Wallander, care abia mai vedea din cauza sângelui care-i umplea fața, se împiedică de polițistul leşinat, care zăcea în fața scării. Smulse pistolul şi îi trase cu greu piedica.

Apoi ieşi şi el în stradă.

— În ce direcție a fugit? strigă el la polițistul năucit, care se încurcase în plasa de protecție.

— Stânga, fu răspunsul.

O luă la goană. Reuşi să zărească treningul verde a lui Valfrid Ström tocmai când bărbatul dispăru sub un viaduct. Îşi smulse cipilica şi-şi şterse fața. Nişte femei în vârstă, care păreau a fi pe drum către biserică, se dădură înspăimântate la o parte. Alergă sub viaduct, în timp ce un tren huruia pe deasupra capului său.

Când ieşi din nou în stradă, îl văzu pe Valfrid Ström cum opreşte o maşină, îl trage afară pe şofer şi porneşte mai departe cu ea.

Singurul vehicul aflat în apropiere era un camion mare pentru transportul animalelor. Şoferul stătea în fața unui automat şi tocmai scotea un pachet de prezervative. Gând Wallander apăru în goană, cu pistolul în mână şi sângele şiroindu-i pe față, omul scăpă pachetul cu prezervative şi o rupse la fugă.

Wallander se căță pe locul şoferului. Auzi un cal nechezând în spatele lui. Motorul mergea, şi el băgă în viteza întâi.

Crezuse că a pierdut maşina cu Valfrid Ström, când o văzu din nou. Maşina trecu pe roşu şi continuă pe o stradă îngustă, care ducea direct la biserică. Wallander trase de volan şi schimbă viteza pentru a nu o pierde din ochi. Caii nechezau în spatele lui; simți miros de bălegar cald.

Într-o curbă strânsă, aproape că pierdu controlul asupra camionului. Derapă şi atinse două maşini parcate lângă trotuar, însă până la urmă reuşi să îndrepte din nou vehiculul.

Urmărirea continuă către spital şi apoi printr-o zonă industrială. Wallander descoperi că maşina de transportat animale avea un telefon mobil. Cu o mână încercă să formeze numărul centralei de alarmă, în timp ce cu cealaltă ținea direcția camionului.

Tocmai când răspunse centrala, se văzu obligat să se înscrie într-o curbă.

Telefonul îi căzu din mână şi-şi dădu seama că nu-l mai putea ajunge fără a opri camionul.

„Asta-i nebunie curată, gândi el disperat. Totală nebunie."

În acelaşi timp, îşi aminti de sora lui. Chiar atunci, ar fi trebuit să fie la aeroportul Sturup s-o întâmpine.

În sensul giratoriu de la intrarea spre Staffanstorp, urmărirea se încheie.

Valfrid Ström fusese obligat să frâneze brusc din cauza unui autobuz intrat deja în sensul giratoriu. Pierdu controlul maşinii şi intră direct într-un stâlp de beton. Wallander, care se afla în spate, la circa o sută de metri, văzu flăcările țâşnind din maşină. Frână atât de puternic, încât camionul alunecă în şanț şi se răsuci. Uşile din spate se deschiseră şi trei cai o porniră în galop peste câmp.

În timpul ciocnirii, Valfrid Ström fusese aruncat din maşină. Un picior îi fusese smuls din loc. Fața îi era tăiată de cioburi de sticlă.

Încă înainte de a ajunge lângă el, Wallander ştiu că murise.

De prin casele din apropiere, oamenii soseau în goană. Maşini frânau la marginea drumului.

Îşi dădu seama brusc că încă mai avea pistolul în mână. Câteva minute mai târziu, sosi prima maşină a poliției.

Imediat după aceea, o ambulanță. Wallander își arătă legitimația şi telefonă din maşină. Ceru să vorbească cu Björk.

— A mers bine? se interesă acesta. Rune Bergman e pe drum încoace, sub escortă. Totul s-a petrecut fără dificultăți. Iar sârboaica aşteaptă aici împreună cu translatorul.

— Trimite-i la morga spitalului din Lund, spuse Kurt Wallander. Acum va trebui să identifice un cadavru. Apropo, femeia e româncă.

— Ce dracu' vrei să spui? spuse Björk.

— Exact ce-am spus, răspunse Wallander şi întrerupse convorbirea.

În acelaşi timp, văzu cum unul dintre cai venea galopând de pe câmp. Era un cal frumos, alb.

Îşi spuse că nu mai văzuse niciodată un cal atât de frumos.

Când ajunse înapoi la Ystad, vestea morții lui Valfrid Ström se răspândise deja. Soția lui avusese un şoc, iar medicul interzisese poliției s-o interogheze.

Rydberg îi anunță că Rune Bergman nega totul. Nu-şi furase propria maşină ca mai apoi s-o îngroape. Nu fusese la Hageholm. Şi nu-l vizitase pe Valfrid Ström noaptea trecută.

Cerea să fie imediat transportat înapoi la Malmö.

— Ce şobolan scârbos! spuse Wallander. Îi vin eu de hac!

— Aici nu e vorba să-i vii cuiva de hac, zise Björk. Urmărirea asta nebunească din Lund ne dă destulă bătaie de cap. Nu pot înțelege cum patru polițişti în putere nu sunt în stare să aducă la interogatoriu un om neînarmat. Apropo, ai aflat că unul dintre caii aceia a fost călcat de maşină? Îl chema Supernova, iar proprietarul său l-a evaluat la o sută de mii de coroane.

Wallander simți că-l cuprinde enervarea.

De ce era Björk incapabil să înțeleagă că el de sprijin avea nevoie acum. Nu de învinuiri aferate.

— Acum aşteptăm identificarea pe care o va face românca, continuă Björk. Nimeni nu discută cu presa în afară de mine.

— Slavă Domnului! zise Wallander.

Se duse împreună cu Rydberg în biroul său.

— Vrei să ştii cum arăți? întrebă Rydberg.

— Mulțumesc, dar prefer să nu aflu.

— A telefonat sora ta. L-am rugat pe Martinsson să o ia de la aeroport. O să se ocupe el de ea până o să-ți faci tu timp.

Wallander încuviință recunoscător.

Câteva minute mai târziu, Björk intră ca o furtună.

— Identificarea e gata, spuse el. Îl avem pe asasinul nostru mult dorit.

— L-a recunoscut?

— Fără niciun dubiu. E bărbatul care a mâncat mărul pe câmp.

— Ce era tipul? întrebă Rydberg.

— Valfrid Ström se intitula om de afaceri, răspunse Björk. În vârstă de patruzeci şi şapte de ani. Serviciul de Informații n-a avut însă nevoie de mult timp să ne răspundă la întrebări. Încă din anii şaizeci, Valfrid Ström a activat în diverse mişcări naționaliste. La început, în ceva care se numea Alianța Democratică, mai târziu, în mişcări mult mai militante. Dar cum de a devenit dintr-odată un ucigaş cu sânge-rece, numai Rune Bergman ar putea să ne lămurească. Sau nevastă-sa.

Wallander se ridică.

— Să-l luăm la întrebări pe Bergman, spuse el.

Se duseră toți trei în camera în care Rune Bergman stătea şi fuma.

Wallander conduse interogatoriul.

Trecu imediat la atac.

— Ştii ce-am făcut azi-noapte? întrebă el.

Rune Bergman îl privi disprețuitor.

— De unde să ştiu?

— Te-am urmărit până la Lund.

Lui Wallander i se păru că vede o schimbare rapidă pe fața omului.

— Te-am urmărit până la Lund, repetă el. Şi m-am urcat pe schela de la casa unde locuia Valfrid Ström. Te-am văzut cum ți-ai schimbat puşca cu alice cu o altă puşcă. Acum Valfrid Ström e mort. Dar un martor l-a identificat ca fiind asasinul din Hageholm. Ce ai de spus?

Bergman nu spuse absolut nimic, Îşi aprinse o altă țigară şi privi în gol.

— Atunci o luăm de la început, spuse Wallander. Ştim cum s-a petrecut totul. Numai două lucruri nu ştim. Primul: ce-ai făcut cu maşina. Şi al doilea: de ce l-ați împuşcat pe somalezul acela?

Rune Bergman continuă să tacă.

Imediat după ora trei după-amiaza, i se făcură formele de arestare şi i se dădu un avocat. Învinuirea era de crimă sau participare la crimă.

La ora patru, Wallander îi luă un scurt interogatoriu nevestei lui Valfrid Ström. Era în continuare şocată, dar îi răspunse la întrebări. Află că Valfrid Ström se ocupa cu importul de maşini de lux.

Pe deasupra, povesti că omul ura politica de imigrație suedeză.

Era măritată cu Valfrid Ström numai de un an.

Wallander avu senzația clară că femeia o să-şi revină destul de repede de pe urma pierderii suferite.

După interogatoriu, Wallander se consultă cu Rydberg şi Björk. Imediat după aceea, femeia fu eliberată, dar i se interzise să plece din oraş şi fu condusă cu maşina înapoi la Lund.

Apoi Wallander şi Rydberg făcură o nouă tentativă să-l determine pe Rune Bergman să vorbească. Avocatul apărării, tânăr şi ambiţios, le dădu a înţelege că nu aveau dovezi şi că arestarea echivala cu o premisă a unei erori judiciare.

Aproximativ în acelaşi timp, lui Rydberg îi veni o idee.

— Încotro încerca să fugă Valfrid Ström? îl întrebă el pe Wallander.

Îi arătă pe o hartă.

— Călătoria s-a terminat la Staffanstorp. Poate că avea vreun depozit acolo sau în apropiere? Nu e prea departe de Hageholm, dacă cunoşti toate drumeagurile.

O convorbire telefonică avută cu nevasta lui Valfrid Ström le confirmă că Rydberg judecase corect. El avea într-adevăr un depozit pentru maşinile pe care le importa, undeva între Staffanstorp şi Veberöd. Rydberg plecă într-acolo într-o maşină cu staţie şi-l sună curând pe Wallander.

— Bingo! spuse el. În depozit există un Citroën albastru cu alb.

— Poate c-ar fi timpul să-i învăţăm pe copiii noştri să recunoască sunetul motoarelor de la diverse maşini, spuse Wallander.

Îl luă din nou în serie pe Rune Bergman. Dar bărbatul refuză să vorbească.

Rydberg se întorsese la Ystad, după o cercetare preliminară a maşinii. Găsise în torpedou o cutie cu gloanţe de puşcă. Între timp, poliţia din Malmö şi Lund percheziţionase locuinţele lui Bergman şi Ström.

— Se pare că aceşti doi domni sunt membri într-un fel de mişcare de tip Ku-Klux-Klan suedez, spuse Björk. Am impresia că am nimerit într-un cuib de viespi. Poate că mai sunt şi alţii amestecaţi?

Rune Bergman continua să tacă.

Wallander simțea o uşurare imensă că Björk se înapoiase şi îşi putea asuma răspunderea tuturor contactelor cu mass-media. Fața îi zvâcnea şi-i ardea, şi era foarte obosit. La ora şase reuşi, în sfârşit, să-l sune pe Martinsson şi să vorbească cu sora sa. După aceea, plecă s-o ia cu propria maşină. Ea se cutremură când îi văzu fața făcută zob.

— Cred c-ar fi mai bine să nu mă vadă tata, spuse el. Te aştept în maşină.

Sora lui îl vizitase deja pe bătrân la spital în cursul zilei. Era în continuare obosit, dar, văzându-şi fiica, se înseninase.

— Nu cred că-şi aminteşte prea mult din noaptea aceea, spuse ea în drum spre spital. Poate că-i mai bine!

Wallander rămase s-o aştepte în maşină, în timp ce ea îşi vizită tatăl a doua oară. Închise ochii, ascultând o operă de Rossini. Când ea deschise portiera, tresări. Aţipise.

Plecară împreună la casa din Löderup.

Wallander citi pe fața surorii lui cât de şocată era de mizeria care domnea acolo. Curățară împreună resturile de mâncare rău mirositoare şi adunară hainele murdare.

— Cum de s-a ajuns aici? spuse ea, şi Wallander simți că-l învinuieşte cumva pe el.

Poate că avea dreptate! Poate că el ar fi putut face mai mult! Măcar să fi descoperit la timp decăderea bătrânului.

După ce cumpărară ceva de mâncare, se întoarseră pe strada Maria. În timpul cinei, discutară despre ce se va întâmpla cu tatăl lor.

— La azilul de bătrâni moare, spuse ea.

— Ce alternativă există? întrebă Wallander. Aici nu poate locui. La tine nu poate locui. Şi nici la Löderup. Atunci ce mai rămâne?

Ajunseră la concluzia că ar fi mai bine dacă tatăl lor ar putea totuşi să locuiască în continuare acasă la el, cu ajutor de la serviciul social pentru menajul zilnic.

— Nu i-a plăcut niciodată de mine, spuse Wallander în timp ce îşi beau cafeaua.

— Bineînțeles că ține la tine.

— Nu după ce m-am hotărât să devin polițist.

— Poate şi-a dorit altceva?

— Dar ce? Nu spune niciodată nimic!

Wallander făcu patul pe canapea pentru sora lui.

Când terminară de discutat despre tatăl lor, Wallander începu să povestească despre el. Îşi dădu seama, dintr-odată, că vechea intimitate care-i legase odinioară dispăruse.

„Ne-am întâlnit prea rar, îşi spuse el. Nici nu îndrăzneşte să întrebe de ce eu şi Mona am apucat pe drumuri diferite."

Scoase o sticlă de coniac pe jumătate goală. Ea îi făcu semn că nu bea şi el turnă numai în paharul lui.

Ştirile de seară erau dominate de întâmplarea cu Valfrid Ström. Identitatea lui Rune Bergman nu fu dezvăluită. Wallander ştia că asta se datora faptului că omul fusese în trecut polițist. Presupuse că Inspectoratul General al Poliției acționa în aşa fel încât identitatea lui Rune Bergman să poată fi ținută secret cât de mult cu putință.

Mai devreme sau mai târziu, adevărul va ieşi însă la iveală.

Tocmai când se terminară ştirile, sună telefonul.

Wallander o rugă pe sora lui să răspundă.

— Întreabă cine e şi spune că te duci să vezi dacă sunt acasă, o rugă el.

— E cineva care se numeşte Brolin, îi comunică ea când reveni din hol.

El se ridică cu greu de pe scaun şi luă telefonul.

— Sper că nu te-am trezit, spuse Anette Brolin.

— Deloc. O am pe sora mea în vizită.

— M-am gândit să te sun şi să-ți spun că, după părerea mea, ați făcut o treabă extraordinar de bună.

— De fapt, mai mult am avut noroc.

„De ce sună”, se întrebă el. Se hotărî pe loc.

— Bem ceva? propuse el.

— Cu plăcere. Unde?

El ghici că femeia era surprinsă.

— Sora mea se pregăteşte de culcare. La tine?

— Bine.

Puse jos receptorul şi se întoarse în camera de zi.

— N-am deloc de gând să mă culc, îi spuse soră-sa.

— Ies puțin. Să nu mă aştepți. Habar n-am cât timp o să fiu plecat.

Noaptea rece de afară îl remontă. Coti pe strada Regimentului şi simți, dintr-odată, că îl cuprinde un val de uşurare. Reuşiseră să rezolve crima aceea brutală din Hageholm în decursul a numai patruzeci şi opt de ore. Acum vor putea din nou să se concentreze asupra crimei duble din Lunnarp.

Ştia că făcuse o treabă bună.

Avusese încredere în intuiția lui, acționase fără să se îndoiască, şi asta dăduse rezultat.

Gândul la nebunească urmărire cu camionul pentru animale îi dădu fiori. Cu toate astea, sentimentul de uşurare nu-l părăsi.

Sună la interfon şi Anette Brolin răspunse. Locuia la etajul doi, într-o casă de la începutul secolului. Apartamentul era mare, dar mobilat economic. Lângă un perete se aflau nişte tablouri care aşteptau încă să fie atârnate.

— Gin tonic? întrebă ea. Mă tem că nu prea ai de ales.

— Cu plăcere, răspunse el. În clipa asta merge orice. Numai să fie tare.

Se aşează în fața lui, pe o canapea, şi-şi ridică picioarele, băgându-le sub ea. El îşi spuse că era foarte frumoasă.

— Vrei să ştii cum arăți? întrebă ea râzând.

— Toți mă întreabă asta, răspunse el.

Apoi își aminti de Klas Månson. Hoțul de magazin în cazul căruia Anette Brolin nu şi-a dat acordul să fie închis. Se gândi că, de fapt, nu avea niciun chef să vorbească despre serviciu. Şi totuşi, nu se putu abține.

— Klas Månson, spuse el. Îți aminteşti numele?

Ea dădu din cap afirmativ.

— Hansson s-a plâns că ai considerat că investigația noastră e proastă. Că ai spus că n-ai de gând să permiți prelungirea detenției, dacă investigația nu va fi făcută cu mai multă atenție.

— Investigația e proastă. Scrisă neglijent. Probe insuficiente. Mărturii vagi. Aş comite o greşeală profesională dacă aş cere prelungirea detenției, bazându-mă pe un astfel de material.

— Ancheta nu-i mai proastă decât altele. Pe deasupra, uiți un lucru foarte important.

— Care?

— Klas Månson e vinovat. A furat din magazine şi altă dată.

— Atunci trebuia să faceți o anchetă mai bună.

— Eu nu cred că e ceva în neregulă cu ea. Dacă-l lăsăm liber pe dracu' ăsta de Månson, va comite noi infracțiuni.

— Nu poți închide oamenii oricum.

Wallander ridică din umeri.

— Renunți să-l eliberezi, dacă reuşesc să storc o mărturie mai convingătoare? întrebă el.

— Depinde de ce anume va spune martorul.

— De ce eşti atât de încăpățânată? Klas Månson e vinovat. Dacă-l putem reține un timp, va recunoaşte totul. Dar, dacă va avea cea mai mică senzație c-ar fi posibil să scape, nu va mai scoate un cuvânt.

— Procurorii trebuie să fie încăpățânați. Ce s-ar întâmpla altfel cu ordinea de drept în țara asta?

Wallander simți cum alcoolul îl face să se revolte.

— Întrebarea asta ar putea fi pusă şi de un polițist de țară neînsemnat, spuse el. Odată, am crezut că a fi polițist înseamnă să ai grijă de proprietatea şi de siguranța oamenilor de rând. Şi încă mai cred asta. Dar am văzut cum dreptul la siguranță e pe cale să dispară. Am văzut cum tineri care au comis infracțiuni sunt, mai mult sau mai puțin, îndemnați să continue s-o facă. Nimeni nu vrea să pedepsească. Nimănui nu-i pasă de victimele violenței în creştere. E din ce în ce mai rău.

— Acum ai început să semeni cu tatăl meu. Fost judecător, ieşit la pensie. Un tipic funcționar bătrân şi reacționar.

— Posibil. Poate că sunt conservator. Dar cred ceea ce spun. De fapt, pot înțelege de ce oamenii, uneori, încearcă să-şi facă singuri dreptate.

— Poate poți înțelege chiar şi că nişte creiere bolnave împuşcă un refugiat nevinovat?

— Şi da, şi nu. Nesiguranța e mare. Oamenii sunt speriați. Mai ales la țară. Ai să afli, în curând, că există un mare erou chiar prin părțile astea ale noastre. Un bărbat care e aplaudat, pe ascuns, în spatele perdelelor lăsate. Bărbatul care a făcut posibilă ținerea unui referendum comunal, în care a spus nu primirii de refugiați.

— Ce se va întâmpla dacă începem să ne considerăm deasupra hotărârilor guvernamentale? Avem o politică de imigrație în țara asta, care trebuie urmată.

— Greşit. Exact lipsa unei politici de imigrație a creat haosul. Astăzi trăim într-o țară în care oricine, cu orice fel de motiv, poate intra oricum, oricând şi pe unde vrea. Controlul la graniță a fost desființat. Serviciul vamal e neputincios. Există nenumărate aeroporturi mici, nesupravegheate, pe unde în fiecare noapte sunt introduse droguri şi intră în țară imigranți ilegali.

Îşi dădu seama că e pe cale să-şi piardă cumpătul. Uciderea somalezului era o crimă cu multe dedesubturi.

— Bineînțeles că Rune Bergman trebuie condamnat şi că trebuie să primească până la urmă cea mai aspră pedeapsă. Dar Departamentul de Imigrație şi guvernul trebuie să-şi recunoască şi ei partea lor de vină.

— Astea sunt prostii!

— Chiar sunt? Acum au început să apară aici, în Suedia, persoane care au fost membri ai Securității în timpul dictaturii din România. Cer azil. Crezi că e bine să-l primească?

— Principiul trebuie respectat.

— Trebuie într-adevăr? Întotdeauna? Chiar atunci când e greşit?

Ea se ridică de pe canapea şi turnă în pahare.

Wallander începu să se simtă prost dispus.

„Suntem prea deosebiți, gândi el.

După o discuție de zece minute s-a căscat o prăpastie între noi."

Alcoolul îl făcea agresiv. O privi şi simți că se excită.

Câtă vreme trecuse de când el şi Mona făcuseră dragoste ultima oară? Aproape un an. Un an fără niciun fel de viață sexuală.

Împietri la gândul acesta.

— Te doare ceva? întrebă ea.

Dădu din cap afirmativ. Nu era deloc adevărat. Se lăsă însă pradă nevoii sale acute de compasiune.

— Poate că e mai bine să te duci acasă, spuse ea.

Ăsta era ultimul lucru din lume pe care-l dorea.

„Casă, gândi el, nu mai am de când Mona s-a mutat."

Bău şi întinse paharul să-i fie umplut din nou. Acum era atât de beat încât inhibițiile începuseră să-l părăsească.

— Încă unul. Îl merit.

— După aceea trebuie să pleci, spuse ea.

Vocea ei devenise pe neaşteptate rece. Dar lui nu-i mai păsa. Când ea veni cu paharul, o apucă şi o trase jos, pe scaun.

— Aşază-te aici, lângă mine, spuse el şi îi puse mâna pe coapsă.

Ea se eliberă şi îi trase o palmă. Îl lovi cu mâna pe care avea verigheta şi el simți cum inelul îi zgârie obrazul.

— Pleacă acasă acum! rosti ea tăios.

El îşi puse paharul pe masă.

— Altfel ce faci? întrebă el. Chemi poliția?

Ea nu răspunse. Dar el văzu că era furioasă.

Când se ridică, se împletici.

Îşi dădu brusc seama de ceea ce încercase să facă.

— Iartă-mă, spuse el. Sunt obosit.

— Uităm asta, răspunse ea. Dar acum trebuie să pleci.

— Nu ştiu ce m-a apucat, zise el şi îi întinse mâna.

Ea i-o strânse.

— Nu mai vorbim despre asta. Noapte bună!

El încercă să mai găsească ceva de spus. Undeva, în conştiința sa amețită de alcool, îl rodea gândul că făcuse ceva periculos şi de neiertat. La fel ca atunci când condusese maşina beat, după întâlnirea cu Mona.

Ieşi şi auzi uşa închizându-se în urma lui.

„Trebuie să încetez să mai beau, îşi spuse el furios. Nu mai suport alcoolul.”

Jos, în stradă, trase aerul înghețat în plămâni.

„Cum dracu’ se poate cineva comporta atât de stupid, gândi el. Ca un tinerel beat, care nu ştie nimic despre el însuşi, despre femei sau despre lume.”

O porni pe jos spre casă, până pe strada Maria.

A doua zi va trebui să reia urmărirea asasinilor din Lunnarp.

13

În dimineața zilei de luni 15 ianuarie, Kurt Wallander se duse la florăria de la ieşirea spre Malmö şi cumpără două buchete de flori. Îşi aminti că trecuseră deja opt zile de când călătorise pe acelaşi drum spre Lunnarp şi spre locul acelei crime care, în continuare, îi ocupa toate gândurile. Îşi zise că săptămâna ce trecuse fusese cea mai intensă din câte trăise el în toți anii de când era polițist. Când îşi văzu fața în oglinda retrovizoare, se gândi că fiecare zgârietură, fiecare umflătură şi fiecare nuanță de violaceu sau de negru aminteau de acea săptămână.

Temperatura era de câteva grade sub zero. Vântul încetase cu totul. Bacul alb, venind dinspre Polonia, tocmai intra în port.

Imediat după opt, când ajunse la poliție, îi dădu Ebbei unul din buchete. Ea se codi mai întâi să-l primească, însă el îşi putu da seama că, de fapt, era încântată de atenție. Celălalt buchet îl luă cu el în camera de lucru. Scoase o carte de vizită dintr-un sertar şi se gândi îndelung la ce anume să-i scrie procuroarei oraşului, Anette Brolin. Mult prea îndelung, îşi spuse el. Când în cele din urmă reuşi să scrie câteva rânduri, renunțase deja la încercarea de a găsi o formulare perfectă. Îşi ceru doar scuze pentru comportamentul său de neiertat, din seara trecută. Puse totul pe seama oboselii.

„Din naştere sunt timid”, scrisese el. Ceea ce nu prea era adevărat. Crezu însă că asta o va face pe Anette Brolin să-l ierte.

Tocmai se pregătea să treacă în coridorul procuraturii, când în cameră intră Björk. Ca de obicei, bătuse atât de încet, încât Wallander nu-l auzise.

— Ai primit flori? spuse Björk. De fapt, le meriți. Sunt impresionat de cât de rapid ai rezolvat asasinarea negroteiului.

Lui Wallander nu-i plăcu faptul că Björk vorbea despre somalez spunându-i negrotei. Cel care zăcuse sub prelată, în noroi, era un om mort şi nimic mai mult. Dar, bineînțeles, se abținu să înceapă o dispută.

Björk era îmbrăcat într-o cămaşă înflorată, cumpărată în Spania. Se aşează pe scaunul descleiat, de lângă fereastră.

— M-am gândit că trebuie să revizuim crima din Lunnarp, spuse el. M-am uitat peste materialul anchetei. Există multe lucruri care par să fie lipsite de sens. M-am gândit ca Rydberg să preia conducerea anchetei, în timp ce tu să încerci să-l faci pe Rune Bergman să vorbească. Ce părere ai?

Kurt Wallander îi puse o contraîntrebare:

— Ce spune Rydberg?

— N-am vorbit cu el încă.

— Eu aş gândi exact invers. Pe Rydberg îl doare piciorul şi în ancheta asta mai e încă multă alergătură.

Ceea ce spunea Wallander era oarecum adevărat. Dar nu grija pentru reumatismul lui Rydberg îl făcu să propună inversarea responsabilităților.

Nu voia să renunțe la urmărirea ucigaşilor din Lunnarp.

Chiar dacă munca poliției se baza pe colaborare, el îi considera pe asasinii aceştia ca fiind ai lui.

— Ar mai fi o a treia cale, spuse Björk. Ca Svedberg şi Hansson să se ocupe de Rune Bergman.

Wallander încuviință. Era de acord cu Björk.

Björk se ridică de pe scaunul stricat.

— E nevoie de mobile noi, zise el.

— E nevoie de mai multe posturi de polițist, răspunse Wallander.

După ce Björk plecă, Wallander se aşeză la maşina de scris şi compuse un raport detaliat asupra prinderii lui Rune Bergman şi a lui Valfrid Ström. Se străduí să scrie un asemenea raport, încât Anette Brolin să nu mai poată avea nicio obiecție. Îi luă mai mult de două ore. La zece şi un sfert, smulse ultima foaie din maşină, semnă şi îi duse raportul lui Rydberg.

Rydberg stătea la masa de lucru şi arăta obosit. Când Wallander intră în cameră, tocmai termina o convorbire telefonică.

— Am auzit că Björk a vrut să ne despartă, comentă el. Sunt mulțumit că am scăpat de Bergman ăla.

Wallander puse raportul pe birou.

— Citeşte-l, spuse el. Dacă n-ai nicio obiecție, trimite raportul lui Hansson.

— Svedberg a făcut o nouă încercare cu Bergman acum de dimineață, zise Rydberg. Dar el continuă să tacă. Cu toate că ţigările sunt aceleaşi. Aceeaşi marcă cu mucurile din noroiul de lângă maşină.

— Mă întreb ce-o să iasă la iveală, spuse Wallander. Cine se află în spate? Noii nazişti? Rasişti cu ramificații în Europa? Cum dracu' poate cineva să comită o astfel de crimă? Ieşi la drumul mare şi împuşti în cap un om total necunoscut! Numai pentru că s-a întâmplat să fie negru?

— Nu ştiu nici eu, răspunse Rydberg. Dar va trebui să ne obişnuim cu astfel de situații.

Hotărâră să se revadă după o jumătate de oră, când Rydberg va fi citit raportul. Atunci se vor apuca serios de ancheta din Lunnarp.

Wallander trecu la secția procuraturii. Anette Brolin era la tribunal. Lăsă buchetul la fata de la recepție.

— E ziua ei de naştere? întrebă fata.

— Cam aşa ceva, răspunse Wallander.

Revenind în birou, o găsi acolo pe sora lui, Kristina, care-l aştepta.

Se sculase de dimineaţă şi plecase înainte ca el să se trezească.

Află că vorbise cu doctorul şi cu un asistent social.

— Tata pare că se simte mai bine, spuse ea. Ei nu cred că e în pericol să intre într-un stadiu cronic de senilitate. Poate că a fost numai o criză trecătoare. Am căzut de acord să încercăm ca cineva să-l ajute zilnic la treburile casnice. Am venit să te întreb dacă ne poţi duce cu maşina, azi la ora douăsprezece. Dacă n-ai timp, poate-mi împrumuţi mie maşina ta.

— Bineînţeles că vă duc. Ai aflat cine o să-l ajute în casă?

— Am să mă întâlnesc cu o femeie care locuieşte nu prea departe de tata.

Wallander încuviinţă.

— Ce bine că ai venit! spuse el. N-aş fi reuşit să mă descurc singur.

Se înţeleseră ca el să vină la spital imediat după ora douăsprezece. După ce plecă sora lui, îşi făcu ordine pe masa de lucru şi-şi puse în faţă mapa groasă cu materialul investigaţiei despre Johannes şi Maria Lövgren. Era timpul să înceapă din nou.

Björk comunicase că, până la noi ordine, vor fi patru persoane în grupul de anchetă. Deoarece Näslund era acasă, gripat, se întâlniră numai trei persoane în biroul lui Rydberg. Martinsson părea reţinut şi tăcut. Însă Wallander îşi aminti de felul hotărât în care se ocupase de văduva isterizată de la Hageholm.

Începură prin a trece în revistă, cu cea mai mare atenţie, tot materialul.

Martinsson completă cu noi informaţii, obţinute din registrul central de infracţiuni. Wallander punea mare preţ pe examinarea metodică şi atentă a diverselor detalii. Pentru

cineva din afară, felul acesta de a lucra ar fi părut insuportabil de plictisitor şi de lipsit de viaţă. Pentru cei trei poliţişti însă situaţia era diferită. Adevărul şi rezolvarea cazului puteau sta ascunse în spatele celei mai nesemnificative combinaţii de detalii.

Încercuiră firele disparate care trebuiau prelucrate mai întâi.

— Te ocupi de călătoria lui Johannes Lövgren la Ystad, îi spuse el lui Martinsson. Trebuie neapărat să aflăm cum a ajuns el la oraş şi cum s-a întors acasă. Mai are şi alte seifuri bancare de care noi nu ştim? Ce-a făcut în ora dintre vizitele la cele două bănci? A intrat în vreun magazin să târguiască? Cine l-a văzut?

— Cred că Näslund a început deja să sune pe la bănci, spuse Martinsson.

— Telefonează-i acasă şi întrebă-l, zise Wallander. Nu putem aştepta până ce se face el bine.

Rydberg îl va vizita pe Lars Herdin, în timp ce Wallander se va duce din nou la Malmö să vorbească cu Erik Magnuson, bărbatul despre care Göran Boman credea c-ar putea fi fiul secret a lui Johannes Lövgren.

— Restul poate să mai aştepte, spuse Wallander. Ne revedem la ora cinci.

Înainte de a pleca la spital, îl sună pe Boman în Kristianstad şi-i vorbi de Erik Magnuson.

— Lucrează la Consiliul Comunal, spuse Boman. Din păcate, nu ştiu cu ce se ocupă. Am avut un sfârşit de săptămână, aici la noi, neaşteptat de violent, cu beţii şi bătăi. N-am apucat să fac altceva, în afară de a-i urechea pe oameni.

— Îl găsesc eu oricum, răspunse Wallander. Te sun din nou, cel mai târziu mâine-dimineaţă.

La douăsprezece şi câteva minute, plecă la spital. Sora lui îl aştepta la recepţie şi urcară împreună, cu liftul, la secţia

medicală unde fusese transferat tatăl lor după prima zi sub supraveghere.

Când ajunseră, acestuia îi fusese deja făcută ieşirea şi stătea pe un scaun pe coridor, aşteptându-i. Avea pălăria pe cap şi, alături de el, valiza în care erau lenjerie murdară şi tuburi de culoare. Wallander nu mai văzuse costumul cu care era îmbrăcat.

— Eu i l-am cumpărat, îi răspunse soră-sa, când o întrebă. Au trecut treizeci de ani de când şi-a cumpărat ultima dată un costum, nu-i aşa?

— Cum te simți, tată? îl întrebă Wallander, când ajunse în fața lui.

Tatăl îl privi încordat. Wallander înțelese că îşi revenise.

— Mă bucur că merg acasă, spuse el scurt şi se ridică.

Wallander îi luă valiza, în timp ce tatăl se sprijini de fiica sa. Ea stătu lângă el, pe bancheta din spate, în timpul călătoriei la Löderup.

Wallander, care se grăbea să ajungă la Malmö, promise să se întoarcă la ora şase. Sora lui rămânea să înnopteze acolo şi-l rugă să cumpere ceva pentru masa de seară.

Tatăl îşi schimbase imediat costumul cu salopeta de pictură. Stătea deja în fața şevaletului, continuându-şi tabloul rămas neterminat.

— Crezi că se va descurca numai cu ajutor la gospodărie? întrebă Wallander.

— Trebuie să aşteptăm şi să vedem, răspunse sora lui.

Se făcuse aproape ora două după-amiaza când Wallander opri în fața clădirii principale a Consiliului Comunal din Malmö.

Între timp, făcuse un popas la motelul din Svedala şi mâncase ceva în grabă. Îşi parcă maşina şi se duse la recepție.

— Îl caut pe Erik Magnuson, îi spuse el femeii care lăsase în jos geamul ghişeului.

— Avem cel puțin trei Erik Magnuson care lucrează la Consiliul Comunal, răspunse ea. Pe care dintre ei îl căutați?

Wallander îşi scoase legitimația şi i-o arătă.

— Nu ştiu, spuse el. Dar trebuie să se fi născut cam pe la sfârşitul anilor cincizeci.

Femeia din spatele geamului ştiu imediat despre cine era vorba.

— Atunci trebuie să fie Erik Magnuson de la depozitul central, spuse ea. Ceilalți doi, care se numesc Erik Magnuson, sunt cu mult mai în vârstă. Dar ce-a făcut?

Wallander zâmbi, văzându-i curiozitatea neascunsă.

— Nimic, răspunse el. Trebuie să-i pun doar nişte întrebări de rutină.

Ea îi descrise drumul până la depozitul central. El îi mulțumi şi se întoarse la maşină.

Depozitul Consiliului Comunal din Malmö se afla la periferia nordică a oraşului, într-o zonă din apropierea portului Olje. Wallander rătăci împrejur un timp îndelungat, înainte de a-l găsi.

Intră pe o uşă pe care stătea scris *Birou.* Printr-o fereastră mare se vedeau vagonete galbene care se mişcau înainte şi înapoi printre rânduri nesfârşite de rafturi.

Nu era nimeni în birou. Coborî o scară şi ajunse în hala mare a depozitului. Un tânăr cu părul căzându-i pe umeri era ocupat să stivuiască saci mari de plastic cu hârtie igienică. Wallander se îndreptă spre el.

— Îl caut pe Erik Magnuson, spuse el.

Tânărul îi arătă unul dintre vagonetele galbene care se oprise la o rampă de încărcare, unde tocmai era descărcat un camion.

Bărbatul care stătea în cabina vagonetului avea părul de culoare deschisă.

Wallander îşi spuse că era foarte puțin probabil ca Maria Lövgren să se fi gândit la străini în cazul în care bărbatul acesta blond ar fi fost cel care i-a pus ştreangul în jurul gâtului.

Iritat, îşi alungă gândul. Iar se grăbea cu concluziile.

— Erik Magnuson! strigă el, încercând să acopere zgomotul făcut de vagonet.

Omul îl privi întrebător înainte de a opri motorul şi a sări jos.

— Erik Magnuson? întrebă Wallander.

— Da?

— Sunt de la poliție. Aş dori să-ți vorbesc un moment.

Wallander îi scrută fața.

Nu văzu nimic neobişnuit în expresia lui. Părea doar mirat. O mirare firească.

— Despre ce anume? întrebă el.

Wallander se uită împrejur.

— Există pe-aici, pe undeva, vreun loc unde ne-am putea aşeza? întrebă el.

Erik Magnuson îl conduse într-un colț unde se afla un automat de cafea. Tot acolo mai erau şi o masă de lemn murdară şi nişte bănci, gata să se prăbuşească. Wallander vârî două coroane în automat şi-şi umplu un pahar de carton cu cafea. Erik Magnuson se mulțumi să fumeze.

— Sunt de la poliția din Ystad, începu el. Am să-ți pun câteva întrebări cu privire la un omor brutal, petrecut într-un sat care se numeşte Lunnarp. Poate că ai citit despre asta în ziar?

— Cred că da. Dar ce legătură are cu mine?

Wallander începuse să se întrebe el însuşi acelaşi lucru.

Erik Magnuson părea total neimpresionat de faptul că poliția îl vizita la locul de muncă.

— Trebuie să te întreb cum îl cheamă pe tatăl tău.

Bărbatul îşi încreți fruntea.

— Taică-meu? spuse el. N-am niciun tată.
— Toți avem un tată.
— În orice caz, nu-l cunosc.
— Cum adică?
— Maică-mea m-a născut fără să fie măritată.
— Şi nu ți-a spus niciodată cine e tatăl tău?
— Nu.
— N-ai întrebat niciodată?
— Clar c-am întrebat. Am sâcâit-o tot timpul copilăriei. Apoi am renunțat.
— Şi ce ți-a spus când ai întrebat-o?
Erik Magnuson se ridică şi-şi luă o cafea.
— De ce te interesează taică-meu? întrebă el. Are vreo legătură cu omorul acela?
— Ajungem în curând şi la asta, spuse Wallander. Ce a răspuns mama ta când ai întrebat-o despre tatăl tău?
— Diverse.
— Diverse?
— Uneori, că nu era sigură nici ea. Alteori, că a fost un comerciant în trecere prin oraş, pe care nu l-a mai revăzut niciodată. Alteori, altceva.
— Şi te-ai mulțumit cu asta?
— Şi ce naiba era să fac? Dacă nu vrea, nu vrea.
Wallander se gândi la răspunsul primit. Era posibil ca cineva să fi fost atât de neinteresat de cine era taică-său?
— Eşti în relații bune cu maică-ta? întrebă el.
— Ce vrei să spui?
— Vă vedeți des?
— Mă sună uneori. Uneori, mă duc eu la Kristianstad. Mă înțelegeam mai bine cu taică-meu vitreg.
Wallander se încordă. Göran Boman nu pomenise de niciun tată vitreg.
— Mama ta e recăsătorită?

— A locuit împreună cu un bărbat, când eram copil. N-au fost niciodată căsătoriți. Dar, oricum, eu îi spuneam tată. Apoi, cam când am împlinit cincisprezece ani, s-au despărțit. M-am mutat la Malmö un an după aceea.

— Cum îl cheamă?

— Cum l-a chemat. A murit. S-a făcut praf cu mașina.

— Și ești sigur că n-a fost chiar tatăl tău adevărat?

— Trebuie să cauți mult să mai găsești pe cineva care să semene mai puțin cu mine.

Wallander încercă o altă cale.

— Bărbatul omorât din Lunnarp se numea Johannes Lövgren, spuse el. Nu s-ar putea să fi fost el tatăl tău?

Omul care stătea în fața lui îl privi mirat.

— Cum dracu' să știu asta? Întreab-o pe maică-mea!

— Am întrebat-o deja. Dar ea neagă.

— Atunci mai întreab-o o dată. Mi-ar face plăcere să știu cine mi-a fost tată. Asasinat sau nu.

Wallander îl crezu. Notă adresa și numărul telefonului personal al lui Erik Magnuson și se ridică.

— Poate c-o să te mai căutăm, spuse el.

Bărbatul se cățără înapoi în cabina vagonetului.

— Cu plăcere, din partea mea, răspunse el. Salutări mamei, dacă o întâlnești.

Wallander se întoarse la Ystad. Parcă lângă piață și o luă de-a lungul străzii pietonale până la farmacie, unde-și cumpără comprese. Vânzătoarea îi privi cu milă fața stâlcită.

Făcu ceva cumpărături pentru cină la magazinul universal de lângă piață.

Pe drum către mașină, se răzgândi și o luă înapoi până la magazinul de băuturi alcoolice. Acolo cumpără o sticlă de whisky. Cu toate că nu prea avea bani, alese un whisky de malț.

La patru şi jumătate, fu înapoi la poliție. Nici Rydberg şi nici Martinsson nu erau în birourile lor. Traversă clădirea până la coridorul secției de procuratură. Fata de la recepție îi zâmbi.

— S-a bucurat foarte mult de flori, spuse ea.

— E în biroul ei?

— E la tribunal până la ora cinci.

Wallander se întoarse. Pe coridor se întâlni cu Svedberg.

— Ce se mai aude cu Bergman? întrebă Wallander.

— Tace în continuare, răspunse Svedberg. Dar se va muia în curând. Dovezile se înmulțesc. Tehnicienii cred că vor putea lega puşca de infracțiune.

— Ați mai aflat ceva despre dedesubturi?

— Se pare că amândoi – atât Ström, cât şi Bergman – au fost activi în diverse grupări ostile străinilor. Dar, dacă au comis crima din proprie inițiativă sau din ordinul vreunei organizații, încă nu ştim.

— Toți sunt, cu alte cuvinte, mulțumiți şi veseli?

— N-aş putea spune asta. Björk zice că sigur că e mai bine că am prins asasinul, însă, cu toate astea, ceva nu e în regulă. Bănuiesc că se va minimaliza rolul lui Bergman şi că totul va fi pus în cârca lui Valfrid Ström. Care oricum nu mai poate spune nimic. Cât despre mine, eu cred că Bergman a fost, fără îndoială, extrem de activ în toate astea.

— Mă întreb dacă Ström a fost acela care mă suna noaptea, spuse Wallander. Nu l-am auzit vorbind suficient cât să fiu sigur că a fost el.

Svedberg îl privi cercetător.

— Ceea ce ar însemna?

— Că, în cel mai rău caz, mai există şi alții pregătiți să comită crime, după Ström şi Bergman.

— Am să-i spun lui Björk că trebuie continuată supravegherea lagărelor, zise Svedberg. Apropo, am primit o

mulțime de informații care arată că o bandă de tineri ar fi provocat incendiul de aici, din Ystad.

— Nu uita de unchiaşul acela căruia i-au aruncat cu guliile în cap, zise Wallander.

— Cum merge cu Lunnarpul?

Wallander întârzie cu răspunsul.

— Nu ştiu precis, răspunse el. Dar am început din nou să ne ocupăm serios de caz.

La cinci şi zece, Martinsson şi Rydberg se aflau în birou la Wallander. El avu în continuare impresia că Rydberg arăta obosit şi uzat. Martinsson era nemulțumit.

— E un mister cum a ajuns Lövgren, vineri 4 ianuarie, la Ystad şi înapoi, spuse el. Am vorbit cu şoferul care conduce autobuzul pe linia aceea. Mi-a povestit că Johannes şi Maria obişnuiau să meargă cu el când se duceau la oraş. Împreună sau fiecare în parte. A fost absolut sigur că Johannes Lövgren n-a mers cu autobuzul în perioada aceea. Nici taxiul n-a făcut vreo cursă la Lunnarp. După spusele lui Nyström, luau autobuzul dacă trebuiau să se ducă undeva. Şi doar ştim că era zgârcit.

— Obişnuiau să bea împreună cafeaua, spuse Wallander. După-amiezile. Nyström trebuie să fi văzut dacă Johannes Lövgren a plecat sau nu la Ystad.

— Tocmai ăsta e misterul, zise Martinsson. Amândoi susțin că omul nu s-a dus la oraş în ziua aceea. Şi totuşi, noi ştim că a vizitat două bănci între unsprezece jumătate şi unu şi un sfert. Trebuie să fi lipsit de acasă trei sau patru ore.

— Straniu, spuse Wallander. Nu trebuie să abandonăm pista asta.

Martinsson reveni la însemnările lui.

— În orice caz, nu mai are şi alte seifuri la băncile din oraş.

— Bine, comentă Wallander. Măcar ştim asta.

— Dar poate avea la Simrishamn, obiectă Martinsson. Sau la Trelleborg? Sau Malmö?

— Concentrează-te mai întâi pe călătoria la Ystad, spuse Wallander şi-şi întoarse privirea la Rydberg.

— Lars Herdin îşi menţine povestea, zise acesta după ce-şi aruncă privirea în carnetul său uzat de însemnări. L-a întâlnit din întâmplare pe Johannes Lövgren cu femeia aceea în Kristianstad, în primăvara lui 1979. Şi susţine, în continuare, că a aflat dintr-o scrisoare anonimă că au un copil împreună.

— A putut s-o descrie pe femeie?

— Vag. În cel mai rău caz ar trebui să le punem pe mătuşile alea să stea în rând, iar el s-o indice pe cea în cauză. Dacă se află printre ele, adăugă el.

— Te îndoieşti?

Rydberg închise carnetul cu o plesnitură iritată.

— Nu reuşesc să pun nimic cap la cap, zise el. Doar ştii asta. Trebuie, fără îndoială, să urmărim pistele pe care le avem. Dar nu sunt deloc sigur că drumul este cel bun. Ceea ce mă irită e că nu găsesc niciun alt drum de urmat.

Wallander povesti despre întâlnirea lui cu Erik Magnuson.

— De ce nu l-ai întrebat dacă are alibi pentru noaptea crimei? se întrebă Martinsson uimit, atunci când se încheie povestirea.

Wallander îşi dădu seama că începe să se înroşească pe sub toate umflăturile şi vânătăile.

Uitase de asta.

Dar nu recunoscu.

— Mai aştept cu asta, zise el. Am vrut să am un motiv să-l întâlnesc din nou.

Se auzi el însuşi cât de neconvingător suna. Nici Rydberg şi nici Martinsson nu părură însă să reacţioneze la explicaţia lui.

Convorbirea stagna. Toți erau cufundați în propriile gânduri.

Wallander se întrebă de câte ori se mai aflase exact în situația asta. Când o anchetă încetează brusc să mai trăiască. Precum un cal, care nu vrea să meargă mai departe. Acum vor fi obligați să tragă şi să împingă calul, până ce acesta va începe să se mişte din nou.

— Şi atunci cum continuăm? întrebă Kurt Wallander într-un târziu, când tăcerea devenise prea apăsătoare. Dădu el însuşi răspunsul. În cazul tău, Martinsson, e vorba să descoperi cum a putut ajunge Lövgren la Ystad şi înapoi fără ca cineva să fi remarcat asta. Trebuie să aflăm asta cât mai repede.

— Într-un dulap din bucătăria lor se află un borcan cu bonuri şi chitanțe, spuse Rydberg. S-ar putea ca-n vinerea aceea să se fi dus la vreun magazin să cumpere ceva. L-a văzut poate vreun vânzător?

— Poate c-a avut un covor zburător, zise Martinsson. Oricum, voi cerceta mai departe.

— Rudele, continuă Wallander. Trebuie să-i investigăm pe toți.

Scoase din mapa sa groasă o hârtie cu nume şi adrese şi i-o întinse lui Rydberg.

— Înmormântarea e vineri, spuse Rydberg. În biserica din Villie. Nu-mi plac înmormântările. Dar la asta cred că mă duc.

— Cât despre mine, mă duc mâine din nou la Kristianstad, îi informă Wallander. Göran Boman o suspectează pe Ellen Magnuson. Crede că n-a spus adevărul.

Se făcuse ora şase fără câteva minute când terminară şedința.

Hotărâră să se întâlnească din nou, în după-amiaza următoare.

— Dacă Näslund se face bine, să se ocupe de maşina închiriată care a dispărut, spuse Wallander. Apropo, se ştie ce face familia aceea poloneză în Lunnarp?

— El lucrează la fabrica de zahăr din Jordberga, spuse Rydberg. De fapt, are toate actele în regulă. Deşi el nu ştie că sunt în regulă.

După plecarea lui Rydberg şi a lui Martinsson, Wallander rămase în birou. Avea pe masa de lucru un teanc întreg de hârtii prin care trebuia să se uite. Era materialul anchetei despre cazul acela de maltratare, la care lucrase în noaptea de Anul Nou. Pe deasupra, mai erau nenumărate rapoarte cu privire la orice: de la viței fugiți până la camionul care derapase în cursul ultimei nopți furtunoase. Cel mai jos în stivă găsi o hârtie în care era anunțat că i se mărise salariul. Calculă rapid că va avea cu treizeci şi nouă de coroane mai mult pe lună.

Ceasul se făcuse aproape şapte şi jumătate, când reuşi în sfârşit să termine mormanul de hârtii. Telefonă la Löderup şi vorbi cu sora lui, spunându-i că e pe drum.

— Ne e foame, zise ea. Lucrezi întotdeauna serile?

Luă cu el o casetă cu o operă de Puccini şi ieşi, îndreptându-se spre maşină. De fapt, ar fi vrut să se asigure că Anette Brolin uitase cele petrecute cu o seară înainte. Dar se abținu. Putea să mai aştepte.

Sora lui, Kristina, îi povesti că ajutorul în casă pe care-l va primi tatăl lor era o femeie energică, în vârstă de cincizeci de ani, despre care nu se putea crede că va avea vreo problemă să-l îngrijească.

— Mai bine nici că puteam să nimerim, spuse ea atunci când ieşi în curte, în întuneric, să-l întâmpine.

— Ce face tata?

— Pictează, răspunse ea.

În timp ce sora lui pregătea cina, Wallander se aşeză pe scăunelul din atelier şi privi la peisajul de toamnă care se închega pe pânză. Tatăl părea să fi uitat cu desăvârşire ce se petrecuse cu câteva zile în urmă.

Trebuie să-l vizitez regulat, îşi spuse Wallander. Cel puțin de trei ori pe săptămână, şi mai ales la ore fixe.

După cină, jucară câteva ore cărți cu tatăl lor. La ora unsprezece, Wallander plecă să se culce.

— Mâine mă întorc acasă, spuse sora lui. Nu pot să lipsesc mai mult.

— Îți mulțumesc că ai venit, zise Wallander.

Hotărâră ca el să vină s-o ia a doua zi la ora opt şi s-o ducă cu maşina la aeroport.

— De la Sturup nu mai erau locuri, îi comunică ea. Plec de la Everöd.

Lui Wallander îi conveni de minune, pentru că trebuia oricum să se ducă la Kristianstad.

La scurt timp după miezul nopții, intră pe uşa apartamentului său de pe strada Maria. Îşi turnă un pahar mare cu whisky şi-l luă cu el în baie. Apoi stătu îndelung în apa caldă şi-şi dezmorți mădularele.

Cu toate că încerca să nu se gândească la nimic, Rune Bergman şi Valfrid Ström îi apărură în minte. Căută să înțeleagă. Singura concluzie la care ajunse însă era una la care ajunsese în repetate rânduri şi mai înainte. Fără ca el să observe, apăruse o lume nouă. Ca polițist, el trăia încă într-o alta, într-una învechită. Cum ar putea el să învețe să trăiască în aceste timpuri noi? Să abordeze marea nesiguranță pe care o simți în fața schimbărilor capitale, care pe deasupra se petrec şi atât de repede?

Asasinarea somalezului era un tip nou de crimă.

Omorul dublu din Lunnarp era, din contră, o infracțiune de modă veche.

Sau nu era? Se gândi la brutalitatea crimei şi la ştreang.

Ceasul era unu şi jumătate când în cele din urmă se strecură între cearşafurile reci.

Singurătatea i se păru mai grea decât oricând.

Urmară apoi trei zile în care nu se întâmplă nimic.

Näslund reveni la serviciu şi reuşi să rezolve problema maşinii dispărute.

Un bărbat şi o femeie dăduseră o serie de spargeri şi apoi părăsiseră maşina în Halmstad. În noaptea crimei, se aflaseră într-o pensiune din Båstad. Proprietara pensiunii le confirmă alibiul.

Kurt Wallander vorbi cu Ellen Magnuson. Ea negă cu hotărâre că Johannes Lövgren ar fi fost tatăl fiului ei Erik.

De asemenea, el îl vizită încă o dată pe Erik Magnuson şi-i ceru alibiul de care uitase să întrebe la prima sa vizită.

Erik Magnuson fusese împreună cu logodnica lui. Nu exista niciun motiv să se îndoiască de asta.

Martinsson nu ajunse la niciun rezultat în privința călătoriei lui Lövgren la Ystad.

Soții Nyström erau siguri de cele povestite de ei, la fel şi şoferul de autobuz, ca şi taximetristul.

Rydberg se duse la înmormântare şi vorbi cu nouăsprezece rude ale Lövgrenilor.

Nu apăruse nimic nou care să-i conducă mai departe.

Temperatura se menținea în jur de zero grade. Într-o zi bătea vântul, în cealaltă nu.

Kurt Wallander o întâlnise pe coridor pe Anette Brolin. Ea îi mulțumise pentru flori. Totuşi, el nu era sigur că ea trăsese o linie peste cele întâmplate în noaptea aceea.

Rune Bergman continua să tacă, deşi probele împotriva lui erau evidente. Mai multe mişcări naționaliste îşi asumaseră răspunderea organizării crimei înfăptuite de el. Presa şi alte organe de mass-media se aprinseseră într-o dezbatere violentă privind imigrația în Suedia. În timp ce în

Skåne era calm, în alte părți ale țării erau arse cruci în timpul nopții în fața lagărelor de refugiați.

Kurt Wallander şi colaboratorii săi din grupul de anchetă, care încercau să rezolve crima dublă din Lunnarp, se izolaseră de toate astea. Rareori se întâmpla să mai schimbe o vorbă despre altceva care n-avea legătură directă cu ancheta. Wallander observase însă că el nu era singurul care se simțea descumpănit şi tulburat în fața noului tip de societate care era pe cale să apară.

„Trăim de parcă am plânge un paradis pierdut, îşi spunea el. De parcă am avea nostalgia vechilor hoți de maşini şi a spărgătorilor de seifuri care îşi ridicau politicoşi pălăria atunci când veneam să-i arestăm. Dar timpul acela a trecut fără putință de întoarcere şi întrebarea este dacă într-adevăr a fost atât de idilic pe cât vrem noi să ni-l aducem aminte."

Vineri, 19 ianuarie, totul se petrecu dintr-odată.

Ziua începu prost pentru Wallander. La şapte şi jumătate, făcu revizia Peugeotului şi abia scăpă să nu-i fie scos din circulație. Când se uită pe deviz, îşi dădu seama că reparațiile maşinii îl vor costa multe mii de coroane.

Prost dispus, conduse până la poliție.

Nici n-apucă să-şi scoată paltonul, că Martinsson intră furtunos în cameră.

— Pe toți dracii! spuse el. Acum ştiu cum a ajuns Lövgren la Ystad şi înapoi acasă.

Wallander uită de supărarea cu maşina şi simți cum, pe loc, i se trezeşte interesul.

— N-a fost niciun covor zburător, zise Martinsson. L-a dus coşarul.

Wallander se lăsă pe scaunul de la masa de lucru.

— Care coşar?

— Maestrul coşar Arthur Lundin din Slimminge. Dintr-odată, Hanna Nyström şi-a amintit că în vinerea aceea, pe 4

ianuarie, fusese acolo coşarul. Curăţase hornurile ambelor clădiri şi apoi plecase. Când mi-a spus că acesta curăţase hornurile Lövgrenilor la urmă şi că plecase de la ei pe la unsprezece şi jumătate, mi-a căzut fisa. Am vorbit cu el, chiar acum. L-am prins pe când curăţa coşurile la policlinica din Rydsgård. Se pare că e unul dintre tipii aceia care nu ascultă radioul, nu se uită la televizor şi nu citesc ziarele. Curăţă hornurile şi, în restul timpului, e ocupat să bea rachiu şi să îngrijească iepuri de casă. N-avea nici cea mai mică idee că Lövgrenii au fost omorâţi.

Dar mi-a spus că Johannes Lövgren a mers cu el la Ystad. Are o dubiţă şi, cum Johannes Lövgren a stat pe locul din spate, care n-are fereastră, nu e de mirare că nu l-a văzut nimeni.

— Bine, dar soţii Nyström trebuie să fi văzut când maşina a venit înapoi.

— Nu, răspunse triumfător Martinsson. Tocmai asta-i. Lövgren l-a rugat pe Lundin să oprească pe strada Veberöd. De aici se ajunge pe un drum de căruţă direct în spatele casei lui Lövgren. Nu e mai mult de un kilometru. Dacă soţii Nyström ar fi fost la fereastră, ar fi putut crede că venea de la grajd.

Wallander îşi încruntă fruntea.

— Pare ciudat.

— Lundin e o persoană foarte deschisă. Mi-a spus că Lövgren îi promisese un sfert de vodcă dacă-l duce înapoi acasă. L-a lăsat în Ystad şi el s-a dus la câteva case, la nord de oraş. Apoi l-a luat la ora stabilită, l-a lăsat pe strada Veberöd şi şi-a primit sticla de vodcă.

— Bine, răspunse Wallander. Orele coincid?

— Perfect.

— Ai întrebat de servietă?

— Lundin crede că-şi aminteşte că avea o servietă.

— Mai avea şi altceva?

— Lundin crede că nu.

— A văzut dacă Lövgren s-a întâlnit cu cineva la Ystad?

— Nu.

— I-a spus Lövgren ce avea de gând să facă în oraş?

— Nu.

— N-ar fi de crezut că acest coşar ştia că Lövgren are douăzeci şi şapte de mii de coroane în servietă?

— Nu prea. Nu pare a fi un pungaş. Eu cred că e, pur şi simplu, un burlac obişnuit să trăiască doar cu iepurii şi cu rachiul lui. Atât, şi nimic mai mult.

Wallander reflectă.

— Crezi c-ar fi posibil ca Lövgren să-şi fi dat întâlnire cu cineva pe drumul acela de căruţă?

— Tot ce se poate. M-am gândit să iau un câine şi să cercetez drumul în amănunt.

— Fă-o imediat, spuse Wallander. Poate acum ajungem la vreun rezultat.

Martinsson părăsi încăperea. Era cât pe-aci să se ciocnească în uşă cu Hansson, care tocmai se pregătea să intre.

— Ai puţin timp? întrebă el.

Wallander răspunse că da.

— Cum merge cu Bergman?

— Tace. Dar el e părtaş la crimă. Cucoana aia, Brolin, îl închide azi.

Wallander nu-şi dădu osteneala să comenteze atitudinea disprețuitoare a lui Hansson față de Anette Brolin.

— Ce doreşti? întrebă el.

Hansson se aşează pe scaunul de la fereastră. Părea preocupat.

— Ştii probabil că obişnuiesc să pariez la curse de cai, începu el. Apropo, calul pe care mi l-ai recomandat a fost descalificat. Cine ți-a dat pontul ăla?

Wallander îşi aminti vag de un comentariu făcut, odată, când se afla în biroul lui Hansson.

— A fost numai o glumă, spuse el. Continuă.

— Am aflat din întâmplare că sunteți interesați de un anume Erik Magnuson, care lucrează la depozitul central al Consiliului Comunal din Malmö, spuse el. Întâmplarea face că există un tip pe care-l cheamă Erik Magnuson şi care e foarte des văzut la Yägersrö. Pariază mult, pierde mult şi s-a nimerit ca eu să ştiu că el lucrează la Consiliul Comunal.

Wallander deveni dintr-odată atent.

— Câți ani are? Cum arată?

Hansson îl descrise. Wallander îşi dădu imediat seama că era vorba despre bărbatul cu care se întâlnise de două ori.

— Se zvoneşte c-ar avea datorii, continuă Hansson. Iar datoriile la joc pot fi periculoase.

— Bravo! spuse Wallander. Exact de informația asta aveam noi nevoie.

Hansson se ridică.

— Nu se ştie niciodată, spuse el. Jocurile şi drogurile pot avea acelaşi efect. Dacă nu faci ca mine, să joci numai ca să te distrezi.

Wallander se gândi la ce spusese Rydberg odată. Despre oamenii care, din cauza dependenței de droguri, se dedau la acte de violență înfricoşătoare.

— Bine, îi spuse lui Hansson. Foarte bine.

Hansson părăsi încăperea. Wallander se gândi o secundă, înainte de a-l suna pe Göran Boman în Kristianstad. Avu norocul să-l găsească imediat.

— Ce trebuie să fac? întrebă acesta după ce Wallander îi relată povestea lui Hansson.

— Fii cu ochii pe ea, zise Wallander.

Boman promise s-o pună sub observație pe Ellen Magnuson.

Wallander îl prinse pe Hansson exact când acesta se pregătea să iasă din clădire.

— Datoriile la joc, spuse el. Cui îi e el dator?

Hansson ştia răspunsul.

— Există un negustor de obiecte metalice din Tågarp, care împrumută bani, zise el. Dacă Erik Magnuson e dator la cineva, la el trebuie să fie. Dă bani cu camătă celor care pariază mult la Jägersrö. Şi, din câte ştiu eu, are în serviciu câțiva indivizi foarte dezagreabili, pe care-i trimite să-i avertizeze pe cei care nu-şi plătesc la timp datoriile.

— Unde poate fi găsit?

— Are un magazin în Tågarp. Un bătrânel micuț şi îndesat, de vreo şaizeci de ani.

— Cum îl cheamă?

— Larson. I se spune Yunkman.

Wallander se întoarse în birou. Îl căută pe Rydberg, dar nu-l găsi. Ebba de la centrală ştia unde e. Rydberg nu venea înainte de ora zece, era la spital.

— Nu se simte bine? întrebă Wallander.

— Trebuie să fie reumatismul, răspunse Ebba. Nu l-ai văzut cum şchioapătă în iarna asta?

Wallander se hotărî să nu-l aştepte pe Rydberg. Îşi îmbrăcă paltonul, se duse la maşină şi plecă la Tågarp.

Magazinul de fierărie se afla în mijlocul localității.

În ziua aceea, se vindeau roabe la preț redus.

Bărbatul care ieşi dintr-o cameră din fundul magazinului, atunci când sună clopoțelul de la uşă, era într-adevăr scund şi gras. Wallander era singur în magazin şi se hotărî să meargă direct la țintă. Îşi scoase legitimația de polițist şi i-o arătă bărbatului. Individul, poreclit Yunkman, o studie cu atenție, fără a fi însă câtuşi de puțin tulburat.

— Ystad, spuse el. Ce-ar putea avea cu mine poliția de acolo?

— Îl cunoşti pe Erik Magnuson?

Bărbatul din spatele tejghelei era mult prea experimentat ca să mintă.

— S-ar putea. De ce?

— De când îl cunoşti?

„Întrebare greşită, îşi spuse Wallander. Îi dă posibilitatea să bată în retragere."

— Nu-mi amintesc.

— Dar îl cunoşti?

— Avem nişte interese comune.

— Ca de exemplu jocul la curse şi pariurile?

— Posibil.

Wallander se simți iritat de aroganța individului.

— Acum fii atent la ce-ți spun, zise el. Ştiu că-i împrumuți cu bani pe cei care nu-şi pot stăpâni impulsul de a juca. De data asta n-am de gând să te întreb ce dobândă iei pe împrumut. Nu-mi pasă că te ocupi de împrumuturi ilegale de bani. Eu vreau să aflu altceva.

Bărbatul poreclit Yunkman îl privi cu curiozitate.

— Vreau să ştiu dacă Erik Magnuson îți datorează bani, spuse el, şi vreau să ştiu câți.

— Nimic, răspunse individul.

— Nimic?

— Niciun bănuț.

„Greşit, îşi spuse Wallander. Pista lui Hansson a fost greşită."

După o secundă, îşi dădu seama că era invers. Că, dimpotrivă, nimeriseră la fix.

— Dar, dacă vrei să ştii, mi-a datorat bani, continuă bărbatul.

— Cât?

— Destul de mult. Dar a plătit. Douăzeci şi cinci de mii de coroane.

— Când?

Bărbatul se gândi rapid.

— Cam acum o săptămână. Joia trecută.

„Joi, pe 11 ianuarie, gândi Wallander.

La trei zile după crima din Lunnarp.”

— Cum a plătit?

— A venit aici.

— În ce fel de bancnote?

— Hârtii de-o mie. De cinci sute.

— Unde avea banii?

— Unde avea banii?

— Într-o valiză? Servietă?

— Într-o pungă de plastic. De la ICA, cred.

— A întârziat cu plata?

— Ceva.

— Ce s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi plătit?

— Aş fi fost obligat să-i aduc aminte.

— Ai vreo idee de cum a făcut rost de bani?

Bărbatul poreclit Yunkman ridică din umeri. În acelaşi timp, intră un client în magazin.

— Asta nu-i treaba mea, răspunse el. Altceva?

— Nu, mulţumesc, nimic altceva pentru moment. Dar poate mai trec pe-aici.

Wallander se duse la maşină.

„Gata, îşi zise el. Acum l-am prins.”

Cine şi-ar fi putut închipui că jocul la curse al lui Hansson le va fi atât de folositor?

Wallander conduse înapoi la Ystad şi se simţea de parcă ar fi câştigat la loto.

Simţea că e pe calea cea bună.

„Erik Magnuson, îşi spuse el. Suntem pe urmele tale.”

14

După o muncă intensă, care ţinu până târziu în seara de vineri, 19 ianuarie, Kurt Wallander şi colaboratorii săi erau gata de luptă. Björk participase şi el la întrunirea anchetatorilor şi, la cererea lui Wallander, îi permise lui Hansson să abandoneze anchetarea crimei din Hageholm pentru a se alipi grupului Lunnarp, cum se intitulau ei acum. Näslund era încă bolnav, însă îi anunţase la telefon că va veni a doua zi.

Deşi era weekend, munca se desfăşură fără întrerupere. Martinsson şi câinele poliţist investigaseră drumul de căruţă care ducea de la Veberöd direct în spatele grajdului lui Lövgren. Făcuseră o muncă minuţioasă pe cei o mie nouă sute doisprezece metri ai drumului, care treceau prin două pădurici, formau graniţa între două ogoare, apoi mergeau paralel cu o gârlă aproape secată. Martinsson nu găsise nimic interesant, cu toate că se întorsese la poliţie cu un sac de plastic, plin cu diverse obiecte. Printre ele se aflau o roată ruginită de la un cărucior de păpuşi, o pelerină din plastic, murdară de motorină şi un pachet gol de ţigări străine. Obiectele urmau să fie analizate, însă Wallander se îndoia c-ar putea aduce ceva semnificativ pentru anchetă.

Cea mai importantă hotărâre luată în timpul şedinţei a fost ca Erik Magnuson să fie pus sub observaţie continuă. Locuia cu chirie într-o casă din vechiul cartier al Parcului Trandafirilor. Deoarece Hansson îi informă că duminică vor fi curse pe hipodromul Jägersrö, el fu însărcinat să-l urmărească pe Erik Magnuson în timpul întrecerilor.

— Însă, dacă joci, n-am de gând să-ţi decontez niciun bilet, spuse Björk, într-o încercare dubioasă de glumă.

— Eu propun să jucăm împreună la curse, răspunse Hansson. Am avea o ocazie unică să facem ancheta asta productivă.

În rest, seriozitatea era cea care pusese stăpânire pe grupul din biroul lui Björk. Simțeau cu toții că se apropie ceva hotărâtor.

Subiectul care suscită cea mai lungă discuție fu dacă Erik Magnuson trebuia lăsat să ştie că pământul îi arde sub picioare. Atât Rydberg, cât şi Björk se îndoiau că ar fi fost bine. Wallander susținea însă că n-au nimic de pierdut dacă Erik Magnuson descoperea că poliția e interesată de el. Sigur că supravegherea trebuia să fie discretă. Dar, în afară de asta, nu trebuia luată nicio altă măsură pentru a-i ascunde lui Erik Magnuson că poliția e mobilizată.

— Lăsați-l să devină agitat, spuse Kurt Wallander. Dacă are vreun motiv de îngrijorare, sperăm să-l putem descoperi.

Dură trei ore ca să se parcurgă tot materialul anchetei, în încercarea de a găsi fire care ar fi putut să ducă la Erik Magnuson, chiar şi indirect. Nu găsiră nimic, dar nici vreo dovadă care să infirme posibilitatea ca Erik Magnuson să se fi aflat la Lunnarp în noaptea crimei, cu tot alibiul logodnicei. Din când în când, Wallander simțea o teamă vagă că s-ar putea să fie din nou pe cale să intre într-o înfundătură.

În special Rydberg era cel care arăta semne de îndoială. În repetate rânduri, se întrebase dacă omorul dublu ar fi putut fi înfăptuit numai de o singură persoană.

— E ceva care indică o colaborare în tot abatorul ăla, spuse el. Nu pot scăpa de gândul ăsta.

— Nimic nu spune că Erik Magnuson nu ar fi putut avea un părtaş, răspunse Wallander. Să luăm însă lucrurile pe rând.

— Dacă motivul crimei a fost să-şi acopere o datorie la curse, nu prea cred ca Magnuson să fi avut nevoie de un partener, obiectă Rydberg.

— Ştiu, zise Wallander. Dar trebuie să mergem mai departe.

Martinsson reuşi în timp record să facă rost de fotografia lui Erik Magnuson, pe care o scoase din arhiva Consiliului Comunal. Fusese luată dintr-o broşură în care Consiliul Comunal îşi prezenta atotcuprinzătoarea sa activitate unei populaţii considerate a fi total ignorantă.

Björk – care era de părere că toate instituţiile comunale şi de stat au nevoie de o secţie de propagandă proprie, care, la nevoie, să bată toba despre ce colosală importanţă avea tocmai acea instituţie – găsi că broşura era excelentă. Oricum, iată-l pe Erik Magnuson stând zâmbitor alături de vagonetul lui galben, îmbrăcat într-o salopetă de un alb strălucitor.

Poliţiştii îi priviră chipul şi îl comparară apoi cu câteva fotografii alb-negru ale lui Johannes Lövgren. Printre ele era şi una în care Johannes Lövgren stătea lângă tractorul său pe un ogor de curând arat.

Să fi fost ei tată şi fiu? Şoferul tractorului şi cel al vagonetului?

Lui Wallander îi veni greu să fixeze imaginile până la suprapunerea lor totală.

I se părea că vede doar faţa însângerată a unui om bătrân căruia i se retezase nasul.

Vineri seara, la ora unsprezece, planul de bătălie era gata. La ora aceea, Björk plecase deja să-şi ocupe locul la o cină festivă, organizată de clubul local de golf.

Wallander şi Rydberg vor folosi sâmbăta să o viziteze din nou pe Ellen Magnuson la Kristianstad. Martinsson, Näslund şi Hansson vor contribui fiecare la supravegherea

lui Erik Magnuson şi o vor confrunta pe logodnica lui cu alibiul furnizat de acesta. Duminica va fi dedicată supravegherii şi unei noi treceri în revistă a materialului rezultat din întreaga investigaţie. Luni, Martinsson, care, fără să fi fost interesat în mod special, fusese declarat expert în informatică, va cerceta afacerile lui Erik Magnuson. Mai avea şi alte datorii? Mai fusese amestecat şi altă dată în vreo infracţiune?

Wallander îl rugă pe Rydberg să mai treacă o dată, el singur, prin tot materialul. Voia ca Rydberg să facă o cercetare pe care o numeau de obicei cruciadă. Acesta trebuia să încerce să împerecheze întâmplări şi persoane care aparent nu aveau nimic în comun. Existau totuşi conexiuni rămase invizibile până atunci? Asta trebuia să cerceteze Rydberg.

Rydberg şi Wallander plecară împreună de la sediu. Wallander observă brusc cât de obosit era Rydberg şi-şi aminti că fusese la spital.

— Cum e? întrebă el.

Rydberg ridică din umeri şi mormăi ceva neinteligibil ca răspuns.

— Picioarele? întrebă Wallander.

— E cum e, răspunse Rydberg, dându-i a înţelege că nu dorea să continue discuţia despre durerile lui.

Wallander ajunse acasă şi-şi turnă un pahar de whisky. Îl lăsă însă neatins pe măsuţa din faţa canapelei şi se duse să se culce. Îl copleşise oboseala. Adormi, lăsând în urmă vârtejul de gânduri care-i torturau creierul.

În timpul nopţii îl visă pe Sten Widén.

Erau împreună la un spectacol de operă, în care interpreţii cântau într-o limbă necunoscută.

Când se trezi, îi fu imposibil să-şi dea seama ce operă văzuseră.

Pe de altă parte, dimineața, îşi aduse aminte de ceva ce se discutase cu o seară înainte.

Testamentul lui Johannes Lövgren. Testamentul care nu exista.

Rydberg vorbise cu executorul testamentar angajat de cele două fiice, un avocat care era adesea solicitat de organizațiile fermierilor din zonă. Nu exista niciun testament. Asta însemna că cele două fiice moşteneau averea neaşteptată a lui Johannes Lövgren.

Oare ştiuse Erik Magnuson că Johannes Lövgren avea mari resurse băneşti? Sau fusese Lövgren la fel de ascuns față de el, după cum fusese şi față de soția sa?

Wallander se dădu jos din pat, hotărât ca în acea zi să descopere dacă Johannes Lövgren era cu adevărat tatăl lui Erik.

Mâncă un mic dejun frugal şi imediat după ora nouă se întâlni cu Rydberg la poliție. Martinsson – care-şi petrecuse noaptea într-o maşină în fața locuinței lui Erik Magnuson din Parcul Trandafirilor şi tocmai fusese schimbat de Näslund – lăsase un mesaj în care îi informa că nu se petrecuse absolut nimic în timpul nopții. Erik Magnuson se afla în apartamentul său. Noaptea fusese liniştită.

Dimineața de ianuarie era cețoasă. O brumă argintie acoperea ogoarele brune. Rydberg şedea obosit şi tăcut pe locul din față, de lângă Wallander. Începură să-şi vorbească numai în apropiere de Kristianstad.

La ora zece şi jumătate, se întâlniră cu Göran Boman în clădirea poliției din Kristianstad.

Parcurseră împreună procesul-verbal al interogatoriului pe care Boman i-l luase femeii cu puțin timp înainte.

— N-am găsit nimic suspect despre ea, spuse Boman. I-am trecut prin ciur şi prin dârmon pe ea şi pe cei din anturajul ei. N-am găsit nimic. Istoria vieții ei nu ocupă mai mult de o foaie de hârtie. A lucrat la aceeaşi farmacie timp

de treizeci de ani. A cântat mai mulți ani într-un cor, dar a terminat cu asta. Împrumută cărți multe de la bibliotecă. Își petrece concediile la o soră din Vemmenhög, n-a călătorit niciodată în străinătate, nu-și cumpără niciodată haine noi. E o ființă care, cel puțin la suprafață, trăiește o viață total lipsită de dramatism. Obiceiurile ei se repetă cu regularitate, frizând pedanteria. Singurul lucru de mirare e cum de poate trăi în felul acesta.

Wallander îi mulțumi pentru efortul depus.

— Acum ne ocupăm noi de asta, spuse el.

Plecară spre casa Ellenei Magnuson.

Când femeia le deschise, Wallander își spuse că fiul semăna foarte mult cu maică-sa. Nu-și putu da seama dacă se așteptase sau nu la vizita lor. Ochii îi erau absenți, ca și cum s-ar fi aflat, de fapt, în cu totul altă parte.

Wallander se uită de jur împrejur la camera de zi a apartamentului. Ea îi întrebă dacă nu vor cafea. Rydberg refuză, dar Wallander răspunse că vrea.

De câte ori intra într-un apartament străin, Wallander gândea că privește copertele unei cărți care i-a căzut în mână. Apartamentul, mobilele, tablourile, aromele erau titlul cărții. Acum putea începe să citească. Apartamentul lui Ellen Magnuson era însă lipsit de arome. Era ca și cum Wallander ar fi intrat într-un apartament nelocuit. Inhală mirosul a ceva dezolant. Un fel de resemnare cenușie. Pe un fundal de tapete decolorate atârnau afișe colorate cu motive neclare, abstracte. Mobile greoaie și demodate umpleau camera. Fețe de masă brodate, împăturite cu grijă, acopereau niște mese rabatabile, de mahon. Pe o policioară se afla fotografia unui copil, care stătea așezat în fața unei tufe de trandafiri. Wallander se gândi că singura fotografie expusă a fiului ei era o fotografie dintre copilărie. Acesta nu era defel prezent ca bărbat matur.

Lângă camera de zi se afla o sufragerie micuță. Wallander împinse cu piciorul uşa pe jumătate deschisă. Spre stupoarea sa neprefăcută, pe un perete atârna unul din tablourile pictate de tatăl lui.

Era peisajul de toamnă fără cocoş de munte.

Stătu şi privi tabloul până când auzi în spatele său zăngănitul unei tăvi.

Era ca şi cum ar fi văzut pentru prima dată compoziția tatălui său.

Rydberg se aşează pe un scaun lângă fereastră. Wallander îşi spuse că, odată şi-odată, îl va întreba de ce se aşază întotdeauna lângă fereastră.

„De unde ne vin obiceiurile, gândi el. În ce uzină secretă sunt fabricate obişnuințele noastre sau lipsa noastră de obişnuință?”

Ellen Magnuson îl servi cu cafea.

Se gândi că e timpul să înceapă.

— Göran Boman de la poliția din Kristianstad a fost aici şi a pus un număr de întrebări, spuse el. Nu trebuie să vă miraţi dacă vă vom pune încă o dată aceleaşi întrebări.

— Nici dumneavoastră nu trebuie să vă miraţi dacă veți primi aceleaşi răspunsuri, spuse Ellen Magnuson.

În clipa aceea, Wallander înțelese, dintr-odată, că femeia care şedea vizavi de el era iubita misterioasă cu care Johannes Lövgren avusese un copil. Ştia asta fără să aibă habar cum de ştie.

Într-o fracțiune de secundă se hotărî să afle adevărul cu ajutorul unei minciuni. Dacă nu intuia greşit, Ellen Magnuson era o femeie care avea foarte puțină experiență cu privire la polițişti. Era convinsă, fără îndoială, că încercau să afle adevărul folosind ei însuşi adevărul. Că ea e cea care va trebui să mintă, nu ei.

— Doamnă Magnuson, spuse el, noi ştim că Johannes Lövgren este tatăl fiului dumneavoastră Erik. Nu vă ajută cu nimic dacă negaţi asta.

Femeia îl privi speriată. Brusc, privirea ei nu mai era absentă. Acum era din nou prezentă în cameră.

— Nu-i adevărat, spuse ea.

„O minciună care imploră iertarea, îşi spuse Wallander. În curând va ceda."

— Sigur că e adevărat, continuă el. Noi ştim, şi dumneavoastră ştiţi că este adevărat. Dacă nu s-ar fi întâmplat ca Johannes Lövgren să fie asasinat, n-am fi fost niciodată nevoiţi să punem întrebările astea. Acum însă, trebuie să ştim. Şi, dacă nu aflăm asta acum, veţi fi obligată să răspundeţi la întrebări sub jurământ, la tribunal.

Merse mult mai repede decât ar fi crezut el.

Ea izbucni dintr-odată:

— De ce vreţi să ştiţi? ţipă ea. N-am făcut nimic. De ce nu poate avea cineva secretele lui?

— Nimeni nu interzice secretele, răspunse tărăgănat Wallander. Însă, atâta timp cât sunt omorâţi oameni, trebuie să căutăm făptaşii. Atunci trebuie să punem întrebări. Şi trebuie să primim răspuns.

Rydberg stătea nemişcat pe scaunul său, la fereastră. O observa pe femeie cu ochii lui obosiţi.

Ascultară împreună povestea ei. Wallander gândi că era o istorie neasemuit de tristă. Viaţa ei, care se derula în faţa lui, era la fel de dezolantă ca şi peisajul îngheţat prin care trecuseră în dimineaţa aceea.

Se născuse cândva ca fiică unică a unei perechi de ţărani mai vârstnici, din Yngsjö. Plecase de la ţară şi devenise cu timpul asistentă de farmacie. Aşa a cunoscut-o Johannes Lövgren. Prima lor întâlnire a avut loc într-o bună zi când omul şi-a cumpărat bicarbonat. După aceea, s-a întors şi a început s-o curteze.

El i-a spus veşnica poveste a fermierului însingurat. A aflat că e însurat doar atunci când s-a născut copilul. Sentimentele ei au fost de renunțare, niciodată de ură. El i-a cumpărat tăcerea cu banii plătiți de câteva ori pe an.

Dar fiul a crescut la ea. A fost numai al ei.

— Ce-ai gândit când ai aflat c-a fost omorât? întrebă Wallander după ce femeia tăcu.

— Eu cred în Dumnezeu, spuse ea. Cred în dreapta răzbunare.

— Răzbunare?

— Câte persoane a trădat Johannes? întrebă ea. M-a trădat pe mine, pe fiul lui, pe nevasta şi pe fiicele lui. Pe toți i-a trădat.

„Şi acum, va afla în curând că fiul ei e un criminal, gândi Wallander. Îşi va imagina oare că el e un arhanghel, care a îndeplinit o misiune cerească de răzbunare? Va reuşi să îndure şi asta?"

Continuă să-i pună întrebări. Rydberg îşi schimbă poziția pe scaunul de lângă fereastră. Din bucătărie, se auzi un ceas bătând ora.

Când în cele din urmă se despărțiră, Wallander îşi spuse că a primit răspuns la toate întrebările.

Aflase cine este femeia secretă. Fiul secret. Aflase că ea îl aşteptase pe Johannes Lövgren să vină cu banii. Dar că Johannes Lövgren n-a venit.

La o singură întrebare primise însă un răspuns la care nu se aşteptase.

Ellen Magnuson nu i-a dat niciodată fiului ei vreun ban din cei plătiți de Johannes Lövgren. I-a pus într-un cont la bancă. Îi va moşteni doar după moartea ei. Poate se temuse că-i va pierde la jocuri.

Erik Magnuson ştia însă că Johannes Lövgren era tatăl lui. Aici el minţise. Şi poate că ştia şi că Johannes Lövgren, care era tatăl lui, dispunea de mijloace băneşti mari?

Rydberg tăcuse în tot timpul interogatoriului. Chiar când se pregăteau să plece, o întrebase cât de des îşi întâlnea fiul. Dacă erau relaţii bune între ei. O întâlnise pe logodnica lui?

Ea îi răspunsese pe ocolite.

— E mare acum, spuse ea. Îşi trăieşte propria viaţă. Însă e amabil şi vine în vizită. Sigur că ştiu că are o logodnică.

„Acum iar minte, gândi Wallander. Nu ştiuse de logodnică."

Se opriră la hanul din Degeberga şi mâncară. Rydberg părea să se fi înviorat dintr-odată.

— Interogatoriul tău a fost perfect, spuse acesta. Ar putea fi folosit ca exemplu la cursurile şcolii de poliţie.

— Şi totuşi am mințit, zise Wallander. Şi asta nu prea e văzut cu ochi buni.

În timpul mesei, hotărâră ce poziţie să adopte. Amândoi căzură de acord că trebuie să aştepte rezultatul cercetărilor făcute în jurul lui Erik Magnuson. Numai după ce acestea vor fi încheiate şi prelucrate, vor putea să-l ia la interogatoriu.

— Crezi că e el? întrebă Rydberg.

— Sigur că el e, răspunse Wallander. Singur sau împreună cu cineva. Tu ce crezi?

— Eu sper să ai dreptate.

La trei şi un sfert, erau înapoi la poliţia din Ystad. Näslund era în biroul lui şi strănuta. Fusese schimbat de Hansson la ora douăsprezece.

Erik Magnuson îşi petrecuse dimineaţa cumpărând pantofi şi depunând un buletin de joc la o tutungerie. Se întorsese apoi acasă.

— Crezi că e în gardă? întrebă Wallander.

— Nu ştiu, spuse Näslund. Uneori, cred că da. Alteori, am impresia că mi s-a părut.

Rydberg plecă acasă, iar Wallander se închise în birou.

Răsfoi distrat un teanc de hârtii pe care cineva îl lăsase pe masa lui de lucru.

Îi era greu să se concentreze.

Povestirea Ellenei Magnuson îl neliniştise.

Se temea că viaţa lui nu se deosebeşte prea mult de a ei. Propria viaţă era discutabilă.

„Când voi rezolva cazul ăsta, îmi voi lua liber, gândi el. Dacă recuperez toate orele suplimentare, aş putea lipsi o săptămână. Şapte zile în care m-aş ocupa doar de mine. Şapte zile ca şapte ani grei. După care aş reveni un cu totul alt om."

Se întrebă dacă n-ar trebui să se interneze în vreun fel de sanatoriu, unde doctorii l-ar putea ajuta să slăbească. Dar gândul i se păru respingător. Mai bine să-şi ia maşina şi s-o pornească spre sud.

La Paris, poate, sau la Amsterdam. Cunoştea un poliţist olandez din Arnhem, pe care-l întâlnise odată la un seminar despre droguri. Poate ar trebui să-l caute?

„Mai întâi, vom rezolva omorul din Lunnarp, gândi el. Asta se va întâmpla săptămâna viitoare.

După aceea, mă voi hotărî încotro s-o pornesc..."

Joi 25 ianuarie, Erik Magnuson a fost adus la poliţie pentru interogatoriu. L-au ridicat din faţa casei unde locuia. De arestarea propriu-zisă s-au ocupat Rydberg şi Hansson. Wallander rămăsese în maşină şi privea. Erik Magnuson i-a urmat la maşina poliţiei, fără să protesteze. Arestarea a avut loc dimineaţa, când tânărul pleca la serviciu. Deoarece Wallander dorea ca primele interogatorii cu el să se petreacă fără a stârni atenţia, i-a dat posibilitatea să telefoneze şi să dea o explicaţie de ce nu vine la slujbă.

În camera în care a fost interogat Erik Magnuson se aflau Björk, Wallander şi Rydberg. În timp ce Wallander îi punea întrebările, Björk şi Rydberg stătură deoparte.

În zilele de dinaintea arestării lui Erik Magnuson, poliţiştii îşi întăriseră convingerea că acesta era vinovat de omorul dublu din Lunnarp. Diverse investigaţii au adus dovezi că Magnuson era plin de datorii. De câteva ori era cât pe-aci să fie admonestat fizic pentru că nu-şi plătise datoriile la joc. În timpul vizitelor sale la Jägersro, Hansson văzuse că Magnuson paria pe sume mult prea mari. Situaţia lui economică era catastrofală.

Cu un an înainte, omul fusese pentru un timp în atenţia poliţiei din Eslöv, bănuit c-ar fi jefuit o bancă. Lucru care însă n-a putut fi dovedit niciodată. În schimb, nu era exclus ca Magnuson să fie amestecat în contrabanda de droguri. Logodnica sa, care acum era şomeră, căpătase mai multe pedepse pentru infracţiuni legate de droguri, iar odată chiar pentru o escrocherie prin poştă. Erik Magnuson avea deci datorii mari. Existau însă şi perioade când avea uimitor de mulţi bani. Pe lângă asemenea sume, salariul lui de la consiliul local părea o bagatelă.

Dimineaţa aceea de joi ar fi trebuit să însemne pentru anchetă reuşita finală. În acest caz, crima dublă din Lunnarp ar fi fost clarificată. În dimineaţa aceea, Wallander se trezise devreme, cu o încordare intensă în corp.

A doua zi, vineri 26 ianuarie, îşi dădu seama că se înşelase.

Presupunerea că Erik Magnuson e vinovatul sau cel puţin unul dintre vinovaţi fusese total desfiinţată. Pista pe care o urmaseră era o fundătură. Vineri seara îşi dădură seama că Erik Magnuson nu va putea fi niciodată învinuit de omorul dublu, pentru simplul motiv că era nevinovat.

Alibiul lui pentru noaptea crimei fusese confirmat de mama logodnicei sale, care era în vizită la ei. Nimeni nu se

putea îndoi de credibilitatea ei. Era o doamnă în vârstă, care nu putea dormi nopțile. Erik Magnuson sforăise toată noaptea aceea în care Johannes şi Maria Lövgren fuseseră omorâți atât de brutal.

Banii cu care-şi plătise datoria la negustorul de fierărie din Tågarp proveneau din vânzarea unei maşini. Magnuson le prezentase o factură pentru Chryslerul vândut, iar cumpărătorul, un tâmplar din Lomma, le spusese că achitase costul maşinii în bani gheață, cu bancnote de o mie şi de cinci sute de coroane.

De asemenea, reuşise să le explice în mod plauzibil şi pentru ce îi mințise că nu ştia că Johannes Lövgren era tatăl lui. O făcuse de dragul mamei lui, deoarece era convins că ea dorea asta. Când Wallander îi spusese că Johannes Lövgren fusese un om bogat, el se arătă cu adevărat uimit.

Până la urmă, totul se prăbuşise.

Când Björk îi întrebă dacă se opune cineva ca Erik Magnuson să fie disculpat şi trimis acasă, nimeni nu obiectă. Wallander se simțea îngrozitor de vinovat deoarece condusese greşit întreaga anchetă. Doar Rydberg părea indiferent. De altfel, el fusese acela care avusese ezitări de la bun început.

Ancheta eşuase. Rămăsese doar o ruină.

Nu le mai rămânea altceva de făcut decât s-o ia de la capăt.

Tot atunci începu să ningă.

În noaptea de vineri spre sâmbătă, 27 ianuarie, o furtună violentă de zăpadă a venit dinspre sud-vest. După câteva ore, şoseaua E65 a fost blocată. Ninsoarea a căzut neîntrerupt timp de şase ore. Vântul violent a făcut activitatea maşinilor de deszăpezit total lipsită de sens. Imediat ce au curățat drumul de zăpadă, s-au format noi nămeți.

Timp de douăzeci şi patru de ore, poliția a luptat ca învălmăşeala să nu se transforme în haos. Apoi furtuna s-a îndepărtat la fel de repede cum a venit.

Spre marea bucurie a lui Wallander, câteva zile mai târziu, telefonă Linda. Era la Malmö şi se hotărâse să înceapă nişte cursuri la o universitate populară de lângă Stockholm. Îi promise să vină să-l vadă înainte de plecare.

Wallander şi-a aranjat programul în aşa fel încât să-şi poată vizita tatăl cel puțin de două ori pe săptămână. I-a scris surorii lui din Stockholm că noua îngrijitoare făcea adevărate minuni cu tatăl lor. Confuzia mentală, care-l împinsese la acea dezolantă plimbare nocturnă spre Italia, dispăruse. Salvarea lui fusese femeia care-i intra cu regularitate în casă.

Într-o seară, la câtva timp după ziua lui de naştere, Kurt Wallander îi telefonă lui Anette Brolin şi îi propuse să-i arate împrejurimile, într-un Skåne cuprins de iarnă. Îşi ceru încă o dată scuze pentru seara aceea din apartamentul ei. Ea acceptă, iar duminica următoare, pe 4 februarie, el îi arătă Ales Stenar şi Glimmingehus. Cinară la hanul din Hammenhög, şi Kurt Wallander începu să creadă că ea înțelesese cu adevărat că el era un altul decât acel bărbat care o trăsese pe genunchii lui.

Săptămânile au trecut fără ca ancheta să înainteze. Martinsson şi Näslund au fost mutați, primind sarcini noi.

Wallander şi Rydberg puteau totuşi, până la noi ordine, să se concentreze numai asupra crimei duble.

Într-o zi rece şi senină de la mijlocul lui februarie, Wallander a fost vizitat în biroul lui de fiica lui Johannes şi a Mariei Lövgren, cea care locuia şi lucra în Göteborg.

Venise în Skåne să asiste la ridicarea unei pietre funerare pe mormântul părinților ei, la cimitirul Villie. Wallander i-a descris situația aşa cum era, spunându-i că poliția mai bâjbâia încă după o pistă decisivă. În ziua de după vizită, el

s-a dus la cimitir şi a rămas un timp meditând în faţa pietrei negre cu inscripţie aurită.

Toată luna februarie n-au făcut altceva decât să caute noi căi de continuare a investigaţiei.

Rydberg, care era tăcut şi necomunicativ şi suferea mult din cauza piciorului bolnav, lucra mai ales cu telefonul, în timp ce Wallander era mai mult afară, pe teren. Au cercetat fiecare oficiu bancar din Skåne, dar n-au mai găsit niciun alt seif. Wallander a stat de vorbă cu cel puţin două sute de persoane, care fie erau rude, fie îi cunoscuseră pe Johannes şi Maria Lövgren.

A făcut nenumărate incursiuni în materialul anchetei care era din ce în ce mai bogat, s-a reîntors la puncte de mult abandonate şi a reexaminat rapoarte vechi, deja clasate. N-a găsit însă nicăieri nimic.

Într-o zi de februarie vântoasă şi rece ca gheaţa, Wallander îl luă pe Sten Widén de la proprietatea lui şi vizitară Lunnarpul. Priviră împreună animalul care ar fi putut ascunde un secret, văzură cum iapa mâncă un braţ de fân şi, orice făceau, îl aveau pe Nyström pe urme. Nyström primise iapa cadou de la cele două fiice.

Clădirea, care stătea tăcută şi ferecată, fusese lăsată spre vânzare unui agent imobiliar din Skurup. Wallander stătu nemişcat un timp în vijelie şi privi geamul spart de la bucătărie, care nu mai fusese înlocuit, ci doar acoperit cu o placă de masonit bătută în cuie. Încercă să reînnoade contactul pierdut de aproape zece ani cu Sten Widén, însă antrenorul nu părea a fi interesat. După ce îl conduse acasă, Kurt Wallander înţelese că legătura dintre ei se rupsese pentru întotdeauna.

Cercetările în jurul asasinării refugiatului somalez se terminaseră, iar Rune Bergman fu judecat la tribunalul din Ystad. Clădirea tribunalului se umplu de o echipă de jurnalişti şi reporteri. Era deja dovedit că Valfrid Ström îl

împuşcase mortal. Rune Bergman fu însă condamnat pentru participare la crimă, iar, în urma controlului psihiatric efectuat, fu declarat total responsabil.

Wallander fu martor la proces şi avu de câteva ori ocazia să asculte pledoaria şi interogatoriile lui Anette Brolin. Rune Bergman n-a vorbit prea mult, chiar dacă tăcerea lui n-a mai fost totală. Deliberările tribunalului au scos la iveală o activitate rasistă subterană, în care predominau idei asemănătoare Ku-Klux-Klanului. S-a dovedit că Rune Bergman şi Valfrid Ström acționaseră din proprie inițiativă, dar şi ca afiliați la diverse organizații rasiste.

Wallander reflectă din nou la faptul că ceva decisiv e pe cale să aibă loc în Suedia. Sesiză chiar la el însuşi, pentru scurte momente, simpatii contrariante față de unele argumente duşmănoase la adresa străinilor, care apărură în discuțiile din timpul procesului. Aveau guvernul şi Departamentul de Imigrație vreun cât de mic control asupra a ce fel de oameni erau aceia care cereau să rămână în Suedia?

Care era deosebirea dintre un refugiat politic şi o persoană care îşi căuta norocul, şi numai atât?

Cât se mai putea continua cu principiul unei politici generoase de imigrație, fără ca haosul să izbucnească? De fapt, exista vreo limită peste care nu se mai putea trece?

Lipsit de entuziasm, Wallander încercă să analizeze aceste întrebări cât mai temeinic. Îşi dădu seama că era atins de aceeaşi anxietate tulbure ca şi atât de mulți alți oameni: frica de necunoscut, față de ceva ce era străin.

La sfârşitul lui februarie, fu pronunțată sentința. Rune Bergman primi mulți ani de închisoare. Spre sincera surpriză a tuturora, el nu făcu recurs şi, imediat după aceea, sentința intră în vigoare.

În iarna aceea, nu mai ninse peste Skåne. Devreme, într-o dimineață de început de martie, Anette Brolin şi Kurt

Wallander făcură o plimbare lungă pe promontoriul Falsterbo. Priviră împreună primele stoluri de păsări, care se întorceau din țările îndepărtate ale constelației Lebedei. Wallander o prinse pe neașteptate de mână, iar ea nu și-o retrase, în orice caz nu imediat.

El reușise să slăbească vreo patru kilograme. Dar își dădea seama că nu va mai reuși niciodată să ajungă la greutatea pe care o avusese atunci când, pe neașteptate, Mona îl părăsise.

Când și când, vocile lor se întâlneau la telefon. Wallander observă că, treptat, gelozia lui era pe cale să dispară. Negresa, care-l vizita mai de mult în vis, nu se mai arătă nici ea.

La începutul lui martie, Rydberg își luă două săptămâni de concediu medical. Mai întâi, toți crezură că era din cauza picioarelor lui bolnave. Dar într-o zi, Ebba îi spuse confidențial lui Wallander că, de fapt, Rydberg avea cancer. Nu-i spuse însă cum aflase de asta și nici despre ce fel de cancer era vorba. Când Wallander îl vizită la spital pe Rydberg, acesta îi spuse că era vorba despre un control de rutină al stomacului. O pată pe o radiografie sugerase existența unei răni pe intestinul gros.

Wallander simțea o durere arzătoare, în adâncul său, la gândul că Rydberg e poate grav bolnav. Cu tot sentimentul de crescândă neputință, se lupta în continuare cu ancheta lui. Într-o stare de furie, azvârli, într-o zi, cu dosarele groase de perete. Duşumeaua se umplu de hârtii. Şezu îndelung apoi și privi dezastrul. După aceea, târându-se de jur împrejur, sortă iarăși materialul și o luă de la început.

„Undeva se află ceva ce îmi scapă, își spunea el.

O legătură, un amănunt care e chiar cheia pe care trebuie s-o răsucesc în broască. Dar trebuie s-o răsucesc la dreapta ori la stânga?”

Adeseori, îl suna pe Göran Boman la Kristianstad şi-şi vărsa năduful.

Boman făcuse cercetări intense pe cont propriu în jurul lui Nils Veländer şi al altor candidaţi prezumtivi. Însă muntele nu se fisurase nicăieri. Două zile întregi stătu Kurt Wallander împreună cu Lars Herdin, fără a înainta măcar un metru.

Încă refuza să creadă că infracţiunea va rămâne un mister.

La mijlocul lui martie, reuşi s-o atragă pe Anette Brolin într-o călătorie la Copenhaga, să vadă o operă. În timpul serii, ea încercă să-i aline singurătatea. Dar, când el îi spuse că o iubeşte, ea dădu înapoi.

Asta era situaţia. N-avea ce face.

Sâmbătă 17 şi duminică 18 martie, veni fiica lui în vizită. Veni singură, fără studentul kenyan la medicină, şi Wallander o întâmpină la gară. Cu o zi înainte, Ebba îi trimisese o prietenă să facă o curăţenie generală în apartamentul lui de pe strada Maria. Avu impresia că şi-a regăsit, în sfârşit, fiica. Făcură o plimbare lungă pe plaja din Österlen, luară prânzul la Lilla Vik şi apoi stătură treji şi vorbiră până la cinci dimineaţa. Îl vizitară pe tatăl lui şi bunicul ei, iar acesta îi surprinse pe amândoi povestindu-le istorii amuzante despre cum era Kurt copil.

Luni dimineaţă, o conduse la tren.

Îşi spuse că reuşise să recucerească măcar o parte din încrederea ei.

Pe când şedea din nou în biroul său, aplecat peste materialul anchetei, Rydberg intră pe neaşteptate în cameră. Se aşeză pe scaunul de la fereastră şi îi povesti fără ocolişuri că i se descoperise un cancer la prostată. Va fi internat pentru un tratament cu citostatice şi pentru radioterapie, care durează mult şi despre care nu se ştie dacă va da vreun rezultat. Nu avea nevoie de compasiune. Venise doar să-i

reamintească lui Kurt Wallander despre ultimele cuvinte ale Mariei înainte de a muri. Şi despre ştreang. Apoi se ridică, îi strânse mâna şi ieşi.

Wallander rămase singur cu durerea lui şi cu ancheta. Björk era de părere să lucreze singur până la noi ordine, deoarece poliția era suprasolicitată cu alte treburi.

În martie, nu se întâmplă nimic. Nici în aprilie.

Rapoartele despre starea sănătății lui Rydberg oscilau. Ebba era mesagerul permanent.

Într-una dintre primele zile ale lui mai, Wallander intră la Björk şi-i propuse să preia altcineva ancheta. Însă Björk refuză.

Wallander trebuia să continue, cel puțin până la concediile din vară. Apoi situația va fi reevaluată.

O luă de la capăt în repetate rânduri. Întoarse materialul pe toate părțile şi încercă să-i reinsufle viață. Dar pământul rămânea rece sub tălpile lui.

La începutul lui iunie, îşi schimbă Peugeotul cu un Nissan. Pe 8 iunie îşi luă concediu şi plecă la Stockholm să-şi viziteze fiica.

Apoi au mers împreună cu maşina până la Capul Nord. Herman Mboya era în Kenya, dar urma să se întoarcă în august.

Luni 9 iulie, Kurt Wallander se întoarse la serviciu.

Îl aştepta un mesaj de la Björk, în care acesta îi transmitea că trebuie să continue ancheta până la începutul lui august, când se întorcea el din concediu. Vor hotărî după aceea ce trebuie făcut.

Primi, de asemenea, mesajul Ebbei în care îi spunea că Rydberg se simte mult mai bine. Poate că medicii reuşiseră totuşi să-i țină sub control cancerul.

Marți 10 iulie, fu o zi cu vreme foarte frumoasă în Ystad. În timpul prânzului, Wallander hoinări prin centru. Vizită

magazinul de lângă piață și aproape că se hotărî să-și cumpere o nouă stație stereo.

Apoi își aduse aminte că avea în portofel câteva bancnote norvegiene, neschimbate. Îi rămăseseră din călătoria de la Capul Nord. Se duse la bancă și se așeză la coadă la singura casă care era deschisă.

Nu o recunoscu pe femeia de la ghișeu. Nu era nici Britta-Lena Bodén, fata cu memoria bună, și nici vreo altă casieră din cele pe care le întâlnise mai înainte. Se gândi că trebuie să fie o înlocuitoare pe timpul verii.

Bărbatul din fața lui scoase o sumă mare de bani. Wallander se întrebă distrat la ce-i trebuiau atât de mulți bani. În timp ce bărbatul număra bancnotele, lui Wallander îi căzură ochii pe numele din carnetul de șofer pe care bărbatul îl lăsase pe tejghea.

Îi veni apoi rândul și schimbă bancnotele. Undeva, în spatele lui la coadă, auzi un turist care vorbea italiana sau spaniola.

De îndată ce ajunse, pe stradă, îl fulgeră un gând.

Rămase total nemișcat, ca și cum gândul l-ar fi transformat într-un sloi de gheață.

Apoi se întoarse la bancă. Așteptă până când turiștii își schimbară banii.

Îi arătă casierei legitimația de polițist.

— Britta-Lena Bodén, zise el și zâmbi. E în concediu?

— S-ar putea să fie la părinții ei în Simrishamn, răspunse casiera. Mai are încă două săptămâni de concediu.

— Bodén, spuse el. La fel se numesc și părinții?

— Tatăl răspunde de o benzinărie din Simrishamn. Cred că de aceea și-a schimbat de curând numele în Statoil.

— Mulțumesc, zise Wallander. Vreau să-ți pun câteva întrebări de rutină.

— Te-am recunoscut, spuse casiera. Și când te gândești că încă n-ați reușit să rezolvați istoria aceea groaznică!

— Da, răspunse Wallander. E destul de îngrozitoare.

Se întoarse în fugă la poliție, se așează la volan și plecă la Simrishamn. Află de la tatăl Brittei-Lena Bodén că fata își petrecea ziua împreună cu niște prieteni, pe plaja de lângă Sandhammaren. O căută îndelung, înainte de a o găsi ascunsă în spatele unei dune. Juca table cu prietenii ei și toți îl priviră mirați pe Wallander, când acesta sosi călcând cu greu prin nisip.

— N-aș fi îndrăznit să te deranjez, dacă n-ar fi vorba despre ceva important, spuse el.

Britta-Lena Bodén înțelese gravitatea situației și se ridică imediat. Purta un costum de baie sumar, și Wallander își întoarse privirea. Se așezară ceva mai departe de ceilalți, să poată vorbi în liniște.

— Ziua aceea de ianuarie, spuse Wallander. Aș dori să vorbim din nou despre ea. Aș dori să-ți amintești încă o dată ziua aceea. Și ce aș dori eu este să încerci să-ți amintești dacă se mai afla cineva în bancă atunci când Johannes Lövgren a scos suma aceea mare de bani.

Memoria ei se dovedi în continuare foarte bună.

— Nu, spuse ea. Era singur.

El nu se îndoia că acesta era adevărul.

— Gândește-te mai departe, continuă el. Johannes Lövgren iese afară pe ușă. Ușa se închide după el. Ce s-a întâmplat după aceea?

Răspunsul ei veni repede și hotărât:

— Ușa nu s-a închis niciodată după el.

— A intrat un alt client?

— Doi.

— Îi cunoșteai?

— Nu.

Întrebarea următoare era decisivă.

— Din cauză că erau străini?

Îl privi mirată.

— Da. Cum de-ai ştiut asta?

— N-am ştiut până acum. Gândeşte-te mai departe.

— Erau doi bărbați. Destul de tineri.

— Ce voiau?

— Voiau să schimbe bani.

— Îți aduci aminte ce valută?

— Dolari.

— Vorbeau engleza? Erau americani?

Ea clătină din cap.

— Nu engleza. Nu ştiu ce limbă vorbeau.

— Ce s-a întâmplat după aceea? Încearcă să-i ai din nou în față.

— Au venit la ghişeu.

— Amândoi?

Ea reflectă îndelung înainte de-a răspunde. Vântul călduț îi răvăşea părul.

— A venit unul singur şi a pus banii pe tejghea. Cred că erau o sută de dolari. L-am întrebat dacă vrea să schimbe. A încuviințat din cap, în semn de răspuns.

— Ce-a făcut celălalt bărbat?

Ea se gândi din nou.

— I-a căzut ceva pe duşumea şi s-a aplecat să ridice. Cred că o mănuşă.

Wallander recapitulă.

— Deci, Johannes Lövgren tocmai a plecat, spuse el. Primise o sumă mare de bani pe care a băgat-o în servietă. A mai primit şi altceva?

— A primit o chitanță pentru bani.

— Pe care a băgat-o în servietă?

Pentru prima oară, ea păru nesigură.

— Cred că da.

— Şi dacă n-a băgat chitanța în servietă? Ce s-a întâmplat cu ea?

Ea se gândi din nou.

— Pe tejghea n-a rămas nimic. De asta sunt sigură. Altfel aş fi luat-o eu.

— S-ar putea să fi căzut pe duşumea?

— Posibil.

— Oare bărbatul care s-a aplecat după mănuşă s-o fi ridicat?

— Tot ce se poate.

— Ce scria pe chitanţă?

— Suma. Numele. Adresa.

Wallander îşi ţinu respiraţia.

— Toate astea? Eşti sigură?

— A completat formularul pentru scoaterea banilor cu litere citeţe. Ştiu că şi-a scris şi adresa, deşi nu era nevoie.

Wallander recapitulă încă o dată.

— Lövgren îşi primeşte banii şi pleacă. La uşă întâlneşte doi bărbaţi necunoscuţi. Unul din ei se apleacă să-şi ridice mănuşa şi poate şi chitanţa lui, căzută pe duşumea. Pe ea stă scris că Johannes Lövgren tocmai scosese douăzeci şi şapte de mii de coroane. E corect?

Dintr-odată, ea înţelese.

— Ei sunt făptaşii?

— Nu ştiu. Gândeşte-te din nou la cele petrecute.

— Au schimbat banii. Şi-au băgat bancnotele în buzunar. Au plecat.

— Cât timp a durat asta?

— Trei, patru minute. Nu mai mult.

— Chitanţa lor de schimb se află la bancă?

Ea dădu din cap afirmativ.

— Am schimbat azi bani la bancă. A trebuit să-mi dau numele. Au lăsat vreo adresă?

— Poate. Nu-mi amintesc.

Wallander încuviinţă. Simţea că e pe calea cea bună.

— Memoria ta e fenomenală, spuse el. I-ai mai revăzut pe cei doi bărbaţi?

— Nu. Niciodată.

— I-ai recunoaşte?

— Cred că da. Probabil.

Wallander se gândi câteva momente.

— S-ar putea să fii obligată să-ți întrerupi concediul vreo câteva zile, spuse el.

— Mâine plecăm la Öland!

Wallander se hotărî imediat.

— Nu se poate, zise el. Poate poimâine. Dar nu înainte.

Se ridică şi se scutură de nisip.

— Să laşi vorbă părinților unde poți fi găsită, continuă el.

Ea se ridică şi se pregăti să se întoarcă la prietenii ei.

— Pot să le povestesc? întrebă ea.

— Inventează ceva, răspunse Wallander. Te descurci tu.

Imediat după ora patru după-amiază, chitanța de schimb fu găsită în arhiva băncii.

Semnătura era indescifrabilă. Nu fusese lăsată nicio adresă.

Spre propria mirare, Wallander nu se simți dezamăgit. Se gândi că asta se datora faptului că acum avea o idee de cum se petrecuseră lucrurile.

De la bancă se duse direct acasă la Rydberg, care era în convalescență. Când Wallander sună la uşă, Rydberg stătea pe balcon. Slăbise şi era foarte palid.

Stătură împreună pe balcon, iar Wallander îi povesti despre descoperirea lui.

Rydberg încuviință gânditor.

— Fără îndoială ai dreptate, spuse el după ce Wallander îşi termină povestirea. Cu siguranță că aşa s-a întâmplat.

— Întrebarea e, acum, cum îi găsim, spuse Wallander. Nişte turişti într-o vizită scurtă în Suedia, cu mai bine de o jumătate de an în urmă.

— Poate că mai sunt încă aici, comentă Rydberg. Ca refugiați, cerând azil sau ca imigranți.

— De unde să încep? întrebă Wallander.

— Nu ştiu, răspunse Rydberg. Dar o să-ți vină sigur ceva în minte.

Rămaseră vreo două ore la poveşti. Puțin înainte de şapte, Wallander se întoarse la maşină. Pământul nu i se mai părea chiar atât de rece sub tălpi.

15

Kurt Wallander îşi va aminti întotdeauna de zilele care au urmat ca despre timpul când *Harta a prins viață*. Punctele lui de pornire erau imaginile păstrate în memoria Brittei-Lena Bodén şi o semnătură indescifrabilă. Un scenariu devenea astfel posibil, iar ultimele cuvinte ale Mariei Lövgren erau cărămida care în cele din urmă căzuse pe locul potrivit. Pe deasupra, în povestea asta mai avea de luat în considerare şi ştreangul acela înnodat atât de curios. Apoi desenă harta. Chiar în ziua în care avusese loc discuția cu Britta-Lena Bodén, printre dunele de nisip cald, se dusese acasă la Björk şi obținuse, pe loc, promisiunea ca Hansson şi Martinsson să se ocupe din nou de ancheta căreia trebuia să i se acorde prioritate.

Miercuri 11 iulie, s-a făcut o reconstituire la oficiul bancar, înainte ca acesta să se deschidă pentru clienții de dimineață. Britta-Lena Bodén şi-a reluat locul în spatele ghişeului, Hansson şi-a asumat rolul lui Johannes Lövgren, iar Martinsson şi Björk i-au interpretat pe cei doi bărbați care veniseră să-şi schimbe dolarii. Wallander se încăpățânase ca totul să fie la fel ca atunci, cu o jumătate

de an în urmă. Îngrijorat, directorul băncii a încuviințat, în cele din urmă, ca Britta-Lena Bodén să-i înmâneze lui Hansson, care împrumutase o servietă veche de la Ebba, douăzeci şi şapte de mii de coroane în bancnote diferite, dar de valori mari. Wallander stătea la o parte şi observa totul. De două ori a ordonat reluarea, deoarece Britta-Lena Bodén îşi amintise de vreun amănunt care nu se potrivea întru totul.

Wallander dorise să facă reconstituirea tocmai pentru a-i redeştepta amintirile. Sperase ca ea să poată deschide încă o cameră a memoriei sale, de altfel atât de neobişnuit de clară.

La urmă, ea clătină din cap. Spusese tot ce-şi adusese aminte. Nu mai avea nimic de adăugat. Wallander o rugă să-şi mai amâne călătoria la Öland cu câteva zile şi o lăsă apoi singură într-o cameră unde trebuia să se uite la fotografii de infractori străini, care din motive diverse se prinseseră în plasa poliției suedeze. Când nici asta nu dădu niciun rezultat, o urcară într-un avion de Norrköping, să se uite la cuprinzătoarea arhivă a Departamentului de Imigrație. După optsprezece ore de privit la un număr nesfârşit de fotografii, ea se întoarse la aeroportul Sturup, unde o întâmpină Wallander în persoană. Rezultatul era negativ.

Pasul următor a fost apelul la Interpol. Scenariul despre cum s-ar fi putut petrece infracțiunea a fost introdus în computere, ca după aceea să fie făcute analize comparative la statul major european. Nimic nu a schimbat însă situația.

În vreme ce Britta-Lena Bodén stătea aplecată deasupra interminabilelor şiruri de fotografii, Kurt Wallander îi luă trei interogatorii lungi maestrului coşar Arthur Lundin din Slimminge. Călătoriile între Lunnarp şi Ystad au fost reconstituite, cronometrate şi încă o dată reluate. Wallander continua să schițeze imaginea hărții sale. Când şi când, se ducea acasă la Rydberg, care stătea slăbit şi lipsit de puteri

pe balcon şi analiza împreună cu el toate datele problemei. Rydberg nega că asta l-ar fi deranjat sau obosit. Însă, de fiecare dată, Wallander pleca de la el cu conştiința încărcată.

Anette Brolin se întorsese din concediul petrecut împreună cu bărbatul şi copiii ei, într-o cabană de vară din Grebbstad, pe coasta vestică. Îşi adusese familia cu ea la Ystad, şi Wallander luă un ton cât se poate de oficial atunci când o sună şi îi povesti despre succesul său în ancheta aceea pe jumătate moartă.

După o primă săptămână atât de intensă, totul stagnă din nou.

Wallander îşi privi harta. Se împotmoliseră iarăşi.

— Trebuie să aşteptăm, spuse Björk. Aluatul Interpolului obişnuieşte să dospească încet.

Wallander se strâmbă în sinea sa la această comparație îndoielnică.

În acelaşi timp, îşi dădea seama că Björk avea dreptate.

Când Britta-Lena Bodén se întoarse din Öland să înceapă serviciul, Wallander ceru conducerii băncii câteva zile libere pentru ea. O luă apoi cu el pe la lagărele de refugiați din jurul Ystadului. De asemenea, făcură o călătorie până la lagărele plutitoare care se aflau în portul Oljehamn, din Malmö. Nicăieri însă, ea nu recunoscu vreo figură.

Wallander reuşi să aducă un desenator din Stockholm.

Cu toate încercările numeroase, făcute împreună cu desenatorul, Britta-Lena Bodén nu reuşi să realizeze un portret al celor doi care s-o mulțumească.

Wallander începu să dispere. Björk îl obligă să-i dea drumul lui Martinsson şi să se mulțumească cu Hansson ca fiind cel mai apropiat şi unic colaborator în munca de investigație.

Vineri 20 iulie, Wallander fu din nou pe cale să abandoneze.

Seara târziu, se aşează şi scrise un raport în care propuse ca, până la noi ordine, ancheta să fie suspendată, materialul actual fiind insuficient pentru a putea continua investigaţia.

Puse raportul pe masa de lucru şi se hotărî să-l înmâneze luni dimineaţă lui Björk şi lui Anette Brolin.

Îşi petrecu sâmbăta şi duminica la Bornholm. Ploua şi bătea vântul şi pe deasupra se îmbolnăvi de stomac, din cauza mâncării de pe bac. Seara de duminică şi-o petrecu în pat. La intervale regulate, era nevoit să se dea jos din pat şi să vomite.

Când se trezi luni dimineaţă, se simţea ceva mai bine. Totuşi, ezită între a rămâne acasă şi a merge la serviciu.

În cele din urmă, se sculă totuşi şi plecă. Ajunse la birou cu puţin înainte de nouă. Deoarece era ziua de naştere a Ebbei, fură invitaţi la tort în sala de mese. Ceasul se făcuse aproape zece, când în sfârşit reuşi să recitească protocolul către Björk. Tocmai era pe punctul să se ducă să i-l dea, când sună telefonul.

Era Britta-Lena Bodén.

Vorbea în şoaptă.

— S-au întors. Grăbiţi-vă!

— Cine s-a întors? întrebă Wallander.

— Cei care au schimbat banii. Nu pricepi?

Pe coridor, se izbi de Norén care se întorsese de la un control de circulaţie.

— Vino cu mine! strigă Wallander.

— Ce naiba s-a întâmplat? zise Norén, care muşca dintr-un sendviş.

— Fără întrebări. Vino!

Când au ajuns la bancă, Norén mai ţinea încă în mână sendvişul pe jumătate mâncat. Wallander trecuse pe roşu şi o luase pe o scurtătură printr-un parc. Maşina o parcase printre nişte tarabe, în faţa primăriei. Şi totuşi, au ajuns prea târziu. Bărbaţii apucaseră să dispară. Britta-Lena

Bodén fusese atât de şocată de revedere, încât nu-i venise ideea să roage pe cineva să-i urmărească.

Avusese totuşi suficientă prezenţă de spirit să dea drumul la camera de luat vederi, folosită în caz de alarmă.

Wallander studie semnătura de pe chitanţa de schimb. În continuare, indescifrabilă. Însă era aceeaşi semnătură. Nici de data asta nu lăsaseră adresa.

— Bravo! îi spuse Wallander Brittei-Lena Bodén, care stătea în biroul şefului băncii şi tremura. Ce-ai spus când ai plecat să telefonezi?

— Că trebuie să aduc o ştampilă.

— Crezi că cei doi bărbaţi au bănuit ceva?

Ea negă.

— Foarte bine, spuse din nou Wallander. Ai făcut exact ceea ce trebuia.

— Credeţi că acum îi prindeţi? întrebă ea.

— Da, răspunse Wallander. De data asta îi prindem.

Filmul de pe camera video a băncii le înfăţişă doi bărbaţi care nu arătau deloc a fi sudici. Unul avea păr blond, scurt, iar celălalt era chel. Primiră pe loc numele de Lucia şi Cheliosul.

Britta-Lena Bodén ascultă mai multe probe de limbi străine şi până la urmă ajunse la părerea că bărbaţii schimbaseră între ei câteva vorbe în cehă sau bulgară. Bancnota de cincizeci de dolari, pe care o schimbaseră, a fost trimisă imediat pentru investigaţii.

Björk îi convocă la şedinţă în camera lui.

— După o jumătate de an, îşi fac din nou apariţia, spuse Wallander. De ce se duc ei la acelaşi mic oficiu bancar? În primul rând, pentru că locuiesc, fără îndoială, undeva în apropiere. În al doilea rând, pentru că odată au avut noroc de o pradă bună după una dintre vizitele lor la această bancă. De data asta au avut ghinion. Omul din faţa lor, de la coadă, a depus bani, în loc să scoată. Dar era un om în

vârstă, la fel ca Johannes Lövgren. Poate că-şi închipuie că oamenii în vârstă, cu înfăţişare de fermieri, scot întotdeauna sume mari de bani?

— Cehi, spuse Björk. Ori bulgari?

— Nu-i absolut sigur, răspunse Wallander. Se prea poate ca fata să se fi înşelat. Înfăţişarea pare însă să corespundă.

Se mai uitară la filmul video de vreo patru ori şi hotărâră ce imagini trebuiau copiate şi mărite.

— Trebuie cercetat fiecare est-european din oraş şi împrejurimi, spuse Björk. E neplăcut şi va fi interpretat drept discriminare nefondată. Dar nu trebuie să ne pese. Undeva trebuie să fie. Mă voi consulta cu şefii poliţiei din Malmö şi Kristianstad, să văd ce consideră ei că trebuie făcut la nivel de regiune.

— E bine ca toate patrulele să vadă filmul, spuse Hansson. Tipii îşi pot face apariţia pe străzi.

Wallander se gândi la măcelul din casa bătrânilor.

— După cele ce-au făcut în Lunnarp, trebuie consideraţi ca fiind primejdioşi, zise el.

— Dacă au fost ei, îl corectă Björk. Încă nu ştim.

— E adevărat, răspunse Wallander. Însă, oricum.

— Să-i dăm drumul cu viteză maximă, continuă Björk. Kurt preia conducerea şi împarte sarcinile după cum crede el de cuviinţă. Tot ceea ce nu necesită o rezolvare urgentă trebuie lăsat la o parte. O voi suna pe procuroare, să se bucure şi ea că lucrurile au început să se mişte.

Dar nu se întâmplă nimic.

Cu toată contribuţia masivă a poliţiei şi suprafaţa mică a oraşului, bărbaţii erau de negăsit.

Marţea şi miercurea au trecut fără niciun rezultat. Cei doi şefi de poliţie au aprobat acţiuni proprii pe teritoriul respectivelor regiuni. Filmul video a fost copiat şi distribuit. Wallander nu s-a putut hotărî, până în ultima clipă, dacă să permită accesul presei la fotografii sau nu. Se temea ca

bărbații să nu se dea cu totul la fund, dacă ar fi aflat că sunt căutați. S-a sfătuit cu Rydberg care însă nu a fost de acord cu el.

— Vulpile trebuie scoase din vizuină, spuse acesta. Aşteaptă câteva zile. După aceea dă drumul la fotografii.

Rydberg cercetă îndelung copiile fotografiilor pe care Wallander le adusese cu el.

— N-au nimic care să arate ca un Chip de Ucigaş, spuse el. Îți reprezinți ceva: un profil, o frizură, dantura. Dar nu corespunde niciodată nimic.

Marți 31 iulie a fost o zi vântoasă în Skåne. Nori zdrențuiți se fugăreau pe cer, iar rafalele de vânt atingeau intensități de furtună.

În zori, când se trezi, Wallander rămase culcat îndelung, ascultând vântul. Când se aşeză pe cântarul din baie, constată că mai scăzuse în greutate cu un kilogram. Asta îl stimulă atât de mult, încât, atunci când intră în parcarea de lângă clădirea poliției, indispoziția din ultimul timp îi dispăruse.

„Ancheta asta e pe cale să devină o înfrângere personală, îşi spunea el. Îi tot fugăresc pe colaboratorii mei, şi până la urmă tot într-un vid ne trezim.

Dar undeva trebuie ei să fie, îşi spuse el furios când trânti portiera maşinii. Undeva, dar unde?”

Se opri la recepție şi schimbă câteva vorbe cu Ebba. Văzu lângă centrala telefonică o cutiuță muzicală.

— Se mai găsesc încă din astea? se miră el. De unde ai făcut rost de ea?

— Am cumpărat-o de la o gheretă, la târgul din Sjöbo, răspunse ea. Uneori, mai poți găsi câte ceva interesant printre mărunțişurile de-acolo.

Wallander zâmbi şi plecă mai departe. În drum spre biroul lui, îşi băgă capul la Hansson şi Martinsson şi îi rugă să vină până la el.

În continuare, nici urmă de Chelios sau de Lucia.

— Încă două zile, le spuse Wallander. Dacă nu găsim nimic până joi, convocăm o conferinţă de presă şi dăm drumul la fotografii.

— Ar fi trebuit să facem asta imediat, spuse Hansson.

Wallander nu-i răspunse.

Revizuiră harta încă o dată. Martinsson va face o analiză temeinică a diverselor campinguri unde cei doi ar fi putut, eventual, să se ascundă.

— Cabanele turistice, zise Wallander. Şi toate camerele particulare care se închiriază vara.

— Înainte era mai uşor, spuse Martinsson. Oamenii stăteau liniştiţi vara. Acum, e mişuneala dracului.

Hansson urma să treacă în revistă un număr de firme mici de construcţie, ştiute că angajează temporar mână de lucru la negru din diverse ţări din Europa de Est.

Wallander urma să viziteze plantaţiile de căpşuni. Nu puteau să nu ţină seama de posibilitatea ca bărbaţii să se fi ascuns la vreunul dintre marii cultivatori.

Truda lor nu duse însă la niciun rezultat.

Când se reîntâlniră, după-amiază târziu, rezultatele erau negative.

— Am găsit un instalator algerian, spuse Hansson. Doi zidari kurzi şi un număr incomensurabil de muncitori necalificaţi polonezi. Aş avea chef să-i scriu câteva rânduri lui Björk despre astea. Dacă n-ar fi fost crima asta blestemată, am fi putut face curăţenie în mlaştina asta. Au aceleaşi salarii ca ţâncii care lucrează vara. N-au niciun fel de asigurare. Dacă s-ar întâmpla vreun accident, meşterii constructori ar spune că nenorociţii s-au strecurat ilegal la locurile de muncă.

Martinsson n-avea nici el veşti bune.

— Am găsit un bulgar chel, spuse el. Cu puţină bunăvoinţă, ar fi putut fi Cheliosul. Dar ăsta e medic la spitalul din Mariestad şi nu i-a fost greu să furnizeze un alibi.

În cameră era înăbuşitor. Wallander se ridică şi deschise fereastra.

Îi veni dintr-odată în minte cutia muzicală a Ebbei. Cu toate că nu-i auzise melodia, aceasta îi cântase toată ziua în subconştient.

— Târgurile, zise el şi se întoarse brusc. Trebuie vizitate. Ce târg se ţine curând?

Atât Hansson, cât şi Martinsson ştiau răspunsul.

Cel de la Kivik.

— Începe azi, spuse Hansson. Şi se termină mâine.

— Atunci mă duc eu mâine acolo, zise Wallander.

— E mare, obiectă Hansson. Ar trebui să iei pe cineva cu tine.

— Pot eu să te însoţesc, se oferi Martinsson.

Hansson arăta mulţumit că scăpase. Wallander îşi spuse că probabil miercuri seară erau curse de cai.

Terminară şedinţa, îşi spuseră la revedere şi se despărţiră. Wallander rămase în continuare la masa lui de lucru şi sortă un teanc de bileţele cu numere de telefon, pentru a doua zi, şi se pregăti să plece. Descoperi brusc un bileţel care căzuse sub masă. Se aplecă după el şi văzu că cel care sunase era un responsabil de la unul dintre lagărele de refugiaţi.

Formă numărul. Lăsă să sune de vreo zece ori şi tocmai se pregătea să închidă când cineva ridică receptorul.

— Sunt Wallander de la poliţia din Ystad. Caut o persoană care se numeşte Modin.

— Eu sunt.

— Ai telefonat?

— Cred că am ceva important de comunicat.

Wallander îşi ţinu respiraţia.

— E vorba de cei doi bărbaţi pe care-i căutaţi. M-am întors azi din concediu. Fotografiile trimise de poliţie stăteau pe masa mea. Îi cunosc pe cei doi bărbaţi. Au locuit un timp în lagărul de aici.

— Vin imediat, spuse Wallander. Aşteaptă în biroul dumitale până sosesc.

Lagărul de refugiaţi se afla în afara Skurupului. Lui Wallander îi luă nouăsprezece minute să ajungă în goana maşinii până acolo. Lagărul era instalat temporar într-o fostă casă parohială şi era folosit doar provizoriu, când lagărele permanente erau pline.

Responsabilul era mic de statură şi se apropia de şaizeci de ani. Stătea în curte şi aştepta, atunci când Wallander frână derapând.

— În momentul de faţă, lagărul e gol, spuse Modin. Dar aştept nişte români săptămâna viitoare.

Intrară în biroul lui strâmt.

— Povesteşte de la început, spuse Wallander.

— Au locuit aici din decembrie, anul trecut, până la mijlocul lui februarie. Au fost apoi transferaţi la Malmö. Mai exact spus, la Celsiusgården.

Modin arătă spre fotografiile Cheliosului.

— Se numeşte Lothar Kraftczyk. E cetăţean ceh şi a cerut azil politic, deoarece se consideră persecutat la el în ţară pentru că aparţine unei minorităţi etnice.

— Există minorităţi în Cehoslovacia? se miră Wallander.

— Cred că el se consideră ţigan.

— Se consideră?

Modin ridică din umeri.

— Eu nu cred că e, spuse el. Refugiaţii care ştiu că au motive insuficiente pentru a rămâne în Suedia învaţă repede

că modul cel mai bun de a-şi îmbunătăți şansele este să pretindă că sunt țigani.

Modin luă în mână fotografia Luciei.

— Andreas Haas, zise el. De asemenea, ceh. De fapt, nu ştiu ce motiv are să ceară azil. Hârtiile l-au însoțit la Celsiusgården.

— Şi eşti sigur că fotografiile îi reprezintă pe oamenii aceştia?

— Da. Sunt sigur.

— Continuă, spuse Wallander. Povesteşte.

— Despre ce?

— Cum sunt ei? S-a întâmplat ceva special în timpul când au locuit aici? Aveau bani suficienți? Tot ce-ți poți aminti.

— Am încercat să-mi amintesc, spuse Modin. Erau destul de retraşi. Trebuie să ştii că viața într-un lagăr de refugiați este una dintre cele mai stresante la care poate fi supusă o ființă umană. Jucau şah. Zi de zi.

— Aveau bani?

— Nu, din câte îmi aduc eu aminte.

— Cum erau?

— Foarte rezervați. Dar nu neprietenoşi.

— Altceva?

Kurt Wallander văzu că Modin întârzie cu răspunsul.

— La ce te gândeşti? îl întrebă el.

— Acesta este un lagăr mic, spuse Modin. Nici eu şi niciun alt angajat nu locuim aici în timpul nopții. De asemenea, în anumite zile nu e aproape niciun fel de personal aici. În afară de bucătăreasă, care face mâncare. Obişnuim să avem o maşină parcată afară. Cheile sunt închise în birou. Însă, uneori, când soseam dimineața, am avut senzația că cineva folosise maşina. Ca şi cum cineva a pătruns în birou, a luat cheile şi apoi a plecat cu maşina.

— Şi i-ai bănuit pe bărbații ăştia?

Modin încuviință.

— Nu ştiu de ce, continuă el. A fost numai o senzație.

Wallander se gândi.

— Nopțile, spuse el. Atunci nu e nimeni aici. Şi chiar şi în anumite zile. E adevărat?

— Da.

— Vineri, 4 ianuarie, continuă Wallander. E aproape o jumătate de an de-atunci. Poți să-ți aduci aminte dacă în ziua respectivă cineva din membrii personalului a fost aici?

Modin răsfoi în calendarul său de birou.

— În ziua aceea, am fost la o şedință urgentă la Malmö, spuse el. A fost o aşa de mare afluență de refugiați, încât a trebuit să facem rost de lagăre provizorii.

Pământul începu să frigă sub tălpile lui Wallander.

Harta înviase. Acum îi vorbea.

— Deci, n-a fost nimeni aici în ziua aceea?

— Numai bucătăreasa. Dar bucătăria e în partea din spate a casei. Nu e obligatoriu ca ea să fi remarcat dacă cineva a folosit maşina.

— N-a ciripit ceva niciunul din refugiați?

— Refugiații nu bârfesc. Le e frică unora de ceilalți.

Wallander se ridică.

Dintr-odată grăbit.

— Telefonează-i colegului de la Celsiusgården şi spune-i că sunt pe drum, zise el. Dar să nu-i spui nimic despre cei doi. Important e să-l pot întâlni pe responsabil.

Modin îl privi.

— De ce îi cauți? întrebă el.

— S-ar putea să fi comis o infracțiune. O infracțiune gravă.

— Omorul acela din Lunnarp? Asta vrei să spui?

Wallander nu văzu niciun motiv să nu-i răspundă.

— Da, spuse el. Credem că ei au fost.

Ajunse la Celsiusgården, în centrul oraşului Malmö, imediat după ora şapte seara. Parcă pe o stradă laterală şi

se îndreptă spre intrarea principală, păzită de un paznic. După câteva minute, veni un bărbat şi-l luă. Îl chema Larson, fusese marinar şi răspândea un miros de bere pilsner imposibil de confundat.

— Haas şi Kraftczyk, spuse Kurt Wallander, după ce se aşezară în camera lui Larson. Doi cehi care au cerut azil.

Răspunsul omului care mirosea a pilsner veni pe loc.

— Jucătorii de şah, spuse el. Locuiesc aici.

„Acum, dracilor, gândi Wallander. Acum, dracilor."

— Sunt aici, în casă?

— Da, spuse Larson. Vreau să spun, nu.

— Nu?

— Locuiesc aici. Dar nu sunt aici.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Că nu sunt aici.

— Şi atunci unde dracu' sunt?

— De fapt, nu ştiu.

— Dar locuiesc aici, nu-i aşa?

— Au fugit.

— Fugit?

— Se întâmplă destul de des ca oamenii să fugă din lagăr.

— Dar au cerut azil, nu-i aşa?

— Cu toate astea, fug.

— Şi ce faceţi în cazul ăsta?

— Bineînţeles că raportăm.

— Şi ce se întâmplă?

— De cele mai multe ori, nimic.

— Nimic? Oameni care aşteaptă răspuns dacă pot sta în ţară sau dacă vor fi expulzaţi fug. Şi nimănui nu-i pasă de asta?

— Poliţia ar putea, bineînţeles, să încerce să-i găsească.

— Asta-i absolut lipsit de sens. Când au dispărut?

— Au plecat în mai. Începuseră să bănuiască probabil că cererile lor de azil vor fi refuzate.

— Unde ar fi putut să se ducă?

Larson deschise brațele a neputință.

— Dacă ai şti cât de mulți se stabilesc fără permis de şedere în țara asta, spuse el. Nu-ți vine să crezi. Locuiesc unii la alții, îşi falsifică actele, îşi schimbă numele între ei, lucrează la negru. Poți locui o viață întreagă în Suedia fără ca cineva să te deranjeze. Nimeni n-ar crede. Dar e adevărat.

Wallander rămăsese fără grai.

— De necrezut, spuse el. Să mă ia dracu', dar e de necrezut!

— Sunt de acord. Dar, asta e.

Wallander împietrise.

— Am nevoie de toate actele pe care le ai despre cei doi bărbați.

— Nu le pot da aşa, oricum.

Wallander explodă:

— Aceşti doi oameni au săvârşit un omor! răcni el. Un omor dublu!

— Oricum, nu pot da actele.

Wallander se ridică.

— Mâine actele vor fi ridicate. Chiar dacă şeful Poliției Generale în persoană va fi nevoit să vină să le ia.

— Asta-i situația. Eu nu pot schimba hotărârile.

Wallander se înapoie la Ystad. La nouă fără un sfert, sună la uşa lui Björk. Îi povesti în grabă cele întâmplate.

— Mâine îi dăm pe lista persoanelor căutate, spuse el.

Björk încuviință.

— Convoc o conferință de presă la ora două, zise acesta. Înainte de masă, am o şedință cu şefii de poliție. Dar am să mă ocup să putem scoate actele de la lagărul acela.

Wallander se duse acasă la Rydberg. Acesta stătea în beznă pe balconul său.

Îşi dădu seama imediat că avea dureri.

Parcă citindu-i gândurile, Rydberg îi spuse cum stăteau lucrurile.

— N-am să scap. Poate că trăiesc până la Crăciun sau poate că nu.

Wallander nu ştia ce să spună.

— Trebuie să îndur, zise Rydberg. Dar spune mai bine de ce ai venit.

Wallander îi povesti. Vedea cu greu faţa lui Rydberg în întuneric.

Şezură apoi tăcuţi.

Seara era rece. Pe Rydberg părea însă să nu-l deranjeze asta, cum şedea în halatul lui vechi de casă şi cu papuci în picioare.

— Poate c-au fugit din ţară, spuse Wallander. Poate că nu-i vom prinde niciodată?

— În cazul ăsta, trebuie să ne mulţumim cu faptul că oricum ştim adevărul, răspunse Rydberg. Puterea legii nu înseamnă numai ca persoanele care au comis o infracţiune să fie pedepsite. Înseamnă la fel de mult şi ca noi să nu abandonăm niciodată.

Rydberg se ridică cu greu şi aduse o sticlă de coniac. Cu mâna tremurândă, umplu două pahare.

— Există poliţişti bătrâni care mor storcându-şi creierul cu mistere vechi, nerezolvate, spuse el. Eu sunt, fără îndoială, unul dintre ei.

— Ţi-a părut rău vreodată că te-ai făcut poliţist? îl întrebă Wallander.

— Niciodată. Nici măcar o zi.

Băură coniac. Discutară sau stătură tăcuţi. Wallander se ridică la miezul nopţii şi plecă. Promise să vină din nou, seara următoare. După plecarea lui, Rydberg rămase în continuare aşezat pe balcon, în beznă.

Miercuri dimineaţă, pe 1 august, Kurt Wallander trecu în revistă împreună cu Hansson şi Martinsson cele întâmplate

după şedinţa din ziua precedentă. Deoarece conferinţa de presă urma să aibă loc abia după-amiază, se hotărâră să viziteze târgul din Kivik. Hansson îşi luă obligaţia să scrie împreună cu Björk comunicatul de presă. Wallander conta ca el şi Martinsson să fie înapoi cel mai târziu la douăsprezece.

Depăşiră Tomelilla şi imediat la sud de Kivik nimeriră într-un şir lung de maşini. Cotiră şi parcară pe un ogor, unde proprietarul, aflat prin apropiere, le ceru ca plată douăzeci de coroane.

Tocmai când ajunseră la locul unde se ţinea târgul, care se întindea până unde începea să se vadă marea, începu să plouă. Priviră descumpăniţi furnicarul de tarabe şi oameni. Difuzoarele hârâiau, tineri beţi urlau, îmbrânciţi înainte şi înapoi în aglomeraţie.

— Încercăm să ne întâlnim pe undeva, la mijloc, propuse Wallander.

— Ar fi trebuit să avem cu noi o staţie de emisie-recepţie, în caz că se întâmplă ceva, comentă Martinsson.

— Nu se întâmplă nimic, spuse Wallander. Ne întâlnim peste o oră.

Îl văzu pe Martinsson dispărând în înghesuială. Îşi ridică gulerul de la jachetă şi plecă înspre partea opusă.

După aproape o oră, se întâlniră din nou. Erau amândoi uzi leoarcă şi iritaţi din cauza aglomeraţiei şi a îmbrâncelilor.

— S-o lăsăm dracului! spuse Martinsson. Ne ducem undeva şi bem o cafea.

Wallander îi arătă un cort-cabaret, în faţa lor.

— Ai fost înăuntru? întrebă el.

Martinsson făcu o grimasă.

— E o grăsană care se dezbracă. Publicul mugeşte ca şi cum ar participa la o întâlnire de mântuire sexuală. O porcărie!

— Mergem în spatele cortului, spuse Wallander. Cred că mai sunt nişte gherete şi acolo. Apoi plecăm.

Înaintară, lipăind prin noroi, şi se strecurară printre o rulotă şi beţele ruginite ale cortului.

Acolo se aflau doar câteva gherete. Toate arătau la fel, o tejghea de carton presat pe bare de fier vopsite în roşu.

Wallander şi Martinsson îi descoperiră simultan pe cei doi bărbaţi.

Stăteau la o gheretă, a cărei tejghea era plină cu jachete de piele. O tăbliţă indica preţul, şi Kurt Wallander avu timp să-şi spună că jachetele erau incredibil de ieftine.

În spatele tejghelei se aflau cei doi bărbaţi.

Se holbau la cei doi poliţişti. Wallander îşi dădu seama, mult prea târziu, că îl recunoscuseră. Chipul lui apăruse adesea în ziare sau la televizor. Figura lui Kurt Wallander era cunoscută în toată ţara.

Apoi totul se petrecu foarte repede.

Unul din bărbaţi, cel pe care ei îl numeau Lucia, îşi strecură mâna sub jachetele de pe tejghea şi scoase o armă. Atât Wallander, cât şi Martinsson se aruncară în lături. Martinsson se încurcă în pânzele cortului-cabaret în timp ce Wallander se lovi cu capul de rulotă. Bărbatul din spatele tejghelei trase în Wallander. Detunătura abia se auzi în gălăgia venită dinspre un cort în care „cavalerii morţii” conduceau în cercuri, pe motocicletele lor ambalate la maximum. Glonţul izbi în rulotă, doar la câţiva centimetri distanţă de capul lui Wallander. În clipa următoare, acesta descoperi că Martinsson avea un pistol în mână. În timp ce Wallander era neînarmat, Martinsson îşi luase totuşi cu el arma de serviciu.

Martinsson trase. Wallander văzu cum Lucia tresare şi se apucă de umăr. Arma îi zburase din mână şi căzuse pe partea din afara tejghelei. Cu o smucitură, Martinsson se eliberă din pânzele cortului şi se aruncă peste tejghea, direct

spre bărbatul rănit. Tejgheaua se rupse, şi Martinsson ateriză într-un vârtej de jachete de piele. Între timp, Wallander ţâşnise şi înşfăcase arma care zăcea în noroi. Văzu în acelaşi timp cum Cheliosul o rupe la fugă şi dispare în furnicarul de oameni. Nimeni nu părea să fi auzit focul de armă. Vânzătorii de la gheretele din jur priveau năuciţi la săritura sălbatică de tigru a lui Martinsson.

— Ia-te după celălalt! strigă Martinsson din grămada de jachete de piele. Cu ăsta mă descurc eu.

Wallander alergă cu pistolul în mână. Undeva, în înghesuială, se afla Cheliosul. Oameni înspăimântaţi se aruncau în lături, când îl vedeau fugind spre ei cu faţa plină de noroi şi cu pistolul în mână. Crezu că-l pierduse din vedere, când brusc îl descoperi din nou, gonind sălbatic printre vizitatorii târgului. Lovi atât de tare o femeie în vârstă, care îi stătea în cale, încât o aruncă peste o tejghea unde se vindea vată de zahăr. Wallander se împiedică în învălmăşeală, răsturnă un cărucior cu caramele, dar continuă urmărirea.

Bărbatul dispăru pe neaşteptate.

„Drace, îşi spuse Wallander. Fir-ar al dracului!”

Apoi îl descoperi iarăşi. Alerga pe marginea terenului pe care se întindea târgul, în drum spre faleza abruptă.

Wallander se luă după el. Doi oameni de ordine veniră în fugă către el. Dar săriră în lături când omul îi ameninţă cu arma şi răcni la ei să nu se amestece. Unul din paznici căzu peste un cort unde se vindea bere, celălalt dărâmă o gheretă cu sfeşnice făcute manual.

Wallander îşi continuă cursa. Inima îi bătea în piept ca un piston.

Bărbatul dispăru brusc după marginea abruptă a falezei. Wallander era cam la treizeci de metri în spatele lui. Când atinse marginea falezei, se împiedică şi se rostogoli rapid pe pantă. Scăpă arma din mână. Ezită un moment,

întrebându-se dacă să se oprească s-o caute. Apoi îl văzu pe Chelios alergând în lungul plajei şi se luă după el.

Cursa luă sfârşit atunci când niciunul din ei nu mai avu putere să alerge. Cheliosul se sprijini de o barcă înnegrită, care zăcea cu fundul în sus, pe plajă. Wallander se opri la zece metri de el, respirând atât de greu, încât crezu că se prăbuşeşte.

Atunci îl văzu pe Chelios cum scoate un cuțit şi se îndreaptă spre el.

„Cu cuțitul ăsta i-a tăiat nasul lui Johannes Lövgren, gândi el. Cu cuțitul ăsta l-a obligat să mărturisească unde ascunsese banii."

Se uită în jur după o posibilă armă. O vâslă ruptă era singurul obiect la îndemână.

Cheliosul atacă cu cuțitul. Wallander pară cu vâsla grea.

Când bărbatul atacă încă o dată cu cuțitul, Wallander îl lovi. Vâsla îl atinse la claviculă. Wallander o auzi rupându-se. Bărbatul se clătină. Wallander aruncă vâsla şi-l lovi cu pumnul direct în bărbie. Simți o durere ascuțită în degete.

Bărbatul se prăbuşi.

Wallander se lăsă să cadă în nisipul ud.

Puțin după asta sosi alergând şi Martinsson.

Dintr-odată, începu să plouă torențial.

— I-am prins, spuse Martinsson.

— Da, zise Wallander. Sigur că i-am prins.

Se duse la marginea plajei şi se clăti pe față. Văzu în depărtare un cargou îndreptându-se spre sud.

Se gândi că era bucuros să-i poată da o veste bună lui Rydberg, cu toată nenorocirea lui.

Două zile mai târziu, Andreas Haas recunoscu că ei fuseseră cei care comiseseră crima. Recunoscu, dar aruncă vina pe celălalt bărbat. Când Lothar Kraftczyk fu confruntat

cu mărturisirea, cedă şi el. Însă aruncă vina pe Andreas Haas.

Totul se petrecuse aşa cum îşi imaginase Wallander. Cei doi bărbaţi fuseseră de mai multe ori la diverse bănci să schimbe dolari şi să încerce să dea peste un client care scoate o sumă mare de bani. Când coşarul Lundin l-a condus pe Johannes Lövgren acasă, s-au luat după el. L-au urmărit pe drumul de căruţă şi două nopţi mai târziu s-au întors cu maşina lagărului de refugiaţi.

— Nu pricep un lucru, spuse Wallander, care conducea interogatoriul lui Lothar Kraftczyk. De ce i-aţi dat fân calului?

Individul îl privi mirat.

— Banii erau ascunşi în fân, zise el. Se poate să-i fi aruncat fân calului atunci când am căutat servieta.

Wallander dădu din cap afirmativ. Atât de simplă era rezolvarea misterului cu calul cel sătul.

— Încă un lucru, continuă el. Ştreangul?

Nu primi însă niciun răspuns. Niciunul din cei doi bărbaţi nu vru să recunoască. Wallander repetă întrebarea de mai multe ori, însă nu primi niciodată un răspuns.

Totuşi, poliţia cehă îi informă că atât Haas, cât şi Kraftczyk fuseseră închişi la ei în ţară pentru crimă cu violenţă.

După ce fugiseră din lagărul de refugiaţi, cei doi închiriaseră o căsuţă părăginită în afara Höörului. Jachetele pe care le vindeau proveneau dintr-o spargere dată la un negustor de obiecte din piele, din Tranås.

Formalităţile de arestare se încheiară în câteva minute.

Nimeni nu se întrebă dacă dovezile sunt suficiente, deşi cei doi continuau să arunce vina unul pe celălalt.

Wallander şedea în sala de judecată şi îi privea pe cei doi bărbaţi, pe care-i urmărise atât de îndelung. Îşi aminti de dimineaţa aceea de ianuarie, când păşise în casa din

Lunnarp. Cu toate că omorul dublu era acum rezolvat şi ştia că făptaşii îşi vor primi pedeapsa, avea o stare de insatisfacție. De ce strânseseră ştreangul în jurul gâtului Mariei Lövgren? De ce această brutalitate gratuită?

Tresări. Nu găsea niciun răspuns. Şi asta îl neliniştea.

Seara târziu, sâmbătă 11 august, Wallander luă cu el o sticlă de whisky şi se duse acasă la Rydberg. A doua zi, Anette Brolin urma să-l însoțească într-o vizită la tatăl lui.

Wallander se gândi la întrebarea pe care i-o pusese.

Dacă ar divorța de dragul lui.

Bineînțeles că ea răspunsese că nu.

El ştia însă că întrebarea nu-i displăcuse.

În timp ce conducea spre casa lui Rydberg, Wallander o asculta la radiocasetofon pe Maria Callas. Săptămâna viitoare îşi va lua liber pentru orele suplimentare efectuate.

Se va duce la Lund să-l viziteze pe Herman Mboya, care se întorsese din Kenya. Restul timpului şi-l va petrece zugrăvindu-şi apartamentul.

Poate îşi va permite totuşi să-şi cumpere o nouă stație stereo.

Parcă maşina în fața casei unde locuia Rydberg.

Luna galbenă lucea deasupra capului său. Simți că toamna era pe drum.

Rydberg stătea, ca de obicei, în beznă, pe balcon.

Wallander umplu două pahare cu whisky.

— Îți aminteşti cum ne făceam griji în legătură cu vorbele şoptite de Maria Lövgren? spuse Rydberg. Că vom fi obligați să căutăm nişte străini? Când apoi Erik Magnuson a intrat în scenă, nimeni nu şi-ar fi putut închipui un criminal mai potrivit. Dar n-a fost el. Până la urmă, ne-am pomenit cu nişte străini. Şi bietul somalez care a murit degeaba.

— Ai ştiut asta tot timpul, zise Wallander. Nu-i aşa? Tot timpul ai fost sigur că era vorba despre nişte străini?

— N-aş putea spune că am ştiut, răspunse Rydberg pe ocolite. Dar am crezut.

Discutară ancheta pe îndelete, ca şi cum ar fi fost deja o amintire îndepărtată.

— Am făcut multe greşeli, spuse Wallander gânditor. Eu am făcut multe greşeli.

— Eşti un poliţist bun, spuse Rydberg cu fermitate. Cred că nu ţi-am spus asta niciodată. Dar sunt convins că eşti un poliţist al naibii de bun.

— Am făcut prea multe greşeli, răspunse Wallander.

— Ai insistat, spuse Rydberg. N-ai abandonat niciodată. Ai vrut să-i prinzi pe autorii crimelor. Asta-i cel mai important.

Conversaţia se stinse încetul cu încetul.

„Stau aici lângă un om care e pe moarte, gândi Wallander. Nu am înţeles până acum că Rydberg nu mai are mult de trăit."

Îşi aminti de timpul acela din tinereţea lui, când fusese înjunghiat.

Se gândi, de asemenea, că nu trecuse nicio jumătate de an de când condusese maşina în stare de ebrietate. De fapt, acum ar fi trebuit să fie un poliţist concediat.

„De ce nu-i povestesc asta lui Rydberg? gândi el. De ce nu-i spun nimic? Sau poate că ştie deja?"

Îi trecu prin minte descântecul.

Vreme este să trăieşti şi vreme să mori.

— Cum te simţi? întrebă el precaut.

Chipul lui Rydberg nu se vedea în întuneric.

— În momentul de faţă n-am dureri, răspunse el. Dar vin ele mâine. Sau poimâine.

Era aproape două noaptea când Wallander îl părăsi pe Rydberg, care se încăpăţână să rămână pe balcon.

Wallander îşi lăsă acolo maşina parcată şi o porni spre casă pe jos.

Luna dispăruse într-un nor.

Din când în când, se împleticea.

Îi răsuna încă în urechi vocea Mariei Callas.

Înainte de a adormi, rămase un timp nemişcat în întunericul din apartamentul său.

Se gândi din nou la violența aceea nemotivată. La timpurile noi care poate că aveau nevoie de un alt gen de polițişti.

„Trăim în epoca ştreangurilor, gândi el. Neliniştea va continua să crească sub ceruri."

Apoi îşi alungă gândurile şi începu să o caute pe negresa din visele sale.

Ancheta se terminase.

Acum putea cu adevărat să se odihnească.

De acelaşi autor,
Editura RAO vă recomandă:

Creierul lui Kennedy

Când Henrik, fiul arheologului Louise Cantor, este descoperit mort în apartamentul său, ea refuză să creadă că a fost vorba de o sinucidere. Indicii pe care numai o mamă le poate observa o conduc spre convingerea că a avut loc ceva mult mai sinistru.

Îndurerată, începe să investigheze moartea lui Henrik şi, descoperind poza unei prietene necunoscute din Mozambic, decide să îşi continue cercetările acolo. Însă observă teamă pe chipurile tuturor, chiar şi pe cele ale pacienților bolnavi de SIDA dintr-o clinică înființată de un om de afaceri american. Încet, Louise îşi dă seama că s-a implicat în ceva mult mai grav decât moartea fiului ei...

CUPRINS

Harta
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15